

Constat autem fidelibus christum perfectissimum esse.
et tamen comedebat et bibebat mediocriter. Unde
decima est quod ipsi credunt se sanctos esse non posse
nisi prius fuerint homicidae. Si ille qui auferit
vitam alicui qui uicturus est per annum homi-
cida iudicaretur. quanto magis ille qui nimis
ieiunius et afflictionibus efficit ut per annum
cicuta moriatur quam esset moriturus. Duodeci-
ma stulticia est quod cum ipsi alii boni sint et
caueant a nocumto cum omnino sibi ipsis mali
sint et in misericordes. scilicet qui sibi neque au toni.

De temeraria delectabilitate cibis que sumuntur. xliij.

Sciendum quod in cibis qui sumuntur ualde
temeraria est delectabilitas. quod frequenter
nimis sumuntur de cibis delectabilibus et cum ni-
mio ardore. Preterea solatio in cibis de-
lectabilibus quibusque phibitis hominem a diuina con-
solatione secundum Bernardum. sumit delicata diuina
solatio que non datur ad mercedibus alie-
na. scilicet si quis in cibis quos sumit in quanti-
tate et in ardore caueat et cariori de captura
eius quam sumit gratias agat. non solum absque
peccato sed et merito potest sumere de cibis
illis quantum necesse est ad sustentationem cor-
poris sui. Deus enim creauit cibos ad papie-
ndum cum gratiarum actione fidelibus. Ad timor-
um. ut breuiter dicam. Sic debemus habere
corpus sicut eger comedit. Cui enim multum
uolenti in utilia sunt neganda. utilia uero
et nolenti sunt gerenda. **Quod preses spirituales**

oportet descendere fratribus. xliij.

Et notandum quod sicut apud uiros reli-
giosos papue oportet nouicios ca-
uere ab indiscreto feruore. sic oportet

patres spirituales quibus descendere fratribus
ut legitur de beato antonio. quod quidam uena-
torum uidit eum gaudere cum fratribus suis et displi-
cavit ei. Cui antonio uolens ostendere quod quibus
oportet descendere fratribus ait. Pone sagit-
tam in arcu et trahere et fecit sic. Et rursum
dixit. Trahe et traxit. Et rursum trahere. Et
redit sagittarius. Si super mensuram traxerit
frangetur arcus. Et redit antonio. Ita in
ope dei. Si supra mensuram tendimus frater
deficiunt. Expediit aliquando relaxare rigo-
rem. Simile est de cordis gythare. quod si pa-
rum tendantur rauca sonant. si nimium
rumpuntur. si modate dulcem sonum reddunt
imperius animi obice inuenio inuenit. id
aliquo librans descendendum est inter duos frater-
ne sicut accidit in dolus feruntis arcu in
eis rumpantur et fundus exiliat. Castanea
non in casa igne posita. aut crepat aut exilit
Dicitur et quod terre motus fiat ex multiplici
uaporibus in clausis in uisceribus terre manum
non haurit. Ideo non oportet homines ab hominibus nimis
coartari. imo aliquos locis relinquendum est
gratia dei et libertati arbitry. **Explicit de accidia**

Quod de uicio gulae Incipit de superbia. i.

Quod de uicio gulae Incipit de superbia. i.
et luxurie. auaricie et accidie. dicitur
duo est de tribus uicibus sequentibus. scilicet uicio super-
bie. ire et inuidie. Cuius ratio sic potest mani-
festari. sicut uirtus. secundum augustinum. amor est
ordinatus. sic uicium est amor inordinatus.
Amor uero duobus de causis potest esse in ordi-
natus. Si fit amor mali. licet et amor bo-
ni sit. est tamen inordinatus. si fit nimis uel
nimis paruus. et hoc secundum duas species

ratio que potest ordinem tractat de uicibus.

bonorum. Quedam autem sunt parua. scilicet temporalia
 seu corporalia. quedam uero magna. ut sunt
 bona gratie et bona gratie. Bona uero gratie intel-
 ligimus ipsam gloriam et opera meritoria.
 Amorem uero boni magni inordinatus est
 si sit paruus. et talis amor uidetur esse ra-
 dix in uicio accidie. Accidia enim uidetur
 esse paruus magni boni. Unde et repidi-
 tas. Amorem uero parui boni inordinatus
 est si sit nimis. et iste amor uidetur esse
 radix in peccato gulae et luxurie et auaricie.
 Diuisificatur amor iste quia bona parua
 amari possunt quo ad dominum siue ad
 possessionem. uel quo ad usum delectabilem.
 Primo modo amat ea auarus. scilicet in-
 gulosus uel luxuriosus. Vicium ergo gulae et
 luxurie in his differunt. quod uicium gulae pri-
 cipue est amor inordinatus delectationis
 quae secundum gustum. Vicium uero luxurie amor
 est principue illius delectationis quae secundum tactum.
 Amorem uero qui est inordinatus in eo quod est
 amor mali. uidetur posse distinguere in amo-
 rem proprii mali et alieni mali. scilicet quia nullus
 proprium malum amat in quantum tale. scilicet quia
 in eo quod estimat illud esse bonum corpori. in
 tantum alieni mali amor radix est in tribus ui-
 ciis que sequuntur. et diuisificatur in his quae in
 peccato superbiae et amor proprii mali cum alieno
 malo. Amat enim superbiae sui exaltationem
 et primi deiectionem. In peccato uero ire amor
 alieni mali pure. scilicet in his uidentur differre
 illa duo uicia. quia in peccato ire amor alieni
 mali ortum uidetur habere a malo alterius.
 Iste enim qui irascitur alicui non uult ei ma-

lum. quia malum ab eo recepit. Ira enim appe-
 titus est uindictae. in peccato inuidie amor
 alieni mali ortum habet a propria malicia. scilicet a
 superbia. Inuidus enim non uult malum alteri
 ne ille sibi parificetur. Unde peccatum inuidie
 in materia communicat cum peccato ire. sed finem
 recipit a peccato superbiae. hys habitis potest
 uideri ratio de facili. quare de superbia et
 ira et inuidia postius tractetur. quia hec tria
 uicia amorem nostrum in ordinatum reddunt ad
 proximum. Quatuor precedentia in ordinatum
 reddunt ad nos ipsos. In ordinatio uero alicui
 in se prior est quam in ordinatio ipsius ad a-
 lium. Preterea prius est carnale quam spirituale. Unde
 cum ista prima uicia humana sunt et ita quod
 sunt carnalia. In ordine uero doctrine priora
 sunt. tria uero que sequuntur quae dyabolica sunt.
 Spirituales uero sunt posteriora. Inter tria uicia
 ista. prius est uicium superbiae quae occasio aliorum.
 et quae precedentibus aliis assimilatur. Unde de
 ipso primo dicemus et in ordine. Primo pone-
 mus ea que ualent ad detestandum superbiae. Secundo
 ponemus diuisas diuisiones pertinentes ad
 huiusmodi uicium. et de membris eorum persequemur. Ter-
 cio tangemus aliquid de remediis contra superbiae.
De his que ualent ad detestandum superbiae. ij.
 Ad detestandum uero huiusmodi uicii. primo ostende-
 mus quomodo se ipsum habet ad bona. quomodo ad ce-
 tera mala. quomodo ad diabolum. quomodo ad proximum.
 quomodo ad dominum. quomodo ad proprium subiectum.
Notandum ergo quod uicium superbiae bona si iam
 sunt in aliquo expellit. si non sunt. ea in-
 trare non permittit. siqua remanent ea falsi-
 ficat et inquinat. Ad primum pertinet illud

De superbia.

aug. Alta siccantur & ima replentur. & illud b. su-
perbia siue iam existens siue non semper causa e-
rit subtrahere gratiam. Nunquid qui humilibus dat
gratiam humilibus aufert datam. Ergo augmentum
superbie & subtrahit gratiam. & illud greg. Sicut hu-
militas omnia uicia eneruat omnesque uirtutes
colligit & roborat. sic superbia omnes uirtutes
destruit & eneruat. Ad secundum pertinet illud
tumorem infusa repellit. sic humilitas non solum
gratiam & si & uas aliarum gratiarum. sic superbia non solum
non est malum sed impedimentum bonorum. Unde
quidam sapiens alex. cum cognosceret cum superbo
ait. Deus presto & largiri per sapientiam sed non ha-
bes nisi eam recipias. Quod autem superbia bona
falsificet patet per hoc quod ea que sunt de ge-
neratione bonorum si ex superbia procedant. ut si fiant
per uanam gloriam non sunt meritoria. imo demerito-
ria. & uidetur homo diues esse & nichil habere. Unde b.
Magna uirtus humilitas sine cuius obtentu non
solum uirtus non fit sed & in superbia erumpit.
Quod & superbia bona inquinat patet per illud
poete. Inquinat egregios adducta superbia
mores. Unde quidam. Si tibi gratia si sapientia for-
magis detur. Inquinat omnia sola superbia si
comitetur. Superbia & uelut quedam uestis
maculata qua superbi se & suos induunt.
Unde ecc. xiiii. Qui communiuicauit superbo indu-
et superbiam. & ualde mirum & de superbo qui
super omnia amat honorem. quod uult induere
uestem ita maculatam. quod nequid in eo est
maculatum. Preterea cum ipse uestem istam pallio
humilitatis operiat. iuxta illud greg. Gloria res &
humilitas qua se palliari appetit superbia
ne uideatur. mirum & quod superbis uestem superbie

ex toto non deponit. & uestem humilitatis non as-
sumit. **Quoniam se habet uicium superbie ad alia uicia.**
Sequitur uidere quomodo se habet uicium
superbie ad alia uicia. Notandum est quod
uicium superbie quasi rex & uiciorum. Unde maximus
peccatum uocatur in psalms ubi dicit. Et emundabo
a delicto maximo. id est a superbia. dicit glo. & coro-
nam dicitur habere sed maledicta de qua legitur.
xxviii. ysa. de corona superbie. & c. & ad modum
regis. quoniam hoc uicium uenit ad aliquem non solum uenit
sed adducit magnam societatem uiciorum. Unde ecc. x.
In uicium omnis peccati superbia. qui tenuerit illam
ad implebit maledictis. id est uiculis. ut dicitur in ierem.
De superbia nascuntur hereses. scismata dete-
ctiones. inuidia uisusitas iactantia detractiones
& huiusmodi. Igitur in uicium omnis peccati & causa totius
perditionis est superbia. Preterea quisquis est qui
salutem tuam studes operari aduersus hanc
super caput tuum cornu crucis habere memineris
ut non eleueris in superbiam. hoc uicium est ad
modum regis magnas expensas requirit. ita
quod superbis hominibus non sufficiunt episcopus. archie-
piscopus. uel regna. Unde ecc. xxi. Domus que
munitur & locupletur ad nichilabit superbia. & cum
superbia maiores expensas exquirat quam
cetera uicia. tamen minus utilitatis habet ex uiculis
que pertinent ad concupiscentiam carnis uel con-
cupiscentiam oculorum. consequitur aliquam utilitatem ter-
renam corporalem. Superbia autem anime nocet
corporibus non uidetur posse. Unde sap. v. dicitur
dampnati in inferno. Quid nobis profuit su-
perbia aut diuiciarum iactantia quod dicitur
nobis. Vicium est superbie per quod diuitem habet
in aliquo non amittit illud de facili. sicut

reges n̄ de facili amictur castrū qđ semel possident. qz potent illud defendūt. Vñ eccl̄. iij. Synagoge sup̄boz n̄ erit sanitas si in tanto timore z in angustia sūt infirmi cū infirmitat̄ eoz dicit̄ in curabili esse. in quanto timore debent esse qui uicio sup̄bie laborāt. cū sp̄s. l. dicat eis q̄ uicium illud n̄ sanetur. Vicium z sup̄bie caput z antiqui serpentis. cui caput ditioni maxime est. insistentū ut dicit̄ z Gen̄. iij. serpenti de muliere que eccl̄e tenet figurā. Ipsa crever caput tuum. Serpens modica percussione capitis extinguit̄. Si aut̄ caput parcat̄. frustra cet̄a membra ei percūtur. Amputata enī cauda nichomin' uiuit. Similit̄ frustra alia uicia amputare a se nitit̄ qui sup̄biam in se relinquit. Vñ Jo. iij. uicium z aniq̄ serpentis. z n̄ capite teneat totus statim illabit̄. z xxi. eccl̄. Quasi a facie colubri fuge pecc̄m. In colubro caput p̄cipue fugimus. sic p̄cipue fugienda z sup̄bia que caput est uicior̄. De h̄ capite pot̄ intelligi illd̄ eccl̄. xxvi. Non z caput nequū sup̄ caput coluberi. Con̄to h̄ capite omnia uicia alia facile extirpantur. Vñ Jo. c̄ostom' colle h̄ uicium ut n̄ uelint hoīes apparere hoībus z sine labore oīa uicia refecantur. Vicium sup̄bie est p̄mogenit' pharaonis. in cui' morte filij isrl' liberant̄. Goliath infide paulus a dauid. cecidit in faciem suam z p̄ualuit dō. ad uersus eū. Vñ i. r. xvij. Sic q̄ sup̄biam que caput dyab' z in se uulit̄ percussit ad uersus dyablm̄ p̄ualebit. Sup̄

bia enī z turris babel de qua leḡ. gen̄. xi. Cui' culm̄ attingit celū. qz h̄ uicium z celestres uiros z sp̄uales impugnat. iuxta illd̄ Gen̄. Sup̄bia enī natione celestes appetentes. cet̄a uicia qm̄ sunt cū sup̄bia se h̄nt sicut domus iuxta turrim que n̄ de facili impugnatur. qz turris defendit eas. Sic uicia que sūt cū sup̄bia de facili n̄ expugnantur h̄a sup̄bia ea defendit. sicut patet in usurariis z raptoribz qui ab usuris z rapinis cessare nolūt. qz si ab eis cessarent. inter uicinos suos honorifice uiuere n̄ possent. ut ipsi dnt̄. Vñ manifestū est qz sup̄bia pecc̄m usure z rapine seruat in eis. Itē necesse est ut p̄dicatoz con̄cedere turri sup̄bie in talibz p̄sonis. q̄ durata nulla pars castror̄ hui' modi se teneat sup̄bia. Prētea agreditur dñum p̄ma z ultima cessat ab impugnatione ei' Vñ sup̄ illd̄. Si mei n̄ fuerit dñati. die glo. Vicium sup̄bie ultimū z redeuntibz ad dñm z primū recedentibz aliis uicium in fugā ouersis sola sup̄bia in campo remanet n̄ cessans ab impugnatione hoīs dñi ipse uiuit. Vñ quidā. Cum bñ pugnaris cum cūcta sub acta putaris. Que p̄t in festat uincenda sup̄bia restat. Sup̄bia fuit p̄mū pecc̄m iuxta illd̄ eccl̄. x. Inicium omnis pecc̄i sup̄bia. z ecce nūc uident esse aliq̄ pecc̄m absq̄ sup̄bia qz omne pecc̄m z aut ex omissione. aut ex t̄ngressionē z uicij casu n̄ uidet̄ esse sine inobediā. In obediā uō n̄ uidet̄ esse s̄n sup̄bia. Vñ nullum pecc̄m uidetur eē sine sup̄bia. z ut breuit̄

dicantur supbia & causa ois peccati. ut dicit
Glo. sup illd. Si mei n fuerint dñati. Sup
bia est inicu ois peccati. qua qui caret ue
est imaelatus. **Qm se heat supbia ad dyablm.**

iii. **S**equit uide quo supbia se hat ad dya
bulu. Notand q supbia & signum
quo dya distinguit suos ab aliis. Vn leg
in job. de ipso qd ipse est rex sup omi fili
os supbie. & euentissimu signu repboz
supbia est & huilitat escor. Cu g qua quis
hat cognoscatur sub quo rege sit ul mili
ret inuenitur. Vnusquisq q quoda titulu
portat opis quo facile ostendit sub cui ser
uiat potestate rectoris. Vn in magno dolo
re & timore deberet esse qui se cognoscit
supbu. Supbia e uelud quedā ymago
dyabli. Vn homo supbz exple similis est
dyabto. iuxta illd g. Apostate anglo ho
simil effiat du homo hoibz simul esse de
dignatur. Dya e in hoie supbo quiescat
q ad umbra. Supbia en uelud mont est
qui soli iusticie opponit. luce gre repellit
Vn umbra facit dya. de qua umbra legit
job. xl. Sub umbra dormit. Supbz e est
nuncio dya. fere in expugnabilis. eo qd
in altitudine mentis supbie situl sit.

Qm supb se heat ad pximu. **v.**
Sequit uide quo se habeat supbz ad
pximu. Notand g q supbz pximu coan
gustat du se dilatat. & du se ei iponit q
quodam onus ei imponit. De dilatoe sup
bi legit h. xxiiij. Dilatant philateria sua
& magnificant timberas. & xxiiij. pu. Q
se iactat & dilatat iurgia dicitur. De one

uo supbi dicit sapia. Qui se sup modum
ertulerit pmere ac depmire uideatur. s
modu se ex tollit ille. qui ex tollit se sup
debita mensura. De tali uo dicit uulgare
Iste ho sedet in sup collu. Supbz e pximu
corde contempnit. uerbis molestatur & facit.
Ad pximu pñet illd ec. xiiij. Sic ab hoia
ao supbo humilitat. sic excauto e dunt
paupras. uerbis aut molestatur supbz px
imu multipliciter & se iactando & cu eo lit
gando & contumeliat ei dicendo. Ad pximu
pñet illd amos vi. flumq in fortitudine
ma assupsumus nobis cozma. & illd ec. xi.
Sicut eructat p cordia ferencu. sic & coz su
pboz. Ad licam stomach uentositat & fla
tus eructuare solet. sic & homo supbia in
flatus uentosa uerba emittit. Ad scdm p
tinet illd. xiiij. pu. Inter supbos semp iur
gia sunt. Ad iij. uo pñet illd pu. v. Vbi
fuit supbia ibi & contumelia. factu simili
molestatur pximu supbz multiplici & cozpati
eum affligendo & suis eum spoliando. Ad
pmu pñet illd pu. xxii. arma & gladiu
in uia supbi custos aut ate sue loge rec
det ab eis. & illd ec. xxvii. Effusio sang
nis in rixa supboz. Ad scdm uo pñet
illd pu. melius e huiliari cu iuribz qua
diuide spolia cu supbis. Nec solu supbi
molestatur pximos in mo e occasio sunt
ut ab aliis molestentur. Vn illd. Quicq
delirant reges plectuntur achni. & illd ps.
Du supbit impius incendit paup. Quo
supbi se heat ad pximu satis ostendit
ps dicens. Supbi inique agebat usq q

Et uim. Confundantur supbi qz in iuste iniquitate fecerunt in me. Sapiens et describit quo se hat supbi; dicens. Omnis supbi; est intolerabilis habitu supfluus. in cessu poposus. ceruix erecta facies torua. truces oculi. de loco supiore decerant. et melioribus se pferri affectat. Smias suas et sca et uba tactat. reuerencia in obsequio n seruat. n solum malu tprale infert supbi; pyimo immo et spuale. Corrupt enim eum malo suo exemplo. Vn supbi; dicitur sede in cathedra pestilencie. et supbia uocat pestilencia. sup ymū ps. ut dicit. Glo. Pestilencia est late morbi; puagatus. omis aut pene inuoluent. et subditur. hic est amor dñandi quo uix caret aliquis. fornicatores et usurarij. et alij peccatores occultant peccata sua quantum possunt. s; supbi; peccata sua publice dimittit. nec de ipso erubescit. et ideo peccata supbie a dō mundū corruptit. ut iam n reputetur supbia peccata q; quicq; magnum peccatum reputatum fuisse. ornatus uel uestiū qui in primitiua eccia p magno peccato hitus fuisse. hoc tñ n reputat peccatum.

Sequitur **Quin supbia se heat ad dñm. vi.** Unde quo se hat supbia ad deū. Notandum q; supbia pma etrumelia dō dicitur que ei illata fuit in primo anglo vñ thomy. Supbiam nunq; in tuo sensu. aut in tuo uerbo dñari pmittas. Ab ipsa enim incum supsit omnis pficio. Nulla etrumelia dō inferunt quin supbia assit. qz nullū peccatū dimittitur sine supbia sic ostensum. Supbia enim dñm in pugnat.

omni loco. omni tpe. et in omni plona. fornicatio aut nunq; aut raro in sacro loco dimittitur. S; supbia potius dimittitur in sacro loco quā in alio. tunc enim magis supbe indute incedunt mulieres qñ ad ecclesiam uadunt. Multa et sunt peccata a quibus cauetur apcipuis sollempnitatibus. S; supbia tunc maxime exercetur. Multe et sunt persone que fornicari dedignarentur. que tñ peccatū supbie recipiunt. Supbia enim latitat sub cyne et gylcio. iuxta ubi bi gyl.

eterna uicia auferunt dō paupes et ignobiles. s; supbia auferit ei potentes nobiles et diuites. Vn saul et ionathas in montibus gelboe interfecti sunt. sicut leg. ij. et in pn. Italia quecuq; iniquitas in malis opibus exercetur ut fiant. supbia uero et in bonis opibus insidiatur ut peant. sicut dicit b; aug. Vn opa de gene bonorum que in parte dñi deberent cedere n tunc et sibi usurpare supbia. tunc et opus bona in reuencione inchoatum qd iam in manu dñi nunc et auferre. et quicq; diuidit opus illud cum dño ut supbia habeat illi opus finem cui dñs hinc pncipiū. It supbi; inde sumit occasione dñm in pugnandi. unde occasione debuit sume et seruendi. Itō enim supbit et dēpuit dñm. qz d; de bonis suis dicitur plus illi quā quibusdā aliis. et qz d; fecit illi gloriū. ipse uult face eum in gloriū. Supbi; dñm odit in quantum d; et dñs. Nulli enim uult sub esse. et ita n uult sibi p esse. nec dñm dñm esse. De h odio hētur in ps. Supbia eoz qui te odert

ascendit semp. Altissimo semp equalis esse
cipit dū affectat p̄ esse ⁊ nulli subesse.
Altissim' em̄ est qui omnib; p̄ est ⁊ nulli
sub est. Vñ n̄ solū prim' supb; equalis uo-
luit esse altissimo. s; ⁊ quicūq; supb; nec
solū equalis s; ⁊ supior; dō uult esse. Vnde
b. loquent de illo uerbo. j. ad the. ij. Qui
ex tollit ⁊ adūsatū supra omne q; dī
d̄s aut qd̄ colit. horret inquit hūanus
intellēs ūbū ul' horreat simili' cogitātū
malignū parit ⁊ affectū. Dico em̄ uobis q;
si ille tm̄ s; ⁊ om̄s. Supb; extollit sup̄ d̄m
Vlt em̄ d̄s fieri uolūtate suā uult ⁊ s; b; b;
fieri suā iā uidetur equalitas s; uidet' male
d̄gruam portōem h̄re. D̄s em̄ in hys que
approbat suam fieri uult uolūtate. Sup-
b; uō n̄ cū ratione ⁊ cōtra rationē. Supb;
apostatat a dō. Vñ ec̄. x. Incipit supbie
hoīs ⁊ apostatate a dō. Vñ simile ⁊ qd̄ si
nil supbie sit ualde malū. ex quo uicū
ita malū sit. Incipit em̄ ab apostasia. su-
p; tunc apostatat qñ illi' rei in qua so-
lūm h̄t am̄strationē sibi usurpat d̄m
um bona sue fidi nullā p̄ditiose sua fa-
ciens ⁊ qui debuit esse fidelis seruit uult
esse d̄s. Vñ d̄m negat in quātū d̄s
est. s; supb; illd̄ qd̄ d̄s sp̄alit' uoluit ha-
bere. supb; n̄ timet sibi assumē. s; gl̄am
Vñ b. fornicator; semetipm̄ de honestatē
iniuriosus primū molestat. elatus quā-
tum in se est d̄m in honore. Gl̄am me-
am aut d̄s alii n̄ dabo. ⁊ supb; ego in
eam ⁊ si n̄ dedit eam in usurpabo. Sicut
hūilitat sp̄aliter d̄s eum honorare

Vñ ec̄. iij. ubi sic leḡ. magna potētia
d̄i soli ⁊ ab hūilib; honoratur. sic supb;
d̄m sp̄ali m̄ in honorat. hūilit' solam
potēciam d̄i magnā reputat ⁊ ei bo-
na sua attribuit ⁊ eam gl̄orificat. S̄d̄
uō potēciam suā magnā reputat ⁊
bona sua ei attribuit atq; eam laudat
⁊ si n̄ exteri' tm̄ interius. Vñ gḡ. dicit de
eo q; laudes suas tacitus clamat. Vnde
dicit' manū suam osculari. xxxi. Job uisite
legitur. Si osculatus sū manū meam ore
meo que ⁊ iniquitat' maxima ⁊ negatō
que ⁊ cōtra d̄m altissimū. ⁊ dicit' glo. manū
suam ore osculat' suo qui q; facit laudat.
qd̄ ⁊ iniquitat' maxima q; auctori' sui
gl̄am negare d̄m nectur. quicūq; sibi at-
tribuit qd̄ opatur. Supb; seipm̄ se ip-
sum gl̄orificat de bonis que a dō recep-
it ul' que d̄s p̄ illū opatur quā d̄m. Vñ
se ipm̄ qd̄am d̄ficat dū se ipm̄ preferat
dō. ⁊ ⁊ p̄colaria sui ipsius ⁊ ydōlū se
ipm̄ colens est. s; sic dicit' gḡ. Cum oīa
uicia fugiant a dō. sola supbia se dō
opponit. Vñ Job xv. legitur de supbo.
Extendit ad uer' suū d̄m manū suam.
⁊ cōtra d̄m potentē roboratus ē. currit
ad uisū eum erecto collo ⁊ pinguis
ceruice armatus. Vbi dicit' glo. Contra
d̄m manū tendere est in opatione p̄-
ua despectus eius iudicis p̄uenire.
Contra d̄m roborat' q; p̄perari ⁊ ma-
la sua actione p̄mittitur. Erecto collo
adūsus d̄m currit. dū q; creatori dis-
plicet cū audacia p̄perat. pinguis

ceruix est opulenta superbia affluentibus
 reb; sicut amplius displicet alicui principi
 et maiorem contumeliam reputat quam hostis
 ipsius qui minoris potencie et nobilita-
 tis erat. depredatur castrum in quo ipse
 est presens. quam si depredetur alia castra ul'
 rapiat ea que ipsi principi appata sunt.
 ut ipsum equum ul' ipsas uestes. sic con-
 temelia quam infert deo superbia magis displicet
 deo quam alia contumelia quam infert ei
 cupiditas quam aliud uicium. Alia enim in ca-
 dem fugiunt diuina ad aliam creaturam
 ut cupiditas ad aurum et argentum. luxuria
 ad delectationes que sunt secundum tactum
 et superbia uult usurpare sibi quod dei est. scilicet
 diuinum. id est esse hominibus. sicut non est mu-
 ris prece alius muribus. sic non hominibus prece
 alius hominibus ul' diuinari. Unde seneca. Si uide-
 as murum uelle diuinari alius muribus. nunquam
 risum teneas. Superbia peccat directe in deum.
 et hoc multiplicat. Deus enim ad creaturas com-
 parat ut principium et ut finis. Est enim alpha
 et omega. ut legitur apoc. 1. Est et deus. Unde dauid.
 Qui ascendit super occasum deus nomine illi
 qui habet potestatem super mortem. scilicet qui potest
 restaurare que perierunt. ille uere deus est.
 Unde sepe dicitur in ueteri lege. Ego deus et ego deus
 et nomen meum. Largitor et omnium bonorum
 est. Superbia peccat in deum in quantum deus
 est principium. dum opera quorum deus principium est
 sibi attribuit. non attendens illud uerbum
 quod est in iohanne. Ego principium qui et loquor uobis.
 hoc in peccauerunt in deum pharisaei. qui
 dixerunt. Lingua uestra magnificabitur

labia uestra a nobis sunt. Peccant et superbi in
 deum quantum ipse est finis. dum omnia opera sua
 faciunt ut uideantur ab hominibus ut legitur in
 xxv. In deum uero in quantum ipse est deus pec-
 cant dum in se et in rebus suis uolunt habere
 deum ubi deberent habere dispensatio-
 nem solum. sicut peccabant illi qui dicebant.
 Quis uerum deus est. In deum uero in quantum
 largitor; peccant dum contra deum in-
 pugnant. accipientes materiam superbie
 dei et deum contempnendi unde debuerunt
 sumere materiam seruicendi humiliter et deuo-
 te ei. Peccant et in deum in quantum ipse lar-
 gitor est. dum dant ad uoluntatem suam quod
 dispensare debuerunt secundum uoluntatem dei.

Quomodo se habeat deus ad superbum. vii.
 Uno qualiter se habeat superbus ad deum. ui-
 dendum est quomodo se habeat deus ad superbum. Notan-
 dum quod quod deus uilipendit superbum et deridetur.
 odit et abominatur. Ad primum pertinet il-
 lud. scilicet. Quanto coram hominibus gloriosus. tanto
 coram deo et angelis eius eris uilior. Signum
 uero huius contempnitatis; hoc quod deus superbum depo-
 nit et pauperes et uiles loco eius exaltat. Unde
 beata uirgo. Deposuit potentes de sede
 et exaltauit humiles. et ecc. x. Sedes ducum
 superborum euitat et sedes fecit mites pro eis.
 Preterea uilul in pugnat deus superbos ad
 eorum ignominiam. Unde augustinus. Potuisti deus ur-
 sis et leonibus domuisse superbum populum. scilicet ra-
 nal et muscal inuisit. ut rebus uilissimis
 domaretur superbia humana. uilibus et cu-
 rat eos. Quomodo enim permittit deus superbos ca-
 dere in aliquod peccatum turpe. ut turpitudine

illius peccati curetur superbia. Vñ qui se de
uirtutibus extulit ad humilitatem per uicium
redit: qui acceptis uirtutibus extollitur. nō
gladio s; medicamento uulnerat. Quia g
de medicamento uulneri facim; facit ille de
uulneri medicamentum. ut qui de uirtute per
cutitur. de uicio curetur. ad q; possumus
referre illud. qd legitur Joel. Ascendet fetor ei
et ascendet purredo ei qz superbe egit. Punit
et dñs aliquē distamari sup aliquo ma
lo ut superbia eius humilietur. Qd autē
dñs superbum detestatur. hētur amos ubi sic
legitur. Iurauit dñs in aīa sua. ait dñs exer
cituū. detestor ego superbiā iacob. et pū vii.
Arrogantiā et superbiā et uiam prauam
et os bilingue detestor. De odio uō q; hē
dñs ad superbum habetur pū vi. ubi sic legitur
Sex sūt que odit dñs et septimū detestat
aīa eius. Oculos sublimes. i. superbiā oclorū.
et x. eccē. Odibilis ē corā dō et hominib; s; bīa
merito aut superbia odibilis est dō et hōi
b; qz dō et hominib; est iniuriosa. Deo
qz usurpat sibi q; eius ē. s. dñari. hominū
uō. qz uult eū sibi subicere quē ei natura
equauit. Vicium superbie a deo ē odibile q;
a suis odio hētur. Vnus eū superbus odio
hētur aliū superbum et eius superbiā. cū tamē
duo superbi uelut fr̄s sint. In hoc uicio
eiusdē patris filij. s. dyabli. Vñ in superbo
uidet; sile hēre q; leg; eccē. xiiij. Omnis ho
simili sibi sociabitur. et illud ē q; leg; xxviiij.
eiusdē. Volantia ad sibi similia ueniunt
Vnus uō superbus nō amat societate alteri.
humilis uō fere om̄s tanq; rem suā dilig;

quia omnib; se subdit. et qz dū se ali
is humiliat. qdān eorū exaltat. Superbus uō
in h; qd se sup aliq; exaltat. qdān alios
depmit et inique in tolerabil; eis. Vñ ph.
hē ment nra natura sublime qdān et
erectū et inpatient superioris. Seneca uerū
dicitur; animū humanus et in ortuū
atq; arduū nitens. **vi. signa q; dñs superbiā odit.**
Multa aut signa hui; odij spūalis hē
dñs ad uiciū superbie. Primū signū
est h; qd in plenti adnichilat eorū. Vñ eccē. x.
Pdit dñs memoriā superborū. et ibidē. Radice
tes gentiū superborū arefecit. et in ps.
Vidi impiū sup exaltatū et eleuatū sicut
cedros libani. et tūcū et ecce nō erat. q; sicut
eum et nō ē in uent; locul ei. Genus ē hui;
odij est h; q; dñs auxiliū suū ab eis subtra
hit. Vñ uiciū superbie spūalē dicit; aufer
re dñm homini. qz dñs superbum nō uiuat. Ido
dicit mag; hugo de scō uicore. Superbia
auferit dñm in inuidia primū. uia me ipm.
Estuario humilitat hē dñm paratū sibi ab
re auxiliū cui; causa ē h; qd humilitat totā
glām dō attribuit. et ideo p; sequent; tot
pondus laboris et p; in eū ponit. Sicut
enī ē glā et pugna. dicit dō. Dñs uirtutū
ipse ē rex glē. humilis hē dñm ut regē glē
qz glām ei reddit. Ido dñs se hē ad eum
ut dñs uirtutū. qz p; eum uirtutē opa
tur. Superbus uō se regem glē constituit. et
ido dñs rennuat esse ei dñs uirtutū. nec
solum dñs superbo auxiliū suū subtrahit i
mo et superbo resistit. Vñ iacob. Dñs super
resistit humilib; aut dat grām. Sicut uā

humilitas nichil uacuum patitur quoniam repleat illud. si gratia non patitur uacuum humilitatis quoniam repleat illud si superbia sibi relinquere retur ut nec ab eo uiuaretur nec ei resistere. ipse non posset ascendere in celum. quanto minus si deus ei resistat. Nullus tamen miratur si deus superbum permittit ascendere in aliquam dignitatem. collitur autem in altum ut lapsu grauiore ruat. Signum est huiusmodi odii est hoc quod utique aduentus domini contra superbiam; specialiter. In primo aduentu ipse uenit ut medicus leniter sanans superbiam exemplo humilitatis sue. Unde genese. Propter magnam peccatum superbie deus humiliatus uenit. Nunc te ingens morbus aeternae omnipotentis medicum de celo deduxit usque ad formam serui humiliatus contumeliosus egit. ligno suspenditur ut salute tantae medicinae curetur. hic timor iam tandem erubescat homo esse superbius propter quem factus est humilis deus. Secundo aduentus erit contra superbiam non sananda sed puniendam. Unde ysaia. Diei domini exercituum super omnem superbiam et excelsum et super omnem arrogantem et humiliabit. Signum est huiusmodi odii est hoc quod dominus tot comminationes facit superbie. Unde michi. Calcabit dominus super excelsa terre. Et ysaia. xxxv. De corone superbie. Et iterum in eodem. Pedibus calcabitur corona superbie. Et ieremias. Ecce ego ad te superbe dicit dominus exercituum quia uenit dies tua. tempus uisitationis tuae. et caderet superbius et corruet. et non erit qui suscitaret eum. Item in libro euise. Ecce ego ad te mons pestifer qui corrupit totam terram

ram. extendam manum meam super te. Et ab die. Si exaltatus fuisset ut aquila et interfydera posueris medium tuum inde extraham te dicit dominus. Et Job. Si ascenderit in celo superbia eius et caput eius nubem tetigerit quasi sterquilinum in fine prodeur. Et amos. Iurauit dominus in superbia iacob. si oblitus fuero usque in fine omnia opera eius. Signum est huiusmodi odii specialiter est hoc quod dominus minus misericors punit superbos quam alios peccatores. Unde in psalms. Retribuet habundantem facientibus superbiam. Et sapientia. vi. Exiguo est cecidit misericordia. Potens enim potens tormenta pacis tur. Et ibidem. Fortioribus fortior cruciatus instat. Signum est huiusmodi odii est hoc quod superbi qui inferiores suos opprimunt facit dominus a suis opprimi superioribus. Unde ecclesiastici. Multi potentes oppressi sunt ualde. et glorie traditi sunt in manus aliorum.

xv. ex. ad ostendendum hoc malum. xv.

Ad ostendendum hoc odium ualere possunt exempla personarum que leguntur in sacra scriptura deiectione propter suam superbiam. De quibus exemplis sufficiat ponere xv. Primum exemplum est in lucifero. de cuius deiectione sic habetur ysaia. xlii. Quo cecidisti lucifer qui mane oriebaris. Et lucas. x. Videbam sathan quasi fulgur cadentem de celo a deo autem deiectionis; lucifer propter superbiam suam ut cum esset angelus sanctus; dyaboli. Cum esset nobilissimum creatura factus est sanguisuga. sanguinem peccati semper sugens. Unde psalmus. xxx. Sanguisuge due sunt filie diceunt affer affer. De celo precipitatus; in abyssum.

et de primo ordine creaturarum positus; in no-
 uissimo. Secundum exemplum; in homine qui uo-
 luit esse sciens ut dicitur et inscius factus est
 ut pecus. Vnde b. Pater uerba dicitur si lo-
 qui fas esset. Ecce adam factus est quasi unus
 ex nobis. et dauid. homo cum in honore
 esset; non intellexit et ideo paratus est iu-
 ditur insipientibus et similibus factus; illis. Tertium
 exemplum; in saule qui cum humilis esset
 sublimatus; in regem. Vnde i. r. xv. Aone
 cum paruulus esses in oculis tuis. caput in
 tribus; israel factus est. Superbus autem factus est a reg-
 no deiectus. Vnde subditur ibidem. Quod peccat-
 uerit sermonem domini peccat te dominus nescis rex
 in israel. Quartum exemplum est in roboam
 filium salomonis. de cuius superbia legitur
 iij. r. xii. Quia dignus mens grossior est
 dorso patris mei. Patris meus agragauit iu-
 gum uirum ego autem addam iugo uirum. Pa-
 ter meus cecidit uos flagellis. ego autem cecidi
 uos scorpionibus; sit autem rubus scorpio cum
 aculeis. uel flagellum uirgarum notum uel
 hinc in summitate glandes prohibeat. De hu-
 militate uero roboam subditur ibidem. Misit
 enim rex uiam qui erat super tributa ad
 populum. pro responsione istam et lapidauit
 eum omnes populi et mortuus; rex roboam
 festinus ascendit currum et fugit iherosolimam
 recessitque israel a domo domini usque in diem pre-
 sentem. Quintum exemplum; de sennacherib
 de cuius superbia legitur ysa. xxxiii. Superbia
 tua ascendit in aures meas. Ponam ergo
 uinculum in nares tuas et frenum in labiis
 et reducam te in uiam per quam uenisti. et

subditur ibidem de eius deiectione. Egressus
 autem angelus domini percussit in castris assyriorum
 c. lxxx. milia et ideo sennacherib assyriorum
 rex cum adoraret in templo domini sui. filii eius
 percusserunt eum gladio. Sextum exemplum;
 in nabuchodonosor de cuius deiectione sic
 legitur. Dan. v. Quanto eleuatum; cor eius
 et spiritus eius obfirmatus; ad superbiam. depo-
 situs; de solio regni sui et gloria eius abla-
 ta a filiis hominum. Septimum exemplum; in
 holoferne et exercitu eius cuius perierat de
 superbia legitur iudith vi. factum; autem cum
 cessasset loqui achior indignatus; olofnef
 et dixit ad eum. Quia prophetasti nobis dicens quod
 gens israel defendatur a deo suo. ut ostenda-
 tibi quod non; deus non nabuchod. cum percussisset
 eos quasi hominem unum. tunc et ipse cum eis
 assyriorum gladio interibit. De superbia uero
 exercitus sic legitur iudith xii. Excitate eum
 quia mures egressi de cauinis suis ausi sunt
 nos puocare ad plium. pro magnitudine
 superbie uides eos mures reputabat. De
 deiectione uero eorum legitur iudith xv. Cum omnis
 exercitus decollatum oleferne audisset; fugit
 mens et silium ab eis. solo timore pro agri-
 ti fuge presidium sumunt ita ut nullus lo-
 queretur cum primo. Octauum exemplum
 est de aman. de cuius superbia legitur hester-
 iij. Cum uidisset; mardocheum sedentem ante
 fores palatii et non solum assurrexisse sibi. sed
 nec motum quidem de loco suo indignatus est
 ualde et cetera. et de eius deiectione legitur in fine ei-
 dem capitulo. Suspendis; itaque aman in
 patibulo quod parauerat mardocheo. sicut

exemplū s in antiocho. de cui supbia legit
 sup illd. y. mach. ix. locutus est supbe antio
 ch uenturū se iōsolimā 7 ogeriem sepulch
 iudoy eam facturū. 7 subdit de ei delectio
 ne. Vt enī finitū hunc sermōne. apre
 hendit eū color durus uiscerū. 7 subdit
 quibusdā inpositis. is qui sibi uideba
 tur 7 fluctas maris impare sup huma
 nū modū supbia repletus 7 montiū alti
 tudinem in statua appende nunc humi
 liatus ad terrā in gestatorio gēbatur. 7 c.
 Decimū ex emplū s in iudaico p̄lo. qui p̄
 supbia gentilem p̄lm reputabat quasi
 stilla situlo. Vñ ysa. xl. Ecce gentes q̄ stilla
 situle. 7 q̄ mōntium state reputate sunt
 7 tū dnt gentilem p̄lm iudaico p̄lo su
 p̄bo p̄tulit. Undecimū exemplū s in sup
 bo phiseo. qui n̄ erat sic certi hoīm ut ip̄e
 diat luce. xviii. S; ipsa uital publicū ei
 peccōrem p̄tulit dicens. Descendit hic
 iustificatus in domū ab illo ut ibide hē
 tur. Duodecimū exemplū s in petro qui
 p̄ ceteris p̄supsit dicens. Et si om̄s scan
 dalizati fuerint in te. ego nunq̄ scanda
 lizabor. ut leḡ ay. xvi. 7 uilius ceteris
 cecidit cū ad uocem ancille negauit. ut
 leḡ eode caplo. Ad ostensionē hui' ody
 pot̄ ualere illd p̄s. Oculos supboz hūi
 labis. 7 illd. Dns cadet ceruices peccōz
 Pocuit dicit ceruices q̄ manus 7 pedes.
 qz in ceruice p̄penditur sp̄alit supbia.
 Ad illd ualeat q̄ legit̄ in nuū. xv. Aīa que
 p̄ supbiam aliqd̄ omisit. siue ciuis sit siue
 pegrinū qm̄ ad uersus dnm̄ rebellis fuit

psit de p̄lo suo. ubi dñs p̄cēm p̄ supbiā
 omisit tamq̄ ualde exosum morte puni
 it. Alia uō peccata oblatione p̄cepit expi
 arī odiū illd q̄ s; di ad supbiam q̄ s; in
 ueteramū. Cepit enī quā cito supbia īcepit.
 Vñ iudicē ix. Supbi uō ab inicio n̄ placu
 erunt t̄ s; hūilium 7 mansuetoy placuit
 t̄ deprecatio. *multipli h' ody cā assignat.*
Causa uō hui' ody p̄ magna parte pa
 tere pot̄ p̄ ea que dicta sunt prius.
 Vbi ostensum s; qualiter se hat supbia ad
 dñm. Tam ostendit̄ ide alus rationibus
 Vñ notand s; q̄ peccm̄ supbie n̄ ita s; ex
 osum dō. Jco qz eum exheredat quantum
 s; in se. dñm aut̄ q̄ d̄s h̄t in creaturis
 usurpat supb; sibi. Propt̄ h̄ n̄ erubescit
 supb; de p̄cō suo. In pudicia uō peccōis
 multū displicet dō. Vñ b. Quatum dis
 plicet dō in pudicia p̄cōis. t̄m placet
 dō erubescencia penitēntis. It̄ alij peccōes
 ex peccōis suis hūilantur. supb; uō nūq̄.
 qd̄ multū displicet dō. Vñ aug. Nich̄ adō
 displicet dō sicut ceruix erecta p̄t peccm̄.
 Supb; 7 om̄ d̄p̄nit. dū uentū uanita
 tis ei p̄ponit. It̄ maximū peccm̄ s; supbia.
 Sic enī uocatur in ps̄. ubi dicit̄. Emunda
 bor a delicto maximo. 7 job xxx. ū legit̄.
 Si osculatus sum manū meam que est
 iniquitas maxima. Preterā homo h̄t mlt̄
 ta de hortancia a supbia. 7 idō magis dis
 plicet dō supbia in hoīe quantū ad hāc
 addicionē. quā etiam in oya. Quis enim
 nesciat tollerabiliozem esse supbiam in
 diuute quā in paupe. ho q̄ paup creatā

*Q: odiū sit
 inuētāri.*

respectu angli. Vñ. xxv. ecc. Tres spes odi
uit aīa mea ⁊ aggrauoz ualde aīe eoz. pau
pem supbi. diuitem mendacē. fatuū ⁊ in
sensatū senem. Paup ⁊ homo ex parte cor
pis. imo pauprimus. Oportet eū eum
mendicare. uictū ⁊ uestitū a ceteris crea
turis. Quis iuxta iūbū aug. mandatū ewā
gelicū impleat de duabz tunicis dat unā
n̄ hnti. etiā ab h̄bit mendicat homo uesti
tium suū ut pater in uestibz lineis. Vñ
multū displicet dō si homo ex parte cor
pis ex qua homo ita paup est supbiat.
Diues pot̄ dici sp̄c. cū mandatū multū
displicet dō ut cū dicit se a corpe uincti
n̄ posse trinare cū tam dñs sciat meli⁹
potestātē eius quā qui ei corpus subdi
dit ⁊ trinenciam ei p̄cepit. S̄c̄ fatuus
et insensatus ⁊ inuidus iste qui quāto
amplius senescit magis diligit uanitates
⁊ puerilitates ⁊ magis decipit mendacis
rerū t̄p̄alium licet in finitis uicibz mē
daciā eoz exptul sit q̄ tra natam uidet
esse peccm supbie in hoīe p̄cipue ex p̄e
corpis. Vñ ecc. x. Non ⁊ creata hoībz supbia.
s̄c̄. Quō supbiat qui semp̄ secū sententiā p̄t
tat. Est mirū quō aliquis supbit cū cor
eius q̄ nobilissimū ⁊ membrū eius super
stercora iacet. ⁊ licet in omni hoīe supbia
multū displiceat. p̄cipue tam̄ in xp̄ianis
qui cū ipso ingressu xp̄iane religionis
ab renūciant sp̄alit̄ supbie. cū dicunt ab
renūcio dyablo ⁊ oībz pompis ei⁹. P̄uide
bat sp̄c̄ sc̄s q̄ multi xp̄iani qui alius pec
catis ab renūciarent. pompā supbie reti

nerē uellent. J̄c̄o ordinauit ut sp̄alit̄ p
ficerentur hanc renūciationē. P̄c̄c̄a y
dñs ecclie seruus hoīm esse uoluit. hu
miliauit se usq; ad pedū ablutionem.
Vñ in nullo xp̄iano locus supbie deliquit
debet. In ordiatum ⁊ uō ualde q̄ seruus
uelit esse dñs cum dñs efficiatur seruus.
Vñ io. xii. Si ego laui uos pedes dñs ⁊
magi ⁊ uos debetis alter alterius lauare
pedes. ⁊ q̄. x. Non ⁊ discip̄s sup maḡm
nec seruus sup dñm suū. Vñ qui p̄mus
est in ecclia. s̄ dñs ip̄ seruū seruoꝝ se no
minat. ⁊ p̄t h̄ ⁊ multa alia h̄c dñs sp̄alit̄
odiu tra supbiam p̄cipue in xp̄ianis.

Sequit̄ de ab hominatione supbie. de
qua p̄. xv. Abhominatione dñi om̄it
arrogans. ⁊ luc̄. xv. Qd̄ altū ⁊ hominibz
abhominatione ē apd̄ dñm. *Qm̄ se heat s̄c̄s.*

Sad p̄rium subiectum. .xi.

Sequit̄ uidere quō supbia se habeat
ad p̄rium subiectū. Vñ notandū ⁊ quō
supbia hoīem inflat. De qua inflatione
legit̄ sap. iiii. Durūper dñs inflatos. ⁊ ap̄
Sciencia inflat caritas aut̄ edificat. Red
dit ⁊ hoīem ualde infelicem. *Deo i quibz.*

Consistit aut̄ *distat infelicitas supbi. xii.*
infelicitas supbi in hui⁹ dny. Primo
de bono semine parūā messem colligit.
Qd̄ semen melius est quā gr̄a dī ex qua
ozitur ei uiciū supbie. Colligit ip̄s de
uite spinas. ⁊ de ficu tribulos. Supbia est
q̄ monstrū que quibz ex suo orario na
satur. Nunq̄ monstruosū est; si ex mulre
buffo nasceretur. sic monstruosū est cū

ex aliqua grā a dō data aliquis supb; ef-
 ficatur. Secūdo bona sibi mala sumit. et
 sicut de uiro iusto legitur qd̄ nox sicut dies
 ei illuminabitur. ita ex contrario dici potest
 qd̄ supbo dies in nocte uertetur. et lumē
 eius in tenebras. Vñ ḡ. vi. Si ḡ lumen
 qd̄ uite est. tenebre sunt. ipse tenebre. qd̄
 tenebre sunt. et opa de genē bonoz mala
 qd̄ fiunt p̄t̄ uanam glām. ul' aliqua
 mala intentōe. Tercio supb; de uita mo-
 ritur. de sanitate egrotat. de medicami-
 ne interficitur. Vñ ḡ. Qui de uirtutib;
 supbit. n̄ gladio s; medicamine se interficit.
 Supb; uō de h̄ qd̄ se uiuere credit. et sanū
 esse supbit. et sic ex sanitate infirmitatem
 recipit. et ex uita moritur. Quarto supb;
 ab eo quē uincit uincitur. et q̄ de ictu suo
 corruit. Vñ ḡ. Difficile est ualde uicare
 patē qd̄ de uictoria nascitur uictioz. Quinto
 supb; a morte occiditur. Vñ sup̄ illd̄ macha-
 ri ubi eleazar legitur elephatē occidisse. dicit
 ḡ. Sub hoste qui cecidit morit̄ qui de ad-
 pa quā superat eleuatur. Sexto supb; sua
 p̄iosa n̄ta uendit. dū p̄ humanā glām
 et sua d̄sumit. Vñ ḡ. Valde bona sua
 diuidit qui ad mercedē eoz fauores hūa-
 nos sufficē putant. Id̄ cum p̄ reuo ope lau-
 dantoria querit. qd̄ res eterna retributi-
 one digna p̄ uili p̄cō uemundatur. Sep-
 timo. vilia care em̄t dū p̄ uento supbie
 regnū celoz amittit. De h̄ uento dicit aug.
 Qui n̄ timet uento supbie. n̄ crepabit ig-
 ne gehenne. Octauo. iustē est supb; quia
 ignominie a modico uento deicitur. Vñ

job. xx. Collet eū uentus urent̄ et auferet eū
 turbo de loco suo. Vent̄ omnia bona urent̄
 est supbia. **Q. supbia arefaciat hoīem. xiiij.**
Tem supbia arefaciat hoīem. et itō bona que
 in hoīe sunt. et q̄ ip̄parat eū infernali ince-
 dio. Vñ ec̄. vi. Non te ex tollas in cogitati-
 one aīe tue uelut taurus. ne forte elidat̄
 uirtus tua p̄ stulticiam. et folia tua comedat̄
 et fruct̄ tuos p̄dat. et relinqueris uelut lig-
 nū arduū in heremo. Ex elatione eliditur
 uirtus corpis quāq; qd̄ homo elatus p̄su-
 mit opul̄ qd̄ sup̄ uires suas. Vñ rupturā
 quāq; in currit ul' debilitatē tantam qd̄ in-
 ualid̄ efficitur. s; frequencius uirtus ani-
 mi elidit̄ p̄ elationē debiliorem eū se in-
 uenit homo sepe. Postq̄ homo de aliquo o-
 pere se extulerit. exemplū habem̄ de hoc
 in petro. ḡ. xxvi. qui se extulit sup̄ ap̄t̄
 dicens. Et si om̄s scandalizati fuerit in te
 ego nunq̄ scandalizabor. et p̄t̄ ualde debile
 se inuenit ut h̄etur in eodē cap̄lo. S̄bia
 eū folia et fructus comedit. dū quo ad mi-
 tū ūba et opa hoīs d̄sumit. Ipsa et eū que
 hoīem et bona hoīs q̄ in p̄ceptibilis occi-
 dit. Vñ job xxiiij. Consumat brachia ip̄i
 p̄mogenita mors. Glo. Primogenita mors
 est supbia inuicū om̄is peccati. **Q. supbia
 hoīem decipit. excecatur et infatuatur. xvij.**
Tem supbia hoīem decipit. excecatur. et in-
 fatuatur. De p̄mo dicit aug. Supbia uicē
 illud. Vñ om̄s hereses et om̄s alij errores
 ex supbia pueniunt. Vñ sup̄ illd̄ se. xlix.
 Arrogancia tua et supbia cordis tui decep-
 te. dicit glo. Om̄is h̄eticus arrogans

De superbia.

qz supbia facit hereticum. n̄ ignominia. ad
scdm p̄nnet illd apoc. iij. Dicit q̄ diues sū
7 locupletat⁹ 7 nullius egro. 7 nescis qz tu
miser es 7 miserabilis. 7 nud⁹ 7 paup 7 cec⁹
Io. ix. In iudiciū in hunc mundū ueni ut
qui n̄ uident uideant. 7 qui uident ceca fi
ant. Sup illd qui n̄ uident dicit alia mēh.
Supbi sapientes. hūiles ḡ ceca illuminant⁹
supbi sapientes excecantur. ad tertiū p̄n
net illd B. Omnis supbia stulta quāuis n̄
oīs stulticia supbia. 7 illd ad ro. j. Dicitur
se esse sapientes stulti facti sunt. 7 dicit aug.
Si dicendo te sapientē esse stultus factus es
dic te esse stultū 7 sapiens fies. Idē qui
sibi placet stulto placet. supbz s̄ placet
vnde sequit⁹ est ut ipse stultus sit. Nec
est parua stulticia ista q̄ sibi placet. cum
ipse dō 7 anglis 7 hominibz displiceat.
Itē legit⁹ in p̄i. ix. Vbi hūilitas ibi sapia
ḡ a contrariū. Vbi tēbia ibi stulticia. 7 h̄
manifestari pot̄ in tribz sp̄ibz supbie. s̄ p̄sūp
tione. arrogancia 7 appetitu excellencie. Q̄
p̄sūpicio stulta sit patet cū sup iurat su
as p̄sumat. Vn̄ illd xlviij. s̄. Audiuimus
supbiam moab. supbz est ualde. Sublimi
tatem ei⁹ 7 arrogancia. 7 supbiam. 7 altitudi
nem cordis illius ego nescio ait dñs. Jactan
ciam 7 arrogancia eius q̄ n̄ sit iuxta eam
uirtus eius. s̄. Plus audet q̄ posset de ar
rogancia 7 appetitu excellencie legit⁹ xxi. p̄i
Supbz 7 arrogant uocatur indoctus. Su
mitur hic supbz p̄ illo qui appetit esse sup
alios. Arrogant⁹ ille qui sibi falso attribuit
aliquid. 7 uterqz uocatur indoctus. 7 de arro

gancia. hoc 7 planū cum arrogancia uideat
tur esse quidā error. De appetitu uō p̄uā
excellenciam quō ipse stultus sit inferius
parebit. Signū uō q̄ supbz stultus sit
7 cecus pot̄ esse hoc qd se ipm
n̄ agnoscat. Aescit enī se hoīem esse. i. de hu
mo fieri. Si enī de humo se ueracit⁹ cognos
ceret. nouissimū locū dēderet tenere ad
modū terre 7 hūilis esset. Vn̄ rogar p̄s. Sci
ant gentes qm̄ hoīes sunt. Signū 7 car
tatis 7 hoc qd supbz nescit discernere int̄
aliquid 7 nich. putant se quid magnū esse.
cum nich sit in ualore iuxta ūbū apli di
centis. Qui putat se aliqd esse cū nich
sit se seduat. **Q. supbia v. modis infatuat.**
infatuat aut supbia hoīem quinqz modis. **xv.**
Primo ad modū ebrietatis. Vn̄ abacue
ij. Quō uinū potantē decipit. sic erit s̄b.
Vinū hoc in decipit potantē. Ingredit⁹
enī blande. ut leg. p̄i. xxij. Postq̄ uō re
ceptū 7 in amella rōne ipm dñatur 7 hoī
7 facit eum fatue crede 7 fatue loqui.
Sic p̄tq̄ supbz recipit excellenciam in af
fectū p̄ amorem. ipse p̄tea de facili recipit
eam in intellem. ut alta de se credat 7 in
ore ut alta de se loquatur. 7 uelut ebri.
Altitudo enī quā appetit facit eum fatue
crede 7 fatue loqui. Exemptū hēmus de
hoc ysa. xliij. in lucifero dicente. Similis
ero altissimo. q̄ n̄ dixit nisi amore illi
altitudinis ebrius fuisse. cū certū sit illd
qd dicit p̄ suplationē unū soli uenire.
Secdo infatuat supbia eo in quo inflatio
faciei solet ipm usum impedire. Super

bia enim; inflatio faciei interioris. Vñ
 Job. xv. Opuit faciem eius crassitudo et av-
 g. Facies mea inflata non sinebat me uide
 Tertio in auferit superbia sensum homini
 eo in quo frenetis ut palisis que; ualde
 magna solet homini sensum auferre. Ad
 primū pertinet quod dicit greg. loquens de il-
 lo uerbo luc. vii. Videns autē hī phiseus
 qui uocauerat eū intra se ait. hic si es
 s; ppha sa. ut utiq; que et qualis esset
 mulier que tangit eū. Inter duos egros
 medicus ad erat. s; unus eger in febre in-
 tegrū sensum tenebat. alius uo in febre
 et sensum perdidit. In egritudine
 sensum perdit. qui hī ipm q; longe est;
 a salute ignorabat. nec solū uelut frenet-
 tius; superbi; s; et uelut paliticus. Cum
 enim humilitas sensus sit ppe paupertatis. su-
 perbia; in sensibilitate ppe paupertatis. Vñ
 uelut quedā palisis est. Quarto modo
 infatuat superbia hominem. qz facit eum so-
 lū alta respicere. Ex quo enim homo alta
 amat. ad alta oculos hī. qz ubi amor ibi
 oculus. Vñ pū. vi. Sex sūt que odit dñs
 et septimū detestatur aīa ei. Oculos subli-
 mes et c. Vñ superbi; qui semp infirmatur
 in se. et infirma n̄ uidet. Quinto in in fa-
 tuat hominem superbia. qz; uelut moles
 soli iusticie opposita. n̄ permittens illd lumē
 in superbiū preuenire. Vñ hī. xi. Abscondit
 tū a sapientib; et prudentib; et ostēdit
 ea puilis. et greg. dicit de superbis. Tanto a
 di luce longe sūt. quante apud se huiles
 nō sunt. Nec solū una stulticia laborat

superbi; s; multas. quarū. xij. ponē sufficiat.

Qd superbi; xij. stulticia laborat. xvi.

Est enim prima stulticia superbi; q; ipse
 uult altū edificium construere absq; fun-
 damento et ideo certus potest esse de ruina
 sui edificij. Vñ dicit greg. de superbis. Soli rui-
 ne crescat q; edificant. qz ante molem fabri-
 ce fundamenta humilitatis n̄ parant. et pū.
 xvii. Qui altā facit domū suam querit
 ruinam. Aug. magnus esse uis a minimo
 incipe. Cogitat magnā fabricā construere
 de fundamento humilitatis. cogita quāto alti-
 erit edificium. tanto altius foditur fundamē-
 tum quo puenitū est ad edificij cacumē.
 ecce dico usq; ad aspectū di. Quale autē
 aliquis debeat facere fundamentum. herur
 ysa. y. ubi sic legit. Absconde in fossa hu-
 mo. Ad litāam fundamentum in terra ab-
 scondit. et sapient uita suam abscondit
 pape in principio. Vñ pū. x. Iustus q̄
 fundamentū sempiternū. Ista stulticiam
 superbi; ostendit aug. alius ubi dicit. Ar-
 borem attendite si g radice in humi ut
 uerticem tendat ad celū sine humilitate uis
 excelsa apprehendere. sine radice auris perit
 ruina; illd n̄ clementū. Sda stulticia
 superbi; est q; ipse appetit exaltationē que
 fit ad eius maiore p̄cipitationem. legit
 luc. iij. qd cū dñs uenisset nazareth et dix-
 iss; pphā illā. sp̄c dñi sup me. et c. ho-
 die esse impletā in aurib; eorū. ipsi dux-
 erūt eum ad supeliū montis. sup que
 ciuitas eorū fuit edificata ut p̄cipita-
 rent eū. Nunq; ista exaltatio bona erat

7 appetenda dno que fiebat ad eius papi
cu. calis est exaltatio supbi ipsius. collu
tur eni in altu ut lapsu grauiore ruant.
Dya' facit sicut cornix que eleuat nucem
in altu 7 pmitit eam cade ut diminuat
7 statim descendit ut diminita comedat.
Sic dya' in statu huili n pot aliquem
frange. unde pcurat ut eleuet ad aliq
dignitate. 7 de inde ut de ipsa cadat ul
in futuro in infernu ul in p'senti p depo
sitionem. 7 tunc d'fractu deuorat ul ad
pena eternam ul qz cadit in odiu uel
inuidiam erga eu qui sibi succedit. Ad
ista d'fractioe pot referri illd job xxix.
Eleuasti me 7 q' sup uentiu tollent alli
sisti me ualde. De p'ceptione supbie di
cit b. loquit ad supbu Paulatu 7 q' p gra
dul ascendit; n paulatim descendes s;
tamq' fulgur in spu uehementis. 7c. 7
lex y. discipuli dicerent dno. Dne 7 de
monia subiciunt nob in noie tuo. ipse
ait illis. Videba sathanā sicut fulgur ca
dente de celo. insinuans eis. qd qui ad
modu sathane supbunt. ad modu ei
p'capitantur. Ad illd p'capitiu p'tinet
illd job xxiiij. Eleuati sut ad modicum
7 n subsistent. 7 h q' leg. h. iij. Quod
cu d'ns est; supra pinnaculu templi au
sist; dya' p'suade p'capitiu dicens si
fili' di es descende dimitte te deorsu. fidi
ciam aut accepit dya' eo q' multos in al
titudine positos p'capitauerat. Ad idē
p'tinet 7 illd luc. xiiij. Qui se exaltat
huiliabit. sepe 7 in p'senti. Cui ratio

nem in sinuat nobis sapiens dicens.
abiectiones 7 submersiones se libent' alle
uamus. qz h' face tamq' maiores uide
mur. At qui se supra modu extulerit
p'mere ac dep'mere uidetur. Hec tam
se maiorem qua ceteros minores face.
7 ideo libenter alij eu humiliant. In fu
turo 7 qui se exaltat huiliabitur. Et e
ex uolencia q' supbz in alto est. cu locu
eius p'rius infimus sit. Sicut q' uolencia
est q' humilis 7 in loco infimo. cum
dignus sit regno eterno. Vn uolencia
cessante supbz descendit in infernu 7
huilis euolabit in celu. Sic fit de supbo
sicut de uase q' d'fringi debz qd eleuat
ut p'fectius d'fringatur. Vn in pu. Ante
ruina exaltabit cor. 7 etiam qnq' n ex
pectat d'ns q' supb' in dignitate quam
appetit eleuatus sit. s; 7 dum e in ipso
ascensu d'ns cum deicit. Vn in ps. Ven
cisti eos d'ni alleuarent.

Gratia stulticia supbi est
q' ipse eligit mansionē suam i loco
infelicissimo. Locu infelicissimus est mot
supbie quadruplici ratione. Prima ratio
est. qz bone conditiones que solent esse in ce
teris montibz. Inibi desunt ceteri montes
celo sunt p'pinq'iores alus locis. S; mot
supbie remotissimus est a celo. maxime
enū distat ab humilitate. cu supbia 7 hu
militas sint contraria. 7 contraria maxime a
se distent. In celu aut n fit uia nisi p hu
militate. Vn h. xvij. Histi d'ns fuerit
7 efficiamini sicut paruuli n in

trahitis in regnū celoz. 7 apōb. iii. Dic dñs
 humili. Ecce dedi ostiū aptū coram te qd
 nemo potit claudē qz modicā habet ur
 tutem. i. hūilitatem. s; extario potit dñe
 supbo. Ecce dedi corā te ostium clausum q
 nemo potit apire cui apte dicit. qz mari
 mū habes uiciū. s. supbiam. montes etiā
 forciōres solent esse ceteris locis eo qz hos
 tes n̄ hnt de facili accessū ad eos. s; ad
 montē supbie hostes spūales 7 uicia et
 demones facillime accedunt. vñ x. ec. leg
 de supbia. Qui tenuit eam ad ipsebit
 maledictus. i. uicius. Item montes solent
 esse mundi 7 sani qz illic sedes dfluere
 n̄ possunt. s; mont supbie in mūdior
 7 minus sanus ē ceteris locis. Quasi enī
 sua naturā ad eū dfluūt oīs sedes.
 vñ qī mont pestifer ē. scdm illd Je. h. Ego
 ad te mons pestifer qui corumpit unū
 sam teriā. Seda ratio ē qz fere omnia
 bona fugiūt ad montē. Supbia enī; mōs
 gelboe in quo nec ros nec pluuia descē
 dit. Si oīs montes qui in arcum euis
 sunt uisitaret dñs. a monte tñ supbie
 transiret. Non recipit mons iste
 neqz rorem grē neqz pluuiam interio
 rit doctne. fluiū enī humane doctine
 n̄ potest ad eū descendē. Supbi enī sūt
 impacientes erudicois ul' correctionis.
 Due enī cause sūt hui' spāl' siccitatis.
 que est in monte supbie. vna ē qd mōs
 iste situs est in laterib; aquilonis iuxta
 illd q dicit p̄mus supbz. ysa xiiii. Se
 debo in monte testamti in lateribus

aquilonis. uentus uō aquilonis dissipat
 pluuias ut leg' in p̄u. Alia causa ē ipsa
 altitudo. Aqua enī grē ul' doctine dflu
 it ad loca humilia. vñ in ps. Inter medi
 um monciū p̄transibūt aque. Tercia rō
 est qz si qua bona sūt in monte isto in picu
 lo sūt. vñ sapiens. Supbiationē h̄t in pi
 culo. humilitas in tuto. Quarta ratio ē
 qd fere oīa mala accidunt in monte isto
 Pflant enī ibi diuersa genā uentoz. quia
 pflant altissima uenti. Corda ē illoz qui
 morant' in monte illo dgelantur. vñ
 ec. xliij. frigidus uentus aquilonis pfla
 uit 7 dgelauit cristallus ab aqua flatus
 aquilonis in tellig' suggestio dya'. ad que
 flatiū corda supboz congelantur. 7 qz in
 durantur. 7 qz sūt absq; dilectione dei 7
 p̄mi. In monte isto angl's fcs est dya'
 vñ b. Que sequimini miseri hoīes que
 sequimini. an n̄ uideris sathana tamquā
 fulgur cadentem. Nonne iste est mons
 in que ascendit angl's. 7 dya' fcs est. 7
 aug'. Supbia anglm fecit dyablm. hu
 militas uō hoīem dñm. In isto ē monte
 saul demoniacus siue arreptici' fcs ē. vñ
 i. R. xvi. Ecce sp̄c dñi malus exagitat te.
 In h̄ ē monte nabuchodonosoz in besti
 am uersus est. ut leo est; in posteriori
 bz; bos in anteriorib; ad minus scdm qd
 sibi uidebatur. Ita eadem hodie accidit
 multis in monte isto supbie. Alii enī ibi
 dyabli efficiuntur p̄ inuidiam ad modū
 dya'. glām alii inuidentes. alij arreptici
 p̄ nam. Alii uō boues solū de pabulo sui

Ita

De superbia.

corpil curantes. iuxta illd. Mutauerunt
glam suam in similitudinē uiruli comedē
tis fenū. Alij uō leones p cupiditatē r ra
pinam. iuxta illd pū. xxvii. Leo rugiens
r urfus esuriens princeps impius super
pīm paupem. Quarta stulticia ē sibi
q ipse possit descendē cū facilitate r mag
na utilitate. ipse potius eligit ascendere
cū magno dāpno r cū magna difficul
tate. Sū b. O abusio. o pueritas filioy
adam qz cū ascendē difficilimū sit. des
cendē aut faciliū. ipsi leuiter ascendit
r descendit difficiliter. parati ad hono
res r celsitudines graduū ecclesiasticoy
ipsis anglicis humeris formidandos.
Ide conatur quis montē potestatis ascē
de. quantos putat radicatos hebit
quantos inueniet repulsores. obsta
cula quanta. r quā difficilem uiam. n̄
est ista stulticia supbi parua cū pot
uult p arduā uiam ire ad mortē suā
quā p humile ad uitam suā. Pot uult
ascendēdo ire ad suspendiū quā descē
dēdo ad regnū eternū. Quinta stulti
cia supbi est q ipse indignitatē tendit
r p indigna r ad dñationem p miser
rimā seruitutē. Ad pīm p̄tinet illud
uēbu senecę. Non sit t̄ ambitio que est
p indignitatē. n̄ p indigna te n̄ redu
cet. Ad scdm p̄tinet h̄ q dñā cū osten
dit dño glam mundi dixit ei. h̄ oīa
t̄ dabo si p̄cideris adoraueris me ut
leg. n̄. iij. In quo sc̄o insinuatur quod
dñā illos qui appetunt dñationem.

ante quā eam obtineat redigit in mi
seram seruitutē. Que est miseroy serui
tus quā seruitus dyā. ul' uicioy. Sū b.
An n̄ seruitus cui dñatur iniquitas ita
r maxime n̄ indignus iudices hoīem
cui quā uicū dñari. **De vi spēs exaltationis**

Sexta stulticia supbi est q ipse tm̄
appetit exaltationē qd n̄ uidetur
curare qualis sit exaltatio illa. utrum
sit ad bonū suū ul' ad malū. Inter dñ
enī dñatur homo homini in malū
suū. ut leg. eccl. viij. Ut aut̄ appareat
quanta sit stulticia ista. ser spēs exalta
tionis assignabim' quā unica est ap
petenda. Prima spēs exaltationis; ad dñ
honore r ecclie edificatōem. s̄ cū aliquis
qui h̄t emittēciam uite. ponitur in e
minencia dignitatis ut sit q̄ lucerna
lucent ad glam dī. r p̄tinoy exemplū
ad qd p̄tinet illd luc. xi. Nemo lucnā
accendit r in abscondito ponit neq̄
sub modio s̄ sup̄ candelabrū ut qui
ingrediunt̄ lumen uideat. r illd a fili
modo. ad phil. ij. Int̄ quos lucetis sicut
luminaria in mundo. uerbu uite dñit
tes. r illd. n̄. v. Sic luceat lux urā corā
hoībz ut uideant opa urā bona r glo
rificent patre ur̄m qui in celis est. Sca
spēs exaltationis; que est ad deiectionē
sicut p̄cipium de qua satis dictū est.
p̄tinet dñat n̄ esse appetendā. Tercia ex
altatio; ad supplicū. hoc m̄ exaltant̄
qui suspenduntur. r talis est exaltatio
supbi. Ad h̄ enī parat dyā ut illi ex

altentur ut amplius crucientur et in presentia
 et in futuro. Ad primum pertinet illud b.
 O ambitio ambi. cicut. crux quo omnes
 torques oib; places. et illud q dñs coro
 na spineam hñt. Omnis enim corona spi
 nea est qz n̄ hetur dignitas sine cru
 ciatu magno. Ad secundum pertinet illud sap.
 vi. Potentes potentur tormenta patienter.
 Quarta spes exaltationis est ad obprobrium.
 talis exaltatio est facinorosorum qui po
 nuntur in pendulato vel in scala cum
 sint signum facinororum suorum et alii est exal
 tatio cum quis in manifesto peccato profici
 tur alius. Quarto enim in altiori loco po
 nitur tanto peccatum eius pluribus ostenditur.
 Vnde seneca. Eorum qui in turba sunt quam non
 excedunt latent uirtutes ut appareant
 dum luctantur et uicia tenebras hñt. uita
 dicta fca que accepit rumos et ideo nulli
 magis curandum est quale famem hñt quia
 qualecunq; habuerunt magnam habituri
 sunt. 80 in libro solatōm. Collata in p
 bis dignitas n̄ nisi efficit dignos sed potius
 potius et ostendit indignos. Quale est hoc
 ut ille qui est mortuus in peccato non solum
 quadragesimus sed et quadragenarius ut fetore
 suo alios corrumpat. In alto loco uelut
 ponit qui potius desiderare deberet ut sub
 terra poneretur sicut corpora mortua
 absconduntur ne fetore eorum homines corrū
 pantur. fetor iste figuratus est in fetore
 antiochi. ii. mach. ix. u. legitur qz fetore
 eius omnis exercitus aggrauabatur. talis
 est uelut lucerna extincta tantum fumum

ex se emittent. Vnde abscondendum est n̄ super
 candelabrum ponendum. Quinta spes exal
 tationis est ad ludibrium ut quoniam aliam fatuo
 traduntur in signa regia qui tam n̄ est
 rex nec episcopus et talis est exaltatio hominis super
 bi qui signa habet libertatis cum seruus sit
 omnium uiciorum. Vnde tullius. Omnis stultus ser
 uus omnis sapiens liber putetur. ne im
 parator h̄ nomine dignus quod aut cum libero im
 perabit qui n̄ potest cupiditatibus impare.
 refrenet prius libidines spernat uolup
 tates iracundiam timeat. coherceat aua
 riciam cetera animi labores repellat. tunc
 imperiet impare cum ipse turpitudini ac
 debitori pere desierit. Dum hys obedire n̄
 imperator sed liber omnino habendus n̄ est. Su
 perbi signa habet paupertatis cum ipse bono in
 dignus sit. Indignus est pane quo
 uescitur et et uita. Vnde platus qui n̄ habet
 ea que ad platum pertinent n̄ est platus.
 sed symia plati iuxta uerbum b. dicentis.
 Symia in tecto rex fatuus in solio sedes
 sed symia n̄ est in tecto ad suum honorem
 sed ad hominum derisionem. Sic platus in ho
 nestus derisio hominum est. Quasi platus est
 et n̄ uere platus. Vnde xxv. ysa. Absoluta
 propositum templi tu quis hic aut qui quis
 Quis dicitur ei. Non est quis sed qui quis
 Illusio ista figurata est in illusione domini
 in qua legitur. xxvii. a. et exuentes eum cla
 midem coccineam circumdederunt ei et plec
 tentes coronam de spinis posuerunt super
 caput eius et harundinem in dextera eius
 et genua flexo ante eum illudebant ei dice

res. Aue rex iudoy. ⁊ exspuentes in eū ac
cepunt arundinē ⁊ percussibant caput ei.
Oīa ista spūaliter fiūt in indigno qū
aliquis p̄ficiat alius. Veste enī innocē
cie exuitur. ⁊ rapacitate ⁊ crudelitate q̄
est uelut uestis cocinea sanguine pau
pm aueutata. Induitur corona ⁊ de
spinis plectitur. q̄ dignitatē multiplex
opunctio comitatur. harundo que ex
terius lucida ⁊ in terius uacua ī manu
ponitur. q̄ ipse potens est in ali os
s; in se infirmissim' nulli uicio resistere
ualens. Geni fletu am ministris illi illudir
q̄ ab eis uocatur dñs quoz uere est ser
uus cū sollicitudo de uictu ⁊ uestitu eoz
ad ipm p̄tinet. Ab eis ⁊ salutat qui
mortem eius pcurant. ministri ⁊ eius in
faciem eius cepiunt dū eum facinori
bz suis polluant. harundinē in caput
eius percussunt dū de potestate ab eo ac
cepta aiām eius cedunt. Sexta spēs ex
altatois est. que fit ad uentilationem et
distensionem. sic palea exaltatur ut a gra
no separetur. Puluis ⁊ exaltatur ut a uē
to distigatur. ⁊ talis exaltatio supbi qd
dyabolo pcurante in sublimitate dignita
tis ponitur. ut a bonis separetur ⁊ elon
getur. Vñ xx. Job. Toller eū uentus iures.
⁊ ps. Non sic ipi n̄ sic s; tamq̄ puluis
que p̄iat uentus a facie terre. Non est
ḡ omnis exaltatio appetenda cū non o
uis sit ad honorem. Vñ sup illud io.
xix. Placentes coronā de spinis. dicit
glo. loco ignominie est apd in dignū

dignitas. Septima stulticia supbi est. q̄
cū ipse sup oīa appetat ascende cū ipse
refugit uiam p̄ qua solus ⁊ ascensus. s;
hūilitatē. Vñ gg. Per hūilitatem ascē
dit ad suplimitatē. q̄ h̄z uia ⁊ nō est
alia p̄ter eam. Qui alit uadit poti
catior qua ascendat. xpc cū p̄ naturā
diuinitatis n̄ h̄ret quo cresceret ul' ascē
deret. q̄ ultra dñm nich̄ est p̄ descensū
quō cresceret iuenit. Octaua stulticia
supbi est qd cū ipse locū sublimem ap
petat. in loco tū infimo se ponit. ⁊ cū
credit ascende descendit. locus ualde al
tus hūilitat est cū uicina sit altissimo. su
pbia uō locus infimus ⁊ cū maxime dis
tat a dō. Vñ sup illud iuxta ⁊ dñs hys qui
tribulato sunt corde. dicit glo. Altus q̄
dem dñs uicinat dū hūili ⁊ n̄ se ex
genti. ⁊ gg. loquent de uerbo illo. deie
cisti eos dū alleuarentur ait. Non dicit
p̄ quā eleuati sunt. q̄ ipm eleuari cre
rius ⁊ interius cade. Idem oīs qui t̄pa
liter erigitur. eo ipso quo extollitur in
clinatur. Nonā stulticia ⁊ supbi qd ipse
potens eligit esse in tempestate quā in
quiere. Tempestat ⁊ ipsa potestas. Vñ gg.
Quid ⁊ potestas culminis. n̄ tempestat
mentis. Decima stulticia supbi ē quod
cū ipse ingredi uelit p̄ humile ostium
collū tam̄ extendit ⁊ caput eleuat. Job
xy. Currit ad uisus dñm erecto collo.
Ostium paradysi xpc ⁊ ⁊ ualde humile
ostium illud. io. x. P̄ ostium dicit glo. h̄z in
nua ⁊ hūilis. qui p̄ hanc uult intrare

oportet ut se humiliet. ne si erectus est
 offendat in humile ianuam. Unde
 ma stulticia & supbi. q. illos quibz pre
 esse cupit sibi supponit. Vn gg. sup
 job. xxvii. Cantoz pondera unuqz q
 ferre opellitur. quātil & in h mundo pn
 cipatur. Duodecima stulticia supbi est
 q. ipse p uiam ardua in cede querit.
 qui tñ p uiam plana in cedere nescit
 n attendens illd poete. Qui cadit in
 plano uix h tñ euenit unq. sic cadit
 ut tacta surge possit ho. magt est. qm
 ille qui uidet se cotidie cade in plana
 ma ita appetit ardua loca. & qui nescit
 opari in plano. opari appetit in turri
 bz eccliaz. n attendens illd. b. facile e
 in alto se otinentē obstupescē. & de uita
 plicitari. *Q. supbia sit ualde piciosa infirmitas.*

Facit & ad detestatoem supbie hoc
 qd ipsa ualde piciosa sit infirmi
 tas & ualde magna defoemitas. Ht &
 miseram seruitute & magna debilitate
 Est aut supbia piciosa infirmitas. & q
 de facili incurrit & q n de facili curat.
 Post curationē & de facili in eam recedi
 uatur q de facili n curatur. patē pot
 ex eo q nullus sine ea perit. Vn glo. fr
 illd. jo. vi. hec & uoluntat eius q misit
 me p̄ris. De ruitibz p̄r. de pusillis
 nich. & n. xxvii. Non & uoluntas ante pa
 trem uem qui in celis est. ut peat unus
 de pusillis istis *triplex ratio que aliqs cito*

Triplex aut ratio *caurrit infirmitate sup*
assignari potest quare de facili bit.

aliquis incurrat supbie infirmitatem
 Prima qz n putatur tanta infirmitas
 quanta & & ideo n uitatur sicut uitada
 est. Vn gg. Quia minus turpis supbia
 creditur. minus uitatur. Luxuria enim
 magis erubescit hoies. qz omis turpe
 nouerunt. Secdo incurritur de facili ista
 infirmitas. qz manifestiora in ueniunt
 exempla supbie qua alioz uicioz. for
 nicatores eni & alij peccatores occultant
 peccata sua. s; peccm supbie manifeste
 dimittitur. Tercio p multiplicationem
 marie a qua supbia oritur. Pot enim
 hre ortum ex quocunq; bono. Qd autē
 infirmitas ista n de facili curetur patz
 ex illo uo. ac. iij. Synagoge eni supbo
 ru non erit sanitas & ex illo uo job
 xvi. Ceteris diebz suis impuis supbit.
 Qn aut peccoz infirmatur. si ipse sit in
 peccō ody. ul' luxurie ipse dicitur uel
 dimittit illd. Peccm uo supbie n dicitur
 nec pponit dimittē. *Q. n de facili curet*

Multiplex aut infirmitas supbie. *xx.*
 Ratione pot ostendi q n de facili
 curetur ista infirmitas. Primo p hoc
 q infirmitati dyabli que est oimoinca
 rabilis assimilatur. Peccm eni luciferi
 fuit peccm supbie. Secdo p h q n ag
 noscitur ista infirmitas & illi qui ple
 ni sunt supbia usq; ad oclm. qui sup
 comedūt & bibūt. incedunt & dormi
 unt. n agnoscut eam. Qd aut ideo
 de facili n curetur qz n agnoscutur
 patet ex his testimoniis scripture q

secuntur. Aug. Aemo in sanabilior eo qui sibi sanus esse uidentur. B. scio esse a salute longe membrum quod obstupuit. et egrum sese non sentientem periculosius laborare. Ambrosius. Grauiissime peccat quod ignoras. Seneca. Inicium salutis cognitio peccati. Id. Idem ad sanitatem difficiliter peruenimus quod nos egrotare nescimus. Idem in huius moribus omnino afficiamur. quo quis penitus se hinc minus sentit. somnia sua narrare uigilantis. et uicia sua confiteri scitatis indicium. Tertio potest ostendi quod infirmitas ista non de facili curetur per hanc quod remedio non curatur. Imo deterius efficit. Supbia causa fuit quare iudei de predicatore christi deteriores facti sunt. Unde Io. ix. In iudicium ego in hoc mundo ueni. ut qui non uident uideant. et qui uident ceci fiant. et dicunt in se. Qui non uident humiles ceci. et filii illi qui uident dicit alia in se. Superbi sapientes. Venit ergo dominus in hunc mundum ut humiles ceci illuminarentur. et superbi sapientes excecarentur. Unde subdit dominus in eodem capitulo. Si ceci essetis non haberetis peccatum. si cecol uos reputaretis esse. nunc uos dicatis. quod uidentur peccatum uestrum manet. Quod significatum esse uidetur. Mat. xxvi. Vbi petrus amputasse auriculam seruo principis sacerdotum dicit. Petrus. cognitio aufert multum literatis auditum predicationis. uel aurem obediencie. Ad quod uidetur et pertinere illud psalmi. xxvi. Vidisti hominem sapientem sibi uideri. magis illo spem habebit in superbiis. Quarto potest ostendi quod hanc infirmitatem non

de facili curetur. per hanc quod pietas dei non ita respicit superbam sicut alios peccatores. quod hanc infirmitatem non de facili curetur. Unde Gregorius. Celestis medicus egros non respicit quos de medicamento deteriore fieri uidet. Quanto potest ostendi per hanc quod superbia maxime distat ab humilitate quam et contraria. Sola autem humilitas uia est ad curacionem. Unde super illud Job. xxxi. Si letatum est in abscondito cor meum. dicit Glo. Superbia quanto longius ab humilitate tanto grauius in desperatione. et tanto minus potest haberi spes de correctione eius. Ad ostendendum uero quod de facili reciduetur eadem possunt adduci que posita sunt ad ostendendum quod de facili non curatur. **Quod superbia sit magna**

Est et superbia magna defectus deformitatis. **xxv** qz gibbus est quia quis repellitur a sacerdotio domini. Unde leuiticus. xxi. Loquere ad aaron homo de semine tuo per familias qui habent maculam non offeret panes deo suo nec accedet ad ministrum eius si cecus fuit. si claudus si paruus uel grandis. si torto naso. si fracto pede. si manus si gibbus. si lippus. si albuginem habens in oculo. si uugem scabiem. si tperiginem in axilla. uel limosus. cecus est homo illitatus. Unde ysaia. xly. Quis cecus non seruus domini. Cecitas ista multum nocet hodie in ecclesia dei. Unde ysaia. y. Propterea captiuus ductus est populus meus quia non habuit scientiam. et lvi. eisdem. Omnes bestie agri uenite ad deuorandum me. uniuerse bestie saluati. speculatores eius ceci omnes. Claudus est ille qui quandoque inclinat ad seruendum deo. quandoque domini.

de qua clauditione leg^u. q^u. xviiij. vsq^{ue}
 quo claudicatis in duas partes. Si dñs
 & dñs sequimini eū. si autē baal sequimini
 eum. Parū nāsū hē au parū ferent
 peccata. Grandē nāsū s; tortū hē au
 multū ferent peccata. s; ipse p̄sone pec
 canti indignant. cna q̄ dicit eph. iij.
 Oīs amaritudo & ira & indignatio & cla
 mor & blasphemia tollatur a uob. si ac
 tū hē pedem ul' manū qui īpotens est
 ad ambulandū in uia dñi ul' bñ opand.
 Gybbū hē qui supb; s; lippul; qui rēnā
 colliatidōne hē. qua uisus eius impedit
 Albugo in oclō; opid p̄u candoris ul' in
 nocencie. Jugum scabiem hē. qui in corde
 suo īmundat cogitationes iugit uersat
 Imperigio ad litterā est sicca scabies sine
 dolore sedans teore. Vñ imperiginem hē
 qui in limus est. Inuolus. ad litterā ē au'
 interiora nimul descendunt. Vñ signifi
 cat auarū qui p̄icit in uita intima sua
 ut leg^u ecē. x. Supb; ē in uili seruitute
 est. eū enī omnia iudicat timeat oīm
 esse seruil. Vñ i. ad cor. iij. Qui autē
 iudicat me dñs est. Seneca. qm' quam
 seruil qui timet seruos. Eante ē debi
 litat. est supb; ut p̄t eam harūdini
 pareat. Vñ q̄. vi. Quid existis uidere.
 harundinē uento agitātā. Comparatū ē
 harundini eo q̄ interius sit uacuu. Vñ
 aug. extra plenu. intus uacuu. carne
 crepat corde mendicat. *De rebus quib;*

P *superb; ul' supbia opatur. xvij*
 ossunt ē ualere ad detestationem

supbie diuerse cature quib; supbia uel
 supb; opatur. Cōparatur autē supbia
 ul' supb; fumo palee spume. cornucule. ue
 sic. Vento uō opatur multiplica ratione.
 Primo ut ostendatur quāntū timenda sit
 homini cū ipsa sit uentus homo ū pul
 uis. Vñ gen. iij. Puluis es & in puluere
 reuertetis. Sedo ut ostendatur quāntū
 noceat supbia luci sapie & rozi grē. Ven
 tus enim extinguit lucē & siccit rorem.
 Vñ aug. Lucerna ut n̄ extingatur uē
 tum supbie n̄ paciat. cetero ut osten
 datur supbia p̄cipue esse timenda hyl
 qui in alto sit. qz p̄flant altissima uē
 ti. Idō dicit ap. i. ad timo. vi. Precipe diui
 tib; hui' scilicet n̄ sublimē sapē. Supbia in
 alto orta fuit p̄mo s; in celo. & idō in al
 to libenter moratur. Quarto dicit supbia
 uentus. qz ad modū uenti se hē. Sibi
 enim frequent' sunt garruli & tumultu
 osi. Vñ in ps. Perit memoria eoz cū
 sonitu. Qinto uocatur supbia uentus
 qz hoīem mutabilem reddit. facit enim
 quandā tempestatē in hoīe. sicut uent'
 in mari. Vñ in ps. Ascendunt usq; ad
 celos & descendit usq; ad abyssos. Cum
 laudantur tunc ascendūt usq; ad celū.
 cū uinipantur tūc descendūt usq; ad
 abyssos. & ysa. lviij. Cor impij tamquā
 mare feruens q̄ quiescē n̄ pot. fumo
 ē opatur supb; qz ad modū fumi
 quanto magis ascendit tato magis e
 uanescat. Vñ in ps. Inimici dñi moy
 ut honorificati fuerint & exaltati. des

cienter quē ad modū fumus deficiet. Sicut
supbz est fumus in culpa sic erit fumus in
pena. Vñ xliij. ysa. Qui dicunt recede a me
n̄ appropinquet m̄ qz in mundus es. luc̄
iij. fumus erit in furore meo ignis ardet.
Spume opat sine bulle q̄ sup aqua q̄
cito transit. Vñ osee x. Bene transire fecit
samaria regē suū quasi spumā sup faciē
aque ips̄ supbie p̄ncipi conscientie qm̄
est causa ut cito p̄ncips transeat de uita
ista. Cornu ole opatur supbz que dicit
assūpsisse pennas aliarū auūū z inde su
pbiusse quibz ablati remansit turpis
z nuda. sic si a supbo aliena ista auferat
terra z cinis remanebit. Comparatur eti
ā uesice uento plene que ad nichilum
redigitur cum mortis aculeo ul' egritudine
pungitur. Comparat̄ z palee p̄ leuitatē
z in ostentiam. z sicut n̄ facit ad ualorem
palee ul' fumi ul' spume h̄ q̄ sup i ore
stendit obtine locū. s̄ n̄ facit ad honore
supbi qd̄ sup alios uult esse immo in hoc
ostendit se esse paleam ul' spumā. Si enī
gratiū est infimū locū teneret. aurū in
metalla p̄ciolius infimū locū stendit
h̄re. ad idem monet nos pondositate. s̄
ad qd̄ dñs monet nos. luc̄ xiiij. qui di
cit. si inuitatus fuistis ad nuptia recūbe
in nouissimo loco. **De qb; reb; cui supbia**
Vltimo pot̄ ualere ul' sc̄bz opat̄. xxiiij.
ad detest̄ supbie h̄ q̄ dñs ita dili
genter uult cauere suis a uicio isto. Po
tius enī uult h̄re seruientes stultos
ignobiles infirmos z d̄p̄ribiles paupes

peccatores z pauciores quā heat eos sup
bos. Oīa ista erubis sc̄pture que sequūt
possunt esse manifesta. I. ad cor. v. Que
stulta sūt mundi elegit d̄s z c. s̄ sup illū
locū jo. ii loquit̄ de naranaele. Dic̄ glo.
Naranael qz doctissimus n̄ z in aplatum
electus. Om̄s enī apli de indoctis p̄mo ut
ostendant sapientes. z aug. Nisi fideliter
p̄cederet piscator. n̄ hūiliter sequeretur ora
tor. I. ad cor. i. Ignobilia z d̄p̄ribilia
mundi elegit. z ea que n̄ sunt ut ea q̄
sunt destruat z n̄ gletur om̄s caro in
spectu ei'. s̄ sup illud dic̄ glo. qdam
q̄ mund' p̄ statū elationis sp̄nit. d̄s p̄
deuotionē hūilitatis acquirit. I. ad cor.
Infirma mundi elegit d̄s ut confundat for
cia. I. sa. u. Nonne d̄s elegit paupes in
hoc mundo. gg. Hūiliter dñs quibz mag
na tribuit qd̄ parua reprehensibilia reli
quit ut semp hant̄ oīa q̄ bellū gerūt
z deuictis magnis hostibz mentē n̄ erigāt
qn̄ ad huc eos aduersari z nūmū fatigāt.
S; qd̄ mirū qm̄ illa supna regio cū aūibz
suis ex parte dāpna p̄tulit. z ex p̄te for
titer fecit. ut electi angloz spē dū alios
p̄ supbiam cecidisse aspicerent ipsi tā
to robusti quanto hūiliter staret. per
misit dñs petru mortali' peccare. ut
sic humiliaretur. p̄misit z uidam oīo
perire qui erat de ordine aploz z socie
tate dñi. ut nullus in quocūq; ordine
sit inde supbiat. z breuiter om̄s miseret
quali iuri sc̄i sustinent ad hoc sit ne su
pbiant. Vñ. ij. ad cor. xij. sic magni

tudo reuelarom ex collar me dar est in si
 mulul carnul angls sachane qui me cola.
 gñ. Dū uicia nos tēptant p̄ficientes ino
 bil uirtutes hūliant. Aug. O uenenum
 supbie n̄ n̄ ueneno tēptatiōis curandū.
 7 gñ sup Job. Iebuseum tolāt isrl̄. n̄ hu
 mana mens de se hūilia sentiat dū ni
 mia supat. 7 tam̄ neq; p̄ oīa ista doma
 tur aliquo supbia plen̄ cordis humani
 Vñ B. O nra facultas cordis nri cui ela
 tionē p̄fēe dei m̄ie au' ceruicofus mot'
 oīo dāpnare hūilitatis in maria tanta
 n̄ sufficit qñ ad huc supbiat terra 7 cy
 nis absq; in uidet dñs p̄secutus fuisse
 supbiam 7 doctrina 7 exemplo doctne
 cū dñs uult. luc. xiiij. Recūbe in nouissi
 mo loco. n̄ dixit in mediocri loco s; dixit
 in nouissimo loco. 7 h̄. xvij. fusi dñs
 fuerit 7 efficiamini sicut puuli n̄ inua
 bunt in regnū celoz. 7 ibidē. Quicumq;
 hūiliauit se sicut puulus iste maior est
 in regno celoz. 7 xpc uidetur p̄secutus
 fuisse ipsā absq; modo 7 in formatione
 hoīs cū in eadē ueste qñ sociauit purp̄
 am cū sacco aiām carni diungendo ex
 brutali natura 7 aiā que filis est ange
 lico nature. hominē dñs dignissimā
 creaturā limo t̄re copulauit. 7 uix ca
 ūbum ysa. Qui celos induit tenebris
 7 posuit sacco opumentū eoz q; dñs
 esse t̄m sp̄alit̄ oīa supbia. It̄ absq;
 in uidetur supbiam p̄secutus fuisse cū
 ad ip̄am destruendā se metipm̄ exina
 muut formā seru accipiens. cū pedes

disaploz lauit. Vñ io xiiij. dicit ei peti'
 Dñe tu pedes in laual. 7 n̄ lauabis inet.
 pe. qñ dicit. Hūma est; ista hūilitat̄ p̄
 pue uidet̄ excessisse in passione. Vñ pas
 sio eius excessus uocatur. luc. xi. ubi sic
 leg. moyses 7 helyal uisi in maiestate 7
 dicebant excessum quē d̄plecturus erat i
 ierlm̄. Dicūt aut̄. n̄m̄ pot' esse homo
 humil̄. s; quantūcūq; se hūiliauit. tam̄
 humilior xpo n̄ erit cū nouissimus uiro
 rū fuit. ut legit̄ ysa. ly. **Diuisio supbie. xxiiij.**

Positis hys que p̄tinent ad deest'
 supbie. d̄sequens; ut diuisiones ad
 idē p̄tinentes ponamus 7 p̄sequamur.
 Notand̄ q; supbia p̄mo diuiditur in sup
 biam exteriorē 7 interiorē. Interior uero
 in supbiam affect̄ 7 intellēs. Supbia uō
 in intellectu. uij. d̄tinet spēs. Prima spēs
 est qñ aliq; credit bona sua h̄re a se.
 Secda spēs; qñ aliquis credit bona sua
 habē a dō. s; p̄ meritis suis. Tercia spēs
 qñ aliquis credit se h̄re bonū q; n̄ h̄t.
 Quarta spēs; qñ aliquis in opinione
 sua p̄fert se aliis. 7 notantur hec uij.
 spēs in hoc uersu. Ex se p̄ m̄tis falso
 plus oībz inflant. Prima spēs supbie labo
 rabant phi. qui dicebant. Labia nra a
 nobis sunt 7 c. Ista 7 spēs supbie inuit'
 nobis job. xi. Eleuetur uanul uir in sup
 biam erigatur. 7 qñ pullū onagri lib'
 senatū puta. o. Supbz nich' se credit re
 nere ab aliquo. Videtur tñ q; nullus h̄t
 spēm supbie h̄t. Nullus ē; qui non
 sua credat habere a dō. Vñ B. sup amē

Oleum effusum nom̄ tuum. quis tam īsan̄
 aliq̄s. ut aliunde quā a dō aliquid p̄sumat
 nemo sane adō ut phiseus gr̄as agar. ⁊ sub
 dit. O phisee. putas tu aliquid h̄re qd̄ non
 accepisti. Michi inquit. ⁊ idō gr̄as refero
 largitori. ⁊ infidelis n̄ videtur esse in h̄ erro
 re qd̄ credat bona sua h̄re a se. Vñ b. in lib̄
 de diligendo dō. In excusabilis ⁊ infidelis
 si n̄ diligit d̄m toto corde. tota aīa. tota
 uirtute. uirtute nempe clamat iustus ei i
 nata iusticia. qz ex toto se se illd̄ diligere de
 bi. cui totū se debet n̄ ignorat. Ad qd̄ pot̄
 dici qz idō dicit de supbo. qz ipse credit bo
 na sua h̄re a se qz facit ac si crederet. Simi
 li modo loquēdi dicit de aliquo qui nō
 credit xpm̄ esse filiū dī. cum nec terret
 om̄inationibz. nec allicit̄ p̄missionibz. nec
 p̄ceptis obtemperat. nec cōsiliū acquiescit.

De sex quāntū ad q̄ facit supbz q̄i crederet

De se bona sua h̄re ⁊ non a dō. xxxv.

Sex uō sunt quāntū ad h̄ que dicit̄
 supbz facē q̄i crederet h̄re bona sua a se
 ⁊ n̄ a deo. Primo quāntū ad h̄ qd̄ de bo
 nis suis gl̄antur in corde. Vñ ap̄. Quid
 habet qz n̄ accepisti. Si uō accepisti quid
 gl̄aris q̄i n̄ accepisti. Secūdo quāntū ad hoc
 qz de bonis suis se iactat. ad qz p̄tinet il
 lud Job xxxi. Si osculatus sū manū me
 am. ⁊ c. In manu intellit̄ opatio. in os
 culo uō qz est tactus oris intellit̄ lau
 datio pp̄rie opationis. Ore enī sp̄ualiter
 tangitur res que laudat̄. Vñ osculum
 manus est laudatio pp̄rie opationis. ceter
 o qz de bonis suis gr̄as dō n̄ agit. Vñ

hō in gratul dicit̄ n̄ cognosce b̄nficiū
 acceptū eo qz n̄ faciat ac si n̄ cognosce
 ret de eo gr̄as n̄ agit. ⁊ iucū illud
 ualde nociuū homini. obstruit enī ei
 fontē diuine m̄ie. Vñ b. In gratū dō
 uentus uentis sicans sibi fontē pieta
 tis. rorem m̄ie. fluentia gr̄e. ḡy. Non
 dignus dandis qui n̄ agit gr̄as de
 datis. Quarto agit supbz. ac si n̄ h̄ret
 bona sua a dō in hoc qz n̄ habentem
 similia cōtēpnit. Vñ b. loquēs phiseo
 frustra in flaris ad uersus publicanū qui
 idō n̄ h̄t ut tu. qz n̄ accepit ut tu. ⁊
 subdit. gr̄as agendo p̄bat te michi tibi tri
 buere ceteros asp̄nando p̄dis qz in corde
 ⁊ ore locutus sit. Non enī iudicaret pu
 blicanū cōtēpnendū p̄re te. si n̄ p̄re illo
 honorandū te censeret. Quinto qd̄ ad h̄
 uult sibi uiuē ⁊ n̄ dō. recognitio
 d̄ni ⁊ reddicio census ul' seruicij. Vñ
 ai supbz dō seruire rēnuic. ipse bona
 sua ab eo n̄ recognoscat. n̄ recognitiōe
 uerborū que ē r̄diculosa ⁊ dō cōtumeli
 osa. R̄diculū enī ⁊ inique d̄nari in ho
 mine folia uerborū h̄re cōtumeliōsū ē
 est dō qd̄ aliquis eum d̄m faciat
 qui ei seruire dedignatur. Sexto facit
 supbz q̄i n̄ crederet h̄re bona sua a dō
 q̄i supbz de bonis illis n̄ tribuit dō
 q̄i ipse hec requirit p̄ paup̄es. si po
 cul' oburgat querentē dicens. Vos
 queritis q̄i nobis cōmendassetis n̄ at
 tendens qz d̄s bona sua dedit que p̄
 paup̄em ea requirit. Gratuitū putat

qd in pendul primo uelut nolul debitor
 es. aug' dicit t' xpc. Da m de eo q' dedi
 t' de meo quero t' m n donat. Supbia
 uo ista ualde nocua t' homini cu bo
 na sua ado n recognoscit. Omio em
 alit' supby uiueret si bona sua ado
 recognoscat qua uiuat. T' h quo ad mil
 ta. Primo t' quantu ad h. q' si hostem
 suu se forcior' uideret ad dnm suum
 succursu p censu ozonem. q' quendam
 nunciu mitteret. t' de iporando succursu
 uehement' d'ideret sciens illd apli. fidel
 em ds est qui n patitur uos t'ptari sup
 to qd potestis. s' faciet cu temptatoe pue
 tum ut possitis sustinere. It' si uideret q'
 castra corpis sui defende n poss' dno suo
 reddet ut ipse met defendet illd. sicut q'
 dam cu temptaretur a pecc' fornicatiois
 uehement' t' ampl' resistere n poss'. pster nel
 se ante crucifixu ait. Dne corona corpis
 qua a te teneo ampl' defende n possu
 ego reddo eam t' defende eam. t' statim
 cessauit t'ptatio. It' qui bona sua a do
 recognoscat de iniuriis sibi illatis se n
 uindicaret. s' expectaret ut dms suus si
 bi iusticiam exhibet. iuxta illd pu. xx.
 sic dicas redda malu p malo. expecta do
 minu t' libabit te a labore. uidelicet iu
 dicandi. t' debito gehenne quo te obligat
 uindicando. It' qui dnm solu oim
 bonoz suoz dnm crederet ipse tm iudi
 cium formidaret. Non t' timenda sua
 n a suo iudice lata. s' nec iudicia hoim
 sut timenda. vn j. ad cor. iij. Michi p

minimo est ut a uobis iudicet. De inde sub
 ditur. Qui aut' iudicat me dms t'. It' qui
 a do bona sua recognoscat do tamq' dno
 n hominibz place' studeret. Ap'ls. Si hoibz
 placere' seruu' cu n essem. figura' illoz qui
 bona sua sibi attribuunt. tenent. qui uole
 bant iohem uocare uoie' patris sui. si
 guram illoz qui bona sua do attribuunt
 tenet elizabech que ait. Ne quaqua' sed
 uocabitur iohes. luc. j. t' merito iohes. i.
 gra uocatur qui natus est de sterili scdm
 natura' sic bonu opus gre' debet attribui
 cu aia a se sterilis sit. ex do uo hat quod
 bona opa agat. iuxta illd ps. Qui hira
 re facit sterilem in utero matre filioz leti
 tem.

*De spe supbie q' q's credit se h're bona p
 meritis suis q' ad h't. xxvi*

Spe supbie qua quis credit h're
 p meritis suis bona que a do h't. ad cui'
 detest' pmo facit h' q' uiciu illud d'ruu
 fit gre' di. t' qd modo euacuat eam. Si
 em dantur hoibz bona p meritis eoz
 que gra di erit sicut si pat' familias
 soluat opario h' q' ipse meruit in h' ei
 nulla gram facit. Seco hoc q' liberalissi
 mu largitorem reputat uenditorem
 du ea que dms ei dat se credit h're mi
 rit in quo to magna contumeliam facit.
 Tercio facit ad detest' hui' uicij. h' qd uici
 um istud obstruit ho'i fontem misericordie
 Si em illi qui laborant h' uicio petat
 sibi aliquid dari a dno. merito dic' eis
 dms. It' potius ad uendentes t' amite
 uobis sicut dicunt uirgines prudentes

fatuus. *h. xxy. Qd fatuitas q comitit' supbia*

ualeat ad detestatione ei. xxvii.

Quarto facit ad detest' hui' peccati magna fatuitas que comitatur h' uicium. Multipli aut' ratione pot' ostendi fatuus qui hoc uicio laborat. Primo q' q'ntumcuq' conetur homo ille n' sufficiat solue' do q' ei debet. Vn' b' in libro de diligendo deo si me totu' debeo p' me fco. quid addam p' me refecto? et refecto h' in non em' ta facile refectus qua' fcs. s; quide' n' solu' de me s; et de quocunq' q' fecim' s; scriptu' dicit et fca sunt. At uo' in reficiendo p'fco et dixit multa et gessit mira et p'tulit dura nec tm' dura s; et indigna. In p'mo ope me dedit. in scdo se. et ubi se dedit me in reddidit. Datus g' et redditus me p' me debeo. et bis me debeo. qd' do retribu' p' se. nam et si me millesies repende' possem q' sum ego ad dnm. Quanta g' et fatuitas q' homo credat bona sua p' meritis h're cu' ho' n' sufficiat do solue' que debet. Solutio em' debiti recipienti n' obligat s; debitorem absoluit. Scdo pot' ostendi fatuus qui bona sua credit p' meritis habere q' bn' opando facit ipse p'riam utilitate' et n' utilitatem di. Ds em' bonoz n'roz n' eger. Vn' luc' vy. Cu' fecerit omnia que p'cepta sunt uobis dicite serui inuiles sum' qd' debuim' facere fecimus. In quo uerbo inuunt' nob' dure rationes dicte s; qd' bn' opando. q' debemus solum' et qd' do inuiles sum' uel ad munus reputare debem'. Vn' timere de

beamus q' serui inuiles illa suam dnm. *h. xxy. Inuilem seruū eicite in tenebras exteriores. quid debetur hōi ex h' qd' p'ria uoluntate facit. Tercio pot' ostendi fatuitas q' ipse nich' dat do nisi p'ius ds hoc dederit illi. Vn' dñs Job xli. Quod dedit m' dñs ut reddā ei. et dauid ad dñm. qd' de manu tua suscepimus dedimi' tibi. It' ysa. xxyi. Oia opa nra opatus es in nobis dñe et aug'. Dñe sup' erogat' et ut debeas. et q's h't quicq' nisi tuū. reddis debita nullis debens. donans debita nil p'dens. et b'. Non sunt alta merita ut p'p'ta uita eterna debeat' ex iure ut ds eis iniuria faceret nisi ei donaret. Nam ut taceam q' merita di sunt dona. et ita homo magis p'p'ta debitor est do qua' ds hōi. Quod sūt oia merita ad tantā gl'am. Quarta. q' opa nra bona ex se sunt uelut moneta absq' argento. a grā em' di ualoz in opibz et sine ea sūt opa uelut falsa moneta. q' nich' potest emi a do qui falsitate' illam agnoscat. Quinto fatuus et talis q' que in oculis nris uidentur merita in oculis di sunt frequent' de merita. Vn' Job iij. Ecce qui seruiūt ei n' sunt stabiles. et ita i' anglis eius reperit p'uitate'. Qnto mag' qui habit' in domos luteas. et c. et ysa. xliij. fca sumus ut in mūdus. om' nos q' p'rius uis menstruate' inuile' iusticie nre. g's. Sepe iusticia nra ad exam' iusticie diuine deducta iniusticia est et sordet in conspectu iudicis q' fulget in estimatione opantis. Nullus g' confidat de meritis suis*

que modicum ualent ad meritum sciens quod non
sufficiant merita. **S.** Exigam quous merita
et extolle sudores. **Helioz** et misericordia mea super ueritatem
tas. **Is** meum et meritum misericordia domini. **Idem**
uapule sane ut male operans si forte reme-
rita uerba dixerit forte miserebitur. **Flagi-**
tio qui in me non inuenit meritum quod remun-
neret. **Idem** nemo se seducat. quia si bene cogitare
uoluerit inueniet periculoso periculo quia non
cum x milibus possit occurrere ei qui cum xx mi-
libus uenit ad se. **et c.** et est scriptum de luc. xiiii.
Idem spiritus sanctus illos quos repleuit et spiritu feruente
in ueritate agnosce facit. quia sola misericordia est
que homines peruenit et producit. et subdit mul-
tum sibi de hac materia. **Ubi** psalmus dauid est
dicitur. misericordia eius perueniet me. et misericordia
tua subsequetur me. et misericordia tua magna est
super me. et misericordia tua ante oculos meos est.
et qui corripit me in misericordia et miserationibus. et
dominus meus misericordia mea. **De spe superbie que quis e-**
dit se bonum quod non habet. xxviii.
Sequitur de tertia spe superbie pertinere
ad intellectum quod et quando aliquis credit se
habere bonum quod non habet. Ad cuius uicium detestatur
Primo potest ualere emendatio sui etiam
S. magna et rara uirtus profecto et mirabi-
lem se apparere et acceptabilem se reputa-
re ego hoc certis uirtutibus mirabilius ui-
dico. sic etiam dici potest quod ualde magnam
uicium et se miserabile apparere et laudabile
reputare hoc certis uicium miserabilius est
iudicandum. **Secundo** potest ualere ad detestatur
huius uicium maledictio que fit laborantibus
hoc uicium ut hecitur. ysa. v. ubi sic legitur

ve qui sapientes estis in oculis uestris et coram
uobis met ipsis prudentes. **Tercio** ualeat ad
detestatur huius uicium hoc quod uicium hoc ad id impedit
hominem a gratia dei. **pu. xxvi.** uidi hominem et
sapientem. uidi magis spem habere insipientes
Potest autem assignari triplex ratio. quare hoc
uicium impedimentum sit gratie dei. **Prima** et hoc
quod ille qui hoc uicium laborat gratiam dei non
petit. cum credit se eam habere. et quod non petit ideo
non accipit. **Seneca.** **Idem** imitari nolumus quod
nos optimos credimus. **Secunda** et hoc quod dominus non
libenter daret laboranti hoc uicium gratiam
suam. **Scit** enim quod ille de cuius collatione ei gra-
tiam non est. cum ipse credat eam iam se habere.
et sic quod perderet dominus gratiam suam si eam ei
daret. **S.** **Aliquid** potest quod datur in grato.
Tercia ratio et hoc quod ille qui laborat hoc uicium
quod plenus est de nichilo. **Idem** non potest capere
aliquid. **S.** **Non** est quo se immisceat
uauitas ubi totum occupat caritas. **Non** ita est
quo se immisceat uirtus quam aliquid occupat
falsitas. **Quarto** potest ualere ad detestatur
huius uicium delusio magna que fit huius qui
laborant hoc uicium. **Deluduntur** enim eis quodam
modo quo delusum est eundem rusticum por-
tanti agnum uenale ad forum. quem quidam
leccator uidens dixit sociis suis. **Uultis** ha-
bere agnum quem portat rusticus ille. **Qui**
dixerunt. **Uolumus.** **et ipse** disposuit soci-
os suos per diuisa loca per que rusticus ille e-
rat transiturus dicens. quod quilibet. **Mox** qui
revertet a rustico si uellet uendere canem illum.
et cum primus querebat. **Rediit** rusticus. quod
non est. **canis** est. **agnus** est. **et cum** quesissent alii

simile ad ultimū credidit de agno qđ ca-
nit esse. s; sup̄b; plus adulatorib; quā sibi
credens. ad ultimū credit se h̄re bonū
q; certissime sciebat p̄ul se n̄ h̄re. Senec̄.
monstrabo t̄ q; omnib; possidentib; de-
sit. s; q; uerū dicat. et hōiē inter men-
cientes stupentē ipsa q; consuetudine pro-
rectis blanda audientē aliquo ad ue-
ritatē p̄ducat. Sic faciūt adultores de
sup̄bo sicut puer de uesica. quā un' aliqñ
tūlū inflat. alius plus. et t̄cū plus donec
bñ inflata sit. Sic unus adulator inflat
sup̄bū. alius ampli' inflat. Seneca. Om̄
amicorū unū offm̄. una otencio quis bla-
dissime fallat. Quāto facit ad detestat̄
hui' uicij hoc qđ hōiē in tanta cecitate
ponit. ut n̄ cecitatem suā agnosce n̄ pos-
sit. Ceca saltem cecitatē suā agnoscut
licet alia cognoscere n̄ possint. Ultimo
facit ad detest̄ hui' uicij h; qđ dyabolus
facit de illo qui laborat h; uicio factū
n̄ solū ad otinendū uilia s; et ad otinen-
dū nulla *De t̄plici remedio c̄ h̄c sp̄m*
Triplex aut̄ pot̄ esse *sup̄bie. xxix.*
remediū c̄tra uiciū illd̄. Primum
est frequēs meditatio p̄p̄riū statū. s; me-
ditatio quid desit docet. oratio ne desit
optinet. et est illud ualde utile homini
et ualde placet dō q; homo frequēt' se
inspiciat. Et illa aīam diligit d̄s q; sine
cessatione se cōsidat. et sine simulatione se
cōsideret iudicando. Idē nouū misteria
omnia si te n̄ nouū eris simul hōi edifi-
canti sine fundamento. Sedm̄ remediū;

ut corrigenti exhibeat facies hylarā.
adulanti tristis. Sicut em̄ fiet ut a mul-
tis corrigaris et a multis adulatoribus
decepiaris. Nemo em̄ inuito auditori
libent' narrat sic dicit iō. Estario uō
multos inuenit adulantes qui libent'
eos audit. p̄u. xxix. Princeps qui libe-
ter audit uerba mendacy. om̄s minist-
ros h̄t unpios. Tercū remediū; ut spe-
ctm̄ sacre scripture faciei mentis frequē-
ter opponatur. ḡg. Sacra scriptura tāq;
speculū mentib; nr̄is opponit. ut si qđ
in ea sedum fuerit uideatur. *De spece*

Sup̄bie q; q; se ip̄onit alius. xxv.
Sequitur de quarta sp̄e sup̄bie p̄-
nente ad intellēm que est. qñ aliquis
in estimatione sua ip̄onit se alius qđ est
etiā ualde magna rusticitas. et magna
fatuitas. et et magna iniquitas. Et ip̄o-
nere se alius sit magna rusticitas potest
ostendi p̄ hoc qđ ille qui hoc uicio labo-
rat q; uult sedē aliorū alius in hospicio
p̄prio ubi in honorat hōiēs. ubi maxie
debit eos honorare. s; in p̄pria domo.
Non sic faciebat abrahā qui dicit Gen̄
xxv. Loquar ad dñm meū cum sim cinis
et puluis. sup̄ quē locū dicit ḡg. Aprē i-
quit certissimus in quo loco se posuerit
qui se puluere et cinere eū et cum dō loq̄-
retur estimabat. Quā g; pena feriendi se
qui ad sūma p̄ficiūt et de infimis se exol-
luunt. *Q; magna fatuitas sit se ip̄onē alius. xxvi.*

Quod aut̄ magna fatuitas sit se p̄-
ponere alius multiplicat' pot̄ ostē

di. Primo p hoc q quanto magis aliquis se appiat tanto minus apciatur a do. et tanto minus ualet. Exemptu hemul de hoc in saul de quo legitur .3. re .xv. Cu esset paruulus in oculis tuis caput in tribub' isrl' factus es. Exotario cu magnus esset in oculis suis a regno est delectus. Illum qui se despiciat deus apciatur. ps. Cor stritum et humiliatu ds n despicias. Secdo potest ostendi fatuitas ista p in certitudine qua hnt hoies in uita ista de bonitate sua ul' aliena. Vn ecc. ix. Snt iusti atq sapientes et quoz opa sut in manu di. et n nescit homo utru amore ul' odio dignus sit. et licet ho p'sencialiter certus esset de bonitate sua. licet enim proximus tuus in p'senti sit homicida ul' uideus. ul' carracem' forsitam cu in di p iudencia est de ordine cherubin ul' seraphin. licet et tu m sis bonus. tamen in di p'sencia iam es patibulo iferni affixus. ecc. viii. Vidi impios sepultos qui cu f' ad huc uiuerent in loco sco erant et laudabatur in ciuitate q' iustoz opm. Vidit salomon spu pphetico sepultos in inferno qui in mundo isto cedebantur sci. ito nulli debet homo opare se. B. Noli te sparare maioribz noli te minoribz. noli te aliquibz. noli uel uni te nemini n dico iponas s; nec coparari p' sumas. Id in aiām plane n est timenda quelibz humiliatio. horrenda an nimumq pauenda ul' nimia itinere p' sup' erectio. et; opertent exemptu de

hoc qui ingressurus est p ostiu bassu cui n; p'clolum quantuq; se inclinet et si se eleuauit amplius debito. quantu; transu' unius digiti ledet caput suu. Id accidit hys qui p huile ostiu paradysi nolunt ingredi. Tertio pot' ostendi ista fatuitas p h q estimatio alicui' qua p' fert se alius p' dm cui cogitatio locutio est quedā ostentatio p'piaz diuiciarū et obstruit hoī fontem diuine mie. B' phiseus exsufflat miām dū dissimulat miseriam. Quarto pot' ostendi fatuitas ista p h qd talis uult iudex esse sui p'fius. cu p'p'ius amoz hoies soleat fallere in iudicio sui. B. amoz sicut nec odiū uirtatis nescit iudiciū. Id de legibz hūanil' statutū et in causis tam eccl'asticis qua solariis; scio seruant sp'ales amicos causam cum n debe admitti in iudiciū ne ul' fallant uel fallant amoz suoz. q' si culpa amici tuo iudicio illi' amoz aut minuit aut p'fuit ab scondit. q'nto magis amoz tui. tuū oia te iudiciū fallit. It' p'hs. Ita fere opata est omniū hoīm natura. ut aliena meli' iudicent qua sua. Tali pot' dici. tu iudiciū facis de te ipso iudiciū tuum n est uerum. Q'nto potest ostendi fatuitas ista p hoc q. tales credūt solē iusticie n lucere clare nisi in domo iscie eoz q. indubitant magna fatuitas est. Vn B. Nolo ut nusquā arbuteris lucē solem omnē lucem di n in cella tua nusquā esse serenū nisi penes te. nusq;

opari gram di nisi in scia tua malo te cogitare ubiq esse serenū nisi apd te: & peius de te qua de aliquo estimare.

Qd pponens se alius: iniquitas qntu iniquitas ad dnm & ad proximum. xxxv. & magna est pferre se alius & quantum ad dnm & quantum ad proximum. Quantum ad dnm quadruplicat est iniquus qui alius se pferret. Primo in hoc q iudiciū datū filio dī usurpat. Vñ in jo. v. Pat n iudicat quemquā s; omne iudiciū dedit filio. Secdo q opul dī despicit. pū. xuy. Qui calūpniatur egentē exprat factori ei. Sibi dicit mēh. Qui facit tale mult displicet multū cū quis despiciat filiū eius. ul' artificia cū quis despiciat op' ei' ita & dō displicet cū aliquis despiciat creaturas eius. Tercio iniquus: in dnm cū se solū bonū credit. qz de dō quod am male sentit. & de sapia dī male sentit. qñ credit qd dīs in uno solo loco dicitas suas posuerit. & de bonitate eius sentit male cū credit qd dīs alius n sit bonus. s; tm sibi. Vel credit q parū alius sit bonus in quo qdām dō derogat. Vñ h. y. Qui aut dixerit fatue dicit glo. n modicus furoz: & que dō sale sapie ddiuit. infatuatū dicit. & salienti dō derogare. Quarto talis iniq' est in dnm. qz dū ipse est in se magnus dīs. in eo qd amū est parvulus cū dicitario m oportet at esse. Oportet enī hoīem minui ut dīs in eo crescat iuxta illd pcurso ris jo. uy. Sicut aut oportet cresce me

aut minus. In proximum uō iniquus est qui se pferat alius duplicat. Primo qā psumit hoīem iudicare in quo n habet iudiciū & contra phibitionem dnm. h. y. Nolite iudicare & n iudicabimini. Apō. Tu quis es qui iudicas serūū alienū. suo dno stat aut cadit. Secdo qz inique iudicat eum. & qī hab; staterā dolosam. cū p uno peccō qd fac de proximo suo se ei pponit cū sciat se multa peccā misisse. p're rea nescit circūstancias peccōz in p'io que multū possunt diminuire peccm eius. Nescit enī qua intencione fecerit. & utrū exsurreptione ul' ex deliberatione. utrū ex ignorancia. ul' ex cōtra scia. utrū casu ul' exposito. & utrū uehementia cōtationis. It' p ridiculosa argumentatione quā non auderet & recitare in scolis. Proximum suū iudicat malū. ul' p leui signo. De hac staterā legit pū. xi. Statera colosa: ab hominatio ante dnm. qui sapient' est; peccā sua longe maiora peccatis alioz estimaret cū melius agnosceret circūstancias peccm suū aggrauantes quā circūstancias que aggrauāt peccata alioz. b. Qui p'fere examinando se metipsum in telligit suo peccō. nullius peccm par esse estimat q n sicut suū intelligit hoī qui se alius pferat. qui de se solo bonam h't opinionem. quāqz ita accidit sic accidit aman qui de se solo credebatur qd a solo rege ess; honorandus. cū a rege ess; suspendendus. Vñ hest. uy. Cogitant aman in corde suo q nullū alius rex n

se ipm uellet honorare. Redir. 7 tamen sub
 dicitur in fine capli. qd' suspensus est aman
 in pambulo q' parauerat marcocheo.
 marcocheu enim que aman suspendere
 uoluit rex honorari pcepit ut ibide leg'
 sic ille qui iudicat qnq' 7 dampnandus
 7 qui ab eo iudicatur ad regnu' 7 sublima
 dus. **De presumptione. xxxiiij.**

Oicum 7 de supbia intellēs. sequent'
 dicendū est de supbia affēs. que p'
 mo pot' diuidi in duas spēs. s. in presūp
 tionem 7 appetitū iprie excellencie. 7 p'
 mo psequemur de p'sumptione de qua cō
 tabimus hoc ordine. Primo ostendendū
 est quantū sit timendū uiciū presūpti
 onis homini. Secō ostendemus p'sūpti
 olos hoīes fatuos esse. tērcio
 distinguem' diuersas spēs presūptiois.
 tērciplex pot' ostendi q' ualde timendū
 sit uiciū presūptionis. Primo p' h' qd'
 dñs p' tanto dāpno. 7 iactura animay
 uoluit mederi huic morbo. idō enī dis
 tulit in carnari ualde longo tēp' ut p'
 sūptio in hoīe destrueretur. uoluit enī
 uenire ut hō de lege naturali ul' sc̄pta
 iudicaretur q' neutra uiuari poss'. Secō
 pot' idem ostendi p' h' q' dñs aliqn̄ uiros
 scōs p'mittit cadere in aliqd' mortale
 manifestū ne de se p'sumant. Vñ aug'
 audeo dicē supbiū esse uale cade in aliq'
 p'ccm mortale aptū 7 manifestū un̄
 sibi displiceant. qui tam sibi placendo
 ceciderunt. Salubrius enī sibi petrus
 qn̄ fleuit displicuit qm̄ qn̄ presūpsit.

Triples dāpnū q' puenit ex p'sumptione. xxxiiij.

Tercio potest idem ostendi p' multiplex
 dāpnū q' puenit ex p'sumptione
 7 7 triples dāpnū qd' inde puenit. Ds
 enī presumentū suū auxiliū subtrahit.
 subtrahito di' auxilio homo in bono n̄ pfi
 cit 7 tandem in malū corruit. Ad p'mū
 pot' referri illd' iudich. vi. Dñe ostende
 qd' n̄ delinquis p'sumentes de te. 7 p'su
 mentes de se 7 de sua uirtute glantes hu
 milias. Ad scōm p'tinet q' dicit aug' sup
 illd' ps. Infirmata 7 tu uō p'fecisti eam.
 n̄ firmaretur dic' aug' nisi defirmaret'
 Id' multos ipedit a firmitate p'sūptio fir
 mitatis. De ruina uō quā facit p'sūmp
 tio exemptū hemus in petro qui uili'
 ceteris corruit. qz p' ceteris p'sūpsit.
 De p'sumptione ei' hētur m̄. xij. 7 siōs
 scandalizati fuerint in te s; ego non.
 7 luc. xxii. Dñe paratus sū tecū in car
 cerem 7 i mortem ue. De eius ruina
 habetur m̄. xxvi. qualit' ad uocē anel
 le negauerit. aug'. Vbi dixisti sufficiat
 ibi defecisti. Vbi t' placuisti ibi p'ysti.

De fatuitate de se presumentium.

Fatuitas uō que est in eo qui de se pre
 sumit multiplicat' pot' ostendi. Primo ill'
 uerbul' scripture que infirmitatē huma
 nam ostendūt. de quibz pauca subdam'
 ij. ad cor. iij. Nū qd' sufficientes sumus co
 gitare a nobis. qñ ex nobis 7 c'. Si n̄ suf
 ficit homo ad bñ cogitandū q; minimū
 inter bona oya quō sufficiet ad alia.
 jo. vi. Nemo uenit ad me nisi pat'

qui misit me traxerit eum. Ido die ecclesia cantat
i. Trahe me post te. Sup q uerbu dicit b.
in psona eccie. Dne scio me nequaqua pos-
se puenire ad te. nisi gradiendo pr te. sed
neq h quide nisi adiuuante te. ido pcor-
ut trahas me post te. b. si quide cui est
auxiliu abste ascensionem in corde suo i loco
que posuit. 7c. Puenturus qm ad te i mon-
tibz gaudior. osee. xiiij. P dicio tua isrl ta-
tumim ex me auxiliu tuu. 7 in ps dicit
homo esse spc uadent 7 n rediens. P se ua-
dit homo ad peccm s n p se redit. Haul
p se descendit in rapida aqua s p se n al-
cendit. Pisas p se intrat in nallam. s no
ex se erit. cetera p se pferit spual s n p se
pferit frumentu. Sic p se homo pot face
malu. s n p se bonu. jo. Sine me nichil
potestis face. 7 aug. loquens de negatõe
petri hoc cognoscit qm uerum sit. sine
me nichil potestis face. ecce ad uni aure i
pulsam firmissima colupna tremuit.
Seco potest ostendi fatuitas psumenciu
de se p collatione in beallitatis nre ad
fortitudinẽ hostiu nroz. Hos em sumus
si locuste gygantibz infernalibz oparati
qui sut hostes nri. Valde g fatuus e qui
psumit de se. in do tam possum gygates
deuince. Vn orig. sup nuu. ubi loquitur
de exploratoribz nullis a moyse. Vlt dnt
ihc res mirabiles face. Vlt de locustis su-
pare gygantes. 7 de hys que in terra
snt celestes uincere nequial. Tercio po-
test ostendi fatuitas psumenciu de se
exemplis uiroz forciu qui corruisse legu-

tur. sicut exemplo petri. dauid. salon. 7
similiu. gg. cadente dauid nemo supbiat
multos legim in sacris scripturis i morte
psumpcionis 7 corporali corruisse. Unde
multu fugiendus est. mont iste. aug. mt-
tum infraus e qui illuc ire tendit ubi
multos corruisse aspiciat. In monte isto
ccaderunt omis qui opantur iniquita-
tem. papue pot agnosci fatuitat psu-
ciu de se p experienciam pprie in beallita-
tis. leuem em cogitatione n possumus
uincere. modicu uerbu n possumus sus-
tinere. Qua temeritate g magna psu-
mus. fatuitate psumenciu insinuat
de se nob salon. xiiij. pu. dicens. Sapis
timet 7 declinat a malo. stultus transiit
7 confidit. *De iij. spibz psumptionis. xxxv.*

Sequit de spibz psumptionis 7 pos-
sumus distinguere iij. spes ipsius.
Prima spes e qn aliquis psumit qd ali-
n psumit. hac spe laborant illi qui
noua psuunt pferentes se anteces-
soribz suis. 7 qui cora aliquibz sibi eq-
libz ul melioribz psuunt qn ipsi ad
hanc spem psumptionis uidet referri il-
lud ecc. xxvij. Audi tacens simul 7 qren-
7 in medio magnator loqui n psumat.
Secda spes psumptionis e qn aliquis p-
sumit de h de quo psuendum n esset.
ut cu aliquis psumit de uiribz suis ul
de amicis carnalibz ul de diuicis. Ad
hanc spem psumptionis uidet pnnere
illd. se. xvi. maledes homo qui confidit
in hoie 7 ponit carne brachiu suum.

7 subdit. Bndictus uir qui confidit in dno
 7 e illd ysa xxxvi. Ecce confidis sup ba
 culu harundiueu contactu istu sup egyp
 tum cui si inuixit fuerit homo increbit
 manu eius 7 pforabit eam. 7 illd psu xi
 Qui confidit in diuiculis suis coeruet. Ser
 cia spes presumpcionis est. cu quida pre
 sumit aliquid ante tempus ut cu aliqs
 presumit de uictoria qui ad huc 7 in pug
 na. ad q illd xl. job. pot referri. memero
 belli nec ultra addas loqui. 7 illd. iij. xxx.
 Non gletur accinctus equo ut distinetus
 7 uocat oio accinctu illu qui indutus 7
 armis 7 ad huc est in acie. distinetu uo
 uocat illu qui uictor est 7 ia arma depo
 sit. Ad idē 7 referri pot illd q dicit q
 dam pat' auda frī dicenti. mortuus su
 mundo. 7 si tu mortuus es ait pat' dya
 tam non est. Ad eandē tamē spem presump
 tionis pnet q aliquis presumit de pfee
 rone qui ad huc 7 in inchoatione quan
 tūcumq aliquis pfeerit semp reputare
 debz se in apientem. Vñ in ecc. Sum
 osuauit homo tunc in caput. gg. Imor
 talis nescit ment' p torpore ueterascere
 que semp studet p desideriu inchoare.
 Id si a bonis inchoatis uolumus lascesce
 ualde necesse est ut semp ea credam' nos
 inchoare. 7 dauid. 7 dixi nō cepi. se. iij.
 Patre uocabit me 7 p't me ingredi nō ces
 sabis. 7 xliij. ecc. A luna signū d i ei festi
 luminare. q inuuitur in osuuatione me
 sis. sic uir iustus quō pfectior efficitur
 tanto in oculis suis minuitur. Quarta

spes presumpcionis 7 qñ aliquis presumit u
 lud q est sup uires suas. sicut cu aliquis
 presumit qd ipse exibat a peccō qñ uoluit
 cu tamen a casu in peccm in caue n pos
 sit. Ad hanc presumpcionem pnet uo. ecc
 xx. Repmissio nequissima multos pdidit.
 De hac presumpcione ampli' dictū 7 in tē
 ratu de luxuria ultimo caplo circa finē
 Ad hanc spem presumpcionis pnet. qñ
 aliquis in sufficiens recipit cura aiaz
 7 p mittit se alios a lupo infernali liba
 re cu ipse iam sit in ore ipsius. Ad destru
 endū uicium presumpcionis posuit dñs ho
 minē iam formatū in paradysō ut leg'

Ipsē hō n posuit se ibi. imo posuit
 a dō ibi stare n potuit. Quō g in celesti
 paradysō suis uiribz se ponet. *De appetitu*

O dictū 7 de uicio *pprie excellencie xxxvi.*

presumpcionis. sequent' dicendū est de
 appetitu pprie excellencie 7 cu sit triplex
 excellencia. s. excellencia dñy. magisterij.
 excell' excessus simplicis. qñ. s. aliqs exce
 dit aliū in aliqua grā. ita tñ q n est su
 perior ad eū pot' distingu' appetit' pprie
 excellencie in tres spēs. s. in appetitum
 dñy. magist'ij. 7 simplicis excessus. In ap
 petitu uo dñy primo psequem' q ideo
 peccm est quia locus dñy pprie locus dñi
 est. neq' debet ab hoīe appeti naturaliter.
 equalitas inter hoīes esse debz. nec 7 hō
 subiectus hoī nisi p peccm in bestiam sit
 ouersus. 7 sic qdām hoīe inferior sit fcs
 Vñ gg. in moralibz. Non 7 data homi
 plarō ut onetur hominibz. s. bestis r'

De appetitu dñy

vt. ⁊ uolueribz. ⁊ piscibz. ⁊ homibz in eo qui
 induit faciem eoz. ⁊ enī n̄ delinquimus
 pares sum⁹. ⁊ est sūptum ill⁹ de p̄mo Gen.
 ibi post ill⁹ uerbu. faciamus hoīem ad y
 imaginē nrām. ⁊ subdit. ⁊ presit piscibz
 maris ⁊ c. Ad detest⁹ uō hui⁹ uicij potest
 uti dissuasionibz quas faciūt scripture
 de uicio isto ⁊ de multis pauca ponam⁹
 Leg⁹ eccl̄ vii. Nolite querē ab homine du
 catum neq; a rege ceterā honorū. Sicut
 ad regē sp̄aliter p̄tines ponere aliquē
 in regno suo qui loco ei⁹ sit ⁊ regi in
 iuriam facit qui ab alio quā a rege sū
 eius assensu hoc optine uellet. sic dō iu
 riam facit qui ab alio quā ab ipso digni
 tatem querit. It̄ eccl̄ vii. Noli fieri iudex
 nisi uirtute ualeas r̄ipe iniquitates. sic
 in officii corpali hostes p̄cipue irruūt
 sup regē. sic hostes. s. sp̄uales iniquitates
 ⁊ demones irruūt sup illū qui in dig
 nitate est. Vñ necessariū est ei ut uirtutē
 habeat dirūpendi eas. It̄ iō. Caue hono
 res quos sine culpa tenere n̄ potes. Sub
 limitas honoz magnitudo scelerū est.
 ḡ in pastoralis pollet uirtutibz inuit⁹
 ⁊ coactus accedat ad regimē aīay. Si
 ille qui uirtutibz pollet debet accedere
 inuit⁹. quid de illo qui uicijs sordet
 ille nullo m̄ debz accedere. ⁊ si accedat n̄
 modicū dāpnosum ⁊ sibi ⁊ ip̄lo. Dāp
 num ip̄lo pot̄ ostendi hys testimonijs
 scripture que secūtur. Legit̄ enī. p̄. xv
 vii. Regnantibz impijs ruine hominū.
 It̄ leo rugiens ⁊ ursus esuriens p̄nceps

impius sup ip̄m paupem. It̄ dux in digni
 prudentia multos opprimit p̄ calūpniā.
 ⁊ xxi. Cum impij sūpserint p̄ncipatum
 genuit ip̄s. Dampnū uō qd̄ in currit q̄
 cū in digni sit sublimat⁹. insinuat nob̄ aug⁹
 dicens. In nullo scencio d̄m ita iratū n̄
 quā in h̄ q̄ cum indign⁹ essem ad remū
 poni positus sū ad amplius sicut ad gu
 bernaculū in apice regiminis ecclesie.

Exempla q̄ ualent ad detest⁹ hui⁹ uicij. xxxvii.

Possunt uō duo ualere ad detestat⁹
 hui⁹ uicij exempla. ⁊ de multis ex
 emplis pauca ponam⁹. ⁊ p̄mo ponam⁹
 exemplū d̄ni nr̄i ihu xpi de quo legit̄
 iō. vi. Ite aut̄ cū uidiss̄ qz uenturi essēt
 ut rapent eū ⁊ facerent regē fugit
 in montē ipse solus querentibz cū ad
 mortē ipse se ultro optulit ut legit̄ iō
 xviii. Querentes aut̄ se ad regnū fugit
 ut ostendet q̄ quibusdā expediret esse
 mortuos potius quā esse in loco digni
 tatis. hoc ip̄m ostentur aliqui nobiles
 ⁊ potentes q̄ potius expediret eis esse se
 profos. q̄ esse in statu in quo sunt. hoc
 exemplo utitur ap̄ls ad heb̄ xii dicens.
 Curram⁹ ad p̄positū nobis certamen as
 picientes in auctore fidi ⁊ d̄sumatore
 ihm qui p̄posito sibi gaudio sustinuit
 crucē. De aug⁹ ⁊ legitur q̄ fugiebat ab
 omni ciuitate que n̄ habebat ep̄m. ne
 in ep̄m caperetur. Inuenit⁹ ⁊ de quodam
 priore clare uallē galfredo noīe. quod
 cū electus ess̄ in ep̄m tronacē ⁊ ab eu
 genio pp̄. ⁊ abbe suo scō bernardo cogit

tur onus episcopar' subire ipse p'stat' ad pedes abbas & clericor' qui elegerat in motu crucis ait. monach' fugitiuus si me eicatis esse potō. ep̄c uero nunquā ero. Cui laboranti in extremis quidā monach' ei carus assidens ait. Care mi q̄a nunc corpe separem oro te ut si potes salua uoluntate dī statū tuum p̄t mortē in reudes. Cui oranti p̄t mortē eius coram altari apparuit in uisione galfrid' dioc̄. l'ce assum galfrid' fr̄ tuus. Cui ille. Care mi quō ē t'. Cui ille Bene. s; reuelatū est in a scā trinitate qd si p̄motus essem in ep̄m fuissem de numero reprob'.

Quod male sit ambiciosus dū ad dignitatē tendit.

Tercio pot' face ad detest' hui' uici hoc qd ambiciosus matū ē cū ad dignitatē tendunt. Peius est eis cū iam dignitatē acquisierunt. Pestime erit eis cū punientur de h' qd in loco dignitatis male se habuerūt. Qd male sit ambiciosus dū ad dignitatē tendunt. p̄mo patet ex uerbis senecę dicentis. Quęcūq; eminere uidentur quāuis pusilla sunt. & t̄m̄ in opatione humilimor' exercent p̄ difficiles & arduos tramites ad euntur. cū fragosa in fastigiū dignitatis via est. Itē p̄ h' hoc maximū matū h' ambicio. q̄ n̄ respicit ul' d̄m. ul' se. ul' alios. s; p̄ fas & nephal' & mille picla ad dignitatem tēdit quā appetit. Ambiciosus semp; pauid' timet em̄ ne quid dicat ul' faciat qd in oculis hoīm displiceat. honestatē mentis hūilitatē simlāt. cunctis adulatur. cūctis

inclinat. omnū est seruus tributari' grauem pugnā h' in se. dū iniquitas pullat animū & ambitio trinet manū. Qd autē ualde male sit ambicioso cū iam h' dignitatem triphat' pot' ostendi. Primo ex uerbis b. sic dicentis. O ambitio ambiciencū crux. quom̄ om̄s torques. omnib; places. Nil acerbius cruciat. nil molesti' inquietat. nil tamen apd miserof mortales celebrat' negocius eius. Itē seneca flēo ex hys quof purpuratos iudes felix est n̄ magis quā ex illis quib; sceptrū & claudem in cena fabule assignant qui in loco dignitatis sūt in maiori piculo sūt quantū ad aiām & etiam quātū ad corp' frequent'. Jo'. honores secū picla trahūt. cito piclatur potestas. Quanto honoz maior. tanto maiora picula. Itē altissimi mōtes crebris fluminib; feriunt'. Aug' & loquens de eo qui pre ē dicit. qd quāto in loco supiori. tanto in maiori piclo uerlatur. Inter dnm p̄ncipes ip̄ magnū periculū in q̄ sunt n̄ andent & ire per p̄riā ciuitatē n̄ ab armatis defendantur q̄ n̄ ē parua miseria. tullius. Nonne meli' est p̄re quā in sua ciuitate sine armator' p̄sidio n̄ posse uiuere. In maiorib; etiā criminib; sūt frequent' qui p̄sūt. Vñ sē. v. Ibo ad optimates & loquar cū eis ipsi em̄ cognouerunt uiam dñi & iudiciū dī sui. & ecce magis hū simul cōfegerunt iugū ruperunt uinculā. In eodē caplo in fine. Inuenti sūt in p̄lo meo impy insidiantes q̄ aucupes la

Q male sit ambiciosus ad dignitatē hūib;

queos ponentes et pedicatos ad capiendos uiros. sicut de muscipula pena auibus. sic domus eorum plene dolo. id est magnificati sunt et ditati. in crassati sunt et in pinguiati et preterierunt sermones meos pessime. Seneca. Abstrahunt a recto diuicie honores et potencie et alia que opinione nostra sunt cara precio sui uilia. In maiori est labore sunt. Vnde sunt significati per duo opimienta superiora que in tabernaculo erant de pellibus arietum propter estum et ymbrium diffusionem de quibus heritur exo. xxv. Opimienta illa custodiebant opimientum inferius quod erat ualde preciosum. sic illi qui presunt custodiunt filios dei quos ipse tenet diligit. nec uult in comoditatibus et uexationibus exponi. Vnde greg. misericors deus quos tenet diligit ab extremis actibus abscondit. Nam et pater familias ad eum laborem seruos mittit a quo filios subales suspendit. et in delictis sine uexatione decori sunt. Vnde seruus in puluere deturpant. Sappa pluuialis non ideo supponit ceteris uestibus quia carior habetur. sed potius ut sola deturperet. Hec fit huius principaliter ad utilitatem illi capere sed pro utilitatem ceterarum uestium. sic qui presens est non debet se reputare ceteris meliorem sed debet credere se in statu illo positum propter ipsius utilitatem non propter suum honorem. Expedi enim ut unus moriatur pro populo. laboriose uite et periculose exponatur. que est uelut quedam mors. multa enim ad eum facta sunt ut mortem istam appetant et dulcedinem quiete uite fastidiunt. Vnde greg.

Cessationem a laboribus mundi dominus imparet. sed uelana mens plus assequi aspecta carnaliter quam tenera spiritualiter gaudet. habentes manna fastidiunt et cepe desiderant que non sine lacrimis comedunt. Preterea ab initio si ex dignitate quam appetunt non optinent honorem quem intendunt. Non enim honoratur a dignitate sed dignitas potius ex honoratur ab ipsis et deturpat. Iohannes egyptie de cetero tullius ait Cesar cum quosdam honorare uoluit non ipsos honestauit sed ornamenta deturpauit. Ite boetius. Quanto maior est dignitas tanto despectiores uisibiles facit. At tamen impune reddunt namque impudenter uerum dignitatem uicem. quas sua irragione commaculant. et licet ualde male sit ambrosius dominus sunt in loco dignitatis deturpant tamen erit eis cum per abusione sua punientur. Vnde Iohannes. In maiori gradu maior sine dubio pena. Sapientia. vi. Potentes poterunt commeteri patientur. et apoc. xvij. Quantum glorificauit se et in deliciis fuit tantum daret ei tormentum et luctum. Ad detestandem huius uicij uale potest hoc quod uicium huius est efficax ita ad capiendos homines. Vnde quidam plurima cum soleant hominum corrumpere mores fortius euerunt femina census honorem. Idem Queres nec femina uincere possunt sub iugat ambitio. Possunt et uia ad detestandum huius uicij parabola illa que heritur iudicij. Ierunt ligna ut ungerent super se regem. dixeruntque oliue. Impa nobis. Que respondit. Numquam possunt deserere pinguedinem meam qua dum utuntur et homines

7 uenire ut inter ligna pmouear. Dixeruntq; ligna ad arbore ficum. Veni 7 sup nos regnu accipe. Que rdit eis. Numqd possit desere dulcedine meam. fructusq; suauissimos 7 ire ut inter cetera ligna pmouear. Locutaq; sut ligna ad mte

Veni 7 impa nobis. Que rdit eis. Numq; possum desere uinu meu quod letificat dm 7 hoies 7 inter ceta ligna pmoueri. Dixeruntq; oia ligna ad ra nu. Veni 7 impa sup nos. Que rdit eis. Si ue me regem sup uos dstitueris uenire 7 sub umbra mea requiescere. Ligna sup se regē unguunt. qn aliqui aliq; eligunt ut eis dnetur. Notabiliter aut dicuntur eum ugere. Occasionē aut dat ei ut unctē 7 mansuetē se habere erga eos in hoc qd eum sibi pficiunt 7 pponunt. Valde enī pueris; eos exhonore qui eum in honore posuerūt 7 potestate de manu aliquoz accepta ut in opphione eozdē que puer fiscal figurata ē. m. xxvii. in hoc qd milites pefidis accipientes harundine de manu xpi pacciebant inde caput ipsius. In harundine enī que uacua est potestas terrena intelligit. que nich hē soliditatē. Poluā cuius pinguedine ds 7 hoies utuntur significatur aliquis uir misericors in opib; mte exercens se qui oleo mte sue paupate alioz rdit 7 qm in piguat. lucē 7 diuine grē eodem oleo in se nutrit 7 rseruat. Talis prelationē refugit timens ne occasione eius bonū am

tar qd accepit. In ficu ū intelligit aliq; dtemplariuus iam dulcedine di 7 dteplationē sciens qui plationē n uult recipere q; timet dulcedine quā sentit amittere. Scit enī qd oportebit eū p sollicitudine exteriorē extra se exire. Vn lucē xiiii. Villa emi 7 necesse habeo exire. 7 dicē intli. Ab interna dteplatione ibidē dicē cto. aug. In emptā uilla dñatio notat 7 supbia. Villa posside homines sibi subde uiciū matū. Viciū pmū p uitam pp feruore uini intelligit aliquis pfcē caritatis 7 feruentis qui plationem silu recusat. timens ne si eam suscepit feruor caritatis in eo tepescat. pp aquā mundane sollicitudinis sup infusam. Ramū nō rubi est q; uulgo sentē appellat aspinūm 7 aculeatū sic sentes. 7 scdm iosephū. ad impetū uenti ignē naturā pducit 7 est in pncipio molle. s; postea induretat. Vn significat aliquē malū ambiciosum qui in spinis uitioz est. Spinosus ē qui spoliat subditos suos. sicut spine lana spoliant oues dngen. tel eas qui ex se emittit ignē. puerle dulationis qui se 7 subditos dburit icendio infernali. qui se subditis suis molle in pncipio exhibet mansuetū. de inde uero durūq; tyrannidē exercet. 7 talis regimen n recusat. *Esio ad uerbu apli q;*

Poterit tñ abiosi allegant. xxxix. Puideri alicui q; appetitū dñi mal' n sit cū dicat apls. i. ad tym. iii. Siquis epatum desidat bonū opus desiderat.

Si nulla est obiectio ista. si quis uerbu apli
diligent' asidat. Non eni dicit apls. quod
si quis desiderat epatum q ipse bn faciat.
ul' q desideriu eius sit bonu. s; uult osten
de quid significetur hoc noie episcopat'
qz nom grecu e. Vn glo sup illu locum
exponit uoluit apls quid significet epat'
q est nom opis n honoris. Grecu eni est
7 inde ductu uocabulu. qd ille qui p fia
tur illis quib; pfiatur sup intendit cu
ram eoz gerens. Scopos eni intentio est.
Vn ep'c latine sup intendens dicit'. ut
intelliga se n esse epm qui p esse dixer
erit n pdesse. Episcopat' eni e sup suam
7 alioz uita inuentio. Hec ualet h argu
mentu si quis epatum desiderat. 7c. Ergo de
siderium epatum e bonu. sicut n ualet si
dicatur iste latro qui uult furari bonam
cappam ipse desiderat bona rem qz bonam
cappam. s; desideriu eius e bonu. Vn sequit'
in eade glo. locus supior sine quo regi po
pulus n pot. 7 si ita mereat atq; admu
tetur ut decet. tm indecenter appetit'
sed oculum ~~scm~~ querit caritat ue
ritatis. nego ~~cu~~ uultu suscipit
necessitat caritatis. qua sarcina si nul
lus imponit papiende atq; intuende ua
cand e ueritati. Si aut imponit suscipi
enda pp necessitate caritatis. s; n deserenda
e delectatio uitatis. ne subtrahatur
ipsa suauitas 7 opprimat ipsa necessitas.
Paret g q appetend' n e locus dignita
tis. Vn s. ad eoz. Caritat n est ambitiosa.
Quid aut in dignitatib; hoies appetat

utru labore aut honore satis appareat.
Si honores 7 diuicie ab ecclesiasticis of
ficiis separent' ut leg' q mortuo hieo
pp diu uacauit papatus nec inuentus e
qui subiret illd onus. qm n habuit ec
clesia diuicias nec pompam scilarem. hys
aduictis tpe siluestri ilico auto nasce
batur 7 late puagabatur. **De appetitu**

Occu e de appetitu dny magru. xl.
dicend' e de appetitu magisterij de
quo h ordine dicemus. Primo dicemus
ex quib; causis appetitus magisterij pos
sit esse culpabilis. Seco ostendem' de
magisterio curiosoz. qute sit uexatio
nis 7 afflictionis. Tercio ostendemus
quatu sit meriti ministeriu magisterij.
qd hnt uiri quos regit timor 7 caritas
di **que appetit' magisterij sit culpabilis.**
Primu g notandu e q appetitus magi
sterij culpabilis pot esse quoz de causis.
Primo pp ignorantiam. qn s. aliquis
plumit docere q non addidicit. Vn
la. iii. Nolite plures magri fieri frs ma.
Vn glo. n tantu discreti 7 in scripturis
docti. pu. xvii. Qui prius rander q
audiat stultu se esse demonstrat 7 con
fusione dignu. Salustius. Postq hono
res ad epti sunt. tuc primu acta 7 pre
cepta maioz lege incipiunt pposi
hoies. ecc. xxxii. Audi tacens 7 p reue
rencia accedet t gra bona. Jo. Securi
qui uariam suppellectilem 7 uilia o
puscula fabricant sine doctore esse n
possunt. qd cupiunt q medicoz est

ymmetur medici tractant fabula fab.
 Sola scripturarum ars est qua sibi passim
 omnes uendicant. et subdit. hanc uniuersi
 presumunt. lacant docent ante qua discant.
 greg. Turpe est tunc solutione querere cum debemus questionem enodare. Socrates
 eundem in interroganti quomodo possit optime
 dicere ait. Si nichil dixeris nisi quod bene scies.
 Secundo potest esse culpabilis appetitus magisterum
 propter in honestam uitam. In dignum
 enim celestem doctrinam esse in uase
 se in mundo. Vnde dauid. Peccatori dixit
 dominus quare tu enarras iustitias meas
 et. et psalmus xxvi. Quomodo si argento
 ornare uelis uas fictile. sic continentia
 labia cum pessimo corde sociata. Dignum
 uisionem est. qui argento uas fictile ornare
 uellet. quia cum uellet ornare lutum
 sordidaret argentum. Sic uisionem dignum
 est. qui cum malus sit tamen ad superbiam
 et uanam gloriam uerba bona dicit. docens
 bona. quodammodo obligat se ex doctrina
 sua ad bene faciendum. Vnde super illud Job.
 xxxix. aut circumdabis collo eius hinc
 nitum dicit greg. collo equi hinc nitum
 circumdat. quia ne per aduersa opera prodeat suis
 uocibus uita predicantis obsidetur. et sic
 illud psalmus iij. Circunda eos gutturi tuo di
 citur glo. Virtutes docet circumdare gut
 turi. cum uox in gutture potest fieri soleat.
 quia si predicantis uox de interioribus manat
 et exterioribus circumdat. Nam quo aliquis
 ad bene operandum et uiuendum excitat eo ad
 bene agendum opera predicationis se ipsum li

gat. greg. Qui uerbum dei loquitur prius stu
 deat qualiter uiuat. et post ex actu colligat
 que et qualiter dicat. xxxix. ecc. Que in ma
 nu habes ceteros cibus. ea in manu hem
 que ope implemus et talia debemus predicare
 re aliis. et ecc. xxxix. Confirma uerbis et fi
 deliter age cum eo et omni tempore inuenies quod
 necesse est. Bona operatio est uerbi confirmatio.
 mala uero operatio uerbi infirmatio est.
 fideliter agit cum uerbo qui quod predicat cre
 dere se ostendit. quia idem ope implet qui
 predicat dilectionem aliquam uenenatam esse
 et toxicatam et tamen eandem sumit non uide
 tur credere quod predicat nec fideliter agit cum uerbo.

*Quod hinc doctrina bona et uita mala sit homini
 uicandum et deo displicens et ecclesie multum nocens. xij.*

Et notandum quod hinc bona doctrinam et
 uita mala ipsi homini ualde est uerecun
 dum et erubescencia plenum. deo et multum
 displicet. et ecclesie multum nocet. primum
 tripliciter potest ostendi. Primo ex hoc quod
 ille qui bene docet et male uiuit quasi defert
 lucernam ante se qua immunditiam suam
 alius ostendit. Dauid. Lucerna pedibus
 meis ubi tuum. et psalmus vi. mandatum luc
 na est. et lex lux. Italis de bello fugit.
 et tamen ad pugnandum strenuus alios ex
 hortatur. literas et prope damnationis
 publicat. Vnde ap. In quo alium iudicis re
 ipsum odempnat. It in libro psalmi. Bene
 loqui et male uiuere nichil aliud est quam se
 sua uoce damnare. talis sibi ipsi tradit
 et se ipsum confundit. Io. Non confundant
 opera tua sermonem tuum ne cum in ecclesia

loquū tactus quilibet gaudeat. Cur igitur que
 dicit ipse non facis. Delicatus magister est qui
 pleno ventre de ieiuniis disputat. Accu-
 sare et auariciam latro potest. Sacerdotis
 mens manusque concordant. talis ope destru-
 itur qui uerbo edificat. xxxviii. eccl. Vnde
 edificans et unus destruens. quod prodest eis non
 labor. talis habet linguam longe maiorem ma-
 nu. quod sine dubio monstruosum est. xxxix.
 monstruosa res est manus remissa et lin-
 gua magna. In loqua. De tali uisione so-
 let dici illud Gen. xxvii. Vox quidem uox
 iacob est. sed manus manus sunt esau. Quod
 autem habet multum displiceat deo ostendi potest
 ex hoc quod dominus maledixit ficulnee habenti folia
 sine fructu. ut leg. h. xxi. ficulnea enim
 sine fructu predicator. et habens uerba sine
 operibus bonis. Id ostendi potest per hoc quod
 dominus tot maledictiones faciebat scribis
 et pharisaeis qui habebant folia uerborum sine
 fructu bonorum operum. Quas maledictiones
 habes. xxxiiii. h. Quid autem ualde nocet
 ecclesie dei multipliciter potest ostendi. Primo per
 hoc quod doctrina ecclesie in eis non habet talem
 uirtutem quale deberet. Vnde auct. Qui
 non ardet non incendit. xxxv. Magister ualeat
 ad predicandum sancti amoris scientiam quam exerce-
 rat sermonis scientiam. Id nulla et dulcedo li-
 que nisi odiatur sapore uite. Id xxxv. s. ezech.
 Sermo dulcedine non habet quam uita
 uerba intra scientiam remordet. Idem illi so-
 li de deo dulcat loqui nouerunt a cordis
 eum uisceribus dilexerunt. Id sermo dei
 detestabilis redditur hominibus per uitam malam

predicantium. Vnde xxxv. Cui uita despicitur
 necesse est ut eius predicatio detestetur.
 Ipsa et ueritas suspecta redditur hominibus
 Quis enim crederet alicui qui aliquam uiam
 assereret latronibus plenam et neminem pos-
 se transire per eam absque spoliatione et ui-
 gulatione. si per assertionem istam eandem
 uiam eligere uellet. Id quis non habet suspec-
 tam exhortationem inseguendi hostes fac-
 tam ab eo quem sciret esse ex parte hostium
 per mala uitam eorum qui habent instruere ali-
 os multa mala eueniunt ecclesie dei. Vnde treu-
 ny. Non crediderunt reges terre et uniuersi
 habitatores ierusalem quod ingrederetur hostes
 et inimicus per portas ierusalem propter peccata
 prophetarum eius et iniquitates sacerdotum eius
 qui effuderunt sanguinem iustorum. effuderunt
 iniquam suam malo exemplo. Tertio potest
 esse culpabilis appetitus magistrorum. propter hoc
 quod appetimus quod est proprium dei magistrum. et
 occasione addiscendi potest homo dare
 homini. Sed proprie non docet nisi deus. Vnde aug.
 Magisteria congregata fornicariis adiutoria
 quedam sunt et ammonitiones. Sed cathedra
 habet in celo qui corda docet. Aliud est oculus
 materiam ministrare que uideat et aliud est
 uisum deferre oculis. Ad doctores fornicari-
 col pertinet materiam ministrare illis qui
 addiscunt. sed ad interiorum magistrum
 pertinet ut ad uidentem sensum cordis app-
 at. Et sicut oculus et res obiecta non suffici-
 unt ut uisus in actu fiat nisi oculus
 illuminetur. sic propter disciplinam et fornicari-
 cum doctorem necessarius est sol iusticie a

quo intellectus illuminetur. Vñ p̄quam
 aliquis audiuit aliquid a doctore forin
 seco ipse ante quā acquiescat consulit
 magistrū interiozem. Qd̄ aut̄ dī ipse sit
 magistrū in testimonio scripture ostē
 di potest de quibz pauca sufficiant ponē.
 Leg. 5. xxiiij. Nolite uocari rabi. unus
 enī; magr̄ ur̄. Vbi dicit ineli. ne q̄ dō de
 betur uobis p̄sumatis. Glo. Unus qui il
 luminau hominē q̄ n̄ alius homo. s; cū
 exeret docendo n̄ in tellam p̄stat. Itē glo.
 magr̄ ex sortio ueri magr̄i tamq̄ eius ue
 rus nunci' r̄ p̄ reuerencia ei' a quo nihil
 honoretur. Itē p̄ u. Dñs dat sapientia
 r̄ ex ore eius prudentia r̄ scia. r̄ ecē; Oīs
 sapia a dño dō; r̄ Jo. vi. Et erunt omīs
 docibiles dī. Vbi dicit glo. Ecce omīs
 p̄phie hoīes illius regni. i. xp̄iani fidei
 esse docibiles dī. qz r̄ si homines foris lo
 cunt. tam solus d̄s sensū apit. It̄ Jo. xvi.
 dicitur de spū scō ille uos docebit omnia
 r̄ xvi. Docebit uos omne ueritate. In tū.
 Inuis sine sono. sic fit alius scis. It̄. j. Jo. ij.
 Non necesse habetis ut aliq̄s doceat uos
 s; sicut unio eius nos docet de omnibz.
 Glo. Nemo docteri tribuat qd̄ ex ore do
 centis intelligit n̄ intus sit qui doceat
 lingua doctoris exterius in uanū labo
 rat. nec tam taceat doctor s; qd̄ potest
 agat. Ad idem ostendendū ualeat qd̄ di
 cit p̄hs. q. studiu; expectatio diuine il
 luminatiois. It̄ p̄hs. Inpossibile est de
 pellibz capraz aut ouū haurire sapiam.
 Jo. Omnis tonū dī; nec debz aliquis rep̄
 p̄miteda; ab his q̄ stude uolūt. Sapia

tare rape eam uolencia laboris ul' stu
 dy irrequisito dño. Vñ Ja. i. Siquis indi
 get sapia postulet a dō. r̄ aug. Oratione
 melius solūtur dubia quā inquisitione
 alia. Quarto pot̄ ostendi culpabilis appeti
 tus magistrū. qz homo appetit esse super
 illo quē natura sibi genuit equalē. Vñ
 aug. hominē homini subdi n̄ natura;
 hoīs bene instituta s; pena dampnati. E
 qualitas multū placet dō. Vñ dauid.
 Quabile templū tuū in equitate. Quito
 potest esse culpabilis appetitus magr̄i
 si ip̄t uanam glam appetat. sicut facie
 bant scribe r̄ phisei. Vñ 5. xxiiij. Amat
 primos recubitus in ceuis r̄ p̄mas carhe
 dras in synagogis. r̄ salutationes in foro.
 r̄ uocari ab hominibz rabi. *Quite afflic
 tōis sit magistrū curiosoz. xly.*

Dicitur est ex quibz causis potest esse
 culpabilis appetitus magistrū. nē
 dicendū; quante uexationis ul' afflic
 tionis sit magistrū curiosoz qd̄ satis of
 tendit nobis salō. ecē; j. dicens. Pposui
 in aīo meo querere r̄ in uestigare sapie
 ter de omnibz que sunt sub sole. hanc
 occupationē pessimā dedit d̄s filius ho
 minū ut occuparentur in ea. Alia trāf
 latio h̄t hanc distensionē pessimā stu
 diū curiosoz potest dici occupatio mala
 peior r̄ pessima. mala ip̄ afflictionem
 tam corpus quā aīe que ibi est. r̄ p̄cipue
 est ista afflictio ubi parua ul' nulla uti
 litas est. Vñ seneca. Quid te torquet in
 illa q̄one quā subtilius est contempsisse

quā solvere. Id nullius rei difficulte; in te-
 cio nisi illius cui uiuente. hic un' fructus
 est inuenisse. Peros u' z p'p' d'ceptores sapiē
 z fastidiosos auditores. De d'ceptu sapiē
 h'etur. j. pu. Sapiam atq; doctrinā stulti
 despiciunt. Iso despiciatur sapiā a stultis
 qz ab eis n' agnoscat: sicut aurū z argē
 tū a brutis calcantur qz ab eis n' agnos-
 cunt. De d'ceptu z sapiē dicit seneca. Ad
 sapiam quis accedit. quis dignā iudicat
 n' qui in transitu nouit. q's phm aut
 nullū liberale studiu respicit. n' cū aliq's
 pluui' inuenit dies q' p'dere libet itaq;
 nich' inuenitur ex hys que parū inuesti-
 gata antiq' reliquerunt. ac si hic iuen-
 tus sobria in cūberet hoc maiores doceret
 minores addiscerent. uix ad fundū ueni-
 retur ubi ueritas posita z quā nūc sūma
 z leui manu querimus. Dicit itē seneca.
 fastidientis stomachi est multa degustare.
De t'p'ia doctoz periculo. Quidā audito-
 res adō fastidiosi sunt ut n' possint susti-
 nere qd' aliquid eis dicat q' alias audierūt
 licet illō nesciant. De quib; mirū est qm
 ipsi possunt audire nullam de beata uir-
 gine quā totiens audierunt. Pessima uero
 occupatio z p'pter multiplex periclm q' ibi z
 difficile enī z docentes a supbia ul' uana glā
 n' seduci z pedib; ap'loz z affectionib; dicitur
 puluis uane glē adhesisse. De h' p'icō
 h'etur q' ny. sup' illō. z statuit illū super
 pinnacim templi. Ibi dicit glo. in illo loco
 xp'm temptat in quo multos decipat. z a
 lia glo. Ibi erant sordes doctoz vñ p'lo

loqueretur ubi multos cepit uana glā
 inflatos honore magistrū. Aliud p'icm
 est infidelitatis in d'm. frequēter enī sunt
 magrī dō infideles in talento sibi amisso.
 Eodem enī precio quo ipsi emūt aurum
 quib; possent emere aurum. z eode la-
 bore possunt h're edificatiua quo ipsi ac-
 quirunt inflatiua. Terciu' p'icm est
 impietas in pximū. frequē-
 ter enī potius magrī uolunt euillatio-
 nib; inutilib; in tendē quā fr's suos qui
 ad mortē trahuntur eripe. Seneca. Seneca
 est munita z quare cū hostis instat a-
 tergo z mouē se nullus est miles. neces-
 sitas excutit quicq; pax ociosa collegit.
 demel' m'ito uideret si cū saxa in muni-
 mtum senes femineq; d'gerent. cū inue-
 tus int' portas armata expectaret sed m'
 ociosus z h' questiuuelat ponere qd' nō
 pdidisti habes cornua n' pdidisti. z cor-
 nua n' uacant ad istas in ep'as in-
 gent' negociū in manib; z mors me se-
 quitur. fugit uita. adu'sū hec me doce-

Quāta m'ia sit m'isteriū baroz doctoz. r'ly.
Sequitur uidere quanta m'ia sit
 m'isteriū illoz doctoz quos amoz-
 di z caritas regit. Ad cui' rei euidenciam
 notandū q' triplex est genus hominū.
 Alij enī sūt in docti. alij uō sūt docti n'
 tam adō ut sufficiant docē. alios. ser-
 cy uō adō docti sūt ut docē possint.
 Primi m'iseri sūt in uita ista. qdām
 enī brutis inferiores sūt. Vñ boetius
 in libro d' solationū huāne nature ista

conditio est: ut tunc tñ ceteris rebz excel
 lat cū se cognoscit. ead̄ tamē infra bestial
 reducat̄ si se nosse desierit. nā ceteris a
 nimantibz si se ignorare nature ē hōi uo
 iuno uenit. Ad id facit qd̄ leḡ cant̄ j.
 Si ignoras te o pulch̄rma inter mulie
 res egredē tibi p̄t uestigia gregū tuoz
 Sponsa si se ignorat p̄t greges uadit
 7 qd̄ am̄m̄ uirtutis p̄terioz sit. miseriores
 aut̄ sunt in docti qm̄ moriunt̄. Vñ x. pu
 Qui indocti sūt in cordis egestate moriū
 tur. De imo ū eoz qui docti sūt sic leḡ
 dan̄. xij. Qui docti sūt fulgebūt q̄ splen
 dor firmamenti 7 qui ad iusticiā erudiunt̄
 multos q̄ stelle in p̄petuas hēditates
 ul̄ eternitates fulgebunt sic stelle ualde
 splendoriores sūt quā firmamentū sic
 maior est gl̄a docentiū alios quā eoz q̄
 n̄ docent. Precipue tñ utile est docē eos
 qui alios possunt docē. Vñ de seruo pi
 gro 7 nequā obicitur p̄cipue. d̄. xxx.
 Qd̄ oportet pecuniā dñi sui emittere
 nūmularis. Vbi dicit glo. Numularij
 sunt qui ad p̄dicationē auctitā ualēt
 uerbo 7 ope exere. 7 q̄ ualde utili sūt
 docere tales quā docē alios hoīes. si bñ
 7 fidelit̄ doceant̄ manifestū potest esse
 ex h̄ qd̄ maior utilitas pot̄ sequi ex eru
 ditione unū talium quā eruditione nul
 le alioz.

De appetitu simplicis excessus. xliij.

Quoniam est de appetitu cōiū 7 de appe
 titu magisterij. nūc dicendū est
 de appetitu simplicis excessus. h̄ uicio
 laborant illi qui uolūt excedere alios

ul̄ in diuitiis. ul̄ in pulchritudine. ul̄ in a
 liquo alio bono. nec uolunt aliquē sibi eq̄
 ri. Ad h̄ uiciū uidet̄ p̄tinere illd̄ q̄ legit̄
 in Luca xxij. facta est cōtencio inter eos q̄
 eoz uidebatur esse maior. Ad detest̄ ū hui
 uicij. Primo uidet̄ facē hoc q̄ uiciū illd̄
 est p̄cōm̄ malicie. Malicia enim hic intel
 ligimus afflictionē alieni mali qui uult
 se excedere alios p̄ cōsequens uult alios ex
 cedi 7 sic uult malū alioz. Vlt̄ enī alioz
 paruitatē q̄ qd̄ am̄m̄ facit ad hoc ut sua
 magnitudo ul̄ sit ul̄ appareat. Secdo pot̄
 facē ad detest̄ hui uicij h̄ q̄ ip̄m̄ reddat
 animū ualde mutabile. Qū enī qui labo
 rat hoc uicio respicit aliquē a quo ip̄sē
 exceditur tristatur. 7 sic in timet. in do
 let. in inflatur. in ad nichilatur. hanc
 mutabilitatē insinuat nobis seneca di
 cent̄ magnitudo certum modū n̄ habz
 comparatio aut̄ tollit eam aut̄ depunit
 flauis que in flumine magna ē. in mari
 paruula est. Viciū illd̄ 7 quedā famel in
 faciabilis. Numq̄ enim impletur desidiū
 eius qui om̄s alios uult excedē. q̄ si exce
 dit unū. exceditur ab alio. Præterea si exce
 dat aliquē in aliqua gr̄a. excedetur ab
 eodem in alia gr̄a. Præterea excessus quē
 ip̄sē appetit ad malū suū est. Sicut enī
 habundancia humoris in aliquo m̄bro
 apostema solet generare. sic excessus in
 hominibz apostema genat sup̄bie. 7 sicut
 fatuus est qui uellet unū oclm̄ alium
 excedē. cū scdm̄ naturā equales debeat
 esse. sic fatuus est qui desidat ut ip̄sē alios

excedat. p. sc̄m̄ p̄p̄iū pot̄ aliquis desida-
re. s; debz ē placē ei p. sc̄a alioz quo ei
equant̄ debent om̄s filij dī uelut ueri fr̄s
amare equalitatē ⁊ similitudinē. Vñ leḡ
de ip̄so filio dī. ad heb. ii. qđ debuit fr̄ibz
p. oīa simulari. ⁊ xxv. ec̄c. Rectorē te postu-
erunt noli extolli s; esto in illis q̄i un̄ exul-

De octo speciebus supbie xlvi.

Octū ⁊ de supbia interiori ⁊ uocatur
supbia exterior aliq̄ extrinsecū q̄ ex
supbia interiore p̄cedit ⁊ eam ostendit ⁊
pot̄ distingui ita supbia sc̄m̄ diuinitatē
reꝝ in quibz supbia hoīm potest apparē.
Potest aut̄ apparere supbia hoīm ul̄ in ip̄o
corp̄e ul̄ in equis ul̄ in ornatu ul̄ in am-
pluritudine familie ul̄ in diuitiis in edifi-
ciis in deauratis libris ⁊ cantu. Et p̄mo pro-
sequemur de supbia illa que in ip̄so cor-
pore apparer. que pot̄ distingui sc̄m̄ di-
uersitates membrorum que sūt in corpore.
Est enī supbia oris ⁊ supbia oclorum ⁊ ⁊ sup-
bia narium ⁊ est supbia colli ⁊ sic de ceteris
membris. Ad supbiā oris p̄tinet illd̄ ps̄.
Dispdat dñs uniuersa labia dolosa ⁊ lin-
guā magniloquā. ⁊ illd̄ ps̄. xiiij. In ore
stulti uirga supbie. Stultus uerbis super-
bis uelut quedā uirga hoīes cedit. Ad
supbiam narium pot̄ referri illd̄ ysa. ii. Q̄-
esate ab hoīe cuius sp̄s ⁊ in naribz eius.
De supbia oclorum leḡ xxiiij. ec̄c. Extollec̄i-
am oclorum ne dederit m̄. ⁊ ps̄. vi. Sex sūt
que odit dñs ⁊ septimū detestat̄ aīa ei.
Oculos sublimes. ⁊ in ps̄. Neq̄ elati sunt
oculi mei. ⁊ de supbia colli ul̄ ceruicis hec̄

Job. xy. Qui currit ad uisus dñi erecto co-
lo. ⁊ in ps̄. Dñs iustus cader̄ ceruices
peccōz. De supbia alioz membrorum tangit̄
tur ysa. ii. ubi sic legit̄. Pro eo q̄ eleuare
sūt filie syon ⁊ ambulauerūt extenso col-
lo ⁊ nuuibz oclorum ibant ⁊ plaudabant
⁊ ambulabant pedibz suis ⁊ posito ḡdo
incedebant. decaluar̄ dñs uerticē filia-
rū syon ⁊ dñs crinem eaz nudabit.

De superbia ornatus. xlvi.

Sequitur de supbia ornatus. ⁊ cum
ornatus possit esse diuisus rex ut hoīm
doctoz ⁊ multoz alioz. Primo ponem̄
ea quibz possumus uti dñi supbiā hu-
mani ornatus uiroz ⁊ mulierū. Cōtra
supbiam istā p̄mo possum̄ uti uerbi-
scōz ⁊ sapientiū de quibz pauca ponere
sufficiat. ec̄c. ix. In uestitu ne glori-
nec in die honoris tui extollaris. ⁊ ad cor.
ii. Volo mulieres ornare se in habitu or-
nato cū uerecundia ⁊ sobrietate ornans
se n̄ in torris crinibz aut auro aut mar-
garmis ul̄ ueste p̄ciosa. s; q̄ decet mulie-
res p̄mittentes bonitatē p. oīa bona
habitu ornati in quo uult apl̄s mulie-
res ornare uocat. glo. religionē earum
ornantē eas. Vlt̄ ⁊ eas esse ornatas aliis
uirtutibz cū uerecundia uultus ut nō
sint atrite frontis ut meretrices. Vlt̄
eas ⁊ esse sobrie mentis. Vlt̄ ⁊ eas esse
ornatas n̄ in crinibz torris ⁊ crispiis ⁊ c̄.
ul̄ n̄ ornantes se in crinibz torris aut
auro ⁊ c̄. s; p̄torqueant. ⁊ ps̄. iij. pet̄. iiij.
Mulieres subdite sint uiris suis. ⁊ seq̄.

q̄i n̄ sit exteriur capillatura aut circū
 dario auri aut indumenti uestim̄torū
 cultus s̄ qui abscondit̄ est homo cordis
 in corruptibilitate modesti ⁊ quieti spē
 sup̄ quē locū talis glo. habetur sic̄ q̄p
 anis ait. serico ⁊ purpura in du te.
 xp̄m induere n̄ possunt. auro ⁊ mar
 garitis ⁊ monilibz ornate ornāmēta
 cordis ⁊ corpis p̄derunt. Qd̄ de illis
 indubitan̄ uerum est. q̄ ad capiēdas
 aīas ornant se. ⁊ subdit̄ in glo. Qd̄ si
 petrus quoq; mulieres amonet coher
 cendas ⁊ ad ecclesiasticā disciplinā reli
 giosa obseruatione moderandas. qd̄ ex
 culare possunt cultus suos p̄ maritū.
 q̄ntomagis obseruare uirginē fas est
 cui nulla ornatus sui sperat uenia. vñ
 1. ad timoth. vii. habentes alimenta
 ⁊ quibz regam̄ hys cōtenti sumus. cōtēta
 debemus esse regim̄to n̄ querere orna
 tum. vñ apoc. xiiij. Ve ue ciuitas illa
 magna que amicta erat purpura et
 bysso ⁊ cocco ⁊ de auiata est auro ⁊ lapi
 de p̄ciolo ⁊ margaritis. qm̄ una hora
 desitute sūt tante diuicie. It̄ aug. eibi
 uestis pura arcūdetur n̄ ad pleni
 tudinē s̄ ad necessariū regimen ne dū
 exquisitis uestieris alterā turpitudinē
 assumas. Iōo uestis dicit̄ pura ⁊ c. qz
 sordet pot̄ homo in uestibz uicere. vñ
 de aug. legit̄. Vestim̄tum eius ⁊ calciām
 tū nec nitida nimū. nec plurimū ab
 iecta. Iō. Ornatus ⁊ sordes pari modo
 fugienda. qz alim̄ dehaat. alim̄ glām

redolet. Seneca. Non splendeat toga nec
 sordet quidē. Iō. Non affectate sordes n̄
 exquisite deliciae laudē parunt. s̄ tū uel
 tem foedidā p̄ xp̄i noīe quq; oporteat
 facere. n̄ ⁊ curandū cū p̄pha uidit̄ ihm̄
 magnū sacerdotē sordidus uestibz in du
 tum ⁊ c. ⁊ cū dñs in mundiciam corpora
 lem n̄ reputet̄ imundiciam. vñ m̄. xv.
 Non qd̄ intrat in os conquinat hoiem
 ⁊ it̄m. Non lotus manducare n̄ conq̄
 nat hoiem. ⁊ in ueritate in mundicia
 corpis uera in mundicia esse n̄ uidet̄.
 cū spūm̄ q̄ mundū iudicet̄ dū ⁊ in ore.
 quā cito est extra in mundū iudicetur.

It̄ seneca. Augm̄tum bone uoluntatis
 grabatur ⁊ parit̄ ubi apuit̄ aliquem
 n̄ ex necessitate h̄ pati s̄ uelle idē. nemo
 nascitur diues quisq; exit in lucē uult̄
 est lacte ⁊ panno esse cōtētus. **De exem
 plis q̄ dissuadent sup̄bū ornātū. .xlviij.**

Secundo possumus uti cōtra sup̄biā
 ornatus exemplis. multa autem
 sunt q̄ exemplo suo dissuadent nobis
 sup̄bū ornātū ⁊ suadet̄ humilē habit̄.
 Primo suadet nobis ipse d̄s ⁊ h̄ duplici
 Primo in plasmatioē hoīs. Voluit enī
 dñs p̄ciosum sp̄m̄ sub uili sacco carnis
 absconde. nec ⁊ uisile qd̄ uoluit corpus
 q̄ uile est p̄ciosum regim̄tū h̄s qui
 p̄cioso sp̄m̄ uile regim̄tū uoluit dare.
 Secō in h̄ q̄ parentibz nr̄is p̄r̄ peccatū
 tunicas pelliceas fecit. ut legit̄ Gen. iij.
 Ad idē ⁊ monemur diuisis exemplis.
 hominū. de quibz licet sint multa. pau

ca ponere sufficiat. Aug^o de se ipso facit
de p̄iosa ueste erubescit. hest. viij. Dñe
tu scis infirmitatē meam ⁊ necessitatem
q̄ abhominer signū supbie ⁊ gl̄e qd̄ est
sup caput meū in dieb; ostensionis mee
⁊ detestor illd̄ q̄ p̄am̄ menstruate. ⁊ nō
potē in dieb; silency mei. merito abho
minatur hest signū supbie. Signū enī
supbie signū est subiectionis dyabolice.
Dya' enī ⁊ rex sup om̄s filios supbie ut loq̄
in job. ⁊ sic dicit ḡg. Evidentissimū signū
rep̄boꝝ est supbia. hūilitas elcōꝝ. Sicut
ḡ aliqua nobilis p̄sona merito indig
naretur si aliqua uilis p̄sona signū ser
uitutis ponēt in capite eius ⁊ sic ducēt
eam p̄ ciuitatē. Sic regina hest que cor
nobile habebat abhominabat signū
supbie q̄ in capite suo erat. Horabilis
aut̄ dicit q̄ est sup meū in dieb; ostensi
onis mee. Ornatiū enī suū non desiderabat
n̄ qm̄ marito suo regi se ostendebat. in q̄
mulieres nr̄i t̄p̄is multum sunt ei disti
miles que qm̄ sunt cū maritis suis n̄ cu
rant de ornati. Qm̄ uō in publico uolēt
p̄cedere ornate uolūt esse ⁊ tū dicunt
q̄ ornant se p̄t̄ maritos suos. Detesta
batur ⁊ hest ornatiū sui capitis quasi
p̄am̄ menstruate. ⁊ merito. melius
enī est ferre uictā alicui sanguine aīal
cruentā excepto scandalo. quā ad uanam
gl̄am ul' supbiam croceā. Vicia enī ad
uanā gl̄am croceata sanguine pecc̄i qd̄
amin in tincta est. qui sanguis est de
terroz quocūq; sanguine aīal. It̄ job

xv. Saccū confui sup uestem meam tal
dicit esse uestis ad minū penitentiū. Vñ
Jo. iij. Vestiti sunt uiniuite saccis a ma
iore usq; ad minorem. ⁊ puenit uer bñ
ad regē ninuue ⁊ surrexit de solo suo
uestimentū suū abiecit a se ⁊ induit est
sacco. It̄ ḡ. iij. Ipse ioh̄s habebat uest
imenta de pilis cameloz. Antiqui ⁊ re
gebantur sacco ul' cilicio. Egyp̄tici
⁊ sup erogauit que nuda in nemore la
tuit. Si obiciatur de pellib; tabnaculi
rubricatis ⁊ iacinctiū. ad h̄ redit s̄. Si
olum ista p̄babantur qm̄ sanguis pecc̄i
remissio fuit pecc̄oz. nunc aut̄ pauper
dñs paupertatē ⁊ simplicitatē in ecclia cō
secrauit ⁊ subdit. h̄ hec uidiꝝando re
uocat in templū reuocat cruore immo
lancū. Ad idē ⁊ monemur exemplo mē
toꝝ qui qm̄ trofessū est de panno p̄io
so ualde ipsi faciūt cooptuā de burello
Quis factū n̄ uidet illū qui uili cō
lo p̄iosam facit cooptuā. Ad idē monē
mur exemplo ipsius sapie que in p̄io
nis contemptibilib; frequēter abscondit
se ipsam. Vñ sapiens. Sepe est sub pal
liolo sordido supra. uade ⁊ tu fac sicut
ut sic ⁊ tu sub hūili habitu te abscondis
Ad idē ⁊ monet nos ip̄a natura q̄ sub
terre uilitate aurū ⁊ alia p̄iosa abscon
dit ⁊ sub uilitate corticis dulcedine nuclei.

De xij stulticijs ornantiū se. xlvij.

Gercio pot̄ ualere contra supbiam or
natus si ostendant stulticie mul
tiplices ornantiū se de quib; pauca po

namul. Notandū ē q̄ prima stulticia
 ornanciū se est q̄ ipsi exteriora sua que
 uilia sunt interioribz suis que p̄iosa se
 p̄ponunt. Vñ q̄i paratam pomū ipsi po
 mo p̄eligunt. Quq̄ ū datur unū pomū
 duobz t̄cū paratū fuerit ab altero qui
 parauit solet tale portionē facere socio
 suo paratura sit tua t̄ pomū erit meū.
 hanc portionē nullus acceptat. s̄ portio
 nē a dyabolo scām isti similem multa
 acceptant. Ornant enī exteriorem qui
 parantur pomū assimilant que q̄dam
 depicta est. habet enī candorem t̄ ru
 borem multa p̄ponunt aīe sue. t̄ sic q̄i
 uilem cooptuā p̄cioso trossello p̄po
 nūt. Dya' uō n̄ curat ubi trossellus sit
 n̄ de animabz. Vñ Gen. viij. dicit rex
 sodomoz qui figurā tenet dya' ad a
 braham. Da m̄ aīas cetera tolle tibi.
 Istam stulticiā supbi in sinuat nobis. Glo.
 sup illd Ro vi. lū qui ueniet ad me n̄
 etiam foras dicens. supbia est ad foras
 etia qui nich' h̄t de bono interiori nec
 hic nec in futuro. Seda stulticia ornanciū
 se est qd̄ ipsi ordinationē dī p̄uertunt
 in se ipsis. uolunt enī q̄ ancilla habeat
 ea que dñe sūt t̄ dñā que ancille sūt. Car
 nem que ancilla ē ornant t̄ in deliciis
 pascūt. t̄ optet ut fiat q̄ ab ea impar
 licet mors aīe inde h̄at sequi. Escurio
 aīa que dñā est fame t̄ sita affligit. et
 male in dūta est t̄ ad p̄ceptum carnis
 opantur qd̄ ē magna ualde p̄uersitas
 Vñ b. magna abusio ē t̄ nimis magna

ancilla dñari t̄ dñam ancillari. si quis
 asseret se fuisse in terra aliena in qua
 dñe om̄io se h̄nt ut ancille uix credetur
 ei. s̄ in ueritate terra illa p̄ata ista est in
 ea fit p̄ totū annū fere festū ancillaz qd̄
 alibi cōsueuit fieri in festo s̄i uincency.
 Eunt enī accipiunt accille uestes dñaz
 suaz. Ista p̄uersitas ē filis illi p̄uiscan
 quā ponit salomon ec̄ x. dicens. Vidi
 seruos in equis t̄ p̄ncipes q̄i seruos am
 bulantes sup terra t̄ p̄uiscan ista ual
 de nocua ec̄clī dī. Vñ p̄i. xx. Propter
 tria mouet terra t̄ quartū n̄ pot' susti
 nere p̄ serū cū regnare cepit. Tercia
 stulticia ornanciū se ē qd̄ ipsi ualde care
 emunt q̄ nich' ualere sciūt. s̄ glām hu
 manā qd̄ n̄ ualere eis nec quo ad aīas
 cū aīabz sit ualde nocua n̄ quo ad ce
 pul. Vñ Jo. viij. Si ego glorifico me ip̄m
 glā mea nich' ē. nich' in quā ualere. 4
 Quarta stulticia ornanciū se ē qd̄ ipsi
 expendūt plus ut pascant oculos alioz
 quā ut pascant uentrē suū p̄prium.
 Vñ seneca. Non sūt hoīes dentibz t̄
 ore t̄ uentre c̄enti oculis q̄ gulosi sūt.
 Si quis eat p̄ ciuitatē aliquā plures ar
 tifices inueniet qui opantur ut pas
 cant oculos. quā qui opantur ut pas
 cant uentrē. Vñ dicit quidā mundū
 esse animal mirabile q̄ maiores h̄t
 oculos quā uentrē. Poculus uolūt hoīes
 bona sua p̄dere t̄ diuitibz hominibz
 q̄i p̄ oculos ponere quā os dī fameli
 cū in paup̄ibz pascē. b. In ueniunt

curiosi quo delectentur. et non inueniunt
miseri quo faciantur. Cum p[ro]p[ri]o a[n]i[m]e sue ac-
quirunt unde oculos homin[um] delectant.
Quia faciat[ur] cu[m] uides in pulchritudine rei
q[uod] in se h[ab]et delectari naturalit[er] pot[er]t quam
res uisa est. eo q[uod] uidetur meli[us] p[er]tinere ad
insipientes pulchritudine[m] eor[um] qui insipi-
ciuntur p[ro]uide[re] qua[m] ad eos qui insipi-
ciuntur. Debet ergo homo pulchritudine[m] negligere
qui aut[em] si negli[ger]it uerit[er] qui h[ab]et eam inspicere.
Quinta stulticia e[st] ornanci[us] se q[uod] ipsi sunt
similes illi qui ex p[ro]p[ri]etate selle et freni e-
quum estimant. Vn[de] seneca. Que[m] ad modum
stultus est qui equum imp[er]turat non ip[s]um
aspicit. s[ed] sella[m] et frena[m]. Sic stultissimus e[st]
qui hominem aut ueste[m] aut aditione[m] uestis
modo nobis circūdata est estimat id e[st] cu[m]
uelles uerā estimatione[m] inire et scire q[ui]s
sit n[on] dum inspicere. et sicut aut quidā ex
auro frenū n[on] meliorat equū. Sexta stul-
ticia est ornanci[us] se q[uod] ipsi uolunt habere
o[mn]ia bona sua pulchra et se turpes. Aug[ustinus]
Ecce o[mn]ia pulchra sunt cu[m] impus et ipsi sunt
turpes. Ita accidit peccatorib[us] qui se or-
nant exteri[us] sic accidit quidā regi. qui
duocatis o[mn]ib[us] magistratib[us] terre sue fecit
diuiniū magnū. et n[on] erat aliquis angul[us]
in domo qui n[on] esset cooptus purpura et a-
luis p[ro]p[ri]etis. et affuit quidā p[ro]ph[eta] qui cu[m]
uelleret expuere exspuit in faciem regis
et cu[m] ministri p[ro]p[ter] h[oc] uellent eū ducere
ad suspendiū n[on] p[er]misit eos rex s[ed] q[ui]siuit
a p[ro]ph[eta] quare h[oc] fecisset. Qui ait. Vidi alia
loca plena auro et argento et gemis. et

purpuris et ido in barba regis in crassata
ex pinguetine cibor[um] me mūdauit. Ad in-
di enī locū minus mundū. Q[uod] audies rex
expunctus est. Sic dya[abolus] uidens hominē qui
deberet esse d[omi]n[us] aliar[um] creaturarū minus
pulehru[m] quā alias creaturas in eius facie
spuit. ul[ter] eum contempnēdo ul[ter] a[n]i[m]am eius
maculando q[uod] figuratū e[st] in expuione
f[aci]e in faciem d[omi]ni et in expuione q[ui]e fie-
bat in eius faciem qui uolebat suscitare
semen fr[atr]i suo defuncto. ut leg[itur] deut[eronomio]
fr[atr]i ho[m]i[n]is defunctus sine semine est dya[abolus].
qui sine spe dāpnatus est. cui ab ho[m]i[n]e
semen debet suscitari. q[uia] ex hominib[us] an-
gelica ruina reparanda est. multū post
homo erubescere cu[m] se uidet matū inter
suas res bonas et turpe inter res suas
pulehras sicut d[omi]ne solent erubescere cu[m]
h[ab]ent ancillas pulchras et ipse sint turpes.
Aug[ustinus]. Nonne uides erubescere te debere
de bonis tuis si domus tua sit plena bonis
et te h[ab]et matū. Septima stulticia est or-
nanci[us] se q[uod] cum ipsi sunt morte damp-
nati et iam ad mortē ducantur. potius
t[ame]n cogitant de ornati quā quō a[n]i-
mam suam liberent sicut seneca dicit.
O[mn]is capitali supplicio condempnati sum[us]
et ad mortem tendim[us]. Vn[de] aug[ustinus].
Nec aliud e[st] t[em]p[or]e presentis uite quā cur-
sus ad mortē in quo nemo ul[ter] paululu[m]
ul[ter] tardius ue[re] p[er]mittitur s[ed] uergitur
o[mn]i[us] pari motu. Vn[de] cum ornatus sup[er]
b[os] ornatus sit ho[m]i[n]i morti ad uidi-
caroz potius e[st] illusio quā honor sicut

purificatio dñi p̄r quā ad iudicatus fuit
morti illuſio fuit. Vñ b. Omnis purpura
illuſionis p̄r quā dño illuſum in purp̄a est.

Q. de ueste poti' sic erubescend' q' gl'and'. I

Octava stulticia est ornantiū se q' ipsi
unde gl'antur unde erubescē debent
triplici ratione pot' ostendi q' homo eru
bescere de ueste deberet. Primo p' hoc qd
uestis est signū peccati parentū n̄rōz. Vñ
b. Qui gl'atur de ueste similis furi gl'anti
de cauertio q' p̄ peccm̄ ade introductus
est usus uestium. Quis latrone n̄ urideat
si uideat eū gl'ari de signo sibi f̄to p' latro
anio suo q' in facie portat. sicut ostenditur
idem p' qd uestis est remediū turpitudis
7 erubescencie quā p' peccm̄ traximus an
peccm̄ sufficiebat homini p̄pria pulchritu
do nec tñ hēbat maclām aliquā. Vñ non
erat necesse ut sub ueste se absconderet
sicut sol ueste n̄ indiget. sufficit enī pulc
ritudo luminis sui p' uestim̄to. Silv' rosa ali
quo ornati n̄ indiget. sufficit enī pulchri
tudo ornati sui ad uestim̄tū 7 sic de cere
ris floribz. Vñ ay. vi. Considerate lilia agri
quō crescant. n̄ laborant neq' uent. dico q'
uobis qm̄ salōn in omni gl'a sua n̄ 7 coop
tus sicut unū ex istis. Si p' penatū incurrit
homo turpitudinē 7 erubescenciā. itō ne
cessariū 7 ei uestim̄tū q' est remediū
turpitudinis 7 erubescencie. Sicut ḡ ad
gl'am loripedis n̄ cedit q' pedē ligneum
h̄t cū sit remediū infirmitatis. nec ad
gl'am scabiosi q' scabiem uelat. sic in uir
tate n̄ cedit ad gl'am hoīs ornatus 7 si ibi

uideatur. Aug'. Qui supbit ex habudan
cia t̄p̄alium est tamq' egrotus ex habun
dancia medicam̄toz. a simili possum' dice
qd' ille est tamq' egrotus qui supbit exple
ritudine emplastroz. 7 sicut videlicet est
si aliq's loripes pedem ligneū depingeret
ul' de auaror. sic ridiculū 7 cū hoīs se
ornant. Tercio pot' idem ostendi p' hoc qd
illi qui ornant se indicant pulchritudi
nem suā a creaturis uulioribz quā ipsi sūt.
Vñ sicut aliq's homo nobilis erubescet
si oporteret eum aliq' mendicare apsonis
ignobilibz. 7 potius uellet magnā indigē
ciam sustinere q' ab eis mendicare. sic eru
bescere debet homo qm̄ a uiribz 7 uir
inibz oportet eū pulchritudinem suā
m̄dicare. Vñ fr' guido cantuarien'. Quō
n̄ gl'abitur de pulchritudie qui gl'atur de
turpitudine. Vestes te ornant. pulchri
tudo est; si eas ornare. Stulta est stulticia
ornantiū se qd' ipsi credunt se bñ in
ditos 7 ornatos cū equis eoz. s. corpus or
natus est cū tamen nudi sint. Vñ apoc.
Beatus qui custodit uestim̄ta sua ne nu
dus ambulet. 7 uideant hoīs turpitudi
nem eius. 7 xxv. eze. Denudabit te uest
timentis. 7 ibidem. Dimittent te nudū
7 ignominia plenam. Ipsi sunt similes
cuidam clerico qui in festo stultoꝝ hum
sūū induit scarleta 7 ipse inducus erat
natta. Decima stulticia ē q' ipsi pulchri
tudine suam discoopiūt qm̄ eam coopere
deberent. Illi enī qui uident supbum
ornatū eoz mala opinione h̄nt de eis.

Vñ sup illd. i. ad cor. ii. Non in tortis crinibus
aut auro. aut margaritis. ul' ueste p'iosa
diē glo. Supb; huius n̄ recta facit de se cre
di. 7 ecc. xix. Amictus corporis 7 rictus dencū
7 ingressus hoīs annūciat de eo. si iux re
linquat corticem exteriorē ante temp'
est signū corruptionis. sic si xpianus nō
heat exterior habitū quē xpiana religio
requirit signū est q' uerū alicui' peccati
intus latet. magis erubescibilis est culpa
hoīs quā iudicis cū a culpa hat qd' sic
erubescat. Vñ erubescē magis deberēt illi
quoz peccata apparent hominib; quā si
ipsi nudi apparerent illi qui ornant se
dū uolunt uitare turpitudinē corporis 7
pitudinē assumūt mentis. 7 dū se orna
re uolūt inquināt se ad minus uicio
supbie q' inquinat oīa bona que sūt in
hoīe iuxta uerbu p'ius positū. Si ē grā
si sapiā formaq; datur. Inquinat oīa sola
supbia si comitetur. Undecima stulticia est
ornancū se qd' mulieres uolūt uideri fatue
licet nolūt esse 7 pocul' uolūt assimilari
fatuis quā matronis. Si equus uenalis nō
est quare signa uenalitatis gestat i fronte
Quare arculus 7 ante domū si n̄; ibi uul'
uenale. It' quare ouis que 7 dī uult h're
signū ouis dya. Nonne mīto dicit ei pas
tor ecclē n̄ noui te 7 rapietur a lupo in
fernali. Signo crucis debent esse signati
oīs fideles. Oīs enī debent ostendē sig
nū crucis p'nie in se ipsis. Vñ ad gal.
Stigmata dñi ihu in corpe meo porto.
p'apue tñ a capite debent appare signa

p'nie 7 hūilitatis. Idō illi qui baptizant
ul' cōfirmantur in p'mittur signū crucis
in fronte In capite 7 ieiunij asp' gunt
cynere capita fidelū. De signatione ista
h'etur apoc. vii. Nolite nocere t're 7 mari
quo adu'sq; signemus seruos dī uiuū in
frontib; eoz. 7 eze. ix. Et ianā p' mediā
ciuitatē in medio iherlm. 7 signa' sup
frontē uiroz gementū. Eau fuit signū
crucis. Crux enī tria brachia tñ hūt. d
mod' tau. s' p'ra addita 7 tabula quēdā
a parte superior ad scribendū titulu. dicit
cem g' que p' chau intelligit. uult dñs
signari in frontib; fidelū. s; mulieres ab
iecto signo dñi posuerūt signū dyabol
in frontib; suis. Vñ in ps. Posuerūt sig
na sua signa. 7 apoc. xvii. Mulier arcū
data erat purpā 7 cocco 7 ianata e
rat auro 7 lapide p'ioso. 7 subdit. 7 in
fronte eius nom' scriptū misticū. Unde
timendū est eis illd qd' legitur. eze. ix.
De n̄ hñtib; tau parietē. n̄ pariet oau
lus ur' neq; misereamini. 7 subditur
Omne sup quē uideritis chau n̄ occi
dati. 7 a scūario meo in capite. Duode
ma stulticia ornancū se est qd' ipsi hñt
caram pulchritudinē corporis que adeo
parua est ut pellib; murū 7 stercoz
uermū adiuuatur. Pulchritudinē uō
aīe que siml' 7 dñe ado uilpendunt
q' 7 n̄ reputant dampnū. cū demouet
eis nasum 7 aures p' cadant iuxta illd
eze. xvii. Nasum tuū 7 aures tuas p'a
dent 7 c. q' n̄ fit sine magna contumelia

di. cū homo potius uelit assimilari muribus in pulcritudine quā dō. Pulchritudinem ē forulariū suoz hñt hoies carum em singulis dieb; tergendo. Ad pulcritudine ū aīe sue que dī ymago est uix semel in anno uoluit cogitare. imo qđ plus; facies peccōz que sūt facies demonū sup induit. iuxta illd ps. 7 facies peccōz suminis. n̄ adtendentes illd ecē. iij. Non accipies faciem ad ūsus faciem tuā n̄ offenditur d̄s parū ex h̄ cōceptu ymaginis sue. Vñ sup illd ps. In ciuitate tua a ymaginē ipsoz ad nichilū rediges. dicit glo. ymaginē ipsoz ad nichilū rediget d̄s in celesti ciuitate. qz ipsi in terrestri ciuitate ymaginē eius ad nichilū redigunt. **De hys q̄ debent hoīem cohibere ab amore supbi ornatus.** 2.

Preter ista sūt multa alia que debent hoies cohibere ab amore supbi ornatus. Primū ē dī ordinatio que uult in p̄senti t̄p̄e ut intendatur reformationi animaz. 7 ad hoc specialit̄ fit ut p̄mus ad uentus d̄ni in mūdū. In futuro uō uult ut fiat reformatio corpm 7 ad h̄ erit scōs aduentus. Tunc enī resurgunt corpa scōz 7 glām suam hebunt que hic sine glā fuerunt. Vñ b. Aoli ho corpus p̄ripe t̄p̄a. Potest enī impedire anime salutē. tu aut̄ opari n̄ potes. omnia tempus hñt parē ut nūc aīa p̄ se laboret magis aut̄ 7 7 labora ei. qm̄ sicut poterit 7 7 gregabil. Sedm̄ ē h̄ q̄ ornatus iste tē deficiet qm̄ magis est; necessari. qm̄ s. aīa

uenire debet ad illā curiam magnā in qua congregata erunt 7 que sub t̄ra 7 que in terra 7 que in celo sūt. Vñ ysa. iij. Decurabit d̄ns uerticē filiaz sion 7 d̄ns crinē eaz nudabit. 7 ibidē. In illa die auferet d̄ns calciamēta eoz 7 lunulas 7 torques et monilia 7 armillas 7 mitras 7 discriminalia 7 picelidas 7 murcualas 7 olfactoriola 7 in aures 7 gemmas in fronte pendentes 7 mutatoria 7 luncheamina 7 acul. 7 specula 7 syndones 7 uictas. teristra. armillas uocat. Glo. Ornamenta brachioz picelidas uocat. ornamēta thalamoz similia armillis. ayuereule sūt cathene circa collū. Olfactoriola uocat ea in quib; continebant muscū 7 alia aromata. Ecrist uocat uestes estiuas ualde subtiles uisui p̄uas 7 d̄nt̄ ac̄ terra q̄ idē ē qđ eltas. Tunc mulieres que q̄ alienis plumis pulchras fecerunt se. ad modū cornicē amissis plumis illic turpissime apparebunt. Nec solū deficiet glā ornatus tūc. s; 7 cōmutabitur in ignominiam. 7 que plus hñt de glā. plus hebit de ignominia. Vñ osee. iij. Glām eoz in ignominiam commutabo. 7 ysa. iij. Erat p̄ suam odore fetoz. 7 p̄ zona funicis 7 p̄ crispanti crine caluicū. pro fascia pectorali eul. eul d̄rcū ē h̄ qđ corpa que hic fuerūt superbe ornata. tunc a xp̄o n̄ ornabuntur. Vñ b. Sicut erant tūc nūc uideant qui corpa sua pellib; murū 7 stercoreb; uermū informant. qz cū d̄ns ad iudiciū uenit n̄ reformabit nisi q̄ abiectionis

7 humilitatis inueniet. Vñ apls ad phylm.
Sup q ubi dicit b. requiesce in hac spe
miser a caro q ppe aiām uenit ppe te q
uenturus est. qui reformauit illā. cui q
ñ obliuiscetur. saluatore expectamus q
reformabit corpus humilitatis nre. Quar
tū 7 contemptus eterne glē qui 7 in eis qui
se ornant. multū eū dēpnuunt eternā
glām qui ei pponunt glām 7 laudē ho
minū. Carius eū hnt ut pulchri dicun
tur quā ut dsequant eternū regnum.
Hec 7 laudē semp hnt quā intendūt
In archa eū n serata thesaurū suū
faciunt 7 idō de facili illū amittunt.
Vñ b. Insipiens tu qd merces dgregat
in sacū ptusum qui thesaurū tuū alie
no more instituis. ignoras qd archa il
la n clauditur n seras h. Qntum est
in gratitudo magna que 7 in eis que
se supbe ornant. Valde eū ingratū sūt
qui dñm in honorant in h in quo ipse uo
luit eos p ceteris creaturis honorare. In
h spālī dñs honorauit hōiem
qd eū ad ymaginē 7 similitudinē suam
creauit. Vñ multū ingratū 7 ei qui i
ymagine sua dūmeliam facit ei. Quis
ñ timeat irreuerenciā aliquā facē yma
gini beate uirginis ul ymagini xpi
hominis crucifixo. Quō g n timent
hōies irreuerentē seruare ymaginem
beate trinitatis. Illi qui exterius se or
nant similes sunt sepulchris de alba
tis que hōibz apparent speciosa exte
rius. intus uō plena sunt ossibz mo

tuoz. Corpus eū peccozis aīe mortue
est sepulchrū sicut dicit aug. Vñ in xx
ii. de uob scribe 7 phisei ypocrite qui
similes estis sepulchris de albatis que
foris apparent hōibz speciosa. intus autē
sūt plena ossibz mortuoz 7 omī spur
cia. Ad qd potest uidua qddam exem
plū. Balaam rex magnus 7 glōsūs p gent
inuenire obuiam hnt duos uiros hnt
uestes artital 7 attenuatas facies 7 psalle
bant dō. Rex autē de curru psilens am
plexus est eos qd uidentes magnates eius
indigne tulerunt. 7 cū p se n auderent ex
rigere eum rogauerūt frēm eius ut q
reuer ab eo quare ita uilibz psonis tam
tam reuerenciā exhibuiss. Rex uolens
ostendē magnatibz suis errorē eoz pce
pit fieri iij archas. duas de auratis in
quibz posuit ossa mortuoz. obfirmās
eas aureis seris. Alas duas de pice 7 by
rumine in quibz posuit pccolās mar
garitas 7 unguenta optima ligant eas
funiculis cylicanis 7 posuit eas ante mag
nates ut estimarent qd single uale
rent. At illi de auratis magni pū
iudicauerūt. Quibz ait rex. Oīa opor
tet respici interius oculis 7 n exterius
siue honore siue dūmeliam. April g
de auratis archis ait rex. Iste est abz
eoz qui exterius sūt glōsi. intus reple
ti mortuis 7 fetentibz opibz. De inde aper
tis alas duas archis ait rex. Iste ē abz
eoz qui exterius sūt sordidus uestibz o
pū interius pccolis bñ recolentē dō

7
no
johann
bat

quales fuerunt illi de quoz uenerati
one me fecistis reprehendi & sic studuit

de caus ex qb; habitus alicui pot ee

rem ornantes se similes sunt culpabilis. **ly.**

acruo sumi coopto. Notand aut q; sup

bz habitus pot esse culpabilis ex multis

de causis. Prima causa e; p;ciocitas. Vn

sup illd luc. xvi. ubi dicit de diuice

qui induebatur purpura & bysso. Dic

glo. Si cultus p;ciociaz uestiu in culpa n

est; sermo di n tam uigilanter expri

meret qd diues purpa & bysso induc

apd inferos torqueretur. It gg. Nemo

p;ciosa uestimenta nisi ad manem glam

querit. uidelicet ut honorabilior aliis

uideatur. Nemo uult ibi p;ciosis uesti

bz indui ubi a nemine pot uideri. Se

cunda e; mollicies uestium. Vn ay. xi. Qd

mollibz induunt in tomibz regu sunt.

7 sup illd. ay. iiii. Ipse iohs habebat uest

res de pilis cameloz. Dic glo. Seruus

di n deb; hre uestimta ad decore ul ad

delectationem s; tm ad regendu nudita

tem. gg. Nemo estimet in fluxu atq;

studio p;ciociaz uestium pccm de esse.

q; si h n est; culpa. nullo m dñs iohem

de uestimenta sui asperitate laudasset.

Tercia causa e; extraneitas. s; qn aliquis

uult hre uestes extraneas uestibz alioz

dissimiles. sopho. j. Visitabo sup pnci

pes 7 sup filios regu 7 sup omf qui in

dura sut ueste pegrina. **De duplici s; flui**

Tercia causa est supfluitate. **ly.**

tas duplex. quantu ad mag

nitudinem ul quantu ad multitudinem.

Primo m; supfluitat in illis qui uolunt

hre longas uestes ut maiores esse uide

antur. Qd uiciu multu habudat in q;

busda p;latat qui pileos ob longos in ca

pitibz deferunt. colopedia in pedibus

7 longas uestes p terra trahunt. sic

uolentes adduce ad staturam sua cubi

tum unu. Vn luc. xx. Attendite a scrib

qui uolunt ambulare instolis. stola

uestis longa e; illi qui magnitudine

ul altitudine corpis dignitate suam

uolunt honorare. n uident attendere

qd legitur de saul qui rex malus erat

q; alioz fuit in uniuerso plo ab humo

7 sursum. ut leg. j. q. iii. 7 illd qd dicit

dd. in ps. de dno. Non in tybul uiri be

neplacitu erit ei. 7 illd pu. vi. Spiritu

um ponderatoz est dñs. fatui corpora

ponderant 7 iudicant hoiem ex ea par

te qua n; homo. Ds u spuum ponda

toz. Vn j. q. xvi. Dixit dñs ad samuele

cu pcepiss; ei de unctione dauid i regē

ne respicias uultu eius. 7 altitudine sta

turę eius qm abiecti eum. nec iuxta in

tuitu hois iudico. homo uidet que

parent. dñs aut intuetur cor. Preciosi

ores spes aromaticę in minoribz sac

cis reponi solent. ut gariofilu 7 familia

lodē uicio laborant dñe que longas

caudas trahunt pr se p;ciosis uestibz ter

ram induentes. 7 de nuditate xpi in pan

pibz n curantes. caudis suis pulices col

ligunt 7 puluerē hoibz mouent. xpm

uio que in tot paupibz nudu in spiciunt
n̄ opunt. Timendu z ne in caudis eaz
dya' quiescat. Vn leg' de quoda sco qd
ipse uidit quenda dyablin ridentē. r que
fuit ab eo quare rident. Qui dixit ei.
Vidi socum meū equitancē sup caudā
cauisā mulieris que dū trahet caudā
cecidit socius meus in lutū z inde risi.
Seco m̄ z supfluitas in illis z qui uolūt
h̄re diuisa para uestiū z pocul uolūt
uestimenta sua a ryncis comedi quā in
de xpm in paupibz indui. Vn Jo. v. agi
te nūc diuites plorate ululantes in mi
seris uis que euenient uob. Diuitio
urē putrefcē sūt z uestimta urā a rine
is comesta sūt. z b. Clamant nudi z cla
mant famelici z querunt nobis fame
z frigore miserabiliter laborantibz qui
oferunt tot mutatoria ul' extensa in pi
cis ul' plicata in mantis. **Q. h̄rus pos**

Q. h̄rus pos sit esse reprehensibil' p̄ maria. **Iuy.**
Quinto pot' esse reprehensibil' h̄rus
ppter materiam. ut si materia sit sericea
ul' aurea ul' argentea. Et notandū q' cir
ca materiā uestiū p̄ficiat ul' pocul deficiat
curiositas humana. Primo enī fuit ma
teria uestiū pellis cū lana. Vn gen' iij. fe
cit dñs ade z uxori eius tunicas pellice
as. deinde p̄cessum z ad lanā puram.
que lemoz est quā pellis. Tercio p̄cessū
est ad cortices herbarū. s. ad linum. Qu
to ad stercora uermiū. s. ad sericū. dem
ad aurifrigiū z ad lapides p̄ciosos. Int
ornatus uō qui ppter materiam rep̄

hensibiles sunt. Speciatim uidentur esse
reprehensibiles corrigie serice de aurate z
argente. z hoc multiplica ratione. Primo
q' supbia talū corrigiaz in loco hūliati
onis est. Vn mich' vi. hūliatio tua in medio
tui. Vn sicut supbia in paupē ampli' dis
plicet dō quā in diuite qui paup h̄t mari
am humilitatis z qd̄dam rep̄hensuum
supbie. sic pot' displicet dō supbia circa
uentrē ubi tanta materia z hūliant q'
displicat in alia parte hoīs. Preterea sicut
ignis uehement' est qui ardet cū aqua
que illi contraria est. sic ualde magna sup
bia est que durat ū tanta maria est hu
militatis. Vn b. Non magnū z esse hūle
abiectione. magā p̄sus z rara uirtus est
humilitas honorata sic extrario pot' dici
qd' magnū p̄sus uiciū est supbia cum
humilitate tanta. Ideo humilitas bē
uirtutis omnē hūilitatem pure crea
ture superauit q' maiorē materiam su
pbiendi hūit cū fuerit mat' dī. sic sup
bia uentris supbiā alioz membrorū su
perat cū maiorē materiam hūlians
habeat. Qm̄ cum saccus bono frumto
plenus exeret ligatus sit fune unius
obli n̄ modica fatuitas z ad ligandū
saccū in mundicia plenū. querere cor
rigiam sericā ul' argenteam. ul' aurā.
It' cum ad ligandū ual' unū p̄ciosū
retinencia circuli lignei sufficiant. p̄ter
ridiclm̄ esse circulos de auratos ul' argē
teos querē ad ligandū ual' uentris qd' ab
hominatōe plenū est. Preterea quis n̄

irrideat si uideat ornatu templi posi-
tu circa aceruū fimi. ul' circa
aliquē locū in quo in mundicia orinea-
tur. sic faciunt mulieres que corpora su-
a ornant p̄ capue que ornant medium
corpis. Vñ in ps. filie eoz x̄posite arcū
ornate ut similitudo templi **de sup**

bia corrigiarum. Ex h̄ pot̄ ostendi mag-
na fatuitas mulierum p̄ciosis corrigiis
incedentium q̄ corrigie ille care ostāt eis
7 n̄ plunt neq̄ corpi neq̄ aīe. immo d̄s
in eis offenditur. p̄ximul scandalizatur.
ipse 7 mulieres ex pondositate grauant̄.
Interdū magis pondose sunt quā arcli
ferrei quibz solent penitentes se ligare.
Multe mulieres sunt q̄ si inuingeretur
eis p̄ p̄nā ut ita pondosas corrigias
ferrent n̄ acquiescerent in uingenti. an-
ra insania est talū mulierū q̄ tantis ex-
pensis se ligant dya. 7 q̄ tam care emūt
unde dya ligantur. Dya enī bñ scit liga-
re aliquem suo p̄prio angulo. **Qd̄ h̄it̄**
rephensibil' possit esse p̄t̄ colorē. .i. iij.

Sexto pot̄ esse rephensibilis habitus
ul' ornatu p̄t̄ colorē. ut in uestibz
chicoz rephensibilis est uiridis color.
rubens 7 uariu. cui rei ratio pot̄ esse
q̄ tales colores n̄ inueniunt̄ in lana o-
uium naturalit̄. Si dñs uoluisset lanam
ouū taliū colorē esse ipse potius potu-
isset de pingere oues sicut depinxit anē
7 forte ab inicio n̄ fuit facta tinctura
huiusmodi absq̄ curiositate 7 culpa aliq̄
studui aliq̄ uirginē innocentem qm̄ re-

mordebat scia sua de hoc qd̄ habebat
uestem alterius coloris quā naturalis
allegante tra se qd̄ ouis que nunqm̄
peccauerat orenta fuit naturali colore
ipsa uo que multū peccauit p̄ciosiore
colore uteretur 7 inuitate cū hō uestem
mendicet ab oue iuxta uis uerbū ang.

Quis mandatu euangely implens de du-
abz tunicis dat unā non h̄nti. suffice de-
beret homini mendicanti color ille qui
sufficit oui elemosinā largienti. Sup̄bus
mendicū est cui n̄ sufficit illd̄ q̄ sufficit
illi aquo mendicat.

Q̄ color croce' sit rep̄-
hensibil' in peplo. Inter ornatu uo qui p̄

colorem rephensibiles sūt sp̄aliter uiden-
tur esse rephensibilia peplo seu uicte cro-
ceate mulierū q̄ multiplicat̄ pot̄ ostedi.

Primo p̄ h̄ qd̄ multū displicet alicui p̄n-
cipi qm̄ uidet uexillū inimici sui in tra-
sua. s; ampli' displicet isti qm̄ uidet illd̄
in aliqua de uillis suis. magis displicet
si uidet illd̄ in aliq̄ de castris suis 7 p̄ci-
pue si uideat illd̄ a superiore parte castri
sui. Sic dō multū displicet qm̄ uidet sig-
nū sup̄bie qd̄ est uexillū dyaboli in sup̄o-
re parte castri sui. s; capitis mulieris. et
uidet uexillū suū remotū esse a loco illo
in quo potius uoluit dñs esse. hūilitatē
p̄nue poti' uoluit dñs esse in capite. Vñ
eze. ix. Signa thau sup̄ frontē uiroz. ge-
mentium in signū hui' rei fit signū crucis
in illis qui baptizant̄ 7 in illis qui afir-
mantur in fronte 7 in capite ieiunij ci-
nere d̄sp̄erguntur. Scto pot̄ idem ostē-

di p hoc q peplū qd circa capud mulie-
 ris est signū subiectionis. scō enī defert
 uelamen sup caput suū. ut ostendatur q
 supiore hē. s. uirū suū. In h̄ ostenditur
 qd p̄uariatio ab ea incepit. 7 ideo pocius
 mulieres uelamina deferunt qm̄ uiri.
 7 p̄cipue p̄r quā a uiris cognite sūt. Vñ
 sup illd̄ i. ad cor. xi. Capilli mulieri pro
 uelamine dati sūt. Dic̄ glo. ad hoc mulier
 h̄t uelamen ut se ream cognoscat 7 sub-
 ditam. 7 itm̄ in eodē caplo sup illd̄. Non
 est creatus uir p̄r mulierem. s. mulier
 p̄r uirū. It̄ debet mulier h̄re uelamen
 sup caput suū p̄r anglos sic̄ dicit amb̄
 ut. s. ostendatur subiecta uiro. 7 q̄ per
 eam p̄uariatio cepit. Vñ cū peplū in
 mulieribz maria debz esse humilitatis
 multū displicet dō qm̄ ipse inde supbi-
 unt. Siquis uideat furē cui bursa ī sig-
 nū furti suspendi debz ad collū instan-
 ter petē utrū bursa illa sit purpurea
 quis n̄ irideat cū sic irrisione digne sūt
 mulieres que uolunt h̄re pep̄la crocea.
 In obprobrio enī suo querunt glām ubi
 esse n̄ pot̄ non cedit ad glām furis bur-
 sa sibi suspensa ad collū 7 si de auarata sit.
 Tercio pot̄ ostendi p hoc q mulieres q̄
 croceū colorem in pep̄lis suis deferunt
 colorem decentē amabile dō 7 anglis et
 hominibz mundi cordis uilpendunt.
 Colorem uō minus decentē cū doctrinā
 acie deferunt. Qd̄ color croceus minus
 decens sit quā candidus patet ex hoc
 qd̄ nulla est que pocius n̄ uelit faciem

suam esse candidā quā crocei coloris. Qd̄
 aut̄ color iste placeat dō uideri pot̄ ex eo
 q legit̄ cant̄ v. Dilēs m̄s candidus et
 rubicundus. n̄ dicitur qd̄ sit croceus 7
 sap̄. vii. legitur de ipso. Candor enī 7 lu-
 cis eterne. 7 b. loq̄s de sapia in ceta. Can-
 dor est lucis eterne. sapia 7 candidā oportet
 esse aiām in qua ipsa sede elegerit. Sic 7
 placet dō candidus color in ornatu corpus
 poci quā croceus. Vñ legit̄ m̄. xxiii. Qd̄
 in transfiguratione dñi uestim̄ta facta sūt
 alba sicut nix. Magistra aut̄ h̄c s̄ in
 stitutum est qd̄ sc̄llimū corpus dñi inuo-
 uatur panno candido n̄ croceo. ul̄ altero
 coloris. Vñ bñ debet sufficere in mūdo
 corpori ad inuoluendū color ille qui dñi
 eo sufficit corpi. Qd̄ 7 color iste placeat
 anglis uidi pot̄ ex hoc q legit̄ m̄. ultimo.
 anglis apparuisse coop̄tus stola candida.
 7 m̄. ultid̄. leguntur uestim̄ta angli fuisse
 alba sicut nix. 7 Jo. xx. uidit duos anglos
 in albis sedentes. Qd̄ aut̄ hoibz mundi cor-
 dis placeat color iste satis manifestū est.
 Si enī aliquis occurrat duabz mulieribz
 quar̄ altera habeat pep̄lū candidū 7 al-
 tera croceū. statim illa que candidū defert
 honestiorem iudicat. 7 ideo magis sibi placet
 nisi iniquitas pp̄ria cor eius subuer-
 tat. Quarto pot̄ idem ostendi p hoc qd̄
 cū ornatus reprehensibilis sit p̄r uanita-
 tem q uanius 7 mutabilis erit in orna-
 tu magis reprehensibile erit. Vñ cū croceus
 color in pep̄lis ualde mutabilis sit. ualde
 reprehensibilis est. Si aliqua mulier tunc

suam singulis ebdomadis tingeret et singulis septimanis lauaret satis fatua reputaretur. Sic ualde fatue sunt que singulis septimanis pepula sua tingunt et abluunt

Quod hitus possit esse reprehensibilis propter presumptionem

Septimo potest ostendi rationem. **lv.**

reprehensibilis hitus uel ornatus propter presumptionem. quoniam scilicet aliqui presumunt facere illud quod specialiter ad dominum pertinet sicut faciunt ille que alienos crines imponunt capiti uel imponere colorem spiritui specialiter pertinet ad dominum. Que autem talia faciunt cum lucifero uolunt similes esse altissimo ipse sunt uelut symie que dum uolunt se decorare spiritualiter se iugulant. Ipse enim sunt angeli tenebrarum transfigurati in angelos lucis. Contra illas que naturale colorem ponunt in speciebus uidetur deum illud ecclesiasticum 10. Ne accipias faciem aduersus faciem tuam. facies quam mulier assumit contra faciem ueritatis quia eam deturpat. Dum enim exterius habet pulchram faciem interius assumit faciem dyabolicam iuxta illud ecclesiasticum 10. facies peccatorum sumuntur. facies enim assumpta contraria est faciei naturali quia ante tempus debitu facit eam senescere et in futuro pro eo punietur. iuxta illud iohannis 4. Omnis uultus dirigetur in olla. Quantum offendit dominum illa que alienum colorem ponit in facie sua satis potest apparere ex hoc quod uidentur pictores artifices tamen offendi quam aliquis presumit meliorare aliquos in operibus eorum. Preterea magna contumelia facit deo talis

persona que potius uult habere talem faciem quale pictor facit quam quale deus fecit ei. De tali muliere dicit iobus. Quia fiducia erigit ad celos uultus quasi dicitur non agnoscat. De sex que debent cohibere mulieres uti alienis crinibus.

De sex que debent cohibere mulieres uti alienis crinibus.

Sex uero sunt que possunt cohibere mulieres ab alienis crinibus si eis diligenter ostendantur. Primum est pena quam scripta imminatur eis. ysaia 47. ubi sic legitur. de caluabit dominus uerticem filiarum syon et dominus crinem earum nudabit. In presenti est quoniam crines earum nudantur. Unde accidit parisius in quadam generali processione quod quedam hymnia cuidam domine pepulu suam cum alienis crinibus quos defererat contra toto populo abstulit et turpis et despoliata ad modum cornicule depositis alienis plumis remansit. et iusto dei iudicio hoc accidit iuxta illud ysaia. Ne qui perdatis tunc ipse perdat. Depdata fuerat domina illa mortua mulierem crinibus suis. ideo eam hymnia depdauit. quia iuxta uerbum poetarum. Non est lex equorum ulla que necis artifices arte preue sua. Secundo debent mulieres cohibere a uicio isto fatuitas magna que committitur uicium istud quod ex hoc potest ostendi quod cum pugiles crines suos abreuiant quam duellum facturi sunt ne ab hostibus capi propter crines possunt. Similiter illi qui intendant religionem uelut pugiles spirituales fatue tamen mulieres crines suos augere uolunt licet in bello periculosissimo sit nolunt de manibus dyaboli euadere non

De facti euadit mulier de manibz dyā ex q̄
tenet eam p̄ crines q̄n̄ s̄ nimū h̄t̄ amorem
ad pulchritudinē crinū. It̄ mulieres tale
materiā piclose infirmitatis quā h̄t̄ au
gent q̄n̄ deberent eam minuere q̄ nol
lent curari a sua infirmitate. Infirmitas
ualde piculosa & sup̄bia sicut ostensū est
prius. que macia augetur q̄n̄ crines alic
ni p̄prius crinibz adduntur. It̄ facti sunt
ille sup̄be q̄n̄ parū h̄t̄ de crinibz. Tercio
deberet cohibere mulieres a uicio isto p̄
uital magna que comitat̄ h̄ uiciū. Vo
lunt enī mulieres id facē ad stimeliā dī
& dampnū aīaz suaz qd̄ nullo m̄ face
rent p̄t̄ honorē dī & salutē p̄p̄iam. Si
in ungetur alicui mulieri p̄ p̄na qd̄ ha
beret p̄ noctē ad caput suū manū mu
lieris mortue nullo m̄ uellet h̄ facē. Di
ceret enī se ex terrore amentē fieri. Cri
nes aut̄ mulieris mortue habere uult ī
noctē ad caput suū in dī stimeliā. et
dīa uoluntatem ecclie. nec terretur inde
nescio quo dyabolico mistio. Quarto de
beret cohibere mulieres a uicio isto mag
na ingratitude que ibi est. q̄n̄ s̄ ipse uo
lunt h̄re in loco crines ad dī stimeliā
ubi d̄s p̄ amore eaz portauit coronam
spineam. Quinto uō d̄emptus dī qui ē
in uicio isto. Valde enī d̄m̄ d̄c̄p̄nunt q̄
capillos d̄o p̄ponunt cū capilli sup̄fluita
tes essent hoīs sicut & unguet̄ de recepta
culo lendiū & pedicloy faciunt mulieres
thesaurū suū in domo d̄m̄ suū qz hoc
ab homine colitur q̄ p̄ceteris diligit sic

dicat glo. sup̄ illd̄ ephē. xi. Quoz d̄s uen
ter est. De peccatrice beata leḡ luc̄. vii. qd̄
capillis capitis sui tergebat pedes d̄m̄.
n̄ amabat t̄m̄ eol̄ quantū amant eol̄ d̄m̄
n̄re. Sexto deberet cohibere mulieres a uicio
isto multiplex malū q̄ inde puenit
tam eis quā p̄ximis eaz. Proximo de fa
cti malū puenit ex pulchritudine crinū
um. Crines enī uelut quidā laquei sunt
quibz facti capiuntur. Vn̄ legit̄ in iu
dith. xiiij. Qd̄ ipsa colligauit ancinos
suos ad capiendū holofernem. Cincini
uocantur capilli dependentes a capite
mulieris sicut pueri faciunt laqueos
de pilis caude eq̄ne ad capiendal aues.
Sic dyā laqueos facit de pilis mulierū
ad capiendos hoīs. Ipsis & mulieribz
multiplex malū facit crinū multitu
do ul̄ pulchritudo. Accidit enī sicut leḡ
absalon cecidisse de pulchritudine. abs
lon & multitudine crinū sic legitur. y. s̄
xiiij. Porro sicut absalon uir n̄ erat
pulchor in omni ierlm̄. & sequit̄. A ues
tigio pedis usqz ad uerticē n̄ erit in eo
ulla macula. & quanto magis tondetur
capillos capitis sui. tanto magis cresce
bant. Semel aut̄ in anno tondebatur
& qz grauabat eū cesaries & pondera
bat capillos capitis sui ducentis siclis
pondere publico. Qd̄ aut̄ acciderit le
gitur. y. s̄. xvij. s̄. qd̄ caput eī quer
cui ad hesit & illo suspensio inter celū
& terrā. mulus cui insidebat p̄transit
& ueniens ioab infixit tres lanceas

in corde ipsius. Sic pulchritudine criminum
 adheret facia mulier alicui uirō luxuri
 oso qui p queruū designatur. Queruū enī
 fructus defert quib; porci pasant. et lux
 urioli oya faciunt quib; infernales porci
 delectant. et ueniens dya. infigit tres lanceas
 in corde mulieris factae. Prima lancea ē uici
 um superbie. Secūda ē uiciū luxurie. tertia est
 uiciū discordie inter ipsā et uirū suū. Req
 re de matia ista in tractatu de luxuria in
 caplo de choreis. ubi apponit illd uerbu
 apoc. xx. et similitudines locustarū. et c.
 Octauo ē reprehensibilis habitus ul' ornat
 us p formā ul' opositionē. In forma uō rep
 hensible sunt ista. In casio ex parte inferiori
 sicut fit in uestib; iocularoy. choruscatio
 ex parte superiori ut si dō placeret facies eorū
 corrugare fierent que uestes suas corruga
 rent. Rephensibile ē et q; cauda ibi assumā
 tur. Natura caudā hōib; negauit. si mulier
 hōies eam sibi assumūt. Praecipue autē uide
 tur rephensibiles quantū ad formā et oposi
 tōem. sotulares rostrati. pforati et stricti.
 Rostrū in sotularib; dyabolica uidetur ēē
 ad inuencio. cū n̄ inueniatur simile in rerū
 natura. Nullū animal ē qd in pede rostrū
 hāt. et si aliqua hāt in capite hāt. mulieres
 uō que unq; rostrū deberent hēre illud
 uolunt hēre in pedib;. Pforatio in sotu
 larib; magne uidetur esse fatuicatis cū
 oster sotulares integros meliores esse q
 pforatos sup et strictura in sotularib; mag
 ne uidetur esse fatuicatis. cū et d̄s in hoc
 offendatur. et pedes ipsi grauent. Nō ita

stringerent pedes si essent in opedibus
 sicut stringunt quq; a sotularib; onulci
 sunt qui n̄ recipent p pūa tale grauam
 si sacdos eorū uellet hoc eis in uingere. mag
 na ē in gratitudo et uelle de ferre foramina
 in pedib; suis ad drumeliam di. cū d̄s p
 amore ei pedes suos pforari uoluerit. mag
 na ē fatuicatis uidet esse pulchritudinē que
 ree in sotularib; cum ad hoc sotulares in
 uenti sunt ut inquinentur. ut p hos pe
 des ab iniquatione seruentur. n̄ in radi
 ab; arborū. nec in fundamentis domoy pulc
 tudo solet requiri. Sic nec in sotularib;
 deberet requiri pulcudo. Nono potest
 esse rephensibilis hitus ul' ornatu qui ē
 de re inite acquisita sicut accidit i uxorū
 usurarioy et raptorū que p̄ciosas uestes
 deferunt de lacrimis paupm. Tales ueste
 sanguinolente sūt. Vñ se. ii. In alis tuis
 in uentis et sanguis aīaz. Ale intelligi
 possunt extremitates supboz palliorū.
 Alis istis uolatur in isernū non in celum.
 In alis istis inuenitur duplex sanguis.
 s. sanguis paupm. Spolia enī paupm
 ex quib; ē uestis illa iudicio scripture se
 sanguis paupm et uita eorū. Vñ eccl. xxx
 iij. Panis egenū uita paupm ē qui
 defraudat illū homo sanguinis ē. Ali
 sanguis est qui in alis istis inuenit san
 guis illius mulieris qui defert pallium
 q; emptū est de re iniuste acquisita. mors
 enī sua ibi iacet. cū ad dampnationē. s. illd
 defert. Cruentatio ista que ē in uestibus
 diuntū figurata est p clamidē coceineam

in qua illusit est dñs. Illusione enī ista of-
fensus est status pncipū huius mundi. De-
cimo pot' esse reprehensibilis ornatus uel
habitus ppter nimium amorem quē hñt mu-
lieres ad pulchritudinē. Tantius enī pot'
esse amor ille q' est mortale peccm̄ z q' i' yco-
latia ut qñ amor ille dñi amorē superat.
hoc enī ab hoīe colitur q' p' ceteris diligit
sicut prius dēim̄;

*v. q' debent mulieres
cohibere a nimio amore pulchritudinis.*

Quinq' uo sunt que deberēt. *lvij.*
mulieres cohibere a nimio amore
pulchritudis. Primum est uanitas ipsius
pulchritudis. De qua uanitate leg' pu-
ul'. fallax grā z uana pulchritudo mu-
lier timent dñm ipsa laudabit. Pulchritudo
uana est que ad nichilū ualeo et q' eam
hñt. Poculus uidetur ualere eis qui eū ui-
dent z in ea uita delectant. Pot' z dicit
uana qz uadit in nichilū. ppter q' flozi cō-
paratur in ysa ubi sic legit'. Omnis caro
fenum z oīs glā eius q' flos agri licet
flores sint magne pulchritudinis. tam par-
satil amatur pulchritudo eoz. que ad o' cito
amittitur. Ad mū oportet q' mulieres
in morte pulchritudinē istam deserant. qā
maxime necessaria est eis pulchritudo cum
do deberent p'sentari z ang'us ei' cū ite-
re sint ad curiam celestis regni. Secūdo
debet mulieres cohibere ab amore ni-
mie pulchritudis. h' q' pulchritudo talis male-
dicta est. Vñ Job. Vidi stultū firma iu-
dice z maledixi pulchritudini eius statim.
dic' glo sup h' uerbu statim. in firm' cū

qualitate rerū uariatur dū uid; ipsa
laudat cū mutantur nich' esse iudicat.
s; firm' cū glā ipsa penā sequentē asidat
z statim dāpnat. male fuerunt in quā
mulieres ille pulchre que ppter pulchri-
tudine suam dampnabuntur. maledicta ē
pulchritudo talis. Multis poculus expedi-
uiss; q' fuissent lepse z naso ul' auribus
mutilare q' qd' essent pulchre. Tertio
deberēt cohibere hoīes a nimio amore
pulchritudinis turpitudine z immundicia
que frequent' comitant' pulchritudinē cor-
poris. Vñ leg' eze xvi. Ad fatuam muli-
erem ab hominatione fecisti deco're tuū.
hoc est unū de quo multū dolendū est
qd' mulieres pulchre que magis debent
abluere in mundiciā. hec sūt que ampli-
se inquināt p' peccatū. Prop' h' pulchri-
tudine fatue mulieris parat salōn arcu-
lo aureo in narib; suis. xi. ubi sic legit'.
Circulus aureus in narib; suis mulier
pulchra z fatua. i. pulchritudo mulieris
fatue. Suf si circulu aureū in naribus
hñt ipsa destrueret ipm̄ p' qdāq' no-
lutabrū luxurie. Suf n̄ parat oz sicut
nec pedi quin inlucū i' figat. Sic nec
mulier fatua parat faciei sue immo p'
ceris membris illā opit iniquitate z im-
pietate sua. Vel circulus aureus in nelli-
gi pot' ipsa mulier pulchra z fatua q'
dya' trahit p' omnē immundiciam qui
hñt eam in potestate sua sicut suf arcu-
lum aureū trahet p' immundiciam quā
hñt in narib;. Quarto debet homines

cohibere a nimio amore pulchritudinis
 h q pulchritudo illa ualde nocua; ca e
 pulchritudo illa pulchritudo exurens qualis;
 pulchritudo carbonis uini. 7 pulchritudo
 uulnerant qualis est pulchritudo splendoris
 gladii. Vn Jo. Gradus igneus est spes mu
 liebus. 7 pu. v. leg de facia muliere qd no
 uissima illius amara uelud abstactiu 7 acu
 ta quasi gladius biceps sicut puer in gla
 dio splendor pmo auertit pulchritudinem
 7 id gladiu amplectit; nouissimo sentit
 lesionem sic facia hoies in spe muliebris
 pmo solam auertunt pulchritudine; p qm
 eam retigunt p amore cordis ex uulnere in
 relligunt pulchritudine illam esse gladiu acu
 tum. biceps aut gladius pot esse pulchri
 tudo illa qz ipsam mulierem in qua; ledit
 p supbiam 7 ipsos aspicientes p luxuria.
 vel pot dici gladi biceps qz corpi 7 aie
 est occasio mortis etne. Tuere gladius ig
 neus; pulchritudo mulieris. ayulcu em potes
 est ad exurendu cor humanu. Vn barla
 rex quida habuit filiu de quo dem; ei a
 medial qd cecus fieret infra x. annos idse
 uideret. Vn rex fecit eum claudi in spelu
 ca p x. annos. Quib; finit fecit eu egre
 di de spelunca. 7 ostensa sunt ei aurum 7
 argentu 7 multa alia deupisabilia 7 ad
 interrogacione eius nominata sunt ei sin
 gula. Cum aut inquireret auie de muli
 erib; que pscences erant. que res erit
 dixit ei quida iocose eas esse demones qui
 seducunt hoies. 7 cu reductus ad regem
 requiretetur ab eo quid magis desideraret

respondit se sup oia que uiderat desiderare
 demones qui seducunt hoies. 7 miratus
 est rex qd tam tyranica; res spes mulie
 ris. Quinto debet cohibe hoies a nimio a
 more pulchritudinis p h qd pulchritudo adu
 satur bonitati. Non em de facili habetur
 bonitas in pulchritudine. Poeta us est cu for
 ma magna pudicie. Vn cu pulchritudo au
 ferat bonitate que longe melior e quam
 pulchritudo ista u; multu desideranda imo
 ualde timenda; In magno pieto est pulc
 rudo mulieris. Est em uelut thesaurus
 qui portat in publico qui amulit deupis
 citur. gg. Depredari desidat qui thesauru
 in uia publice portat. fatue sut que ne
 glecta bonitate pulchritudine querunt.
 Similes sut pueris qui pua ul poma u
 met habencia semp pulchriora sut ceteris
 p dignit. Precipue aut fatue sunt ule q
 naturali deformes sunt. 7 tu laborant ad
 hoc q sint pulchre. ad qd nullo in posse
 ptingere. Ad h aut qd bone sint laborare
 nolunt. qd tam melius est; 7 de facili possent
 obtinere. mulier que laborat ampli ad
 hoc q sit pulchra. q ad hoc q sit bona. u
 detur plus amare alterius utilitate qua
 suam. qd si pulchra fuerit alii pulc erit.
 Pulchritudo em eius alienos oculos pascit.
 Si aut bona fuerit sibi bona erit. Vnde
 pu. ix. Si sapiens fueris tibi met ipsi eris.
 quant 7 qd modis nocet se; hicut. lviij.
Undecimo pot esse culpabilis ornatus
 mulieris qz multu nocet multu. Pri
 mo nocet uiro ipsius que spualit inter

fiat. dñi dat ei occasionē qđ usurarius sit
ul' raptor. Secđ nocet illis quib; debet re-
stitui. qđ p̄cipue uerū est in uxorb; usura-
rioz & raptor. Tercio nocet ipsi mulieri
& h̄ multal modis p̄mo qz maria infirmi-
tatis est magne. s̄ supbie. Secđ qz aufert
sibi illd̄ unde debuit redimē aiām suam
morti eterne dāpnatam. Tercio qz aufert
ei t̄pē qđ debuit expēdē in seruitio dī.
Nec; parū dampnū illd̄ cū t̄mp̄ res
p̄ciouissima sit. Vñ b̄. Nich̄ p̄ciouiss̄ t̄pē
s̄ heu hodie nichil uilius reputat. Quarto
aufert ei orōnes quas facit in ecclia sup-
be. ita mulier ornata cū ipsa filios dī oc-
cidat. ex alia parte ostensione in cauta
sue pulcritudinis. Vñ sup̄ illd̄. J. ad thi. ii.
Non in corat̄ cruib; & c̄. dicit glo. Supb;
habitus n̄ impetrat. n̄; parū dampnū
mulieri que paup̄ est spūaliter si oratioēs
quas facit in ecclia amittit. Orōnes enī sūt
magna pars bonoz que ipsa facit. frequē-
ter poa' est; utile est in domo humilit' esse
quā supbe in ecclia. Si aliqua mulier est;
que nulla sollempnitate uet̄ ad eccliam ipsa
reputaretur heretica. Quid ḡ de ea que
facit qđ deterius est. Quo mulier talis
remissionē peccoz suoz consequetur que
in ecclia dñi offendit ubi placare debuit.
Quinto nocet ei habitus supb; quia bonā fa-
mam aufert ei. Vñ sup̄ illd̄. J. ad thi. ii.
Non in corat̄ cruib; & c̄. dicit glo. Supb;
habit' n̄ recta facit de se credi. Sexto no-
cet ei qz facit eam sollicitari. Exquo eq̄
h̄t signū uenalitatis in frontem iam nō

queritur utrū sit uenalis ḡ p̄ constanti ha-
betur. & de p̄cio querit. si exquo aliqua mu-
lier ornata meretriciū h̄t ipsa sollicitatur
& sollicitata n̄ fortis ualde sit labitur de-
facili qz casta est quā nemo rogauit. Quarto
nocet ornatus supb; mulieris alius mulie-
rib; qz ministrat eis exemplū supbie. Dat
enī eis occasionē inuidie & discordie ad ui-
ros eoz & quāq; occasionē adulterij. Vult
h̄re similes ornatus a maritis suis si pos-
sunt. & si n̄ possunt rixantur cū eis. & quā-
uolunt h̄re eos ab aliis uiris & adulterij
omittunt. Quinto nocet maritus aliaz
mulierū. Reddit enī uxores eoz eis mo-
lestas & quā aufert eas eis. Sexto nocet
do. qz templa eius exurit. Templū dei est
uniusquisq; fidelis. Plus amat d̄s unū tem-
plū spūale quā omnia templa materialia in-
di. Vñ patet quantum d̄m offendant mulier
h̄ que tale templū incendunt. Septimo no-
cet sc̄is. qz sollempnitates eoz n̄ obseruant
mulieres que sic se ornant. qz magis perti-
nent quā alus dieb; cū magis supbe se h̄nt
tunc. Quā enī uolant sollempnitates p̄parā-
to ornatus suos. Anglis etiā nocent qz fili-
os dei in custodia eoz positos occidunt. Ico-
d̄. J. ad cor. xi. Quia mulier deb; h̄re ut
lumen sup̄ caput suū p̄pter anglos. s̄ ne
offendant anglos occidendo hoīes quos
ipsi custodiūt. Et breuiter dicit dō & an-
gelis n̄ timent contumeliam face' & in ecclia
quā corpus x̄ ibi; & angli assunt quā ip̄s
est ibi congregatus. quā s̄ celebrat̄ missa.
Qđ angli ibi assunt patet ex uerbis ḡ. sic

dicentis Quis fidelium dubium habere possit in
ipsa immolationis hora ad sacerdotis uocem
celos apertis atque in illo ihesu christi misterio an-
geloꝝ choros ad esse. sumis yma sociari
celestibus; terrena ad iungi. et super illud. ad
cor. xi. ubi dicit apostolus quod mulier debet habere
uelamen super caput. dicit glo. Angelica spiritus
nobis ad esse credendi sunt maxime cum di-
uini officii mancipium. et cum etiam in-
gressi. uel lectionibus sacris autem a comoda-
mus uel psalmodie operam damus uel orationi
in cubum. uel nullam sollempnia celebra-
mus. Ideo apostolus monet uelamen habere propter an-
geloꝝ nec dubitari licet ubi diuina corporis
et sanguinis mysteria geruntur. supernorum
cuius ad esse uentus. qui monumentum
quo uenerabile corpus positum fuerat. et
unde uiuum resurgendo abscesserat tam
seculis excubis seruari. **De multiplici**

intentione mulierum ornantium se. lxx.

Ultimo potest esse culpabilis habitus
pro intentionem. multiplex autem
potest esse intentio mulierum ornantium se
Quedam enim ornant se ut decipiantur ab
ab aliis quam a uiris suis quod constat esse mor-
tale peccatum licet non habent uoluntatem
confitendi illis qui eas decipiunt. quod
secundum augustinum. Non solum appetit sed et appeti
uelle criminis. Alie uero ornant se
ex superbia ut excedant alias in pulchritudine
uel saltim non excedantur ab aliis
uel ex amore uane laudis et uane glorie ut
dicatur quod ipse sint pulchre. Iste uidentur
multum impie esse que non curant de mor-

te fratrum suorum. solummodo ipse habent uentum uan-
itatis ut pulchre reputentur. Non est uisibile
quod tales mulieres caritatem habeant quam
uerba uane laudis cariora habent quam fratres suos.
Alie uero ita ornant se ut uiris suis pla-
ceant. ut sic custodiant eos ab aliis
mulieribus. Sed de talibus mulieribus accidit
quod cum uiros suos custodire uolunt. quandoque
spiritualiter occidunt eos. cum dant eis occasionem
quod nimis amant eas quod nimis amatoꝝ pri-
me uel proprie uxoris adulterum facit sicut dicit
ambrosius. Ex quo amor ille est contra deum iam iu-
dicatur peccatum mortale. Preterea si ornatu
suo uelut quodam rethi uult capere uirum
suum ne ipse capiatur ab aliis mulieribus. que
rethi illud expandit ubi non est uir suus. mulier
enim potius ornant se quam eunt in publicum
quam quando sunt cum uiris suis in domibus. Si-
miles sunt illis qui dicunt se uelle capere sit
uestres aues et capiunt domesticas. Preterea
sicut mulier cauet ne perdat uirum suum.
sic uir ne perdat uxorem suam debet cauere.
Vnde debet uelle quod ipsa moderate ornata
sit sicut murilegus siluester efficitur et
fugit quando habet pulchram pellem. et quando habet
de causa amittitur. Aliquis enim propter pul-
chram pellem uult eum habere. Sic mulier
ornata libencius uadit ad spectacula
ubi ab aliquo conspicitur. et a uiro quandoque
amittitur. Potius deberet uir uelle quod
ipse haberet eam minus pulchram quam aliis
haberet eam pulchriorem. sed si non placet uiro
quod uultures. et luxuriosi sequantur uxorem
suam. quare uult eam absque pelle

honeste conuersionis. Et cum homo non ue-
lit uxorem suam meretricem esse. quare uult
simile esse meretrici et in hinc meretricio.
De hinc hitu legitur p[er] vii. Et ecce occurrit
ei mulier hitu meretricio p[re]parata ad ca-
piendas animas. Cum ex h[uius] uerbo constet aliq[ui]d
ornatum meretricium esse non uideo quod sit meri-
tricis ornatus nisi croceus sit et filia. Exe. xvi.
habens fiduciam in pulchritudine tua formi-
cata est ad omne caput me edificasti signum
p[ro]stitutionis tue. Solent canpoues in do-
mibus suis ex diuisis partibus circulos pone-
re quoniam diuisi sunt circa domum ut transeun-
tes per quancumque uiam sciunt uinum ibi esse
uenale. Sic fatue mulieres signa uenality-
tis ponunt in capite et in pedibus et in brachi-
is. et tunc dicunt se castas esse et castitatem ama-
re. Volentes quod magis credatur uni testi
assueti mendacis. quia multis testibus qui
mentiri non uoluerunt. Testis assuetus menda-
cus est lingua eorum. testes qui mentiri
nesciunt sunt membra que impudiciam
ostenderunt. Ideo loquendum nobis et ut
uestri simul aut uestrendum ut loquimur
quid aliud pollicemur. et aliud ostendimus.
Lingua p[ro]sonat castitatem et totum corpus
p[ro]uehit impudiciam. debet mulier uiro
suo esse adiutorium salutis. Vn[de] gen. ii.
Non est bonum hominem esse solum faciamus
ei adiutorium. Sicut et uir debet uxorem
suam uiuare ut possit saluari et tunc mul-
eres frequenter p[ro]ne sunt ad nimium amo-
rem pulchritudinis et ad gloriam ornatus.
Vir debet eam uiuare in hac parte et

cohibere ab inhonesto ornatu. P[ro]uocat ista
mulierum ad gloriam et ad laudem in sinuatur.
M. xxv. in parabolis de decem uirginibus quoniam
quinq[ue] que laudes quesierunt celestem ia-
nuam clausam inuenerunt. Sicut autem uiri p[ro]-
ni sunt ad nimium amorem diuiciarum quia
hinc p[ro]uide famulus suis. uxores debe-
rent eos uiuare in hac parte et cohibere eos
a cupiditatibus suis et dicere se dementos esse
paruo uictu et humili uestitu. et ipsi cessa-
rent ab usuris et aliis generibus cupidita-
tum. Sed hodie remedium uersum est in ue-
nium. Uxores enim impellunt uiros ad in-
fernum dando eis occasionem male acqui-
rendi dum superfluas expensas ab eis req[ui]-
runt. Viri et impellunt uxores ad infer-
num dum eas faciunt sentire usuris suis
et dum non p[ro]mittunt eas facere bonum quod
ipse facere potuerunt. Vn[de] hodie quantum
ad multas personas societatis diuitalis est
quod complexus spinarum que simul in ignem
mirtuntur quod separari non possunt. Sit enim
uelut complexus aliquorum sese mutuo sub-
mergentium. mulieres pulchritudinem
suam p[ro] uicos uel in ecclesia ostendentes
sunt incendiario sacrorum locorum. Quilibet
enim fidelis repletum est opera spiritus sancti in
baptismo dicant sicut dicit oratio super uos
et ad cor. uir. Templum dei sanctum est quod estis
uos. Ipse et sunt hominide frater suorum et dei
filiorum. Ipse et sunt uenatrices diuinitatis. Veni-
tur enim filios dei et ad mortem et uirtutem diu-
inis tamquam esca ad capiendos uiros sicut et
carnis et aliis animabus exornatis uultures

solent capi. Vritur et eis tamquam laqueis. Vnde
 ecci vii. Invenit amariorem mortem mulierem
 que laqueus venatorum. Legi quoque b. b. cum
 quedam soror eius cum ornatu superbo venisset
 ad albiam in qua ipse erat noluit venire
 ad eam asserens eam recte dixit que confusa
 et spumata mandavit ei ut non despiceret ani-
 mam eius et si tamen despicebat parata erat
 in omnibus facere voluntatem eius. Quo audito
 vir se gaudens venit ad eam precipiens ei
 ut illum superbum ornatum de cetero non portaret
 que illi acquiescens ita mutata est. ut homi-
 nes mutationem eius mirarentur. Vritur etiam
 dicitur ipsis tamquam gladio ad occidendum filios
 suos. et si dicant aliqui se non habere mala inten-
 tionem. Sedemul quoque nec gladius mala inten-
 tionem habet quam illo aliquis occidit. sed eo utent
 habet ibi mala intentionem. Sic dicitur qui uti-
 tur mulieribus huius ornatis tamquam gladio habet
 intentionem mala. et licet et nullus habet ibi
 malam intentionem. nichominus mortui est
 qui occisus est. et secundum leges qui occasionem
 dampni dat dampnum dedisse videtur. Dicitur etiam
 exo. xxi. Si quis aperuerit cisternam et foderit
 et non operuerit eam. ceciderunt bos in eam. reddet
 sicut cisternae pecuniam iumentorum. Cisterna
 est que habet aquas ad remedium sitis. In cau-
 tis tamen potest esse occasio precipitii. Vxor etiam
 alicuius que remedium viro suo est fornicatio-
 nis. Alii vero potest esse occasio mortis. sic et
 vocat salomon uxorem peritiam. ubi sic legitur.
 Aquam de cisterna tua bibe. Cisterna aperitur
 quando mulier ornatur. In eam vero non operam
 bos vel asinus cadit. quando occasione pulchri-

tudinis. quam mulier incaute ostendit ali-
 quis perit et in hoc casu incaute deferendo
 ignem domum aliquam incendat. tunc tenebi-
 tur ad emendandam. Quo ergo innocens erit
 que pulchritudinem suam incaute ostenden-
 do domos spirituales exurit. Quedam sunt que
 ita se ornant quod erubescunt non deferre or-
 natum quos ferre consueverunt vel quos alie
 mulieres deferunt. vel quod timent ab hominibus
 derideri si ornatum tales dimiserint. et quam
 verecundia ista nocet multum ecclesie. ideo de vere-
 cundia hic tractabimus. Et quod verecundia mala
 est. quedam bona. iuxta illud ecci. iiii. Est confu-
 sio adducens peccatum et confusio adducens glo-
 riam. Primo tractabimus de bona erubescen-
 tia. Secundo de mala. Tertio tangemus de viri-
 tibus eos qui bene faciunt. **De erubescencia**
bona quedam frenum sit quod quod regitur in via paradisi.

lx. **N**otandum quod erubescencia bona quedam
 frenum est quo aliquis regitur in via
 paradisi dum aliquis habet frenum illud sperari
 potest de eius correctione. Vnde sapiens erubescen-
 cia salua res est. ad emendationem huius
 erubescencie facit illud ecci. xxii. Ante gradum
 nem prebit gratia prepuer verecundia placet
 in mulieribus. Vnde ecci. vii. Gratia verecundie
 mulieris sensate super aurum. verecundia
 spiritualiter placet deo in penitentibus. Vnde b.
 Quantum displicet deo impudicia peccatorum
 tamen placet erubescencia penitentis. De
 illo qui non habet erubescenciam istam legitur
 ier. xii. Frontis meretricis facta est tibi eru-
 bescentia noluit et ysa. iiii. dicitur de non habentibus
 erubescenciam istam peccatum suum quasi

sodoma p̄dicauerunt nec ab sc̄o derunt leḡ
in se vi. confusi sunt qz abhominatiōe
fecerūt. qui poti⁹ confusione n̄ sūt c̄fusi ⁊
erubescere nescerūt. Vere erubescē nescit
qui de peccato n̄ erubescat. **quod pec**

Pecatum sit ualde erubescibile. **lxi.**
Pecatum enī ualde erubescibile ē. maḡ
erubescibile ē pecc̄m quā nuditas toti⁹ cor
poris q̄ patet ex hoc qd̄ pecc̄m nudita
tem fecit erubescibile. Patres autē nr̄i nō
erubescabant ante pecc̄m licet essent nu
di. Vñ cū illd̄ ip̄ qd̄ aliq̄ ⁊ aliquale maḡ.
sic tale magis erubescibile uidet̄ esse pecc̄m
quā nuditas corporis. Præterea autē erubescēcia
sit fuga rei indecentis. pecc̄m enī in de
centi⁹ sit q̄ aliquid q̄ sit in mūdo. cum
sit opus d̄i. ⁊ ip̄so remoto oīa decen
cia essent. Constat pecc̄m maxime eru
bescibile esse. imo op̄atione illi⁹ alia eru
bescibilia n̄ sunt. Vñ dicit gḡ de mag
dalena que se met ipsam graui⁹ eru
bescibat intus nich̄ esse credidit qd̄
uēcundaretur foris. Præterea pecc̄m est
in mundicia tanta qd̄ ipsius op̄atiōe
imundicia corporis n̄ reputat̄ imundicia.
Vñ in xv. Que p̄cedūt de ore. de cor
de exeunt. ⁊ ea conquinant hominē
⁊ subditur quibz dā interpolant. Ad̄ lous
autē manib⁹ manducare n̄ conquinat ho
minē. Et ⁊ pecc̄m abhominatio magna.
Vñ in ps. Corrupti sunt ⁊ abhominabiles
facti sūt ⁊ c̄. Vñ pecc̄m pot̄ erubescibile
esse. multis aliis modis ostendi pot̄ qd̄
pecc̄m sit ualde erubescibile. ⁊ qz pot̄

reddat hominē apud d̄m. qz hominē reddat
ualde uilem. facit autē qd̄am inferiorē bru
tis animalib⁹. Cum enī brutū animal tm̄ unā
mortē debeat. homo peccator debitor ē du
plicat mortis. ⁊ qz pecc̄m simul est quo quis
in inferno suspendetur. n̄ h̄t d̄m unde homi
nē suspendat nisi ip̄se met suū utrum ei
actulerit. Et ⁊ pecc̄m illd̄ cū quo fustiga
bitur homo in die iudicii corā toto mun
do. t̄rē. ⁊ Jugulabit hoīes iugū iniquita
tum meꝝ in manu d̄ni cōuoluti sūt ⁊ in
positi collo meo. Illa de quib⁹ erubescend
est enumerantur nobis ec̄. xli. ubi s̄c̄le
gitur. Erubescite de p̄re ⁊ m̄re de forma
tione. ⁊ c̄. **de xvi. erubescibilib⁹. lxi.**

Et sunt xvi. que ibi tangunt de quib⁹
erubescē multū debemus. ⁊ ponitur
p̄mo fornicatio qz ⁊ de magis erubescibili
b⁹. cui⁹ rei causa triplex pot̄ esse. s̄ qz est
tam uilium membror⁹ ⁊ qz n̄ solum a
nima s̄ ⁊ corpus in ea maculatur. ⁊ qz
in ea mulier uiliter uendit. Dat enī ani
mam suā qm̄ p̄ duob⁹ denariis d̄i. et
corpus leccatori. ipsa n̄ facit tale for̄ de
solularib⁹ suis. Horabili⁹ autē dicit̄ eru
bescē a p̄re ⁊ m̄re. ⁊ qd̄ uocat̄ pat̄ d̄s ⁊
⁊ mater ec̄cia. de quib⁹ erubescere deb⁹
mulier fornicaria. si enī filia alicui⁹
diuitis erubescē deb⁹ qm̄ fornicat̄ eo q̄
pater suus eam poterat honorabiliter
maritare. imo erubescē deb⁹ filia de de
tanto patre si ipsa fornicetur. Aliquid
pot̄ pater suus maritare eam. Sequit̄
de p̄sidente ⁊ potente de m̄datio. ideo

deby homo erubescere de mendatio qz po-
 cior est fur qua assiduitas uiri medacis
 vbi leg ecc. xv. 7 qz menciens n seruat
 fidem cu tamen uelit fidem sibi adhibere
 7 fallit eu qui in eo confidit. De menda-
 tio uo specialiter erubescendu 7 ado pfi-
 dente. i. plente existente 7 potente iudic-
 tam sume de mendacite. 7 pot intelligi pe-
 caat illd de mendatio pmissionis in bap-
 tismo fte. Tercio erubescendu 7 de delicto.
 i. de negligencia 7 de pigricia. Seneca. Cur-
 pusima iactura est que p negligenciam fit
 xxv. ecc. In lapide luteo lapidabit piger.
 A principe aut ido erubescendu 7 de delic-
 to qz multu pncipi displicet pigricia ser-
 ui sicut uelocitas multu placet illi. Unde
 xxv. pu. Vidisti uiru uelocem in ope suo
 cora rege stabit nec erit ante ignobiles. P-
 apue tam a sumo pncipe erubescendu est
 de delicto 7 ab illo iudice qui cuncta que sunt
 adducet in iudiciu 7 de quolibz momto
 tps negligenter expenso exiget ratione
 Quarto erubescendu 7 de iniquitate a sy-
 nagoga in plebe. i. de h qd homo sibi in-
 ique appiat q plebi comune esse debuit
 ut faciunt usurarij qui tpe sibi appiant
 qd ds equaliter uoluit possideri ab hoibz
 7 mah dispensatores eius retinent quod
 paupbz debuerit diuide. Quibz dicitur
 luc. xvi. facite uobis amicos de mamona
 iniquitatis. i. de pecunia inique ul meq-
 luter detenta. Quinto erubescendu est
 a socio 7 amico de iniusticia. i. de hoc
 qd iniuste agit erga sociu 7 amicum

hoc em ualde iniquu est. Vn pu. iij. Ne
 moliaris amico tuo malu cu ipse inte ha-
 beat fiducia. Sexto erubescendu 7 de furto.
 Vn rob. ij. Non haec nobis edere aliq
 de furto aut zingere. 7 papue erubescen-
 du 7 si quis furu fecit ul fieri sustinuit i
 loco in quo ipse hitat. Septimo erubescen-
 du 7 de uitate 7 testamto. i. de uitate qm
 ds docuit 7 tot testimoniu confirmauit siqs
 fide illi n adhibuit. Octauo erubescendu 7
 de disabitu in panibz si quis ibi in honeste
 se habuerit ul si ei ad cui mensam come-
 dit fidem postea n seruauerit sicut illi
 faciunt qui p qua ad mensa dnu sederut
 ul spualet ul corpale n timent ei pecca-
 do inferre stumeliam. Nono erubescend
 est ab obfuscatione dati 7 accepti. Datum
 obfuscatur qui cu tristitia dat. ecc. xxxv. In
 omni dato hylare fac uultu. ul qui dat
 cu dilatione pu. iij. Ne dicas amico tuo
 uade 7 reuertere erat em dabo t cu sta-
 rim possis dare. Datum 7 obfuscatur qui
 uis extollit. Poci em deby qui dat comu-
 dimittit qua extollit. Vn Gen. xxxij.
 dixit iacob ad elau. Si inueni gram in
 oclis tuis accipe munusculu de manu
 mea. Acceptu 7 obfuscatur qui de bnificio
 est ingratus ipm adrenuando ul obliui-
 oni tradendo. Seneca. Lex bnificij est qd
 alter obliuisa debz dari. alter memor de-
 bet esse accepti. Sapiens. Exiguu mun-
 cu det t paup amicus. accipito placite
 plene laudare memto. Decimo erubesc-
 endu 7 a saluantibz de silencio q in

Duob; casib; p̄cipue intelligendū est. q̄n
s̄ aliquis n̄ uult reddē salute alicui causa
sup̄bie ul' causa odij. Sapiens saluta libere.
ec̄. xxij. Amicū salutare ne confundat̄. r. a. f.
ae ipsius ne te abscondat. nec s̄ d̄m̄rū lucē
x. femine p̄ uiam saluta uerit. 7 illd. iij. re
iij. qd̄ dixit heb̄ deul ad ier̄. Si occurrit
t̄ homo n̄ salutes eum 7 si saluta uerit te
n̄ p̄ndat ei. P̄ hoc em̄ phibetur p̄lyritas
ul' curiositas salutationis. Qd̄ aut̄ bonū
sit salutare patet p̄ illd̄ q̄. x. Inuitates
aut̄ in domū salutare eam. Undecimo
erubescendū est a respectu mulieris for
mearie qd̄ scdm̄ auḡ. In pudicis ocl̄s in
pudici cordis est nunciū. Duodecimo
erubescendū s̄ ab auersione uultus cognati
qz sicut leḡ. i. ad thym̄. v. Siquis suorū
7 maxime domesticorū curam n̄ h̄t fidē
negauit 7 infideli est deterior. Nec solū
erubescendū est ab auersione uultus cognati
s̄ 7 p̄ximū p̄cipue paup̄is. Vñ tob̄. iij.
Noli auertere faciem tuā ab ullo paup̄e
ita em̄ fiet ut nec arte auertatur facies
d̄m̄. Vñ sequit̄ in uerbo p̄posito ec̄. Hec au
tal faciem tuam a p̄ximo tuo. Tercio decimo
erubescendū s̄ ab auferendo partē 7 n̄ resti
tuendo. sic honorabile s̄ dare. sic erubescibi
le est ualde auferre 7 p̄cipue fr̄i suo fidē
s̄ partē quā pater celestis dedit ei de reb;
hui' mundi. Sp̄alit̄ aut̄ n̄ restituere abla
ta uidetur esse erubescibile in usurariis 7
raptorib; qui cū sint d̄p̄nati suspēd̄o
infernali p̄ male acquisita. poti' uo
lunt ea retinere 7 suspendi q̄ reddē 7 li

berari. Quartodecimo erubescendū s̄ a respectu
mulieris alicui uiri. Periculosus em̄ s̄ ualde
talis aspectus. Iste respectus occasio fuit da
uid adulterij 7 homicidij. ut leḡ. ij. p̄ xi.
Nec solū a respectu isto erubescendū est. s̄
a quacūq; familiaritate. ul' ad ipsam uel
ad eius ancillam unde possit oriri mala
suspicio. Vñ sequit̄. Ne serueris intueri
ancilla eius 7 ne steteris ad lectū ei'. Q̄nto
decimo erubescendū est ab inimicis de ser
monib; impperij. 7 si amicus deb; arguere
amicū tam absq; impperio. Vñ talli' in uac
tati de amicitia monere. 7 monū est offm̄
uere amicitie. ita tñ q̄ adulatione careat
āmonicio 7 contumelia careat obuiugatio.
Sexto decimo erubescendū est ab ira in
imicis de sermonib; 7 ab impperatione dati.
Imitari deb; ille qui dat d̄m̄. qui dat oib;
affluenter 7 n̄ impperat. ut leḡ. ja. i. 7 de
fatio uiro legitur. ec̄. xx. qd̄ exigua da
bit 7 multa impperabit. homo qui n̄ eru
bescit male agere est uelut equū absq; fre
no qui n̄ de facili pot' regi. Duo solebūt
hoiēs cohibere a malo. s̄ timor d̄i 7 pu
torū mundi. S; timor d̄i multos iā parū
cohib; a malo. Benignitate em̄ 7 m̄ia d̄i
hoiēs abunantur maligne agentes qz d̄s
benigne eos expectat ad p̄niam. Vñ ec̄.
vii. Quia n̄ p̄fertur cito ira malos
suā. absq; timore filij hominū p̄petrāt
mala. n̄ attendentes q̄ m̄ia ista semp̄
evaltat iudiciū. iuxta illd̄ ja. x. Quanto
m̄ia hic ampli' parcat. tanto iusticia in
futuro durius ferit. Quanto malleus am

plus eleuatur. tanto preterea durius percutit
 et quanto arcus amplius curuatur. tanto
 uehementius sagitta mittit. Sicut se habet uisus
 ad diuina. unde augustinus. Lento gradu diuina pre-
 cedat seuitas sed tarditate expendat grauitas.
 Putoz potius iam impellit homines ad malum
 plus quam cohibeat a malo. Homines enim
 qui solebant male agere iam erubescunt bene
 agere. *De erubescencia mala et de tribus que*

ualent ad detestationem erubescencie. lxxij.

Sequitur de mala erubescencia. de qua
 huiusmodi dicemus. Primo ponemus ea
 que possunt ualere ad detestandum erubescen-
 cie male. Secundo ponemus remedium quo
 uti possumus circa eam. Ad primum uero
 ualere potest si ostendat quanta sit timidi-
 tas et quanta ignominia eorum qui propter erubescen-
 tiam non audent bene agere. ipsi sunt uelud
 equi timentes umbra. Vera mala non sunt
 presentis uite sed future. Presentia autem mala
 sunt sicut umbra futurorum. Unde qui erubescen-
 tiam presentem timet non futuram. ipse
 timet umbram non ueritatem. Unde dauid. tere-
 pidauerunt ubi non erat timor. Ipsi etiam sunt
 sicut paruuli qui exterrantur latratu canulo-
 rum qui mordere nesciunt. Seneca. Auctorita-
 tem hemul senum. sed uicia puerorum. nec pu-
 erorum tamen sed et infancium. Illi lenia formi-
 dant. qui uerba uirulorum formidant. formi-
 dat falsa qui reputat dedecus quod inuitate
 est honor. mundus iste est uelut canulus
 uersionibus latrans circa eos qui bene faciunt
 sed mordere nescit quia non percutit eos. sed cum
 diu latruerit tacebit. O quam strennu

milites sunt. qui propter latratum solum dereli-
 quunt dominum suum. Unde relinquerent eum si mi-
 lites armati insequerentur eos. Si aliquis
 de militibus regis francie ipso petente debi-
 tum seruicium ab eo diceret se non audere seruire
 et quia homines inde loquerentur frivola et rudi-
 culosa reputaretur eius excusatio. sic fri-
 uola et excusatio eorum qui propter uerba hominum
 dimittunt seruire deo. Ipsi sunt timidi ut
 lepores. cum tamen lepore in alius assimilaretur
 tur. Lepulus plebs in ualida collocat in
 petra cibus suum ut legitur psalmi xxx. Labia
 habet in motu. aures longas. pedes ueloces.
 Dimoz enim addit alas pedibus. Sic facere
 debet qui se debilem cognoscit. In petra cu-
 bile collocat qui fiduciam habet in christo. Labia
 habet in motu qui frequenter orat. longas
 aures habet qui iuxta uerbum ieremias. i. uelox est
 ad audiendum. tardus ad loquendum. uidelicet
 ad respondendum ab obprobriis que sibi di-
 cuntur. Pedes autem ueloces habet. que dei occu-
 pat. quia qui timet dominum nichil negligit ut
 dicitur ezechielis vii. *Quod duplex sit causa timiditatis. lxxij.*

Causa autem huius timiditatis potest esse
 duplex. Prima est amor placendi mun-
 do. Seneca. Desine timere si desieris con-
 tra illos qui uolunt placere mundo. dicitur
 ieremias. iij. Adulteri uelociter quia amicitia huius
 mundi inimica est deo. Quicumque ergo uoluerit
 amicus esse huius mundi. inimicus dei consti-
 tuetur. Dauid. Confusi sunt qui hominibus
 placent. quoniam deus spernit eos. et apostolus. Si ho-
 minibus placem christi seruus non essem. Secunda
 causa potest esse huiusmodi quod deus forsitan recessit ab

eis. Vix enim possi esse tanta timiditas i
eo cu quo est d's vn dauid. Si ambulauo
in medio umbre mortis n timebo mala qm
tu mecu es. Qd aut aliquis timid' efficiat
cu dnt ab eo recessit uerū esse pot' ex hoc
q' chayn pt p'ccm caput tremulum
habuit r' ado timidus fuit ut dno d'et
omnis qui inuenit me occidet me. Gen. iij.
Ad idē facit qd leg' leuit. xxvii. Si spreue
ritis leges meas r' iudicia mea contempseritis
ut n faciatis ea que ame constituta sunt r'
ad irritū pducatis pactū meū. Ego q' hoc
faciam uob. corruetis corā hostibz uris r'
subiciemini hys qui oderunt uos fugietis
nemine psequente. Tanta ē timiditas eru
bescencium qz ex h' qd sunt corā hostibz
suis corruunt. Non possunt enī sustine
spem iridenciu. Immo sicut fluit cera
a facie ignis r' nix a facie solis. sic corda eoz
defluunt a facie iridencium. Erubescences
r' subiecti sunt hostibz suis. cu enī iriso
res hostes eoz sunt ipsi n audent facere
aliqu' qd displiceat eis. cu tam deberent li
benci' face q' eis displiceret q' q' eis placet.
Erubescences r' fugiunt nemine psequente.
Irisoz enī n psequitur s; obsequitur. q' inu
tiat enī materiam unde corona eterna fa
brietur. Irisozes enī sunt uelut aurum
r' argentū r' lapides p'ciosi. ex quibz fit co
rona p'adyli. xxviiij. pū. fugit impi' nemi
ne psequente mala pene quidē succursus
sūt a dō nulli contra mala culpe. Unde
mira fatuitas qd hostes fugiunt mala pe
ne r' sequuntur mala culpe. succursu a dō

missum timent r' fugiunt. mortē autem
suā secuntur p'ccm. s. eccl. xxi. Quali a fa
cie colubri fuge p'ccm. r' subdit'. Dentes
leonis dentes eius interficiunt aīas hōm
r' c. It' de timuditate eoz quot d's deseruit
subditur. i. leuit. xxvii. Terrebir eol sonus
folij uolantis r' ita fugient q' gladio ca
dent nemine psequente r' corruent singuli
sup frs suos. foliū uolans est uerbū iri
denciu q' terret hōes erubescences. foliū
istud plus timent q' dī gladiū qui para
tus est interficē eol. deut. xxiiij. Si aciero
ut fulgur gladiū meū r' arripuerit ma
nus mea iudiciū reddā ultionē hostibz
meis. In job. fugite a facie gladij q' ini
quitatis ultos; gladius r' in exo. xv. Lina
ginalo gladiū meum interficiet eos
manus mea. Dicunt erubescences quid di
cetur de me si h' facerē r' n attendunt
quid fiet de eis si h' n fecerint. Plus timēt
dicta hōm quā scā dī r' plus timent ur
bū hōm quā gladiū dī euaginatū. Dicunt
erubescences n possum sustinere ut hoc
dicatur de me n erubescit dicitur tantā
ignominia de se q' tam facile r' a libis
hōm eiciatur. Vere de illis; de quibz dic
ps. Non sic impi' n sic s; tamq' puluis rē.
De tripla fatuitate erubescencie. lxx.
Secundo pot' ualere ad detestationē
erubescencie male si ostendat q'nta
sit fatuitas eoz qui erubescunt bñ agere
Que fatuitas pmo pot' ostendi p hoc qd
ipsi pmittunt se uinci ab irisozibz quot
tanta facilitate uincere possent. sola enī

taciturnitate uincerentur irrisores. In lise
 cio 7 spe erit fortitudo uia. Si illi qui de
 ridentur tacerent 7 animu haberent
 ad mercedē qua expectant p tolerancia
 irrisoy ofusi essent irrisores. si com' gar
 rulo n̄ respondere diuicium est. aqua cō
 tra ignē pugnandū 7 cū sit ei contraria sic
 taciturnitate contra garrulitatē pugnan
 dum 7. Cogitare debz erubescens qn̄ irri
 detur. qz ipse plus pot' audire duabus
 auribz quā irrisoz loqui uno ore. Sapi
 ent. Anatura unū of 7 duas aures accepi
 mus. ac si dicit. Plus debemus audire quā
 loqui. Poeta. Quis labor est unquā qm̄
 tacuisse minor. Seco pot' ostendi fatuitatē
 erubescenciū p hoc qz ipsi timent ab eis
 irrideri qui irrisione sunt digni. qm̄ ma
 li irrident bonos de bonis opibz q agūt
 Idem est ac si ceca irriderent uidentes de
 hoc qd uiderent. 7 claudi recte in cedētes
 Idō ipsa derisio irridenda est. Seneca.
 Equo aīo audienda sunt impioy diuicia.
 7 ad honesta uadenti cōtempnendū 7 ipse
 cōtempnus. Quis sane mentis n̄ cōtemp
 nat claudicantē si se uideat derideri ab
 eo qz recte incedit. 7 quis n̄ iudicat eū
 fatuū si idō uelit claudicanti assimilari
 qd ab eo deridetur. Deridendi ḡ sunt
 derisores n̄ imitandi sunt. Quidā senex
 in uitis prim̄ ait. fuge hoīes aut irride
 at mundū 7 que ī mundo sunt. stultitū
 te metipm̄ fac in plibz. Si uō dicat ali
 quis qd derisio maloz p̄ualebit quia
 plures sunt. R̄det ei qz d̄s 7 angli iurua

bunt bonos irridendo malos. Vñ ps. Qui
 habitat in celis iridebit eos. 7 in vite
 bunt iusti 7 timebūt 7 sup eum ridebūt
 7 c. Non 7 uitupium solus q noctua eum
 n̄ appciat. nec 7 uitupiu auri argenti q
 iumta n̄ appreciant eū. Iumta uesciunt
 sibi estimare n̄ fenū 7 similia. 7 porci n̄
 fursur 7 filia. Sic n̄ 7 uitupiu bonoz
 si a malis derident. Mali enī sunt uelut
 noctue. Vñ boeci' de hys hij sunt simi
 les aurbz quoz oculos nox illuminat. 7
 lux cecat. Non est curandū de uitupio il
 loy qui dicūt malū bonū 7 bonū malū.
 ysa. v. de qui dicitis malū bonū 7 bonū
 malū 7 c. hij 7 sunt uelut iumenta qui
 uiros scōs qui sūt uelut aurū 7 argentū
 despiciunt. Vñ pu. xxiiij. Ambulans re
 ro itinere 7 timent d̄m despicitur ab eo
 qui d̄cedenti gradit̄ uia. 7 xxix. Ab hoī
 nantur impij eos qui in recta uia sūt. Ari
 stippul. Cum quidā ei diceret hoīes te cō
 tempnūt inquit 7 illos alini. S̄ n̄ illi ali
 nos nec ego illos curo. Vitupiu talū
 laus est 7 laus uitupiu. De p̄mo sic di
 cit seneca. Malis displicē est laudari. n̄
 pot' ulla auctoritatē h̄re finā nisi qui
 dāpnandus est male de te loquat'. De
 scdo 7 dicit seneca. qd tam turpe sit
 t' laudari a turpibz quā laudari ob
 turpia. Tercio pot' ostendi fatuitatē e
 rubescenciū p h̄ qz ipsi erubescūt bene
 agere. Vñ eo qd consueuerūt male a
 gere. ul' qz uident alios male agē. hoc
 enī ualde glōsum est cū aliquis bene

agit inter male agentes. uel qui male age ſueuit. Tales ſimiles ſunt illi qui erubesceret de hoc qđ naufragio euasiſſi. uel de hoc qđ n̄ ferret ſicut ſolitus eſt; ferre uel de h̄ qđ ſanus eſt; alius exiſtentib; leproſi uel mundi alius inquinati. Non ſolu nō ſunt timende deriſiones tales ſ; 7̄ appende. Vñ ſeneca. Non dū felix eſ ſi nō dū turba deridet te. 7̄ dñs in h̄. v. Beati eſ tñ maledixerunt uobis hoies 7̄ pſecuti fuerunt uos 7̄ dixerunt omne malum ad uerſū uos manentel p̄t me. Qñ aliqui uitupatur uel laudatur. Primo debet ad tēde qui eſt qui eū laudat uel uitupat. 7̄ tunc primo placeat ei laus uel diſpliceat uitupū. Seneca. Nunquā multat ſ; quib; placeas cogites.

Reſpoſio qđ erubescetes de bono male ſe

Hnt ad dñm 7̄ ad bona opa. **lxvi.**
 Tercio pot̄ ualere ad dec̄ male erubescencie ſi ostendatur quā male 7̄ quā iniqū hant ſe erubescetes ad dñm 7̄ ad ea que dñi ſunt. Ad dñm male ſe h̄t erubescens t̄ plicat. 7̄ in quantum dñs eſt 7̄ in quantum pater eſt. 7̄ in quantum ſponſus eſt aīe. In quantum 7̄ dñs dñm eum erubescat dñm dñm. Dñm aut̄ dñm dñm n̄ erubescat. ſeruiū aut̄ dñm manifeste faciendo. Nulla enī certior dñi dñſio quā ſeruiū reddicio. Si aut̄ dñm h̄t ut dñm n̄ tamen ut p̄mum dñm uel maiorem ſ; ut ſc̄m. Solū enī cenſam uult ei redde in quo mundus p̄bet aſſenſū n̄ auertent qđ dñs rex eſt. 7̄ regalit̄ 7̄ libe uult dñari.

Erubescetes ad dñm negauerūt xpm qđ 7̄ leui ſigno uolunt uidi eum diſcipuli. Erubescens ſigna dyā libere portat. uerillū uō xpi n̄ uult portare niſi occulte. nō attendens illud qđ dñs ait. ſe. uij. Leuate ſignū in ſyon 7̄ dñemum. 7̄ euſd. vi. Leuate uerillū 7̄ e. In quantum pater eſt male 7̄ ſe h̄t erubescens ad dñm dñm eum negat. Vix negat aliquiſ patre ſuū etiā paup̄em. Quanta 7̄ contumeliā facit t̄to p̄ri qui eum negat merito ipſe negabitur ab eo. Vñ in h̄. v. Qui aut̄ negauit me coram hoib; negabo 7̄ eū 7̄ e. Ita accidet fatuo erubescenti ſic accidit cuidā ſcolari p̄iē. qui cū eſt; in dicitur p̄cioſis ueſtib; 7̄ a ſociis multū honoretur cū uſitall; eū pater in uſi hitu timens ne ſocij eum p̄tempnerent ſi ſcuerent eū habere talem p̄m. rogauit patre ſuū ut h̄ nullo m̄ indicaret eis 7̄ ſimulans unū eſſe de ſeruentib; patris ſui. fecit illi comedere cū garrone dom̄ qđ patienter pat̄ ſuſtinuit. S; cū finito prandio ſcolariſ durill; in camerā ſuam ſecreto 7̄ queſuiſſet qđ ei actulit̄ ſer̄ ostendit pater ei denarios quos ei actulerat aſſerens qđ n̄ unum de illis h̄t. eū negaſti me fili aut̄ pater. 7̄ ego nego te. ſunq; de cetero comedes aut bibes de aliquo qđ tibi mictam. Erubescens 7̄ male ſe h̄t ad dñm in quantum dñs ſponſus aīe 7̄ dñm de tanto ſponſo erubescat. O aīa. n̄ eſt ita ignobilis ſpoſus tuus ut eum ignobilitatē debeat era

168
bescere. De nobilitate eius leg. p. ultio.
Nobilis in portis iur eius qn sedis ai tona
toribz terre. Non e ita deformis. quod
aia eius deformitate debeat erubescere.
Speciosus em e forma p filius hoim r cal
roz lustr eterne ut leg sap. vi. r splendor
gle ut legit ad heb. j. Legimus sponsus e
n adulter ut de eo debeat aia erubescere.
S; mira in fama legitimu sponsum. Dedeas
ofici creditur. adulteru uo mundu s. absq
uerrecundia ofitent. qn s. dicunt q ito or
nant se ut mundo placeant. Vn se. u. Quo
si contempnat mulier amatoe suu sic contemp
sit me domus isrl die dñs. hunc sponsum n
erubescere illa que dicebat. Ipsi su depon
sata cui angeli seruiunt cui pulchritudine
sol r luna mutantur. O aia sponsus iste re
singlari pugna acquisiuit. ipse est que nec
morl ab amore tuo potuit superare. male e
se h. erubescere ad bona opa dñi ea contemp
nit r ea face erubescat. Valde em iniquum est
bona opa in honorare a quibz homo totum
honorem expectat. De hoc honore legit eod.
xuy. Omne opus elam iustificabit r qui opa
tur illd honorabitur in illo qn gla hui mu
di deficiet. Eunc glabit p bonis opibz. de defcu
plent glie legitur in ps. Qm cu intererit n
sumet oia neqz descendet cu eo gla eius

Qd bona opa tpuat glorificant hoim.

Bona opa tripliciter glorificabunt hoim.
Primo faciendo ei societatem in morte qn ipse
relinquetur ab amicis carnalibz. Vn apoc.
Opa em illoz sequuntur illos. Secdo munus
tando materiam eterne corone. B. Si pma

nra crudeli miseratione minuit paulatim
gemmis corona nra puatur. Tertio uo ad
modu uestum homine decorando. Vn in ps.
Astitit regina a dextris tuis in uestitu de
aurato arcudata uarietate. Vestis de aua
ta sut bona opa ex caritate fca. hec tria
sunt que solent hoim face glosum. ho
norabilis societas. pulchritudo uestu r dig
nitas. r h tria sicut ostensu est. Vir iustus
ex bonis opibz consequet. ad hunc statu xpa
na puenit religio. qd hocie inter xpianos
xpiane uiue obpbriu est. facilius poss; uiue
xpianus inter aliquos paganos qua inter
multos xpianos. Mira in fama isti pagani
fidem xpianam honorabile reputant. ipsi uo
xpiani uitam xpianam a qua fides h. ualo
rem suu p obpbrio hnt. B. Qd diuidit op
a fide inique diuidis fidem puenit tuam.
Nam fides sine opibz mortua e minus mor
tuu offerent dno. Id qd fides que n opatur p
dilectione nisi cadaver ex anime. Bn honorat
dm ferendo munet. bn placat dm fidei tue in
fecto. Ja. ij. Sicut corpus sine spu mortuu e
ita fides sine opibz mortua e. Veritas xane
religionis ico ato oditur. amulca r qui di
cunt se xpianos ut r signa eius uide non
possint. qua tamen ita deberet ama
re plus qua omne thesaurum terre. jmo r
adoranda est; eis ueritas ista quatumcuqz
facius contempnibilis est. Vn fuit guido cancu
arien sine aspectu r decore cruciqz affixa ad
oranda; uital. In signu hui osculantur r
adorant fideles crucem. Multi tu adorant
crucem exterius. crucem spualementer

p contemptū conculant 7 in eam aspiciunt.
Magnū odium uidentur hēre ad uitā xpī
ane religionis qui signis eius bellū ind pē
runt *De uij. remedijs 5 mala erubescētia. lxxij.*

Positū hyl que possūt ualere ad decessū
erubescētie male cōsequenter tangem
aliquid de remedijs quib; possumus uti cōtra
erubescētia mala. 7 sūt. iij. meditacōes
que possunt ualere cōtra h. Prima ē medi
tatio erubescētie 7 obpbeij qd xpc p nobis
sustinuit. Qd obpbeij pcederat se. tēn
iij. Dabit p cūcienti se maxillam saturabit
obpbeij. Siquis bñ attendet obpbeij illū
qd filius dī p eo sustinuit qñ positū fuit
in cruce parūā reputaret uēcandiam quā
p xpō sustineret. Sollemnitas enī pasce tūc
erat p qm de diuisis partib; mundi uidi
uenerant in ierlm qui uiderunt eū pendē
tem in cruce. 6. Guita ignominia crucis. 6.
et qui crucifixo ingratus n̄ ē. 7 ad heb. xij.
P paciā curramus ad ppositū nob certa
men aspicientes in auctore fidei 7 cōfirma
torem ihm qui pposito sibi gaudio sustinu
it crucē cōfusione cōcepta. Secūda 7 meditatio
erubescētie seu obpbeij qd scī sustinuerūt.
Vñ ad heb. xi. fide moyses grandis fcs ne
gavit se filiū filie phaonis. Voluit enī ma
gis affigi cū ppo dī quā tēpialit peccā habe
iocunditatem. maiores diuicias estimant the
sauro egyptioz iyperū xpī. 7 in actib; aploz
Ibant apli gaudentes a aspectu doli qm dig
ni hui sunt p noie ihu cōmēliam pati. Ter
cia est meditatio illi erubescētie quā patie
tur in futuro illi qui hic fugiūt eam pu.

Qd timer impius ueniet sup eū. 7 in job.
Qui timer priuā irruet sup eū nix. 7 gē.
dicat de illis qui uolūt repugnare uolūtat
dī. Inde uolūtatē dī pagunt unde uitari
cōtendūt 7 cōsilio dī resistentes obsequūtur
qd hoc dispositioni ei militat qd p humanū
studii reluctantur qui uēcandiam ul' ege
tatem ul' aliam tribulatōem a dō nullam
nolunt recipē in habebūt in futuro lōge
maiozem. Tūc ueniet qñ uator egestas et
paupies qñ uir armatus. pu. vi. No potit
homo nec eam fugē nec ei resistere. De uē
candia quā mali in futuro patientur. legit
se. xx. Confundent uehement qd n̄ intel
lexerūt obpbeij sempiternū qd nunq̄ dele
bitur. 7 xxij. Dabo uos in obpbeij sem
piternū 7 in ignominiam etiam qd nunq̄
obliuione delebitur. Quarta 7 meditatio il
lius uerecundie de qua leg' dñs luc. ix. dicit
Qui me erubuerit 7 meos sermones hūc fili
hoīs erubescet cū uenerit in maiestate sua
7 patris 7 scōz angloz. Tūc illi qui cōp
munt in alios cōtemptentur a dō ut mox
eoz n̄ reputetur sicut nec mox unū cuius.
Ipse dñs ridebit de morte eoz. Vñ pu. 3. Igo
quoq; in iteritū urō rēdebo. *De malicia ir*

Ultimo loco in tractatu de *risoz. lxxij.*
erubescētia tangendū ē aliq; de ma
licia irrisoz que multū nocua ē ecclie dī.
Plus enī nocet alicui irrisio q̄ heresis. Sed
aut quare a dō nocua est ecclie qd dñs p
irrisozes filios dī suffocet cū paruuli sūt
hec est enī una de astutijs dyā. suffocare
bonū in choatū in germine. Vñ p serpe

rem religionē inchoatā in paradysō suffocavit. Et per phōnem pplm isrliticū de-
 struere uoluit submersione paruuloy ut
 legit̄. exo. j. Et per herodem xpm puulū occi-
 dere uoluit. Et ut occideret puulos innocētē
 occidit ut leḡ. m. y. Vñ malicia irrisorū
 malicia hōdiana est. qui irrisoribz suis fili-
 os dī paruulos occidit. Et malicia hōdiana
 est nascentē psequi religionē. immo maior
 quā herodiana uidet̄ esse malicia irrisorū
 quantū ad h̄ q̄ herodes occidit puulos iā
 natos. irrisores uō occidit filios mris̄ ppe-
 cciē. s. in utero ad huc existentes. Non enī
 expectant qd̄ ecclā peperit eos in sacramento
 pnie. immo quā cito apparent in eis aliq̄
 signa bonē uoluntatis. ipsi suffocant eos uere-
 cundia eis faciendo. Irrisores peiores sunt
 quā dracho. De dracone leḡ apoc. xij. qd̄
 stetit ante mulierē que erat paritura ut
 aī pepisset. deuoraret filiū eius. Ipsi aut̄ par-
 tū mris̄ ecclē n̄ expectant sicut dictū est.
 Derisores sūt uulpecule uinē dñi de-
 molentes. Ad modū enī uulpiū feraci se
 et dolosi. canē. ij. Capite nobis uulpes par-
 uulas que demolūtur uineas. Irrisores
 sūt uelut buffones. Venenati enī sūt
 ad modū buffonū et sustinē n̄ possunt oco-
 rem uinē dñi florentis. Ipsi uident̄ esse
 socij demonū et in lucro et in dāpno. Si aut̄
 dñs aliq̄ amittit ipsi dolent tamq̄ de p-
 prio dāpno. Si aut̄ lucratur dñs aliq̄
 sicut fit qñ aliquis uadit ad p̄stibulum
 uel ad tabernā ipsi gaudent tamq̄ de p̄o
 lucro. Irrisores sūt recte adularij salua-

toris. Ius enī q̄ tūme placet saluatori ipsi
 octio hnt̄. s. salutem animaz. gḡ. Nullum
 sacrificiū ita placet dō sicut zelus animaz.
 Ergo nich̄ sic displicet dō sicut impedire sa-
 lutē aīaz. ipm̄ beatū petrū qui ardentius
 amabat dñm quā aliq̄s ap̄toz. uocauit dñm
 sathana qz salutem aīaz uolebat ip̄edire.
 Vñ herur̄ m. xvi. Vade inquit p̄ me satha-
 na. Iudicio ḡ dī irrisorū sathana fit. qui irri-
 sionibz suis impedit salutē aīaz. Nam dāp-
 num uidetur face irrisorū dō qñ aufert ei
 aīam suam. vñā quam si auferret ei mille
 corpora. cum aīa una p̄ualeat mille cor-
 poribz hōim. cū d̄s et tota curia celestis gau-
 deat de uersione unū peccatoris. Irrisores
 dño suo dyabolo se conformantes de illa ris-
 tantur. ipsi uident̄ xp̄iani esse. et potius
 sūt anti xp̄i. xpo dicitur inimici. j. jo. ij.
 hic et anti xp̄e qui negat patre et filium.
 Irrisores apostate sunt uexillū xp̄i odio ha-
 bentel. Nunq̄ apostata uideantur qui n̄
 p̄mitteret crucem esse in tēplo materiali.
 quāto magis apostata uideandū est qui cru-
 cem minime p̄mitteret esse in tēplo sp̄iali.
 Irrisores p̄ditores sūt eodē ore p̄sequētē
 xp̄m quo ad mensam eius reficiunt. ipsi
 sūt noctue lucē odientes cū claudicent
 et ceca sūt irident tam recte incedentes et
 uidentes. lupis applaudūt in quo hipos se
 esse ostendūt. agnō uē et oues clamoribus
 exterrēt. et ut breuiter dicam impij sūt
 irrisores in dñm et in mrem̄ eccliam. et in p̄ri-
 mū et in se ipsos. In dñm qz filios ei occidit
 in mrem̄ eccliam tam militantē quā tri-

umphantē. dū defraudat eum gaudio quod
hūc debuit a conuisione peccatorū. Nunq̄ ipius
est in mrem suam qui p̄t̄ ipsa peperit;
cū magno cruciatu filiū quē deberet sola
ri in filio suo nato occidēt ei utū. sic facit
irrisor; matri ecclē. Jo. xvi. Mulier cū parit
testificam h̄c qz uenit hora eius. Cum aut̄
peperit puerū iam n̄ meminit p̄llure ip̄
gaudiū qz natus est hō in mundū. It̄ im
py sūt irrisores in d̄m qz rursus crucifi
gunt filiū d̄i. ad heb. vi. et sup̄ colore uul
nerū ei addūt. dum aīas p̄ quib; mortē
sustinuit ei auferunt. Derisores et̄ impij
sūt in primū dū uulnus sp̄uale eius iam
p̄ p̄niam sanatū it̄m cōcadunt. Job xvi.
Concedit me uulnē sup̄ uulnus derisores
fr̄s suos a carce d̄i. liberatos it̄m capi
faciunt. Non reputaret xp̄ianus ille qui
xp̄ia nos a carcere paganorū libatos iterū
faceret capi. Quid ḡ dicendū ē de hys qui
libatos a carce d̄i iterū capiunt ul' capi
faciunt retrograde uident̄ esse dyaboli.
maiorē passionē h̄ent irrisores de cane
uno ul' de alino q̄ habeant de fr̄ib; suis.
Si canis unus portaretur a lupo. ipsi si
possent liberarent eū. Si alinus alicui
occidit; in lutū ipsi iuuarent ad leuand
eum. de fr̄ib; suis impediūt ne a lupis in
fernalib; libentur. ul' ne a luto peccati
extrahatur fr̄s suos a naufragio libatos
it̄m sub mergi faciūt. In se ipsos et̄ sunt i
py irrisores. qz cū in mari hui' mundi nau
fragant̄. tam p̄niam que scdm̄ jōnīmū ē
seda tabula p̄ naufragiū sine qua euadē

n̄ possunt odio h̄c. Ex quo aliquis est i
mortali peccato si om̄s angli d̄i et om̄es
sc̄i eius rogarent p̄ eo n̄ poss; saluari n̄
p̄nā p̄ eo intercedat. Vn̄ mirabilē p̄nā
est; amanda peccatorib; tamq̄ singulare re
mediū ipsorū. Irrisores in paradysū transi
re uolūt et̄ tam pontem p̄ quē solum t̄
sire possunt p̄niam. s. odiunt. Ipsi p̄p̄a
cione indigent cū rei sint et̄ne dāpnati
om̄s t̄m p̄p̄atorū odiūt p̄niam. s. per
quā solam d̄m possunt h̄re p̄p̄ium.
De p̄p̄atorio legit̄ exo. xxy. *De superbo*

Post superbiā ornat̄ *lectoz ornatū. lxx.*
hūam dicendū ē de superbo ornatu
lectoz. Notandū aut̄ qd̄ tria possunt
esse reprehensibilia. s. nimia mollicies et
nimia p̄ciositas et̄ magnitudo. Aliqui sūt
superbi sunt qui tam magnos lectos uolūt
h̄re qd̄ d̄i b̄n̄ poss; ibi requiescere cū n̄.
In paruo lecto paupis n̄ inuenit dyabls
ubi quiescat. Vn̄ xxvii. ysa. Co angusta
tū est stratiū ita ut alter decidat et̄ p̄llu
um breue utrūq; opire n̄ pot; et̄ ay. xij.
Cum in mund' sp̄e exierit ab hoīe ambu
lat p̄ loca arida querens requiem et̄ nō
inuenit. loca arida sunt paup lectus
et̄ paup domus paupis ubi d̄i n̄ inue
nit requiē. *De vi q̄ debent cohibe hoīes a*

Sex uō sūt que possēt *lectis superbis. lxx.*
et̄ debent hoīes cohibere a lectis super
bis. Primum ē maledictio illa que leḡ amos
vi. De uobis qui dormitis in lectis ebur
neis et̄ lasciuitis in stratis ur̄is. cū paup
homo intrat lectū suū b̄ndictione pre

missa utitur. facit enim sup lectu signu
 crucis. supb; utitur lectu suu maledicti
 one pmissa. Scdm est consideratio lecti do
 minici. s. crucis. de quo lecto dicit aug⁹
 lectu suu dimisit xpc discipulis suis. qui
 cuq; uult cu illo quiescere in celo iaceat
 in isto lecto. moriatur in cruce si uult e
 asixum placatu uidere. Cruce aut intel
 ligimus tota uitam eius cruciatu plena
 Supb; est minister cui n sufficit lectus
 dni sui. B. Circuue possu celum terra
 mare z oia que in eis sunt z n inuenio
 te nisi in cruce. O bone ihu ibi iaces. ibi
 abas. ibi dormis in meridie. scilicet omne re
 uolue uitam saluatoris ab utero uirgi
 nis usq; ad paritum crucis z n inueni
 es in eo n stigmata paupertatis. Tertiu est
 timor lecti infernalis. De quo lecto leg⁹
 ysa. xliij. Detracta est ad inferos supbia
 tua. cadet cadau tuum sup te. sternet
 tynea z opimentu tuu uermes. Inter
 sum prius pallia auro gemisq; disticta
 sacis moleste sustinebut supbi. qui nullo
 modo iacerent in lecto in quo aliud ia
 cuss; n possent sustine q in lecto eoz u
 nul pedicls est; quom sustinebut qd in
 lectis eoz erunt tynee sub eis z uermes
 sup eos. Ad augmentum uo molestie faciet
 hoc qd in consueti sut talib; ad cumu
 lu z pene erit q lecti isti nunq muta
 buntur. Non z ita pulch lectus in mu
 do in quo aliquis n grauaretur iacere
 p octo dies trime. Quantu grauamen
 erit iace in tam horribili lecto homini

delicato plurib; annis qua gucte aque
 in mare. Quartu est amor interioris lecti
 amore eni illius lecti deberent negligere
 lectu exteriorem. In lecto isae quiesceret
 ipsi de nocte z de die z etia ds cu eis si di
 ligencia iam debitam hrent circa illum
 sco lauandus esset p singulas noctes exe
 plo dauid. sicut hoies delicati uolunt ha
 bere candida lintheamina q in singulis
 dieb; z noctib;. De lecto isto leg⁹ in cant.
 Lectus nr floridus. extrario lectus aliquoz
 ppter negligencia eoz n floridus z s; sordi
 dus z ubi quiesce debuerunt cu do coin
 quinant z cruciantur cu dya. Quintu z
 consideratio lecti in quo corpus ponetur
 in morte s; consideratio sepulchri. in quo
 a uermib; aerodetur. ecc⁹ x. Cu morietur
 homo heritabit serpentes z uermes z
 bestias. In agruu z cadauer ponu in ta
 supbu lectum q ponendu; in uili sepul
 chro. Sextu z consideratio illi lecti in quo
 nobilioz pars hois iacet. s; cor. uelit no
 lit. Supbus cor illius iacet sup lectum
 in mundicie plenu s; sup stomachu.

De supbia in equitatis z qd in uij. h supbia

Sequit de illa *apparet. lxxi.*
 specie supbie que apparet in equi
 taturis. Primo in multitudine equoru
 que phibita z i regi. deut⁹ xvij. Cu fuer
 rex constitutus n multiplicabit sibi equos.
 n reducet ipm in egyptu equitatu nu
 mero subleuatus. Scdo n in neccio eqz
 usu sicut accidit de illis qui p dimidia
 leucam nolunt ire n equitando qui pro

sup aias raptoru est. Vñ h modo loquedi
 quo aliquis uidetur comedere palliu suum.
 qñ comedit illd p quo in pignoratū est
 palliu. Possimus dñe q equi supboz rap
 toz comedūt eol. Non multū z sunt uti
 les hī equi supbis. cū facilius sine equo p
 uenatur ad celestem patriā quā cū equo.
 facilius z fugit aliqs z effugit manus hos
 tum infernaliū sine equo q cū equo. Vñ
 xxx. ysa. Dicunt mali. sup equos ascendem.
 z subditur. Jco uelociorez erunt qui psequi
 tur uos. Hec solū parum utiles sūt equi su
 pbis. Imo z ualde nociui sunt eis. Cū enim
 illi sint alligati uinculo uani amoris ipi
 trahunt eos ad paribulū infernale. merito
 in idero punietur. qui prius expensis eqs
 pascit a quibz illuc trahitur. Septimū est
 amor paupm. Timendū enī z ne dñs multū
 offendatur qñ subtrahitur ori suo in pau
 peribz; unde equi in pinguantur.

De spe supbie que apparet i familia. lxxiiij.

Sequitur de illa specie supbie que in
 familia apparet. z notandū quod
 tria possunt esse reprehensibilia in familia
 alicuius potentis. Primū est multitudo. Vñ
 eccl. v. vbi multe sunt opes. multi sunt
 qui comedunt eas z qd pdest possessori
 nisi qd cernit diuicias oculis suis. Scdm z
 uita in honesta. Vñ b. Ne te dixeris sanū
 toleantē latera. hoc z nō dixeris bonū ma
 lis inuentem. nūc tuta bonitas tua obles
 ta malis nō magis quā uicino serpente. z
 dñs in ps. Oculi tui ad fideles terre ut sede
 ant meū ambulās in uia tmaculata hic

in ministrabat. nō habitabit in medio domi
 mee qui facit supbiā. z c. Tercū est inutilitas
 fatuū enim z hñe familiam sibi in utilem.
 pu. xuy. Iracundiam minister inutilis susti
 nebit. q. xxv. Seruū in utilem pietate in te
 nebras exteriores. z sicut diximus prius xpia
 nos qui pōpatici sunt quantū ad multitu
 dinē equoz apostatas esse z transgressores
 pacti baptismalis quo pmisserunt se abrenū
 ciare pōpis dyā. sic possumus dñe de illis
 qui pōpatici sunt quantū ad magnā fami
 liam qui gaudēt de multitudine familie
 sequētis. cūli fatuitate laborat ille. quali labo
 raret ille qui deferent mel gaudet eo qd
 multe musce sequerent eū. Seneca. Multi
 aliqūe conuitantur. mel musce sequunt. lupi
 cadauera. frumta formice. pōdam sequit
 turba ista nō hoīem. Qñq familia q̄ credit
 supbul esse suam pōa dyā z familia custo
 diens eū. Dyā z uendit dyā eum dū pec
 nit q ipse corrupatur in iudicio ul in aliq
 m. Qñq z uiuū sepelit dū ei adulatur. Vñ
 gg. loquens de illo uerbo. m. viij. Sinite mor
 tuos sepelire mortuos suos. Dic glo. mortū
 mortū sepelit qñ peccator peccōrem agge
 adulationis pmit. familia z supbi eum co
 medit. dū tēporalia que illi unita sūt per
 amorē cōsumit. Vñ aug. Ammī amatores
 tēporalium fecerunt ea mēbra sua. Vñ usu
 aliter solent dñe auari cū bona eoz come
 duntur se comedi. **De supbia diuioz. lxxiiij.**

Sequit de supbia diuioz. Apparet aut
 supbia in diuioz. Primo in hoc quod
 magni z diuites inuitant qui nō indigent

et pauperes relinquuntur. ita uidetur lucus xiiij. Cum
 facis diuitem uoca pauperes. debiles. cecos. clau-
 dos. et beatus eris quia non habent unde retribuatur
 tibi. retribuatur enim tibi in retributione iustorum.
 Secundo in hoc quod multi ministri ibi sunt cum su-
 perbo apparatu. Qui autem gaudent de multi-
 tudine superborum ministrorum ad huc ueniet
 hora quod uellent habere unum ministrum leprosum
 nec poterunt habere. lucus xvi. Dixit diues quod
 erat in inferno. Pater abraham miserere mei
 et mitte lazarus. et cetera. Lazarus fuit plenus
 ulceribus et cum diues eius ministerium desida-
 bat pro superbis ministris quos habuerat.
 Non gaudebat dauid de talibus ministris
 cum diceret. Non habitabit in medio domus
 mee qui facit superbia. Tertio apparet super-
 bia in uarietate ferulorum et deauaratione
 et splendore eorum ad uanam gloriam. Seneca
 Non magno constat nobis fames sed ambitio.
 Idem. Jam non sunt homines. hec denticibus et ore et
 uentre ad popinam uentis oculis quoque gula
 si sunt. Item apparet superbia in uasis aureis
 et argenteis. quia fatuitas quod homines uolunt
 habere uasa aurea et argentea ad replendum
 uentre quod est uas immundicie. eam ad replen-
 dum uasa uinaria que munda sunt suffici-
 unt mediatoria seu uasa lignea. Quarto
 apparet superbia ista in multitudine mu-
 sicorum instrumentorum. Job xxi. Tenent tym-
 panum et cytharam et gaudent ad sonitum
 organi. Ducunt in bonis dies suos et in
 puncto ad inferna descendunt. ysaia v. Cy-
 thara et lira et tympanum et tibia et uinum
 in diuinit uiris et opus dei non respicitur. sicut ius-

ticiam quam faciet in die iudicii. **De superbia
 edificiorum. Item quod vi reprehensibilia sunt esse.** lxxv.

Sequitur de superbia edificiorum. Notandum
 quod circa edificia sex possunt esse repre-
 hensibilia. Primum est multitudo domorum. ysaia
 v. Ve qui coniungit domum ad domum. Item
 reprehensibilia sunt in edificis magnitudo et
 superuacuitas et desecabilitas. Desecabilitas
 uero adtenditur circa colores picturarum
 et quantum ad caliditatem in hyeme et frigiditatem
 in estate. Ieremias xxij. Ve qui diuitis edificabo
 in domum latam et cenacula spaciola. Item
 magnitudo. qui aperit sibi fenestras et facit
 laquearia cedrina pinguis cynopide. in
 re. i. christi sanguine. In hoc quod dicitur cedrina
 intelligitur superuacuitas. In hoc quod dicitur
 fenestras desecabilitas. Item reprehensibile est
 in edificis quantum de rebus in iuste acquisitis
 sunt. Ieremias xxij. Ve qui edificat domum suam
 in iusticia. Item reprehensibile est in edificis
 intentio mala. quantum sunt ad uanitatem non
 ad necessitatem. Seneca. Domus munime-
 tum sit aduersus in festa corpori. hanc utrum
 cepes creperit an uariis lapis gentis a-
 liene nichil inter est. Scitote tam bene homines
 elino quam auro regi contempnunt omnia
 que superuacuius labor uelud ornamentum
 ac decus ponit. quoniam uentose nichil peccat
 animum esse mirabile cui magno nichil est
 magnum. **Sex quod debent homines cohibere ab
 amore superborum edificiorum.** lxxvij.
Tem notandum quod sex sunt que debentur
 homines cohibere ab amore superborum edificiorum.
 Primum est hoc quod illi qui amant ea maledicunt

sunt ut patet ex illo uerbo ysa. Ve qui diu-
 gnis domū zc. z ex illo uerbo se xxv. Ve q
 dicit edificabo in domū latam. multū esse
 timenda dī maledictio in scriptura scā cum
 tm̄ timeatur maledictio fca ab aliquo scō in
 ro. z cū dñs dicitur sit maledictis. Ite male-
 dicti in ignē eternum. m̄. xxv. Scdm̄ est hoc
 qd̄ edificia sup̄ba dō sunt exosa. Vñ vi amos
 Jurant dñs dñs in aīa sua dicit dñs exerci-
 tuū. derestoz ego sup̄bia iacob z domos ei
 odi. magna pūltas est q̄ homo sup̄ba edi-
 ficia amat que dñs odit. Tercio uō ex
 empla. z p̄cipue exemplū xp̄i qui in natiui-
 tate sua p̄ domo habuit diuisoriū in morte
 p̄ domo habuit sepulchrū. In uita sua non
 habuit ubi caput reclinaret. m̄. viii. Vlpes
 foueat hñt z uolucres celi nidol. filius aut̄
 hoīs n̄ h̄t ubi caput suū reclinet. B. In-
 tolerabilis impudencie est ubi se se exinan-
 iunt. maestas infletur. uermicis z tumescit.
 Ad idem ualere possunt exempla scōz qui
 in casulis habitauerunt. Vñ ad heb. xi. fide
 abraham demoratus est in tra p̄missionis
 tamq̄ in aliena in casulis habitando cū ysa-
 ac z iacob coheredibz rep̄missionibz eiusdē.
 Expectabat enī fundamenta hñtem ciuitatē
 cuius artifex z dditoz est dñs. Item paulus
 primus heremita uisitatus abeato antoio
 quesuit an ad huc xp̄iana religio ritus
 gentiū in edificiis sup̄tuosis imitaretur. z
 audito q̄ ipse flens deplaxit hanc super-
 fluitatem. z questus hoīs tante uanitati
 deditos. cū xp̄ianoz debet esse cohitatio
 alicentiū. Non habemus hic manentē cui

tate s; futuram inquirim. Quidā z anti-
 quoz habitabant in cauinis petraz. alij in
 cauitatibz arboz a quibz nisi egredi dicit
 sunt a quibusdā inde nati. legit̄ z de quo-
 dam heremita qui hebat hospiciū ad mod̄
 sui sepulcri. q̄ cū impator ad eum uenisset
 z interrogasset cur hospiciolū suū cōmen-
 surasset suo corpi. ipse r̄dit. hoc sufficit hōi
 morituro sic p̄ueni sepulchrū z addidit.
 melius p̄silitur in celū de turguro quā de
 palatio. Quarto uō h̄ q̄ sup̄ba edificia fre-
 quēt̄ sunt de inuicū paupm. Ponunt̄
 enī ibi que paupibz deberent erogari. Jō
 loquent de paula. Solebat inq̄ in hys la-
 pidibz pecuniam effundē qui cū terra z scō
 transiunt sūt. s; in uiuis lapidibz qui uol-
 untur sup̄ terrā ex quibz magni regni ciui-
 tates d̄struuntur. Quintum z h̄ q̄ frequēter sup̄-
 ba edificia ex rapinis z aliis iniuste acqui-
 sit d̄struuntur. unde lapides z alia que in
 huiusmodi edificiis sūt aculabunt dñm
 domus apd̄ dñm abac̄. y. Lapis qui de pa-
 riete z clamabit. lapis qui int̄ uinculas
 edificioz z respondebit.

Stas q̄ z in d̄struendo h̄i edificia. lxxvii.

extum z fatuitas que z in construē-
 to h̄i edificia. Que fatuitas p̄mo patet ex
 hoc q̄ cū uita hoīs breuior sit quā esse
 solebat. ipsi tam̄ magis sup̄tuosas domos
 uolūt edificare quā antiqui patres. Ipsi
 scdm̄ uerbu Jō. sic edificant q̄ semp̄ uic-
 tur. Sic aut̄ comedunt z bibūt q̄ cras
 morituri. dicentes. comedam̄ z bibam̄
 cras enī mouemur. It̄ fatuitas eoz patet

ex h' q' ipsi uolunt h're pulchrū stabulū
i' h'itacm corpil. De domo uō dicit in qua
si immunda n̄ est; d's inhabitaret cum eis
om̄io n̄ curant q' ipsi pulchras domos edi-
ficant in uia cū potius debent edificare
in celesti patria. Ipsi domos edificant qual
sciunt ruituras uel destruendas ex necessitate
q' xxiiij. die dñs de edificatione templi. Vi-
detur h' oīa. Am̄ dico uobis n̄ relinquet la-
pis sup lapidē qui n̄ destruatur. 7 inter
signa xv. dierū que p̄cedunt diem iudicij
enumerat s̄o. illd qd oīa edificia ruent.
Amos. iij. Pauciam domū hyemale cū do-
mo estiuā 7 pibunt dom' ebure nec 7 disti-
pabuntur edes multe. **Que deberent claus-
trales cohibere a supbis edificijs. lxxxix.**
Specialit' aut' deberent cohibere hoīes cla-
ustrales a supbis edificijs ista que se-
cuntur. Prīm' 7 h' qd cum ipsi sint iā mor-
tū mūdo necessaria essent eis sepulchra
pot' quā palacia. Sedm' 7 h' q' ex sollicitu-
dine circa edificia exteriora sequi solet mo-
rum negligencia. Vñ B'. Vido q' n̄ sine
magno dolore uideri deb; quosdā post
aggressam v' militiam rursum letarib; im-
plicare negociis. rursus terrenis cupidita-
tib; in mergi cū magna cura erigē domos
negligē mores. Preterea negligē exteriorū
edificiorū curā signum est. q' claustralis
diligentiam habeat circa interiora. B'.
Serua animū intentū interiorib; mag'
decent om̄ia in culta 7 neglecta exteriora
quib; incola domus sepius alibi dūsa
ri dinoscatur. circa exteriora uisu ille de

nunciat. It' uersano claustralū in celis
deb; esse. idō n̄ ita sollicite debent edifi-
care in terra sic illi quoz dūlatio terrena
est. Preterea supbia edificiorū quodā imita-
tio est supboz hospitū. a quib; claustra-
les supbiam addiscunt. xii. ec. Qui inu-
uauerit supbo induet supbiam. Verisile
7; qd oportebit claustrales domos habere
huiliores 7 uestes quā alios. 7 sicut color
uiridis 7 rubens 7 uarius in abies sit
in uestib; claustralū. sic 7 hi colores in-
tolerabiles uidentur esse in domib; eoz. qd si
aliquis dicat qd in huiusmodi descendit
infirmitatib; hominū. Rēdo q' tñ dēscē-
sum est in aliquib; claustris carnalibus
hoīb; 7 infirmis ut pene om̄s carnales s̄i
sunt. Vñ B'. Abiecta scā simplicitate q' reli-
giosam quandā nobis habitationē honer-
tate eam in quib; tñ opallū est aīalibus
ut pene in h' om̄s effecti sum' animales. s̄o
ad mutantur aīales suscipiantur in omni
pacā benignitatis. s̄i qui eis opaciuntur
n̄ eis d'formantur. nec sic querat eoz p̄fer-
tioni ut p̄t eos cogantur in curare pro
posita rigoris in religione defectū. It' clau-
strales uiri hebrai deberent esse 7 reputa-
re se pegrinos sup terrā. Vñ edificare de-
bent n̄ domos ad habitandū s̄; ad deferendū
tabnaclā. Vñ B'. Obsecro in pegrinatioē
hui' scēli in militia sup terrā edificemus
n̄ nob' domos ad habitandū s̄; tabnaclā
ad deferendū. ut pote cito euocandi et
migraturi in patriā 7 ciuitatē. In castris
quippe sum' in alieno militam'. in alieno

laboratur. facile est quicquid naturale est. si
 quod non facile est solitario et sufficienti natura
 et agrum dicitur ipse sibi cella de uirgulis con
 texere de luto plasmare unde oportet et dece
 nissime in hincare. Quid amplius querendum
 et si usum capiunt huiusmodi delectationes et
 si sunt quae utantur tamquam non utentes. tam
 contemptu melius quam usum unquam huius
 modi affectiones. Idem ipsi quibus sollicitudo
 suorum interiorum in dicitur contemptum et negli
 gentiam omnium exteriorum ipsi sibi edifi
 cent sub forma paupertatis et sanctae simplicita
 tis spiritum. Nulla sic artabit artificium indus
 tria sicut eorum negligentia. Debent et clau
 strales cauere a superbis edificis ipsorum bonum
 exemplum. humiles enim domus ipsorum et pau
 pes frenant in aliis concupiscentiam. In ali
 is uero contra amore paupertatis afficiunt dila
 tationem. Preterea quam claustrales instrunt
 superba edificia. accidit frequenter quod ipsi
 instrunt ea de mendacis. auertunt enim ques
 tuarios predicatores. Instrunt etiam de do
 nis male acceptis. abusuvarius et raptoribus
 a quo periculo libri sunt quam domos humi
 les instruere uolunt. Si uero aliquis dicat
 quod pulchritudines domorum esse necessarias
 claustralibus ad recreationem. sed quod uiri spi
 rituales potius debent delectari in aspectu
 celi quam in aspectu tecti. et potius debent
 admirari opera dei quam opera hominis. Legitur de bo
 vibus quod ipse fleuit cum uideret tuguriola pal
 torum tecta. dicitur similia casibus pristinis cyste
 rnae qui tunc incapiebant hincare in magnis
 edificis. Pulchritudines iste et forentes

honestates sic dicitur b. enumerant et masculi
 non animi effeminant. *De superbia librorum lxxx.*

Sequitur de superbia librorum qua spe
 superbie laborant qui uolunt habere libros
 de auratos. Octo uero sunt que uale possunt
 contra hunc peccatum. Primo possunt contra hoc
 ualere exempla et precipue exemplum filii
 dei qui liber uite est. qui humiliari uoluit
 usque ad hunc quod nouissimum fieret. In tolerabi
 lis enim est superbia in aliis libris ex quo liber
 uite humiliatur et tamen. Dicitur etiam iohannes in primo
 prologo super iob. habeant qui uolunt ueteres
 libros uel in membranis purpureis auro
 argenteoque descriptos uel in uicialibus ut uul
 go aunt litteris onera magis exarata quam
 codices. cum in mensis permittant pauperes
 habere scedulas et non tam pulchros codices
 quam emendatos et paulus uero ad thimoteum. Aue
 ra et tecum libros maxime autem membranas
 Secundo uero hoc quod superbia est amat corda
 humilia. unde in xi. Abscondisti haec a sapien
 tibus et prudentibus et reuelasti ea pueris.
 Amat etiam uerba humilia sicut
 patet in uerbis sacre scripture que
 ualde humilia sunt. amat et corpora humilia
 unde sapientes homines frequenter parui sunt
 unde sapiens. Sepe et sub pallio for
 dido sapientia. xi. primum. Vbi humilitas ibi sapientia
 tunc in amat sapientia humilem scripturam.
 Tertio huiusmodi quod sacra scriptura humilitatem docet.
 unde humilitatem debet habere. unde sapiens
 Patet legem quam ipse tulit legem humilita
 tis percipit sacra scriptura unde ea debet
 seruare. Quarto uero hoc quod puerilitas

est lictat aureas ul' argenteas amare et
 in hys delectare. Seneca. Plimūq; q; nō
 puericia s; q; graui; puerilitas remanet.
 Qinto uō h; qd quasi qdā spūale adultū
 est qm amore amplectunt pulchritudinē
 scripture quo deberent amplecti quasi sa
 pientia. Vñ de illis pot' exponi illd' q; pec
 y. habentes oculos plenos adulterij et inces
 tabilit delicti. Sapia sponsa; intellectus nri.
 Vñ sap' viij. hanc amauit et exquisiui a
 iuuentute mea et quesui in eam sponsa
 assumere et amatoz fcs sum forme illius.
 Scriptura uō q; ancilla quedā est ipsius
 sapie. Vnde cauend' q; ne ancilla tante
 pulcritudinis sit. q; relicta pulcritudine sapi
 entie anim' fornicetur cū pulchritudine
 scripture. Sexto q; ualde impiū q; oculos
 suos pascere auro et argento. qm homo
 uidet tot filios dī famelicos. Visus plura
 hē unde pasci pot' quā gustus hē em' solē
 et lunā et stellas et flores et multa alia ex qbz
 pasci pot'. Vñ ualde impiū uidetur esse x
 ano ori dī subtrahē in paupibz
 unde oculi eius delectentur. Ad quod
 depingit aliquis hoīes uel flores in libro
 suo. nūc sufficiūt ei flores et hoīes quot
 d's creauit. Septimo h; q; tales otumeliā
 inferūt sapie. cū nō reputant dulcedinē
 eius sufficientem ad solationē studentū
 cū scriptum sit eccl' xxvii. Nich' dulcius quā
 in spicē in mandatis dī. et sapie viij. In
 trant in domū meam et quiescā cum illa
 s; cū sapia. Non em' hē amaritudinē
 dulcatis illi' nec redū emoratio illius

s; leticiam et gaudiū. Octauo h; qd paru
 ualet ista pulchritudo scripte. Non enim
 hoīem faciat. Vñ eccl' i. Non saturat ocl's
 uisu nec auris auditu. *Que s; reprehensibilia*
Sequit' de superbia *Superbia cant' lxxxij.*
 Cantus Horand' q; curia cantum
 hec sūt reprehensibilia. Primo repren
 sibile est cū quis nimis blandā uocem
 querit ul' ad glorificandū ul' ad delec
 tandū. Vñ gg. Cum in cantu blanda
 uoy queritur sobria uita deserit. Aug.
 Quocient plus me delectat cantus q; res
 que canitur. tocient me graui' peccasse
 ofiteoz. It' reprehensibilis uidet' esse in
 cantu uocis fractio. Vñ in legenda scti
 sebastiani. Putat me illū int' xpīcolas
 numerandū qui tonsorē diligit. comā
 comit. sapore querit. uocem frangit.
 fractio uocis signū q; fracti animi. Sicut
 reprehensibilis q; crispatio animi in hoībz
 corrugatio uestiū in mulieribz. sic uidet'
 reprehensibilis esse fractio uocis in can
 tibus; et sicut uentus facē solet crispationem
 in aqua quādam. sic uentus uan
 tatis frequent' facit crispationē seu frac
 tionē uocis. Eius cantus ob lasciuā fcs
 similis uidetur esse cantui illi de quo
 leg' exo. xxxi. Vocē canentiū ego audio
 ait moyses. Cumq; appropinquasti ad
 castra uidit uiculu' et choros. Punctū
 qui est aīal lasciuū. lasciuia intelligitur
 Vñ cantus adorantiū uirtū est cantus
 eoz qui uocē frangunt ob lasciuam.
 Reprehensibilis est in cantu nimia exal

ratio uocis sicut faciunt illi qui potius uolunt cantare alre quā apre qui tantū uolunt ascendē cantando q qn; frangunt sibi collū spūali. Vel qn; ad lecturā rumpit se q ex supbia puenit. Supbia enī plus audet quā possit. Reprehensibilis est in cantu additio punctoz ul' subtractio. Quali em̄ quedā spēs barbarisim̄ uidet̄ h esse in cātu sic in dictione barbarisim̄ fit ex additione ul' subtractōe litē ul' sillabe. In cantu ē n̄ uidetur multū approbanda uox falsa p̄cipue in cantu claustralium. 7 mirū est quō uox talis t̄m placet quib'dā cū ipsa audiat̄ adō deforme q oportet eam abscondi inter alias uoces. alioquin n̄ est decens ul' decora.

Ex quib; bonis nascit̄

Dosumus primā diuisionē supbia. lxxxij. supbie 7 p̄secut sum' membra eius. nūc d̄sequens ē ut ponamus scđam et p̄sequam. Diuisio uō ista sumit̄ scđm ea ex quib; sumitur supbia. Notandū ē q supbia qn; oritur ex bonis nature. qn; ex bonis fortune. qn; ex boni grē. Bona uō nature quedam sunt corpis. quedā aīe. Corpis sunt ista. sanitas. fortitudo. agilitas. pulchritudo. nobilitas. libtas. Bona uō aīe naturalia sunt ista. rectitudo. ingenij 7 uelocitas. bonitas. memorie 7 potestas tolerandi exercitiū spūale. Naturalis dispositio ad uirtutes seu uirtus naturalis. Bona uō fortune sunt bona exteriora que sūt in potestate hoīm que ab hominib; possunt auferri. ut sūt diuitie. deliciae. dignitates. laus. seu glā 7 gracia

hūana. Bona grē sūt scā 7 uirtutes. Ex istis bonis nasci potest supbia. Nascitur supbia ex pulchritudine. Vn̄ poeta. factus in est pulchris sequiturq; supbia formam. It̄ nascitur a nobilitate. Vn̄ salustius omne malū nobilitatis est supbia. simil' nascitur ex alius bonis nature. It̄ nascitur ex bonis fortune. sic ex diuitiis. Vn̄ aug. uerius diuitiū supbia. xl. c. facultates 7 uirtutes exaltant eoz. It̄ nascitur ex bonis grē ut a scā. scā enim inflat scđm ap̄lm.

fatuus sit ipi' qui de bonis suis supbit. lxxxij.

Notandū t̄m q ualde fatuus sit qui de bonis p̄dictis supbit. 7 p̄mo gn̄aliter ostendam' q ualde fatuus sit impius qui supbit de bonis suis. Deinde ostendemus de uno quoq; p̄dictoz bonoz q ualde fatuum sit inde supbiue. 7 possunt 3 ratio nes assignari quare fatuus sit impius qui de bonis suis supbit. Primo q ipse q anim' 7 inficē irrationabilis creaturis in hoc qd ille t̄m sūt in miseria pene. homo uō ipse est in miseria culpe 7 pene. Preterea creature irrationabiles unicam debet mortem p̄t̄ q nich om̄io mali sentient. Ho uō impius debitor ē dupl̄cis mortis. q p̄t̄ transitoriam hēbit eternā. Vn̄ n̄ pax fatuus est peccator qui de bonis suis supbit. superiore te alius hominib; reputāto. qui qdam' brutal' inferior' ē. Scđo uō fatuus ē qui de illis bonis supbit quib; bruta ip̄a eum excedunt. sicut ē fortitudo corpis 7 agilitas. Ipsi ē iudi 7 sarraceni 7 alij pessimi hoīes plus hnt̄ de lo

nis illis quā ipse habeat. Etiam ipsi demones
de scia que uidetur esse unū de maximis
bonis que hnt impij plus uidentur hēre
quā ipsi impij habeat. Vñ ualde fatuus est
impij qui de bonis suis supbit. cū bona il
la sunt ei ad uerecundiā uerius quā ad
glām. Vñ aug⁹ loquens ad impiū. si unq
ñne uides te debere erubescē de bonis tuis
si comul tua plena est bonis. 7 te hē ma
lum. Quarto fatuus est impij qui de bo
nis suis supbit qz bona ipsius ei bona n̄
sunt. Seneca. Nich; homini bonū sine se
bono. Est ne bonū homini qd; ei maria
infirmittatis 7 impedimētum salutis. Sapi
ens. Omnia que extra nos sunt dona que
aiq; hominib; forte trigerūt n̄ idō lau
dantur q; hnt quis ea. s; qd; hys honeste
sit usus. Idō dicit seneca. q; stulto nulla
re est opus. nulla em̄ re scit uti.

Quinto fatuus; impij qui de bonis suis su
pbit. qz ipse tm̄ hē dispensationē in eis
7 piclū iminet ei inde duplex Piclū ei
est ei si forte amiserit. periclū 7; ei si
lucrū n̄ reportauit. 7 de utroq; disticta
ratio exigitur ab eo. Vñ qui de multitudine
istoz bonoz supbit. ille supbit de
magnitudine oneris sui. **Q; fatuum sit**

Supbire de sanitate corporis. lxxxiii.

Spūalit̄ uō fatuū; supbire de sanita
te corporis. Primo qz ista sanitas momen
tanea est. hodie em̄ quis sanus est. cras in
firmus ul' mortuus. Jac⁹ iij. Que ē uita
uā n̄ uapor. ad modicū parens 7 c.

Secōdo qz corpus hostis familiaris; 7 icō

multū nociuus. Nulla em̄ pestis efficacior
ad nocendū quā familiaris inimicus
ait sapiens. Non deb; q; aliq; supbire
pp̄t sanitatē corporis s; potius timere. In
maiori em̄ piclō est cū hostis eius san
sit. Tercio fatuus ē qui de hac sanita
te supbit. cū ista sanitas ut frequentius
patet occasio sit infirmitatis aīe. sicut
extrario scriptū sit in eccl⁹ xxij. Infirmitas
grauis sobriam reddit aīam. Nō est
quare aliquis supbiat de sanitate pedis
si in capite hāt infirmitatē usq; ad mor
tem. Sic n̄; supbiendū de sanitate corporis
ex quo in aīa infirmitas est ad mortem.
homo sanus corpe infirmus mente silis
est pōmo exterius sano. interij putido.
De fortitudine 7 corporis; fatuū supbire
cū scriptū sit sapie vi. Qd; fortiorib; for
tior instat cruciatio 7 cū diuina luera
sit int' spm̄ 7 corp̄. Caro em̄ concupiscit
aduersus spm̄ 7 sp̄c aduersus carnem.
Vñ qnto corpus fortis; tanto magis spm̄
timendū; 7 ad heterā h̄ uidem; frequē
ter q; fortiores corpe in firmiores sunt
mente. qm̄ em̄ resistere possūt ut 7
luxurie 7 ceteris uicis. De corporis uelocitate
fatū; supbire cū corpus sit uelut e
quis quidā in quo hostes infernales ut
frequē ducant spm̄ ad mortē ipsius. 7
ut frequentius qnto iste eq; uelocior est
tanto facili' sp̄c ab hostib; suis capiatur.
Præterea in uelocitate ista 7 a canib; sup
amur. Vñ fatuū; q; homo de hoc sup
biat in quo a canib; inferiorē se uidet

De pulchritudine et corporis fatu et superbia
 cum corpus sit uelut quoddam sepulchrum. Unde
 cum peccator de pulchritudine corporis superbit
 simile est ac si mortuus de pictura sepulchri
 superbiat. Simile est et ac si aliquis superbiat
 de pulchritudine Iherulim. uive coopti.

De nobilitate carnis non sit reputanda. lxxxv.

De nobilitate et carnis fatu et superbia
 cum illa nobilitas ualde contemptibilis
 sit. Multe autem cause possunt assignari
 quare ista nobilitas ualde contemptibilis sit.
 Primo contemptenda est quia ut frequenter nobi-
 litas carnis meliorem nobilitatem aufert. scilicet
 mentis nobilitatem. Sapiens enim est quo sibi ali-
 quis de nobilitate gressu blandiatur si ex nobi-
 liore parte sit famulus. Multo indignius est
 mentis seruire quam corpori. Secundo contemptenda est
 quia omnes sumus ex eodem patre et eadem matre. Non
 legitur fecisse unum adam argenteum unde essent
 nobiles et unum lutum ex quo essent ignobiles
 sed unum et illud de luto plasmavit ex quo
 omnes exiimus. Unde si aliquis ex hoc solo nobilis
 est quia ex nobili patre et nobili matre aut omnes
 erimus nobiles aut ignobiles. quia aut patres
 primi fuerunt nobiles aut ignobiles.
 Si autem ipsi fuerunt nobiles ergo et nos omnes
 nobiles sumus. et eque nobiles. cum geniti
 ex eque nobilibus eque nobiles iudicentur.
 Si uero ignobiles fuerunt nos omnes ignobiles
 sumus. et eque ignobiles cum geniti sumus
 ex eque nobilibus. Mal. y. Nunquam non patrem unum
 omnium nostrum. Nunquam non deus unus creauit nos
 quare ergo despiciat fratrem suum unusquisque
 nostrum. Tercio contemptenda est nobilitas car-

nis. quia ipse deus contempsit eam. Soluit enim ex
 nobilibus reges eligere in principio synagoge
 imo primum regem pro athenis assumpsit. scilicet saul.
 secundum regem. scilicet dauid de prole fetantes accepit.
 In tempore et gratia potius uoluit eligere ignobiles
 quam nobiles. Unde in ad cor. i. Ignobilia et con-
 temptibilia mundi elegit deus. Quarto uero
 contemptenda est nobilitas carnis quia non est illi
 qui de ea gloriatur. sed potius illoz a quibus ipse
 descendit. Unde seneca. Nemo in gloriam nostram
 uixit. nec quod ante nos fuit nostrum est animi
 nobile fecit. Quinto uero contemptenda est nobili-
 tas carnis quia materiam quam a parentibus trahit
 aliquis ratione cui nobile se credit. uile quod
 est et immundum et erubescibile et ope immundo
 et erubescibili procedit ab eis. Unde quomodo ratio
 illi materie habebit quia nobilitatem cum illa
 materia uilis fuerit. Quomodo aliquis audet dicere se
 nobile generatione cum quilibet exemplo iob
 possit dicere putredini patris matris eius. et uero merito
 nobilitas carnis contemptenda est. imo abho-
 minanda. Unde luc. xvi. Quod altum est hominibus
 abominatio est apud deum. Sexto contem-
 pta est nobilitas carnis imo potius non reputanda
 cum in ueritate nobilitas non sit sic et ipsi
 philosophi deprehenderunt. Seneca. Nemo
 altum nobilior non cui rectius est ingenium
 et bonis artibus aptius. Item nichil aliud est no-
 bilitas quam antiquate diuicia. Id quod est
 equus aut seruus aut libertinus nota ex am-
 bitione uel iniuria uocatur. Item plato ait.
 Neminem regem non ex seruis oriundum esse ne-
 minem seruum non ex regibus. omnia ista longa
 uarietas miscuit et sursum deorsum fortuna

uerfauit. Rationibus et ostendi potest quod aliquis nobilis non sit. eo quod ex nobilibus parentibus est genitus. Ex eadem enim radice exeunt uile et nobile. flos farine et furfur. Ex eadem radice exeunt. tam furfur uilis cibis est quo porci pascuntur. flos uero farine nobilis cibis est. Item ex eadem radice procedunt spina et rosa. Rosa creata nobilis est quia non cessat bene facere hominibus qui sunt iuxta eam. gratum odorem suum spargendo undique. Spina uero quodam uile est quia pungit ea que iuxta eam sunt. Sic ex eodem patre. et ex eadem matre possunt nasci duo. unus tamen erit nobilis. alius ignobilis. Unus ad modum rose non cessabit bene facere uicinis suis. iste nobilis erit. alius erit spina in ignem infernale mittenda que non cessabit punge uicinos suos. hic erit ignobilis. multum alius exemplis potest idem ostendi. ex eadem arbore nata sunt duo poma. quorum unum est sanum. aliud putridum uel uermem habens. Item ex eodem libero arbitrio procedunt bonum et malum. Preterea si nobile est. quicquid a nobilibus procedit omnino nobiles esse. cum omnes simus a deo qui nobilissimus est. magister u. flung. non deus unus creauit nos. Item si omne quod ex nobili procedit nobile est. ergo pediculi et alie superfluitates que ex nobilibus procedunt nobilia essent. Septimo reprehendenda est nobilitas carnis propter onus magnum quod est ei annexum. Nobilitas carnis quedam possessio est. que tanto censu onerata est. quod magni comitatus uel archiepiscopus non sufficiunt ad soluendum censum illum. Immo preter hoc necesse est sicut

ipsi nobiles dicunt quod ipsi impignorent regnum celorum et se ipsos diabolus pro censu isto soluendo. Unde multis nobilibus magis expediret quod essent leprosi. quam quod essent in statu in quo sunt. sicut et aliqui ex eis recognoscunt. Octauo reprehendenda est nobilitas carnis. quia rei detestabilis. et corporis qui uelut quidam sacculus in mundicia plenus sit. ea ostendunt que exeunt de sacco isto per foramina quicquid sensum. Nono reprehendenda est nobilitas carnis. quia inferior uideri esse nobilitas ista quam in nobilibus. nobilitate ista quam in canibus. cum illa nobilitas que est in canibus certa signa habet exterius quibus agnoscat. Nobiles uero homines non habent necessaria certa signa quibus ab aliis hominibus dinoscantur. Decimo reprehendenda est nobilitas carnis quia ridiculosa est. Ridiculum enim est unum seruum alius seruum nobiliorem dicere. uel unum rusticum nobiliorem alius rusticum. sicut filio cuiusdam diuitis burgeni derisorie dicitur est a quodam quod ipse est. a nobiliores rusticis siue ciuitatis. Sic cum corpus naturaliter seruum sit. datum enim est spiritum ad seruendum ei. et naturaliter rusticum sit. cum tot rusticitates ab eo cotidie exeunt ridiculosum est corpus unum dicere nobilius altero uel dicitur unum hominem nobiliorem altero ex parte corporis. Unum tamen habet tonum. nobilitas que carnis dicitur esse. quod quodam frenum est. quod homines debent cohibere ne male agant. Item. Nichil aliud uideo in nobilitate appetendum. nisi quod nobiles quadam necessitate astringuntur. ne ab antiquorum pro

tate de genere. Sapiens nobilitatis ad hoc tñ memnerit ut cū claritate generis moy scitate ostendat. et cū nobilitate corpis animi nobilitate pficias. Sapiēs. Laudat in quibzda q geniti sint nobiles in aliis qd nobilitate uirtute sunt assequi. Pulcru est respondisse nobilitati pulchru e huili? genit fcs illustrasse. It quida aliu intu perabat de gene suo dicens. eu et caput gnul tui. Qu ille et tu es cauda gnul tui. It quida sapiens ex patris gene fcs inferior ignobilitate gnul sui alij obiceret. inquit. Gaudeo q ego ex me surrexi. tu ex te cecidisti. genit nri uterq sum? decus et decus. et ali? phs. Ali filii oburganti rdit. q obial pfectisse crimen meū imputat gle dū tuū imputat ignauie. et notand q uera nobilitas animi e. Vñ illd. Nobilitas sola e animū que moribz ornat. **De duplici animi nobilitate. lxxxvi.**

Animi uo nobilitas bilitate. lxxxvi. duplex est quedā naturalis de qua seneca. Quis e genosus ad uirtute bn anata opositus. Alia nobilitas est gratuita qn aliquis gram dī hē qua dī filius e que custodit eum ut nulli turpitudini seruiat. Cū luit. Liber existimand est qui nulli turpitudini seruit. It quida sapiens de illa nobilitate gleris. que filios dī et coheredes facit. tunc ille nobilitatem suā seruare integrā se putet si dedignatur seruire uicis et ab illis supari. A quo tñ quis supatur ei seruit est. S. an n seruit au dūatur iniquital. Qntū cūq aliquis ex nobilibz ortus sit tñ ignobilis est si dūi cōpūat et nolit ei seruire. et ex qñ

tuncūq ex nobilibz sit ortus nobilis tñ est si dō seruiat. Vñ p. y. dicit dñs ad hely. Absit hoc a me. s. quicūq honorificauit me glorificabo eum. qui aut cōtempnūt me erunt ignobiles. **De sex signis uē nobilitatis. lxxxvi.**

Est notandū qd vi sunt signa tis. lxxxvi. uē nobilitatis. Primū e liberalitas. Vñ dñs. qui nobilissim? est ipse e liberalissim? Liberalitas eius tanta e ut n solum sua det s. et se ipm. Nec solum seruentibz sibi dat s. et hostibz suis. Ipse em solem suū oriri facit sup bonos et malos et pluit sup iustos et iniustos. q. v. Ipse ip liberalitate suam fecit quecūq fca sunt ad dandū em quecūq fecit creaturas ranoales fecit ut eis daret. Alias aut creaturas ut eas daret. leo e qui dī esse rex animalū qui animal nobile e liberalis e. Vñ ay dīc ipm esse dūicartū. et sicut liberalitas signū e nobilitatis. ita rapina e signū rusticitatis. Vñ illi qui nobiles reputantur rusticissimi sunt cū non cessent auferre paupibz. et illis qui n possunt defende se. sicut magi alanus ostendit quibda militibz. Legebat magi alanus apud montē pessulanū et audierunt milites uicini qd tantus clericus est. q ad oia interrogata respondet. Vñ accedentes ad eū et de omni consilio qsierunt ab eo q est. maxima curialitas. Qui p. dit eis qd dare curialissimū est. Quo audito omnes cōsenserunt responsioni ipsius. Ipse uo dixit ut hito dñs ad inuicem dicerent ei. que inter alias rusticitates maior est. qui haberunt dñs ad inuicē et n potuerunt in

idem uenire. Vñ reuerentes ad eū dixe-
rūt qd n̄ poterant cōcordare. Quo audi-
to ipse increpauit eos dicens. Ego posue-
ram uos in uia p̄ quā possētis solutionē
questionis uobis p̄posite cognoscere. Si enī
dare curialissimū ē. auferre q̄ ē a d̄tari-
um rusticalissimū est. Vñ uos qui incessan-
ter auferat̄ paup̄ib; rusticalissimi estis. Se-
cundū signū nobilitatis est gratitudo seu
recognitio b̄nficij. 7 p̄d̄tariū ingratitu-
do seu b̄nficiorū n̄ recognitio signū rustici-
tatis est. Vñ patet q̄ illi qui nobiles repu-
tantur. d̄m̄ in honorat̄ p̄ ceteris. qui eos
p̄ ceteris hominib; honorant. in honorat̄
subditos 7 suos qui multo sudore lucent
unde ipsi uiuūt 7 p̄t̄ quos ipsi sūt in ho-
nore incessanter opprimūt rusticalissimi s̄t
feris 7 uident̄ tales deteriores esse. fere enī of-
ficia siue b̄nficia sentiūt sicut ait seneca.
Orcuū signū liberalitatis ē mansuetudo 7 mi-
sericōdia in ea que sūt ei subiecta. 7 h̄ ē unū qd
ualde decet ē in huius qui potestacē h̄nt. Vñ
seneca. Aultū ex hoīb; magis clemēcia quā
regem 7 p̄ncipem decet. Idem iracūditissi-
me ac p̄ capiti pugnacissime sūt apes 7
aculeum in uulnē relinquūt. Rex iste sine
aculeo ē. Noluit eū natum n̄ seruū esse n̄
ultorem que magno cōstaret petere celūq;
destraxit. 7 iram eus in erimē reliq;. exem-
pla h̄ oib; regib; ingens pudeat ab aiali-
b; exiguis trahere mores. In signū huius
mansuetudinis ul' m̄ie inungunt̄ reges
q̄piam. Sapiens maximā potestacē h̄nt
datorem potestatis iuxta possibilitacē suā

deb; imitari in h̄ aut̄ maxime imitabi-
si nich̄ iudicauit quā misereri p̄cosiū
7 sicuti mansuetudo in subiectos signū ē
nobilitatis sic crudelitas in subiectos sig-
nū ē rusticitatis 7 seruitutis. Vñ p̄. xxx.
P̄t̄ t̄ra mouetur terra 7 quartū n̄ pot-
sustine p̄ seruū cū regnare cepit. Eūmē. An-
peri' nich̄ est hūi cū tendit in altū. Eūca
ferit cū cuncta timet desecit in om̄s. Vt se
posse putet nec belua seruo ulla est. Quā
serui rabies in h̄ba terga furentis. Q̄ntum
signū nobilitatis ē uirilital seu strenuitas
in eos qui repugnant in signū hui' datur
ensis militib; quo gladio uti debent in
hostes n̄ in subiectos. ayulci uō ex istis gladio
isto in subditos utunt̄ quos debent ualde
diligere. hui' enī sunt qui ualde uiuant eos
quā 7 fr̄s eorū p̄p̄ eos in pugnat̄. hostib;
uō dī 7 eccl̄ie. peccis. s. 7 demonib; ul' 7 ip̄s
p̄secutorib; eccl̄ie uincti sūt. Impietas talis
ip̄ietas dyabolica ē. Dyā enī impius ē 7 eos
qui sibi seruiunt. Q̄ntum signū nobilita-
tis ē obp̄brū ul' seruitutis ul' p̄d̄monis
ul' aliau' turpitudinis ayulci enī ex illis
qui nobiles reputant̄ uident̄ qui n̄ timēt
pessimā seruitutē uitioꝝ. s. ul' demonum
qui n̄ erubescūt d̄fiteri se seruos uilissimorū
membroꝝ illoꝝ. s. que libidini deseruiūt.
Que seruitus peior ē indubitanter seruitu-
te lep̄toꝝ. Non erubescūt 7 p̄ditiose i pug-
nare d̄m̄ illū a quo oīa possident̄ cum
expensis uiuūt 7 uestiuntur 7 n̄ erubescūt
7 omni in mūdicia peccē se exponē.
Ex quo patet eos n̄ esse nobiles s; ualde rust

ricol. Scitu signu nobilitatis est cordis
 magnitudo qua quis modica contempnit &
 magna appetit. Extrario uo signu rusti-
 citatis & amore suu in modicis pone mag-
 na uo negliget. Vn patet dnas illas que
 potius uolunt amorem suu pone i uno
 misero milite q in rege gl'e. Qd ipse ue
 nobiles n sr lant patet. qd uelut n uide-
 tur nobiles esse qui amorem suu in terra
 ponunt cōpto regno celoz. cū tam tota
 terra q punctu sit respectu celi. & quia
 plus hnt de terra quā aly nich uolunt
 hre de celo. Si ad aliquē ptinet terra u
 nius paupis militis ex parte mris. regnu
 uo ex parte patris. nunquid infelix est; si
 cōpto regno ad hereret illi terre que
 eū atngit ex parte mris. Sic infelices sūt
 illi milites qui de regno celoz n curant.
 qd ad eos ptinet ex parte pris celestis. ut
 n in terra ista paupertatis que ad nos ptinet
 ex parte mris nre eue. Non sic faciebat d's.
 Vn ipse in psalmo. Quid m; in celo & a te
 quid uolui sup terra.

*De consuetudine illarū
 eccliarū q nolūt facē n̄ canonicos nobiles. lxxxviii.*

Ostenso q nobilitas carnis cōtempnenda
 sit ul n̄ reputanda. tangendū ē ali-
 quid de consuetudine illarū eccliarū que
 nolūt canonicare n̄ nobiles. Vn notan-
 dū qd consuetudo ista uidetur esse rephēn-
 sibilis. & uidetur posse assignari sex cause
 hui rephensibilitatis. Prima causa ē puer-
 litas que uidetur esse in hac consuetudine
 que pūstas apparebit si respiciat causa
 hui consuetudis quā ipsi assignāt. Dic-

em q ipsi hnt multa tēpalia que defensi-
 one indigent. nec hnt regem nec pncipem
 seclarem qui eos defendat. sed oportet no-
 biles canonicari qui possunt ea defende.
 Quib; respondeo qd sicut ecclie eoz hnt tē-
 poralia ita hnt & spūalia que in istū
 meliora sunt. Vn si optet aliquos nobiles
 canonicari ad defensionē temporalū. mul-
 to fortius oportet aliq's literatos & scōs
 canonicari ad defensionē spūaliū. Si uero
 dicant q ibi sūt aliqui ignobiles lictari
 ad defensionē spūalium s; n̄ canonici. ex
 h̄ apparet q ipsi tēpalia pponūt spūalib;
 ex quo defensores tēpaliū canonicos cō-
 stituūt & superiores alijs. & possūt assigna-
 ri v. pueritates in hi' eccl'is. Prima ē q
 ibi terra sursum & celū deorsū. celestia
 enim contēpnuūt. trena enī multū ap-
 p̄ant. Ita illd pū. xxy. celū sursum ter-
 ra deorsū. Alia pueritas ē q pedes sunt
 in loco ubi debet esse caput. & caput in
 loco ubi deberent esse pedes. Velut pe-
 des ecclie sunt qui circa terrena solliciti
 sūt. Velut caput sūt qui regere hnt
 eccliam. uiri s; literati. s; in hys ecclesijs
 pedes sūt in capite. imo ipsi hostes in
 capite ponuntur. Eten̄ facti sūt hostes
 eius in capite. Tercia pūstas est q ecclie
 hui modi faciem hnt ad posteriora. &
 dorsū ad anteriora. Ipsi scdm uerbu se
 facti in retro & n̄ in ante. Quarta pū-
 stas est qd ipsi latitudine sciti que de-
 bebat esse ex parte superiori. posuerunt
 ex parte inferiori. & ideo atngit q oē

fere caput languid est iuxta ubi ysa. Qn-
ta pueritas est q sacerdotes inferiores sūt
subdyaconi & dyaconi qd ridiculū & sic b.
dicit ad eugenū p̄pam. Ridiculi inquit mi-
nistri nri inter se p̄bri ante ferre conan-
tur. n̄ h ratio h̄t n̄ antiquitas h̄uit nō
s̄sent auctoritas. & si de sua consuetudine
catupnia struit meli p̄fecto illa quam
sūmus ordo cōtēpuitur. Seda causa hui
rephensibilitatis & indiscretio que uidet
esse in consuetudine huiusmodi. Que indis-
cretio p̄mo consistit in hoc q qm ipsi debe-
rent querē quis sit ydoneus ad hoc q sit
canonicus. i. regularis regent se & ad regi-
men plebis ep̄m uiuans. ipsi querunt
quis sit ydoneus ad militiam. Sedo in
hoc q qm querē deberent an p̄sona ydo-
nea sit que canonicanda & ipsi querūt
qualis pat̄ ei fuit. Vñ illis pot̄ dici q
angl̄s robit v. Genus querit mercenarij
aut mercenarum. Indiscretio eoz ī hoc
est qd ipsi illd̄ qualis pat̄ eius talis fili
q uerū & in p̄sonis increatis. & ad p̄so-
nal creatas extendūt ubi frequēter fal-
lit. frequēter enī pater sapiens & filius fa-
tuus. ut pater in salomone & roboam
filio suo. Tercio uidet̄ consuetudo rephesi-
bilis quia ualde nociua est ecc̄ie dī ca-
nonici enī militares n̄ bñ custodiūt
xp̄m sicut figuratū uidetur esse in h
q milites male custodierūt xp̄m in se-
pulehro. Lapidēs sepulchri bñ custodi-
erunt milites s; xp̄m p̄diderūt. Vñ
cantat ecc̄lia. Dicant n̄e iudi qm̄ &c.

Sic militares canonici castorū lapides bñ
custodiūt s; xp̄m amittūt. It̄ ista consuetu-
do est occasio ruine in ecc̄ia qm̄ ad sp̄u
alia. Vñ p̄p̄ xvij. Qui altā facit comū
suam querit ruinā. Ista & consuetudo in ec-
clesiis illis in magna parte exhereditat
xp̄m. frequēter enī qm̄ deberent instrui
ibi filij dī instruunt filij dñi. Quarto
uidetur rephensibilis h̄ consuetudo q x
straria &. Xpc̄ enī ignobiles elegit in ec-
clesia sua ut essent hūiles. cor. v. Isti uō
nobiles canonicant. q̄ uelut ipsos cē
sup̄bos. Xpc̄ ex pastorib; & bubulis e-
legit reges. Isti uō ex regib; eligunt
canonicos. Xpc̄ fundamētū ec̄ie posuit
hūilitatem. isti uō extrario fundamētū
ec̄ie ponunt sup̄biam. Tale fundamē-
tū ponet dñs si edificauerit. quō tales im-
plent illud ubi dñi. Jo. xii. Qui in mi-
nistrat me sequat̄. n̄ sūt imitatores xp̄i
Jo. ij. Qui dicit se in xp̄o manē delz sic
ille ambulauit & ipse ambulare. multo
magis qui p̄ eo ambulare se dicit p̄o
legatione fingitur qui ei ministrat si
eum n̄ sequitur in excusabilis & tētere
pot̄ tales illd̄. m̄ xvij. Audi iusti fuerunt
& efficiamini sicut paruuli n̄ utrabini
in regnū celoz. Paruulus quātumq;
nobilis sit societate paupm n̄ refugit.
sic quātumq; aliquis nobilis sit in ec̄ia
dī societate ignobiliū n̄ debet refugē.
de societate hoīm diuisoz generū in ec̄ia
dī uidet̄ esse dictū illd̄ ysa. xi. Habitabit
lupus cū agno & pardus cū eeo accuba

bit. Quinto uidet' hec consuetudo reprehensibilis q' uidet' ab hominabilis esse do-
 Altitudo eni scilicet n' uidet' do placere.
 Vn luc. xvi. Qd' altu hoib; est abhoia-
 tio; ante dm. Abhoianones g' do offerit
 qui nobiles tm canonicare uolur. exo. viij.
 Abominaciones egipioz imolabim' do
 nro. Sexto uidetur h' consuetudo reprehensi-
 bilis q' filios dya filij di preponunt; & ge-
 nationem in munda celesti gnationi; &
 nobilitate putredis pponunt auctu; gr'e
 di nullaq; sapiam. nullaq; aliam gram
 nobilitate carnis equat. Vn consuetudo eoz
 n' recipit dispensatione. Non; absq; mag-
 na crimelia di. si potens pponeret uolu-
 tabru luti auro & lapidib; preciosis. ad so-
 la t'p'alia uidentur h're oculis ecclie. Ite n'
 solu in canonicor; ostentione; & in p'latoz
 p'f'one. q' oino in tolerabile uidetur. salu
 in altero hoz deberet respectus heri ad spi-
 ritualia. **Q' fatuu sit supbure de libertate**
cordis & scia & gla & hi lris natalib; aie lxxix.

Viso qd' fatuu est supbure de nobilitate
 re carnis. sequent; & uide q' fatuu sit
 supbure de aliis bonis que prius noata
 sunt. Notandu g' q' fatuu; & supbure de
 libertate corpis cu corpus sit seruus mali-
 uolus & ito tortura & opedib; dignus uix
 illd' ec' xxxij. Seruo maliuolo tortura &
 opedes. De bonis uo naturalib; aie
 fatuu est supbure q' bona illa
 potest homo h're ad malu suum
 sicut ad bonu. Vn B'. Si in p'fessione re-
 ligionis nouus homo callid; & ingenio

si uiget arte si p'minet intellcu instrumta
 sunt h' tam uitioz qua uirtutum. Non ergo
 refugiat doce uti eo in bono quo in malo
 uti pot. De diuiciis & fatuu; & supbure. hoc
 eni supbure est de hoc q' homo h't maiorem
 molam ad collu qua alij. fatuu; & est de
 potestate supbure cu scriptu sit sap. vi. qd'
 potentes potenter tormenta patient. Idem
 leg' qd' durissimu iudiciu hyl qui p'sunt
 fiet. Aug' dicit. qd' quanto quis in loco
 superiori tanto in p'elo maiori uersatur.
 fatuu; & supbure de gra humana cu scriptu
 sit pu. xi. qd' gra fallax sit. fatuu; & sup-
 bure de gla hui' mundi cu gla talis flol sit
 decidens. Vn ysa. xxviii. Erat flol decidens
 gla exultationis. Pueror; & flores collige que
 ex arborib; decidunt. & inde letari. sic pueri
 let' sut qui de gla hui' mundi letant. fatuu;
 um; & supbure de scia cum scriptu sit. eccl. j.
 Qui addit sciam addit & dolorem. & de scia
 supbure est de lumine excecari. fatuu; & etia
 supbure de uirtutib; hoc eni supbure est
 de medicamine uulnerari. gg. Qui de uir-
 tutib; habitis extollitur q' de medicamento
 uulneratur. **De supbia ministroz ecclie. xc.**

Positis de duab; diuisionib; supbie
 consequent' ponenda; & tertia q' sup-
 ra est scdm diuisionem psonaz in quib; e
 supbia. Notandu g' q' supbia diuidi po-
 test in supbia laicoz & in supbia minist-
 rum ecclie. Supbia u' ministroz ecclie pot
 subdiuidi in supbiam p'latoz & subditoz
 ul' in supbiam claustralium & supbia scilicet
 um clicoz. De supbia laicoz nich' spaliu'

Bona enim ecclesie bona pauperum sunt. Preterea ualde indecent est superbia in eis cum ipsi de elemosinis uiuant. et de elemosinis pauperum et miserabilium personarum. Quinto timenda est superbia quia peccatum superbie in eis scandalizat. peccatum autem sit manifestum in continentia et alia peccata possunt ipsi abscondere. sed superbiam exteriori que in uestibus et similibus consistit non possunt ipsi abscondere. **Inpositores sunt ministris ecclesie ut superbiam exte-**

Sed contra has **uocem caueant. .xcv.** persuasiones et siles que fiunt ministris ecclesie ut caueant superbiā exteriori solet dari quadruplex responsio. Prima est quod dominus intuetur cor. et humilitatem cordis requirit. et humilitatis interioris magis se preteritur. **an. xi. dicens. Dilate a me quia misericors sum et humilis corde. et ideo non uidetur quibusdam necessaria humilitas exterior. Secunda ratio solet esse quod licet hominum pulchritudines istas exteriores habere secundum modulum persone sue et mores eorum inter quos uiuit. quod uidetur esse sumptum ex glo. super illud ad thim. y. Non in totis armibus que dicitur sic ut hyl omnibus ultra modulum persone sue et mores ecclesie mouende concupiscencie studeat. Tercia ratio solet esse qui in huiusmodi occasione honoris queritur. Quarta est quod ipsi non faciunt hoc amore uane glorie sed utuntur talibus tamquam non utentes. Sed contra primam responsionem primo uidetur quod non potest esse de facili quod a corde profertur humili exteriori superbia preceat. Sicut enim arbor**

bona non potest fructus malos facere ut legitur **an. vii. sic nec cor humile superbiam a se producat. Ex fructu liquidem arbor cognoscitur. ut legitur an. vii. Aunquam colligunt de spinis uual. aut de tribulis ficus. Sic nec ex humilitate cordis procedit superbia. opus sicut dicitur uulgariter. Non potest exire de sacco quod ibi non continetur. Quis credat mulieri si asserat se castam mente ex qua homo uidet eam fornicari corpe. Sic quomodo potest credi alicui de humilitate cordis ex quo tanta superbia apparet exteriori**

Quod clericis non sufficiat sola interiori humilitas. .xcvi.

Preterea non uidetur **litas. .xcvii.** clericis sufficere interiori humilitas multiplici ratione. Primo quia oportet eos uitare scandala infirmorum. et sic tangit apostolus de illo qui coram infirmo comedebar immolatum ydolis quod peccaret scandalizando ipsum infirmum qui credebat hoc fieri cum ueneratione ydoli licet ille qui sciens erat ydolum non ueneraret sed contempneret. sic ille qui uestes superbas defert coram illo qui credit quod ipse faciat hoc tali causa. tamen ipse peccat ut uidetur scandalizando ipsum. **1. ad cor. viii.** Siquis uidit eum qui sic sciens in ydolo recubentem. tunc sciam eius cum sit infirma edificabit ad manducandum ydolatricam et prohibet infirmis in tua sciam frater propter quem christus mortuus est. Sic enim peccantes in fratre et peccantes sciam eorum infirma in christo peccantes. Quia ipse si esca scandalizat fratrem meum. non manducabo carnem in eternum. Sic ministris ecclesie debet dicere

si uestis p̄iosa scandalizat fr̄em meū n̄
deferam eam in eternū. Sc̄to n̄ sufficit
hūilitas interior elias q̄ ipsi debent xpm̄
imitari qui n̄ solū hūit hūilitatē interi
orem s; 7̄ exteriorem. Ipse em̄ ad litterā
pedes uir̄ regnū fugit ut leḡ Jo. vi. Pe
des discipulor̄ lauit. Jo. xiiij. Societatem
paup̄m elegit. v̄ caput reclinaret n̄ hūit.
h̄. viij. Ad imitandū xpm̄ monent̄ mi
nistri eccl̄e xpi. Jo. xij. Siquis in̄ minist
rat̄ me sequatur. 7̄ j. Jo. ij. Qui dicit se
in xpo manere deb; sicut ipse ambulauit
7̄ ipse ambulare. Tercio n̄ sufficit elias
hūilitas interior q̄ oportet eol̄ exem
plū hūilitatis dare aliis. Vn̄ Jo. vlt̄.
ter dicit̄ 7̄ petro. Pisce. Pisce uerbo p̄isce
exemplo. p̄isce t̄p̄ali subsidio. Exemplo
aut̄ hūilitatis quō p̄isce qui hūilitatē
exteriore n̄ h̄t. Ad exteriore hūilitatē
monem̄ j. pet̄. ult̄. Om̄s inuicē hūilitatē
seruare q̄ d̄s sup̄bis resistit humilibus
aut̄ dat gr̄am. 7̄ ibidē paulo ante usq̄
dn̄antel in clero s; forma fr̄i gregis ex
aio ostendē sup̄bie exemplū hoib; hoc;
p̄isce demonel n̄ ouel. B. ad eugenū pa
pam. Tu pastor̄ p̄cedit de auratus tam
multa circūdatul uarietate. ouel q̄ ca
piuntur. Si auderē dicē demonū maḡ
quā ouū p̄iscia h̄. Sic fascinabat pet̄
sic paulus ludebat. Id̄ petrus nescit̄ pro
cessisse aliquñ ul̄ gemmis ornatus ul̄ scri
cis nec tectus auro nec uectus albo equo
n̄ stypatus milite n̄ arcūstrepentibus
septus munitis. absq̄ h̄ n̄ credit posse

impleri salutare mandatū p̄isce ouel meat.
Quarto n̄ sufficit elias hūilitas interior. q̄
n̄ solū a malo. imo asp̄e mali oportet eol̄
abstine iuxta pauli ad monitionē. ad the
sal. ult̄. Ab omni inquit sp̄e mala abstinere
uos. Ad h̄ aut̄ q̄ d̄ns d̄c̄ discite a me quia
mitis sū 7̄ humil̄ corde. dicendū 7̄ q̄ h̄ dicit̄
ad ostendendū q̄ hūilitas cordis sit necessa
ria 7̄ n̄ cō qd̄ sufficiat sola. 7̄ dicit̄ h̄ d̄na
ypocritas qui solā iusticiam exteriore h̄re
uolebant. h̄. xxij. De uob̄ scribe 7̄ ph̄isa
ypocrite qui mundatis q̄ deforis 7̄ calicis et
paraphidul̄ intus aut̄ pleni estis rapina 7̄
in iudicia. 7̄ in eccl̄. Est qui nequit se hū
liat. interiora aut̄ eius plena sunt dolo.
Contra h̄ uō q̄ d̄r̄ q̄ licet alicui h̄re istas
pulchritudines exteriores scdm̄ modū sit
p̄s one uidet̄ esse uid̄ eccl̄. Quanto magn̄
et hūilia te in oib; . Qui omnib; dixit nich̄
excepit. 7̄ illud luc̄. xiiij. Cum inuitat̄ fuit
ad nuptias recūbe in nouissimo loco. Nō
dixit in metho loco s; in nouissimo. P̄terea
qui p̄eminet dignitate deb; p̄eminē 7̄ uita
Vn̄ debet esse excellencioris hūilitatis. Vir
tutes enim sūt equales. 7̄ h̄ uō qd̄ dicit̄
homo debet se 7̄formare senozib; hoim̄
inter quos uiuit. uidet̄ illud. Nolite 7̄for
mari huic sc̄to. P̄terea qū aliquis 7̄ in aliq̄
religione dissoluta que multū laxata est.
ad qd̄ deb; respicē ad ea que ibi seruant̄
ul̄ ad ea que instituerūt antiqui patres
ut ibi seruariēt. Ordinauerūt petrus
7̄ paulus 7̄ de mulierib; q̄ cauerēt de
p̄ioso ornatu. j. ad t̄m̄. ij. Non t̄ccat̄

crimb; auro ul' margaritis. ul' p'ciosa uest
 re. It' apl's. hñret alimenta z quib; rega
 mur hñs d'enti simul. Non dixit quib;
 ornemur s; quib; regamur. z j. pet. iii.
 Quarū n̄ sit exteri capillatura aut circū
 datio auri. aut indumēti uestimētoꝝ aule?
 Ad ea q̄ que scdm ordinatiōē eoz debēt
 fieri respiciendū s; z n̄ ad ea que fiunt.
 Prætea si quis ep̄c ul' pbz inueniretur in
 tali hñc in p̄ncipio eccl'ie. nonne rep̄hen
 detur z habetur p̄ magno peccato z mag
 na supbia. Quō uero desinit esse peccatū
 z supbia qd̄ tunc erat. nūquid consuetudo
 peccandi aufert ul' minuit peccatū. im
 mo potius hominē magis peccatorem cōsti
 tuit. nūq; qd̄ tunc fuit supfluitas z uan
 tal in sc̄m s; necessitas. Prætea si uiuendū
 est; alicui scdm mores eoz ut quos uiuit
 scdm h̄ si om̄s supbi efficiunt. om̄s desinēt
 esse supbi. omnia enī cōformant se morib;
 eoz inter quos uiuūt. Et si om̄s fecidi fuit
 iā nullus fecerit q̄ dicit esse falsū. s; h̄ bene
 uerū est q̄ ubi om̄s fecidi sunt fecerit unū n̄
 sc̄m. scdm uerbu b'. Prætea z si licet talib;
 uti. cauendū est; tam ei qui utatur ne licētia
 sua alius offendiculu fieret. Vñ j. ad cor. viii.
 dicit apl'c illis qui imolata ydolis comede
 bant sine uenatione ydoloꝝ. Videte inq̄r
 ne hec licētia uia offendiculu fiat i firmis.
 z j. ad cor. vi. Omnia in licent s; n̄ omnia
 expediūt. scd; b'. Sapiens opul suū trina
 cōsidatione p̄ueniet. z primo cōsidabit an li
 ceat. scdo an deceat. tercio an expediat. s;
 h̄ sc̄m s; in tractatu de auaricia in capitulo

de pluritate bñficioꝝ. z in uitate n̄ dicitur
 p̄sonal autenticas que q̄i qd̄dā spectaculū
 esse debent minorib; uestes p̄ciose. aug.
 fateor de p̄ciosa ueste erubesco. n̄ cū decet
 hanc p̄fessionē. n̄ decet ammonitōem non
 decet h̄ umbra n̄ decet hos canes. Contra
 p̄fessionē uō eoz qui dicūt se talib; uti p̄
 honore eccl'ie. Primo esse uidet q̄ dicit. ḡg.
 Nemo p̄ciosa uestimēta n̄ ad inanē glām
 querit. Prætea n̄ cedit ad honore eccl'ie q̄
 ministri ipsi sp̄em supbie exteri hominib;
 ostendāt. potius cedit ad honore eccl'ie qd̄
 ministris ipsius hūilitas xp̄i appareat cū
 sc̄ptū sit eccl' xxii. Magna glā s; seq̄ dñm.
 neq; sp̄osul eccl'ie decore exteriore in eccl'ia re
 quirat. s; potius interiorem. Vñ p̄c̄q; dauid
 dixit regē cōcipiscē decore eccl'ie. ipse uoles
 in nuere de quo decore intelligit. subdit.
 Omnis glā eius regis ab intus. Eccl'ia z dicit
 de se cant. j. Figura sūt s; formosa. Figura est
 eccl'ia exteri formosa s; interius. Qd̄ z ha
 bitus ministroꝝ eccl'ie manifeste exprimit.
 hñt enī cappas nigras exteri suppelliciu
 candidū interius deferentes. In quo oste
 dunt se cōp̄nere glām z pulchritudine
 exteriore. z amare glām z pulchritudinem
 interiorem. s; multi si uitate hitu suo of
 tendē uellent potius cappā nigrā sibi s̄b
 suppellicia deferret quā exteriore. Prætea
 qui dignitate eccl'asticā terreno honore
 uolūt ornare similes sūt illi qui aurum
 luto uellet ornare. honoz enī terrenus i
 xp̄atione ad dignitate eccl'asticā se h̄t ut
 lutū ad aurū. contumeliā z uidet̄ facere

nature humane & dō ad cui' similitudinē
 homo creatus est. Qui talib; hoīem orna
 re uult ul' honorare. Seneca. Scire hoīem
 tā bñ culmo q̄ auro regi. & tempore oīa
 que sup uacuis labor, uelut ornamentū
 aut deus potit cogitare nich' p̄ter aiām
 mirabile. Itē ai aliquis n̄ debeat sibi tē
 nam glām amare uid'. q̄ fili' n̄ debeat p̄
 imū dilige sicut se ipm. Igit' nec debet eā
 amare ecclē ai ecclā nich' aliud sit q̄ collec
 tio fidelū. Præterea quid querūt minist'
 ecclē in hys pulchritudinib; exteriorib; que
 rūt ne ibi bñplacitum dī ul' utilitatem
 p̄p̄iam ul' p̄ximū. Si querūt bñplacitū
 dī facite agunt. Ds enī sp̄s & pulchritu
 do sp̄ualis placet ei. Jo. Non tenā uestis s;
 mundicia m̄ris ornatū facit clericū. Multa
 s̄ sunt que stat place dō ut sūt opera
 pietatis in quib; possent expendi q̄ exteri
 ori pulchritudine expenduntur. De huiusmodi
 expensis que p̄ exteriori fiunt incertū est
 an tō placeant. Quare ḡ n̄ tenes certam
 scdm ubū aug. & dimittis in certū. Itē
 stat sc̄itate dō placere. Illam enī expresse
 requirit ds. Sā inquit estote sic & ego sc̄s
 sum. 7 aplē. hec s̄ uolūtas dī sc̄ificatio ur̄a
 Si ḡ dō quererent placē sc̄itatem honori
 n̄ honorē sc̄itati deberent p̄ferre. Cuius
 ornatū in multis ministris ecclē apte coti
 die uidemus. Vñ B. Vident omnē eccl̄asti
 cū zelū feruere p̄ sola dignitate tuenda ho
 nori totū datur sc̄itati nich'. Immo qd
 plus & de placitū dī n̄ curant nec de p̄a
 salute. & plus ḡnauerūt expende denari

um unū p̄ amore dī & p̄ salute p̄p̄ia. quā
 x. lib. p̄ hī. B. de placito dī ultima mentio
 est. p̄ iactura salutis nulla cōtencio. n̄ qd
 sublime & h̄ salutare dicam'. & q̄ glām re
 dolet hoc iustū. Constat t̄ q̄ n̄ utilitatē
 p̄ximū in h̄ querant cū uideant q̄ in hoc
 poci' p̄ximū scandalizetur q̄ edificetur.
 Utilitas t̄ p̄p̄ia n̄ apparet ibi. bñ apparet
 q̄ multū distat talia s; fructū quē de
 q̄ntur ex hī expensis n̄ uidemus. Ex h̄ so
 lū deberet sufficere ministris ecclē ad con
 ceptum talū. Seneca. Omnib; consilū &
 reb; faciam' q̄ solem' face. quocient ad in
 stitorem alicui' m̄ris accedimus. Videm'
 hoc q̄ cupiscimus q̄nti defera'. Præterea
 distinguimus diuersas imitatioēs que
 in talib; pulchritudinib; possunt incidere
 ut appareat utrū aliquo m̄ talia minist'
 ris ecclē licita sūt. & constat q̄ si fiant
 p̄p̄t luxuriam ul' uanā glām illata sūt.
 Itē si ex superbia fiant. s. intencione ul' desi
 derio excellendi stat sibi q̄ sūt illicita.
 Si uō fiant ut erubescencia uideat. quia
 erubescet aliquis n̄ esse honorabil' in
 ductus sicut alij. nec; in hoc casu absq; cul
 pa esse uidentur. Non debent enī xp̄iani
 hūilitatem x̄ erubescē. Vñ B. Grata igno
 minia crucis. s; ei qui crucifixo ingrat'
 n̄ s; & dñt luc' ix. Qui aut erubuerit me
 & meos sermones hūc fili' hoīs erubescet
 & c. Si uō talia fiant ut ministri ecclē
 ab hominib; honorent. uid' q̄ hoc sit
 pone laqueū simplicib;. Videntur enī
 simplices peccare qm̄ ministros ecclē p̄

pulcritudine uestiu honorant. ad qd u
 detur p̄tinere illd osēe v. dictū; ad sa
 certores. Inqueul fēi estis speculationi
 Qui hoies p̄r uestes honorat ul' diuici
 al. uidetur humana natura cōp̄nere.
 Qui uestes r̄ diuicias p̄ponit. uidet̄ d̄m cō
 p̄nere. ad cui' similitudinē hō fēs est. vñ
 Ia. 4. Si introierit in uentru urō uir aure
 um anulu hñt in ueste candida. introierit
 aut̄ r̄ paup̄ in sordido habitu. r̄ intenda
 tis in eū qui indutus ē ueste p̄ciosa. r̄ dixe
 ritis tu sede hic bñ. paup̄i aut̄ dicatis
 tu sta ibi aut̄ sede sub scabello pedū meorū
 n̄ne iudicatis apud uos met̄ ipsos r̄ fēi es
 ut iudices cogitatom̄ iniquaz. Si uō isti
 faciant ministri ecclē ne p̄ dissimilitudinē
 fugēt hoies a se. licet h̄ intentio recta uide
 atur. tñ neq̄ sic laudabilē oīno facere
 uidentur. Sicut hūilis hūilis aliquos diui
 ces forsitan fugaret. sic p̄ciosus hūilis pau
 pes ab eis fugat r̄ n̄ audent ad eos accede
 Si uō ista faciant ministri ne ab hoibz
 cōp̄nentur. neq̄ in h̄ laudabiles uideat̄
 cū ad p̄fectionē p̄tineat spernē mundū.
 spernere nullū. spernere se se. spernē se sperni
 uñ. h̄ bona sūt. Seneca. Equo aīo audien
 da sunt ipeitorū iudicia. r̄ ad honestatē
 cōp̄nendū; cōtemp̄t. B. Verus humilis
 n̄ uult hūilis p̄dicari s; reputari uilis.
 Si uō talia fiant ne uilescat dignitas ecclē
 siastica. Ideo q̄ magis uilescat cū cōspicit̄
 in hoibz qd̄ supbi apparent. Homines enī
 illiterati n̄ possent r̄ crede q̄ dignitas ul'
 potestas ecclēsiastica in hoibz sit q̄s credūt

esse male uite. Vñ dicunt heretici q̄ prau
 sacerdotes n̄ dant uera sacramta. Preterea
 si dignitas ecclēsiastica sic seruanda fuit
 ne uilescet. numq̄ h̄ ignorauit xpc. quare
 q̄ n̄ instituit qd̄ ap̄li r̄ discipuli sui equita
 rent r̄ purp̄a r̄ bysso induerentur. Nonne
 qd̄ stultū; di sapientia; hoibz. ut leḡ j. ad
 cor. i. It̄ quis nesciat qd̄ displiceat sponso
 si uideat sponsam suā facē multas expelat
 ad ornandū se ut placeat adultrō suo r̄ ini
 mico sponsi sui. p̄cipue si filij sp̄si in di
 geant illis que sic expendunt. Sponsus ec
 clēsiē xpc; ad uicē uō mundus; iste qui
 inimicus dī est adō qd̄ qui amicus uult
 esse mundi inimicus dī cōstituit. Ia. iij.
 Adultr̄ nesciat qz amicitia hui' mundi. ini
 micia; dō. Qui q̄ uoluerit amicus hui'
 mundi esse inimicus dī cōstituit. Vnde
 uerisile est q̄ multū displiceat dō qn̄ mi
 nistri ecclē tot r̄ tanta expendūt ut pla
 ceant mundo. cū uideant tot filios dī esu
 rere r̄ sitire r̄ nudos esse. q̄ru; r̄ in q̄
 scia multi plati dicant usum illū in ho
 ribz suis. Non habitabit in medio domus
 mee qui facit supbiā r̄ c. cū coram dō apre
 mentari uideantur. ex quo p̄mittūt mi
 nistros suos floribz coronatos r̄ alio supbo
 modo cōnatos sibi ministrare. Preterea
 quare dñs sacco uili carius hoīem induit
 si sacco illū purpura sup̄ induit. q̄t
 illū mercatorem n̄ reputaret famū. qui
 rosellū de scarleta burelle coopret si
 uolūtas sua est q̄ iterū sup̄ burellum
 scarleta ponetur. Contra terciā uō respō

sionem hoc q̄ murū ⁊ q̄ uanā glām tam
care emūt. si eam n̄ amant. uident̄ q̄ mlti
qui n̄ libent̄ expendere p̄ eterna glā
x̄ solidos p̄ uana glā. c̄ solidos expendūt.
It̄ si n̄ amant uanā glām. quare osten
dūt hoībz in habitu suo q̄ amant. q̄ in
h̄ ipso scandalizant eos. Quid p̄dest ser
mone monē ad hūilitatē ⁊ ope ad supbi
am. cū scdm̄ B̄. efficacior sit uox op̄is qm̄
uox sermonis. Præterea n̄ne muust̄ ecciē
exemptū debet dare hoībz cōtēpnendi
glām mundi sicut ⁊ xp̄c̄ fecit. auḡ. Oīa
terrena cōtēpnit homo d̄s. ut ab homībz
cōtēpnenda monstraret. ⁊ oīa aduersa
sustinuit ut sustinenda docēt. Quere que
dam alia p̄nencia ad hanc materiam
in tractatu de auaricia in caplo de p̄di
galitate cl̄icor̄. Illa ⁊ que dicta sūt p̄ul
tra sup̄biā cōnatū ⁊ cōtra alias sp̄es sup
bie exterioris. possūt sibi ualere cōt̄ sup
biam clericor̄. **De supbia p̄latōz ⁊ q̄ mltū
conandū sit eis cōt̄ supbiā ⁊ ad hūilitatē. xxiiij.**
Sequitur de supbia p̄latōz. ⁊ notan
dū q̄ multū est conandū p̄latis
cōtra supbiā ad hūilitatem. Primo q̄
multū monet eos sacra scriptura p̄ hoc
v̄n̄ deut̄ xvij. p̄cipitur de rege istituo
sup̄ isrl̄ ut n̄ eleuetur cor̄ ei⁹ in supbiā
cōtra fr̄s suos. et ec̄. iij. Q̄nto magnus
est hūilia te ip̄m in omnibz. ⁊ ec̄. xxij.
Rectorem te posuerunt noli ex tolli. s̄. et
to in illis sicut unus ex illis. ⁊ ec̄. xvij. di
cit d̄n̄s ad ap̄los quoz locū tenent p̄e
lati. Am̄ dico uob̄. n̄ cūsi fueritis a uirā

elatione ⁊ efficiamini ut paruuli n̄ in
trabit̄ in regnū celoz. Sec̄do monet e
os ad h̄ ipsa natura. Aurū enī q̄ p̄cio
sius ⁊ ipsis metallis cōtendit h̄re infi
mū locum. pondosissimū ⁊ enī sic q̄n
to aliquis supior. tanto ad hūilitatem
conari debet. Tercio uō q̄ ipse auctor
nature monet eos ad h̄. qui cū esset su
mus nouissim⁹ uroz fieri uoluit uirtū
illō p̄sa. luy. Desiderauimus eū uirū desip
tum ⁊ nouissimū uroz. B̄. Quid magis
admirandū qd̄ ampli⁹ detestandū quod
grau⁹ puniendū quā q̄ uident̄ d̄i filii
summū in regno angloz nouissimū f̄m̄
in regno hoīm. apponat homo magnifi
care se sup̄ terrā. Quarto uō q̄ ualde p̄
ciosa ⁊ magne uirtutis in talibz p̄soīs
hūilitas. B̄. Cum om̄s indifferenter p̄so
ne hūilitas sit quedā turris fortitudis
a facie inimici. nescio quo pacto uis ei⁹
maior esse in maioribz ⁊ clarior in cla
rioribz p̄batur. It̄ n̄ magnū est esse
humile abiectioe magna p̄sul ⁊ rana
uirtus hūilitas honorata. Q̄nto uero
q̄ ex hac parte sūt p̄lati debiliores ex il
la parte p̄cipue muniendū est castrum
ex qua debilius est. ex illa parte p̄cipue
resistendū ⁊ hostibz ex qua parte p̄cipue
in pugnāt. Sic q̄n aliquis uidet se p̄nū
ad aliqd̄ uicium. ul' a natura ul' alicui oc
casionē ipse debz multū flectē se ad op
positū. Sic enī faciunt scdm̄ ūbū sapien
tis qui toruosa ligna dirigit. Supbia
multū infestat p̄latos. p̄flant eī altis

fuma uenti. Supbia in alto loco nata e
 f in celo rido alta petit. Vn pauci in ue
 nuntur qui in dignitate uera huilitate
 seruent. q ostenditur in libro regu ubi
 de tot regib; legitur q excelsa n abstule
 runt. Sexto uo qz plati maiori scia et
 gra indigent qua alij rido mai ual hu
 militatis eis necessariu e. Preterea plati fut
 custodes sponse rido necesse est ut nec i
 hui nec in alio appareant in eis signa a
 liqua ul lasciuie ul luxurie. qd cu hodie
 ualde male seruat. B. Inuere quom ince
 dunt nudi r ornati arcu amicti uarietati
 bz tamq sponsus pcedent de thalamo suo.
 Nonne si quepiam talium repente emun
 pcedente aspexerit. sponsam poti putabit
 qua sponse custode. r notandu qd ad h
 duo plati multu deberet nri ut pesser
 utilit r huiliter. Infra h duo limi debent
 esse ea que ipsi in unguir subdit. s; sic b
 dicit. pauci pfecto qui utilit. pauciores
 qui huiliter plunt. *De supbia claustru r de*
u. supbie spes que in claustralib; solet

Sequitur de supbia inueniri. xv.
S claustraliu. Notand g q quadruplex
 supbia in claustralib; solet inueniri. Pri
 ma supbie e eoz qui sapientes se credut
 rido sensu suo se erige uolunt r multu
 sunt sue uoluntatis. De hac supbia dicit
 B. Supbia quantum uis prudet uideat esse
 dimittenda est r abigenda. Si eni ad mit
 ritur supbz pma die qua incipit leges
 dare pul xxvi. Vidisti hoiem sibi sapi
 ente uidi magis spem illo habebit insipi

ens. Tales uolunt face q eis dicit r si hant
 uoluntate faciendi ante qua eis dicitur.
 gg. Supba mens ad ea que n appetit in ill
 exhortationib; flectit. Ad ea uo que appe
 rit sponte r cogi querit. r h spes supbie
 pcpue piciosa e in nouicis. Vn b. Flou
 cum prudente insipientem sapientem in
 cella posse diu diste in possibile e. s; stult
 fiat ut sit sapiens. r h omnis ei sit disc
 tio ut in h nulla sit ei discretio. hec omis
 eius sapia sit ut in hac parte ei nulla sit.
 Secda spes supbie e eoz claustraliu qui
 despiciunt seclares r peccores credentes se i
 quinari ex osocio eoz similel uident de
 quib; dicit Jo. xvii. Qui n introierut in
 ptozum ut n otaminarent s; ut madu
 carent pascha. timebat se inquinari cohi
 tanone infidelu r n timebant se inquinari
 sanguine innocentis xpi. Ducti ceci excole
 res calice. camelu aut glucientes. De tali
 bz aut leg ysa. lxx. Qui dicit. recede a
 me n appropinques m qz in mundus es
 istis fumus erit in furore meo ignis ardes
 tota die. deut. xxii. Non abominabit
 ydumeu qz fr tuus est. nec egyptu qz
 aduena fuisti in terra ei. Isti n adtendit
 q in solo aliquis pot duce uitam religio
 sam r in claustris uitam seclarem qd fi
 guratu uideatur esse iosue iij. ubi dnis
 pcepit qd xy lapides sumerent de me
 dio iordanis r ponerent in loco castror.
 Alios r xy lapides de siccio posuit iosue
 in medio iordanis. Aliqui eni seclares
 quo ad meritum fut claustrales r edio.

¶ lapides qui in flumine erant intellige eos
qui sunt de fluxu mundi. p̄ illos qui in ar-
ido sunt. eos intellige qui sunt in claustris.
gḡ. In examine recti iudicis mutat mira
ordini. qualitas actōm. et quidā in meliori
ordine deteriorēs sūt. q̄ illi forte extremi
hinc bñ uiuendo rāscendūt. et ubi sup̄
oris loci meritū non exequendo diminu-
unt. sc̄o p̄fusiō oranti cui sc̄oz filis
est; responsū; p̄mo q̄ audā simphoni-
aco qui querebat uictū arte cantādi
et cū p̄fusiō eū inuenit; quesiuit si
aliquid m̄ra est; ap̄d d̄m. Qui r̄dit se in
ch̄ memuisse fecisse n̄ q̄ cū ipse latro
est; et quedā mulier est; capta quā socij
uolebant uolare. ipse restitit eis et eripu-
it eam. et alio t̄p̄e cū quedam mulier lam-
taretur p̄ h̄mū eo q̄ filij eius teneren-
tur in captiuitate. ipse erantē reduxit
ad refectionē. et dedit ei. ccc̄. solidos. qui-
bus redemit maritū et filios. Postea ille
simphoniacus dimittens artē cantādi
intrauit h̄mū hortatu p̄fusiō. fcs̄
uir sc̄e d̄satoris. et cū mortuus est; uir
simphoniac̄ iterū orauit p̄fusiō
cui sc̄oz filis h̄retur. P̄sum; et. Simul
et p̄maro uici hui' qui; in primo. Cūq;
uenit; ad eū et quesiuit; de uita ei' d̄x̄
se esse diugarū libenter sedantē lites.
hospitalem. qui n̄ cognoscet uxore nisi
causa plus n̄ raptorem. n̄ ledentem p̄
famulos ul' greges. fruges alioz. et uo-
rū hortatu p̄fusiō uenit ad h̄mū.
et cū mortuus fuit; it̄m dictū est ei q̄

simul est; audā negotiatori ueniens ad
se. cui cū occurrisset; p̄fusiō hortatus
est eum ad h̄mū. qui acquieuit et oīa
distribuit paup̄ib; et n̄ p̄t multū t̄p̄e
et mortuus est. et p̄tea p̄ uocē p̄fusiō re-
uelatū; q̄ est; cito mortuus et assumē-
tus in celo. et h̄ esse idō p̄fusiō ei reuela-
tum ne forte elatus dāpnūm aliqd̄ sui
laboris incurreret et mortuus;. et alius
uideatib; aīa eius ab anglis p̄fallentib;
delata; in celū. Tercia sp̄s; sup̄bia eoz
qui uolūt h̄re in claustris q̄ n̄ h̄bant
in sc̄o. ut dehecat ul' magnū nom̄. Ma-
hoc q̄ dicit auḡ. Qui aut̄ n̄ h̄nt nō ca-
querant in monasterio que nec foris h̄re
potuerūt. et iterū n̄ erigant ceruicē. et
qd̄ foris accēde n̄ audebant; s; sursum eoz e-
rigant ul' habeant. et terrena uana n̄
querāt. ne incipiant monasteria esse uia
diuicib; n̄ paup̄ib; d̄m diuites illic hu-
miliantur et paup̄es illic inflantur. Qui-
dam et qui ante claustrū ingressū in
suo uico ul' opido cogniti fuerant. post
circueuntel p̄uicias et curias frequētā
tel regū noticias et p̄ncipū familiarita-
tel assequuntur. Quarta sp̄s sup̄bie
sup̄bia eoz qui in claustris gl̄antur ul'
sup̄bunt. ul' de diuicib; qual h̄uerūt
in sc̄o. ul' de h̄ q̄ stulerunt eas claustrū
ul' de aliquib; que strenue aḡ erūt
in sc̄o. Vñ aut̄ ne extollant; s; omni-
uite reliquit de suis facultatib; stu-
lerunt. nec de suis diuicib; magis sup̄-
biant si eas monasterio parauit. quā si

est in celo fuerentur. et in aug? Quid
 potest disp gendo dare paupib; et paupe
 rem fieri cu aia misera supbioz efficitur.
 diuicias strepento qua fuerat possidēdo
 b. Non uqua audiunt aliqs de hys qui
 religiose uestiti et religione p fessi sunt
 reminisci et iactare mala sua pterita
 que ubi gra aliqua ul fortiter gladiato
 rio ul argute luctatorio gessere ofliciu.
 seu aliud qd scdm mundi facultate
 fauorabile. scdm aie uo salute nociuu
 pniciosu et dāpnosum. Sclārit ad huc
 animi iudiciu; h et hūilit habitus
 qui gestat a talib; n idem scē nouitatis
 est mīrum s; pūice uetustatis opacū.

De xy gradib; supbie b. Bernardū. xvi.

Pretet tres diuisiones supbie prius
 posital. sūt alie due diuisiones q
 uidentur qd amū pūice ad peccm sup
 bie. Prima; graduū supbie. Scda; et quo
 rūdā uicioz que ex supbia pcedūt.
 de utrisq; g tractabim; s; primo de gra
 dib; supbie. Notandū g qd xy. sūt gra
 dul supbie qd b. b. distinguit. Primū
 gradus est curiositas que scdm b. hūis
 iudiciū rephendit. si uidit monachū de
 quo prius cōfidebat bñ. ubi stat ambu
 lat sedet oclis in sapienter uagari cupit
 erectū et aures portare suspensas motib;
 et morib; exterioris hoīs. interioris in
 mutanū agnoscat. Oritur scdm b. curi
 ositas ista in aliquo ex in curia sui. Vñ
 ipse ait. Dū aia sui arcūspicione tor
 pelat in curia sui in alios curiosa eam

facit. Idē quo aie curiose recedis certe in
 iunctis. ut quid audes oclōs leuare in ce
 lū qui peccasti in celū. terrā inuere ut cog
 noscas te ipm. Ipse enī te representabit qz
 terra est et in terrā ibis. Scds gradus; leu
 tal que scdm b. sic oritur ex gradu pce
 denti. monach; qui sui negligent alios
 curiose arcūspicit dū quosdā suscipit
 superiores quosdā despicit inferiores
 in alus quidē uidet qd in alus iridet in
 de animus nulla sui cura grauaris p su
 pbiam ad alta se erigens. in p inuidiam
 tabescit. nunc p excellenciam pueriliter
 hylarescat. et supari se dolet. et qd supare se
 gaudet amor pūice excellencie facit. Quib;
 uo iudiciū gradus iste ppendatur. b. ostē
 dit dicens. has animi uicissitudines nūc
 pauca et mordacia. nūc multa et in amia
 nūc luctu. nūc risu plena. semp uo irra
 tionabilia indicant uerba. Tercius g
 dus est in anis leticia que scdm b. sic orit
 ex gradu pcedenti. monach; qui duos
 gradus supbie ascendit. cū gaudiū uidet
 interpolari tristitia quā de bonis alius
 trahit impaciens sue hūiliationis fugit
 ad cōsiliū false cōsolationis. ex parte illa
 qua sua sibi uulitat et aliena excellencia
 monstratur. Restringit curiositate. ut
 in quo uidetur excellere notet in quo
 alt; pcellit semp dissimulat. ut dū de
 uitat qd triste putat leticia trinet.
 Dephenditur aut iste grad; hūis iudiciū
 scdm b. Cari ul nulli gemitus sūt uel
 lacrimę putes si attendas aut sui ob

licum aut ablutū a culpis in signis scur-
 rilital. in fronte hylaritas. uanitas apparet
 in incessu p̄nus in iocū facilis et p̄ruptus in
 risu similis est uesice turgide uento p̄cra-
 to foramine exiguo. que si strigitur crepi-
 tar et crebros sonitus reddit. uento n̄ pas-
 sim s; strictū egrediente. sic uentus uanitas
 a monacho n̄ ualent libe egredi p̄t̄ disci-
 plinā silency in ter angustias faucū p̄ ca-
 chinof emittitur. et cū os obstruxerit per-
 nares sternutare auditur. Quartus gradus
 est iactantia in multiloquio. que scdm̄ b.
 ex p̄cedenti gradu sic oritur. p̄t̄ quā uanitas
 crescit et uesica gresciscere in cepit necesse
 ut ampliori foramine laxato sinu uento
 sitas eructetur. alioq̄n̄ ruperit. Dep̄hen-
 ditur aut gradus iste hyls indicat qui i
 isto gradu; esurit et sitit. quib; om̄e qd̄
 sentit effundat. p̄uenit in interrogantem
 n̄ querenti r̄ndet. ipse querit ipse dissol-
 uit. et uerba collocutoris in p̄fecta p̄adit
 pulsato signo breue querit̄ interuallū.
 Si de religione agitur. statim iusionēs et
 sop̄nia p̄ferunt. laudat ieiunia. d̄men-
 dat uigilias. sup̄ oīa orationes exaltat.
 Si ad lubrica sermo uertit̄ in hyls q̄n̄
 to assuectior tanto loquacior inuenit̄.
 ut dicas si audias flumē esse scurrilita-
 tis os ei' ita ut seueros et graues animos
 in leuitatē d̄ctet et risum. Quintus gradus
 est singularitas que a p̄cedenti gradu
 sic oritur. scdm̄ b. Turpe est ei qui se
 sup̄ ceteros iactat. si n̄ plus ceteris aliq̄
 agat. ut ultra ceteros appareat. Perpe-

ditur aut gradus iste hyls in dicitur. Qui
 in hoc gradu plus sibi blandit̄ de uno
 ieiunio q̄ p̄ ceteris prandenti; fac. q̄m
 si cū ceteris v̄y dies ieiunauit. Immodice
 uidet̄ sibi una oratiuncula peculiaris
 quā tota psalmodia unū noctis. Dolet
 aliquid se pallidiorē et minus comedē-
 tē. pallozē suū et macerē in manib; et
 cetera que pot̄ uidere specularur ad oīa
 sua strenuū. ad omnia piger uigilat i
 lecto. dormit in choro. Sextus gradus
 arrogancia que scdm̄ b. sic oritur ex p̄-
 cedenti. cū ex hyls talis que singulariter
 agit apud simplices et opinio excre-
 uerit. que opa ibant̄ cūunt. s; unde
 p̄deant n̄ discernūt dū miserū beati-
 cant in errozē inducunt. Credit q̄ au-
 dit quid intendat n̄ attendit. obliuiscit̄
 atur intencionē d̄i amplectit̄ opinio-
 nē. aug; de omni alia re plus sibi quā
 alij credit. De se solo plus alus quā sibi
 credit. ut n̄ solū uerbo aut opm̄ osten-
 tatione suā p̄ferat religionē. s; intimo
 cordis affectu credat se omnib; factiorē.
 ut quicq; de se laudat agnouit. n̄ igno-
 rancie aut beniuolencie laudatoris. sed
 suis m̄tis ascribit. Septimus gradus est
 p̄sūptio que sic ex p̄cedenti oritur. scdm̄
 b. Qui alios se p̄cellere putat. quō plus
 de se quā de alus n̄ p̄sumat. Primi mo-
 uentib; residet. in d̄silul p̄mus r̄ndet
 n̄ uocatus accedit. n̄ uisus se intromit-
 tit. de ordinat̄ ordinata. reficit fr̄a q̄c̄q;
 ipse n̄ fecerit ul' ante ordinauerit. nec

recte fecim nec pulchre ordinatū estimat.
 Judicat iudicantes. p̄iudicat iudicaturis.
 si cū t̄p̄e aduenerit n̄ p̄mouetur ad p̄o
 ratum. suū ab̄bem aut inuidū iudicat
 aut deceptū. Qd̄ si mediocri aliq̄ obedi
 encia ei in uicta fuerit indignatur arbi
 trant n̄ minorib; se occupandū. qui ad
 maiora se sentit ydoneū. Octauus grad̄
 est defensio peccā. qui scdm̄ b̄. sic oritur
 ex p̄cedenti. qui prudens ad oīa se cōsueū
 in gerere. in possibile; aliq̄ n̄ errare.
 ad p̄lanum aut p̄tinet errantē arguere
 si quō culpam suā cōfitebit̄. qui nec esse
 putat p̄tē cū culpa imputatur. crescit
 n̄ amputatur. ayulal uō modis fiunt
 excusationes in peccatis. Aut etiā dicit
 qui se excusat n̄ feci. aut feci quidē. sed
 b̄n̄ feci. aut si male n̄ multū male. aut
 si multū male. n̄ mala intencione. si at̄
 7 de illa diuinatur. aliena se nititur excu
 sare suasionē. s; qui apta defendit. q̄n̄
 occultas 7 malas cogitationes cordi suo
 aduenientes hūiliter reuelaret abbi.
 Nonus grad̄ est simulata cōfessio. q̄ gra
 dus quō ex p̄cedenti oritur. b̄. ostendit
 dicens. Non nulli t̄n̄ de ap̄tiorib; argu
 untur scientes. q; si se defenderent n̄ cre
 deretur. subtilius in uenit argum̄tum
 defensionis uerba respondentē dolose.
 cōfessionē eius uult dimittere. p̄sternit
 corpus. aliquas lacrimas si possūt ibi ex
 torquent uocē suspiriū. uerba gemitib;
 intrāpunt. Nec solū talis abiecta n̄ ex
 cusat. s; ipsi quoq; culpā ex aggerant.

ut dū in possibile haur. aut in credibile
 culpe sue ore suo audiat. audis 7 qd̄ ratū
 putabas uix crede possis. Quō aut̄ h̄ silā
 tio p̄penditur. b̄. ostendit dicens. Vasa si
 guli p̄bat fornax. 7 tribulatio uē p̄nitē
 tes discernit. Qui ueracit̄ penitet labo
 res p̄nitē n̄ abhorret. Cui silata; cōfessio
 una ul̄ leui cōtumelia aut exigua pena
 interrogatus iā hūilitatē silare iā simula
 tionē dissimulare n̄ pot̄. gurguratur fr̄e
 det. uasat̄. Quāta putas tūc fit cōfessio i ore
 sup̄bi. cū fraus decipit. cū pax amittit̄. laus
 minuit̄ nec culpa diluit̄. Tandē notat̄ ab
 hoīb; iudicatur ab omnib; eo q; uehemē
 aut om̄s indignant̄. Quo falsū cōspiciunt
 quicq; de eo p̄ul opinabatur. Tunc op̄ est
 p̄lato ut eo min̄ illi parcendū putet quo
 magis om̄s offendit si illi parcat. Decim̄
 gradus est rebellio qui quō oritur b̄. of
 tendit dicens de illo qui; in nono ḡdu.
 nisi miseratio diuina eū respiciat. ut qd̄
 ualde difficile est talib; uniuersoz iudicis
 tacit̄ acquiescat. fronto sul mox 7 ipudēs
 fēs tanto detius. quanto desperatius in
 decimū gradū p̄ rebellionē decidit. qui
 qd̄ prius arrogans fēs cōtēpserat. iam pa
 tenter in obediens 7 magr̄m cōtempnit.
 Sciend̄ 7. q; gradus duodecim̄ in tres t̄m
 colligi possunt. ut in sex sup̄iorib; sic cō
 temptus fr̄m. in iij. sequētib; cōtemptus
 magr̄. 7 in duob; qui restant cōtemptus
 cū. It̄ notandū q; duo ultimi gradus
 in cōgregatiōe descendi n̄ possunt. deniq;
 ubi fr̄m cōcordiam. aut magr̄m sciām mo

nach spernit. quid ultra in monasterio nisi scandalum facit. Undecim gradus est libertas peccandi per quam monachus cum iam nec magistrum uideat quem timeat nec fratres quos uereat. quarto securus tanto libius sua desideria implere delectatur. a quibus in monasterio tam pudore quam timore prohibeatur. Sed et si iam fratres et abbatem non timeret. nondum tamen penitus dei fortitudine caret hanc rationem tenuit submurmuras. adhuc uoluntati proponit non sine aliqua dubitatione. Primum illicita perficit. sicut is qui uacuum temptat pedetentem non cursum uicorum gurgitem intrat. Duodecim gradus est consuetudo peccandi qui sic oritur ex precedenti secundum beatum. Postquam terribili dei iudicio prima flagitia impunita sequuntur experta uoluntatis libenter repetitur. repetita blanditur et carpitencia reuiuiscence sopitur ratio ligatur consuetudo. trahitur miser in profundum malorum trahitur captiuus tyrannidi uitioz ita ut carnalium uoragine desideriorum ab sorptus sine rationis diuiniq; timoris oblitus dicit insipiens in corde suo non est deus. iam indifferenter illicitis phicis utitur. iam ab illicitis cogitandis patrandis in uestigandis animis. manus et pedes non prohibentur. sicut quicquid in cor inbutum ad manum uenit machinatur. garrur et opatur. malivolus magniloquus faenorosus.

De v. erroribus qui sane fidei
ictio de xij. gradibus aduersant. xv. vij.
supbie consequentur dicendum est de quibusdam uicis que procedunt ex supbia. Dicemus autem tantum de illorum v. licet sint multo

plura. Primo dicemus de quibusdam erroribus qui sane fidei aduersant. Errores enim ex supbia procedere solent. quod sicut dicit augustinus. Supbia meretur illud. et super illud se. Arrogancia tua et supbia cordis tui deceperit. dicit glo. Omnis hereticus arrogans. Supbia facit hereticum non ignorantia. Secundo dicemus de peccato irreuerencie. tertio de peccato in obediencia. Quarto de peccato uaneglie. quinto de peccato ypocresis. In primo capitulo non proponimus dicere de omnibus erroribus qui contrarij sunt sane fidei quod hoc nimis longum esset sed solum de quibusdam qui inueniuntur et in eis qui fideles uidentur.

De dyabolo coner seminare errores in fidei xv. vij.

In primis uero notandum est quod dyabolum conatur seminare errores in ecclesia. Ipse enim est qui coruus qui primo currit ad oclum cadauis. Lumen enim fidei multum conatur extinguere in homine. cuius rei multe cause assignantur. Prima causa est quod ipse scit quod perquam oclum fidei excerauit in homine ipse potest hominem in ducem in omne peccatum. Unde quidam senex in uicis primis dicit quod quando opuntur ocli animalis tunc currit ad molend. alioquin non ambulat in circuitu mole. Sic dyabolum si opuerit oculos mentis in omne peccatum humiliat hominem. quod figuratum est uide. xvij. in sapson. cum perquam philistei eruerant oculos ipsi eum clausum in carcere molere fecerunt. Secunda causa est quod dyabolum odit lucem fidei. Unde de ipso scriptum est in telligit illud. Jo. iij. Qui male agit odit lucem. Ipse falsus mercator uolens

hoies decipe ito tenebras pcurat. Ipse
 est deformis adulter. Vn ne deformat
 tal sua uideat pcurat tenebras iuxta il
 lud iob. Ocls adulti obseruat caligine
 Tercia causa est q dya' eos qui sibi serui
 unt ducit ad patibulu infernale. Ipse eni
 sic remunerat seruentes suos. et ito uelat eis
 oculos ne uideant quo ducant. Quarta ca
 et hoc q ipse scit qd si pot aliquem ponere
 extra uiam fidei quicq ptea ipse faciet in
 utile erit sibi quantum ad mirtu uite etne
 de uita ista pot intelligi illd in psalmo.
 Errauerunt in solitudine in i aquoso uia
 ciuitatis hitaculi n in uenerunt. et aug' Bo
 na opa pter fidem uident in esse uelocal
 simi cursus extra uiam. Quia causa est
 h qd fidel et dexter ocls aie que si dyabls
 eruerit homini ipm in utilem ad pugna
 reddit. qd figuratu et j. p. xi. In h qd dixit
 naas amonites ad illos de jabel galaad.
 In seruo uobiscu fedus ut erua omnium
 urum oculos dextros. Cuius intentio erat
 q dextris oclis erutis cu opirent sinist
 scuto in utiles fierent ad pugna. It fidel
 fundamentum est rocul edificij spualis. q
 destructo scit dya' qd edificiu spuale de
 structu et. It scit dya' qd extra fide n sit
 locus ppiationis. Vnde cu ipse ppiatione
 hoii inuideat. Nollet eni q homo eam ha
 beret cu ipse n sit habiturus eam. Ipse
 multu laborat ad hoc q extra fide hoiem
 ponat. quicq extra fide est gladiu ire di
 hr euaginatū sup se. Vn jo. iij. Qui icu
 dulus est filio n uidebit uita sua di ma

net sup eum. It qd extra fide est in mu
 do isto diluio perit. eductq in h mundo
 extra fide et uelut mare mortuu in quo
 nich uiuit. Vn bona hericoz fut uelud
 poma que crescūt in arboribz iuxta mare
 mortuu. que ante maturitate fut uiridia
 matura uo insassa fauilla intus hnt. Sic
 bona hericoz uera bona uidentur. s; adul
 timu in eis ignis infernalis inueniet. Extra
 fide nich et in hoc mundo q placeat do. qz
 scdm aplm in possibile est sine fide place
 do. et in se. Dne ocli tui respiciunt fide. nich
 et et bonu homini in mundo isto absq fide.
 Propt has causas diu multu conatur erro
 res fidei contrarios seminare in eccia th. et pte
 easde causas multu debemus conari contra
 errores. et pcpue plati quoz negligencia
 errores frequencius subintrant sicut dñs
 ostendit. m. viij. dicent. Simile e regnu celoz
 hoii qui seminauit bonu sem in agro suo.
 cu aut dormirent hoies uenit inimicus
 eius et sup seminauit zizania in medio tri
 tici. In dormitione hominu negligencia
 platoz intelligitur. *De errore dinarōis. xxij.*

Quatuor uo errores inueniuntur et in
 his qui fideles esse uidentur. p qd
 errores dya' miseras aias trahit ad infe
 ros. De quibz erroribz aliq tangem. Prim
 error est error dinationis. Sed's est error
 maleficioz. Terci et error sup sticofoz reme
 dioz. Quarto et error illaz psonaz que
 credūt ea que sunt in sopno tm. et in spu
 fieri in uitate et corpali. sicut et error illaz
 mulieru que se dicunt ambulare de nocte

cum herodade. Circa primum uero notandum est quod diuini dicuntur qui deo pleni. Ipsi sibi attribuerunt quod dei est. Presumerunt enim predicere futura et reuelare occulta. que duo ad deum spiritaliter pertinent. *De xiiii. speciebus diuinationis.*

Sunt autem multe species diuinationis ex quibus xiiii. notare sufficiat licet sint multo plures. Prima fit in igne et uocatur pyromancia a pyro quod est ignis et mancia quod est diuinationis. Secunda fit in aere que uocatur aeromancia. Tercia fit in aqua que uocatur hydromancia a hydo quod est aqua. Quarta fit in terra que uocatur geomancia a geo quod est terra. Quinta fit per phitones in quibus malignus loquitur spiritus. Dicuntur autem phitones uentiloqui a phytio ypoliue sic dicti. Sexta fit per mortuos suscitatos. que nigromancia dicitur. Nigrit enim grece mortuus latine dicitur mancia id est quod diuinationis. Septima est augurium quod attenditur in cantu et gestu et uolatu auium. Octaua attenditur circa sternutaciones. Nonna circa somnia. Decima circa sortes quas falso dicitur apud grecos. Undecima circa uariam in spectroem psalterij. euangelij et aliarum scripturarum. Duodecima est mathematicorum qui stellarum considerant qui et dicuntur magi. Tercia decima est eorum qui aruoli dicuntur. qui in aruol ydolorum demonum responsa accipiunt. Quarta decima est eorum qui uocantur aruspices qui horarum spectatores. qui dies et horas in opibus agendis custodiunt. Regulariter autem tenendum est quod omnis diuinationis quocumque in predictorum modorum fiat. uel alio sibi prohibita est et maledicta

a deo et a sancta ecclesia. *De his que faciunt ad deum*

Et sunt multa que diuinationis. *c.* deberent cohibere homines ab hoc peccato. Primum est quod hoc peccatum dyabolicum est. Diuini enim ad mortuum luciferi similes uolunt esse altissimo deo predicere uolunt futura que ad deum spiritaliter pertinent. Unde in ysa. Prius et nouissima nunciare in et dicam quod dy estis et in uentum illud peccatum in mundo isto a demonibus. Unde augustinus. Est uanitas magicarum aruol ex traditione malorum angelorum in toto orbis terrarum. plurimum scilicet in ualuit. et per inuentiones eorum inuenta sunt aruspicia et auguraciones et ipsa que dicuntur oracula. Qui autem diuini fide adhibent similes sunt illis angelis qui lucifero supari consenserunt et sicut lucifer eo quod uoluit esse deus. Sathas fides est et di aduersari. sibi et angeli qui ei consenserunt dei aduersari facti sunt. Sic et diuini qui uult esse deus et qui ei fidem adhibent dei aduersari sathane efficiuntur. Non parum offendetur rex francie erga eum qui regem uellet se facere in regno eius et erga omnes qui ei consenserunt. oporteret quod ille qui se regem faceret cum rege pugnaret uideretur quis potentior esset. Ita necesse erit quod deus pugnet cum diuino et cum eis qui illi consenserunt et sicut legitur sapientia v. Pugnabit cum illo orbis terrarum contra insensatos. Ibidem legitur quod accipiet armaturam zelus illius et armabit creaturam ad ultionem inimicorum et quod acuet uacundiam in lanceam et nunc apparebit quis potentior sit an ipse an diuini. Secundo debet cohibere homines a peccato

isto h qd scā scriptura ita dicit illd
 Vn leu. xix. Ne declinet ad magos n ab
 ariolis aliquid sciscitemini. Et ibide. Non
 augurabimini n obseruabitis sopnia
 7 deur. xvii. Non inueniatur in re qui a
 riolos sciscitetur 7 obseruet sopnia atq
 auguria ne sis maleficul atq icantator
 nec phitones consulat n diuinos. nec querat
 a mortuis uitate. 7 ad gal. iij. Dies obser
 uabitis 7 menses 7 tpra 7 annos. timeo
 ne forte sine causa laborauerim in uobis.
 Tertio debet cohibe hoies a peccato isto
 multiplex pena qua dñs legit pmississe
 h peccm. 7 pene que in lege diuina 7 iure
 posituo huic peccō taxant. Notand g
 q peccm diuinorū simile ē peccato eue
 maris nre. que diuinā sciām appetit di
 cente sibi dya. Gen. iij. Quacūq; die come
 deritis apientē oculi ur̄i 7 eritis sic dñi sci
 entes bonū 7 malū. Vn mulieres diuine
 ul diuini fide adhibentes. que ad mod
 mris eaz eue diuinā sciām affectant. actē
 de deberent multiplicē penam qua totus
 mundus p peccō illo punitus ē. De pena h
 peccati leḡ illd i. p. iij. qd mandauit helyal
 ochozie. stūquid n ē dñs in isrl ut eant ad cō
 sulendū beelzebub dñm acharon. quā ob rē
 h dicit dñs. De lectulo sup que ascendisti nō
 descendes. s. morte morieris. 7 in pal. x. sic le
 gitur. Mortuus ē saul ppter iniquitates suas
 eo qd puaricat⁹ sit pceptū dñi qd pceptat
 7 n custodiuit illd. s. insup 7 phitonissam
 consuluit nec spauit in dño. pp qd interfecit
 eū 7 transtulit regnū eī ad dō. filiū ysai.

De pena uō taxata huic peccō legit leu. xix.
 Aīa que declinauit ad magos 7 ad ariolos et
 fornicata fuerit in eis ponā faciem meā contra
 eam 7 interficiā eam de medio ppli sui. It̄ leu.
 xx. Sive uir sive mulier in quib; phitonic⁹
 ul diuinationis erit sp̄t moriant⁹ lapidib;
 obruant eos. sanguis eoz sit sup eos. Pena
 talū incantatorū multiplex est. Sūt enim
 infames nec debent recipi ad eucharistiā
 si notoriū ē peccm. sicut n hystriones. Item
 n debet ad mirti ad aordem. It̄ debet exco
 municari. It̄ si p̄t amonitionē ul excommuni
 cationē nolūt se corrigē si serui sūt. debent
 uerberib; castigari. si libi in cludi in carcere
 ul utq; sunt de parrochia turpit⁹ dehones
 tandi. 7 tonsorari. ul decaluati eiciendi. Et
 h pot̄ ep̄c sua auctoritate facē dñi tamen
 caueat a membri destructione 7 morte 7
 sanguinis effusione. ul si necesse fuit iuo
 cet brachiū sc̄lare. scdm uō legē
 tales capite puniunt. Quarto debet cohi
 bere hoies a peccō isto h qd leḡ. deur. xvii.
 Vbi h peccata phibentur q oīa h ab homi
 natur dñs. Quinto uō h q hoc peccm a
 beato aug. reputatur apostasia. Vn ipse a
 it. Non obseruabitis dies qui dicuntur egyp
 tiaci aut kal. ianuary in quib; quedā ca
 rilene 7 smestationes 7 ad inuicē dona co
 nant⁹ qī apncipio anni boni fati augurio
 aut aliquos mēses. aut tpra. dies ue 7 annos.
 aut lune solisue cursū. qz qui hal 7 qsaig;
 diuinationes. aut fata. aut auguria obseruat
 aut accedit aut consentit obseruantib; aut
 talib; credit. aut ad domū eoz uadit aut

in sua domo introducit aut interrogat.
sciat se fide xpianam & baptismū puaricat
se & paganū & apostatā & dī inimicū. iram
dī grauitat in eternū in currere n̄ p ecclesi
astica bñficia em̄datus dō reconcilietur.

Videtur tñ **An liceat uti sortibz. cii.**
q̄ s̄ sortibz liceat uti. q̄ sorte iosue exā
sunt peccm̄ achor. Sorte & dephensus est
ionathas & saul comestisse fauū mellis. jonas
& sorte a nauca dephensus est. Dicit & au
g. q̄ sorte n̄ est aliqd̄ mali. s̄ res in huāna
dubietate diuinā indicans uolūtate. Ad ex
empla uō abiecta dici pot̄ q̄ h̄ & multa alia
p̄mittēbatur ante ewāgīm que t̄p̄z p̄fectio
nis discipline sūt eliminata. It̄ sic ait Jo.
Privilegia singlōz cōmunē legem facē nō
possūt. Ad illd̄ uō q̄ dicit aug. qd̄ sorte nō
est aliquid mali. Dicit pot̄. uerū; in sui na
tura tam̄ phibetur. q̄ p̄ assiduitatē labi
pot̄ quis in ydolatriam. Vñ si est; causa
honestā & sub est; necessitas. ut si est; cren
cio de electione aliquoz & esset paritas u
trobiz in omnibz. Versile est q̄ exemplo
marchie possent sortes fieri. It̄ h̄ ait beda
dicent. Siqui necessitate aliq̄ xpulsi dīm pu
tant sortibz aploz esse consulendū. Videant
ip̄os aplos n̄ nisi collecto cetū fr̄m̄ p̄cibz ad
dīm fuis h̄ egisse. It̄ cū quedā ciuitas esset
obsessa & dubitaret clerus qui debent fugē.
qui manē consulat. aug. Redit sorte illd̄ esse
dirimendū. **An sint obseruanda sōpna. ciii.**
rerū obicitur de sōpniis que uident̄ esse
obseruanda. cū q̄nq; p̄ sōpna ostendit do
minus quid futurū sit ut apparet p̄ sōpniū

phoniū. ut h̄etur xli. Gen. Qd̄ sōpniū ioseph
exposuit. It̄ apparet p̄ sōpniū nabuchodo
nosoz. q̄ exposuit daniel. de quo h̄etur dan
ii. & iii. Apparuit angl̄s dīm ioseph in sōp
niū dicens. Ioseph fili dauid. & c. Ad qd̄ di
tendū est qd̄ inuitate sōpna obseruanda
n̄ sunt. Sapiens. Sōpna ne cures. ec̄. xxx.
ii. Sōpna extollūt impudentes. & ibidē.
multos errare fecerūt sōpna & exacerunt
credentes in illd̄. Vñ quidā dīm multum
ad tender sōpniū sōpniat se dīm uictu
rū. Cūq; multa bona cōgregass; repente
defunctus est. Ad solutōem uō obiectōrū.
Notand̄ est qd̄ sex modis fiunt sōpnoz
ymaginationes sic̄ gg. in dyalogo. Aliq̄n
uentris plenitudīe. q̄n; uentris & capitis
exinanitōe. aliq̄n demonis illusionē. aliq̄n
dī reuelationē. aliq̄n cogitatōe simul & il
lusionē. aliq̄n cogitatōe & reuelatōe simul.
Duo p̄ma genā sōpnoz expūcto cogno
uim̄. cetera in scripturis in uenimus. De t̄cio
legit̄ ec̄. xxxii. Multos errare fecerūt sōpna.
De quarto sōpniō legit̄ xxxvii. Gen. Audite
sōpniū q̄ uidi dixit ioseph fr̄bz suis.
De quinto sōpniō leḡ ec̄. v. Vbi multa sūt
sōpna multe sūt uarietates & sup̄ p̄u. m̄
tal̄ curas secūtur sōpna. De sexto uō sōp
niō legit̄ dan. vii. Sōpniū tuum & uisio
nes capitis tui in cubili tuo h̄ sūt. q̄ p̄ra
deserēs dan. de radice cogitatōis inchoa
uit dicent. Eū rex in stratu tuo cepisti co
gitare. & c. Non; s̄ credendū sōpniū q̄
quo impulsu fiant facile n̄ elucet. eam̄
sc̄i illusiones & reuelatōes quodā intimo

sapores discernunt. ut sciunt qd abono spu
 papiant. qd ab illusionem paciant. De sop
 mo 7 illusionem demonis sco terrent hoies
 ut dic. gg. sup illd Job viii. Verrebis me
 p sopnia. 7 c. dya cupidil pspira 7 timidil
 aduersa p sopnia ingerit. ut magis affi
 ciat. 7 scoos quos minus ualet uigilates
 graui reprat doemientes. q ds benigne
 pmittit. ne saltē sopnus a passionis pmi
 o uaget. *Quē frequē eueniāt q pdicitur dim.*

Sed ad huc querit quō eueniāt fre
 quent que pdicunt diuini ex quo
 fidel eis adhibenda n. Ad q pder aug.
 q fit di pmillione ut pbetur quale fide
 hoies ad dnm habeant. qd pbat aug. illo
 uerbo. deut. xii. Si surrexit in medio
 tu ppha aut qui sopniū se uidisse dicat
 7 p dixerit signū atq potrentū. 7 euenit
 qd locutus est. 7 dixit. eamul 7 sequamur
 dos alienos quos ignoras. 7 seruamul eis. nō
 audiet ūba pphē illi. aut sopniatoris q
 reprat uos dñs ds nr. ut palam sciat.
 aut diligatul eū aut n. 7 c. Preterea diuini
 quibda signis solent futura cognosce. Vñ
 qñ inquirunt de aliqua muliere utrum
 grauda sit. solent zona ipsius inspicere
 in qua aliq signa grauiditatis possunt p
 ape. Vñ queda decepta fuit a quodam
 sacerdote qui n potat corrigē parochi
 anos suos qñ fidem adhiberent audam
 diuine. s; tandē misit zonā suam ad eā.
 Que zona inspecta cū sacerdos est; in pin
 guatū manillat dilatat ipsa indicauit
 sacerdotē pregnantē esse. Preterea a casu

qu; dicunt ea que futura sunt. *Quē dya*
Dya 7 sicut dicit *pdicit futura. cy.*
 rabamus n nūq solet multa uera p
 dice. ut ad extremū ualeat aiām aliqua
 fallitate laqueare. Quō aut dya futua
 pdicat fact ostendit aug. hys uerbis. de
 mones inquit aug. pdicta acumie sensul
 7 sceleritate motul nunciāt. que homines
 psensul terrenti tarditate mirent. Accessit
 7 demoibz rerū longe maior ex piencia
 quā pot hoibz. ppter breuitatē uite pueire
 p has efficacias n solū multa futua p
 dicunt demones. uerū 7 multa faciunt
 que qñ; homines dice aut face n possūt.
 eos dignos quib; seruant. 7 quib; hono
 res diuinos pferunt arbitrantur. Preuē
 ciant q ipsi facturi sunt. accipiūt enim
 sepe potestātē 7 morbos immittē. 7 ipm
 aerem intrando morbidū reddē. 7 puer
 sis atq amatoribz terrenoz comodoz
 malefca suadere. De quib; moribz certa
 sunt q eis talia suadentib; sint cōsensuri.
 Aliqñ predicūt n que ipsi faciunt. s; que
 naturalib; signis futua pnosant. que
 signa in hoim sensus uenire n possunt
 7 tñ ppter h dicendi n sunt demones
 diuini. licet puideant aliq que hoies
 n preuident. sic nec medic diuini dicen
 dul est. Vñ aug. Neq q puidet medic
 q puidē nescit hui' artis ignarus. idō tñ
 diuul hndus est. fallunt 7 demones si
 cut dic aug. studio fallendi 7 inuida uo
 lūtate qui hominū errore letant. s; ne
 apud suos cultozes pondus auctoritatis

que mutant id agunt ut interpretibus suis
signorumque dictorum culpa tribuatur quam ipsi
decepti fuerunt mentiri. **De phitonissa que**

rem querit quomodo samuele suscitauit. cv.
potuit esse quod phitonissa samuele suscita
uerit. et uidetur primum libro xxviii. de quo se
cio sicut augustinus sententia uidetur quod dominus apparuit
in tempore samuel licet sint diuise opiniones. sup
h augustinus loquens de suscitacione illa. dominus ut
errorem faceret in quo glorificaretur huius uiri
uisu et nomine se subornauit. id quod potuit
esse ut arte magica attraheretur uir a uari
uitate sancti et opibus iustis. Et augustinus. Si sa
muels uel apparuisset. non utique uir iustus primum
fuit. se ad orari qui predicauerat solum dominum ad
orandum. Ideo. Quomodo homo dei qui cum abraham in
refrigerio erat dicitur ad uirum pestilencie et
dignum ardore gehene carum meum erit et subdit
augustinus. huius duobus titulis subtilitate fallacie
sue perdidit impudens sathanas. Et queritur
de hoc quod dicitur. quod ipsa obseruanda non sunt
cum medici tempora obseruent in medicamentis
dandis et minucionibus faciendis. Ad hoc dicitur
dum quod talis obseruatio tempore reprehensibilis
non est. cum naturalis ratio de hoc possit reddi.
Non sunt et reprehensibiles agricole qui ob
seruant tempora ad seminandum et ad arborum
sciendos uel filia cum hoc habeant certam ra
tionem. **De errore maleficorum. cvi.**

Sequitur de aliis tribus erroribus
inter quos primo dicitur de errore
maleficorum. Notandum quod malefici sunt qui
promissu dei elementa concutunt. hominum mentes
turbant. minus confidentiam in deo ac sine ullo

ueneni haustu uolencia carnis in cimum.
Vocant autem tales malefici. facinoros ob mag
nitudine. Unde cum facit malum ad omnes peccato
res pertinet. malefici tamen apparuit eo quod
sunt multum mali. **De superstitionis remedio. cvii.**

Sequitur de errore superstitionis uel super
stitionis remedio. de quo errore dicit
augustinus in libro de doctrina christiana. Ad supersti
tione pertinent omnes ligaturae atque remedia
qui medicorum que disciplina adempnant. Et
remedia uero talia quedam sunt iugatoria
quedam sunt et noxia. Et quedam contumeliosa
sunt hominum. quedam contumeliosa deo. Iugato
ria sunt ut stella euitur. ut tempestas euit
tatur. Et cum mulier que in partu laborat
ix mensibus tangitur ut facilius pariat. et
multa alia huiusmodi filia que indiscrete mu
lieres consueverunt facere. Noxia uero sunt. ut
cum aliqua mulier talia facit ut conceptus
eius impediatur. sicut cum aliqua aliter
tangit stipe in qua balneat se in diebus
purificationis tali intentione. ut quod aliter
tingerit. tot annis non concipiat. que apud
deum tot homicidiorum uidetur rea esse quod con
ceptus feto illo uoluit impedire. nec quorum
homicidiorum rea uidetur. Et uidetur interficere
proprios infantes. Contumeliosa uero hominum
sunt sicut illa que aliquae mulieres solent
dare hominibus ad accendendum eos ad a
morem eorum. Contumeliosa uero sunt deo sicut
illa que fiunt de crismate uel corpore christi
uel aliis sacramentis ecclesie. Et possunt diui
di remedia ista secundum diuinitatem eorum in tria
que fiunt. Alia enim fiunt contra infirmitatem

res peccatorum ul' hominum. alia contra stultitiam
 alia contra parientiam difficultatem. alia contra
 nimis frequenter paritum. alia contra luporum
 crudelitatem et cum bestia amissa includuntur
 ne a lupis devorentur. Caueat autem predicator
 ne cum spes talium remediorum in predicatione
 tangit erubescant mulierum hominibus
 appareat in scandalum eorum. Item ne mulieres
 doceat remedia que ipse nesciunt si sciant
 quod ea facture sunt. Item notandum quod peccatum
 istud multum habet fatuitatis. Eiuslibet enim san-
 ctus caput habet naturalis ratio dicere debet
 quod remedia talia illa efficaciam non debent
 habere quam credunt ea habere. Item infidelitas si-
 ne ydolatria que est in peccato isto deterior
 videtur ydolatria paganorum. Illa enim a quibus
 deo relicto fatue mulieres sperant sanitatem
 vel pleni vel filia. minus videtur deus esse quam
 ydola paganorum. Illa enim ad minus habent
 formam humanam ista vero non. Preterea istud
 peccatum nec deum nisi homines reuereri videtur.
 quantum ad hoc quod homini multa talia et ab-
 hominabilia dant ad comedendum qui huius
 uitio laborant ipsa et sacramenta ecclesie frequenter
 fiat. et de corpore christi quod horrendum
 est dictum frequenter fit. In hoc videntur mul-
 ieres que talia faciunt remedia deteriores
 esse ipsis et demonibus. Demones enim istum
 credunt et tremisunt. ad quem ille absque tre-
 more accedit et de corpore eius peccatum suum
 facit.

Sed queri potest curiam habent. **CVI.**
 unde maleficia et talia remedia ef-
 ficaciam habent frequenter sicut videtur ad

hoc potest dici quod multa sunt que faciunt ad
 hoc quod maleficium habet efficaciam. Primum
 hoc quod homines per uiam fiduciam habent in deo et
 ito deus permittit eos a demonibus impediri.
 Secundum est error qui in hominibus est cuius pena
 frequenter est hoc quod credit esse effectus malefi-
 cii. Tertium est perbatio fidei in bonis sicut of-
 fensum est prius auctore deus. Quarto est pac-
 tum et societatem que demonum et hominum est. Unde augustinus.
 Omnes artes huiusmodi vel magice vel noxie
 superstitionis ex quadam pestifera societate de-
 monum et hominum que pacta in infidelis et
 dolose amicitie constituta penitus sunt repudi-
 ande et fugiende christiano. Verum est desiderium
 lucrandi animas dyaboli habet. Ideo enim deus talia effi-
 cit. quod tot animas occasione ista lucrari se ui-
 det. Qui enim talia facit et qui talibus fide ad-
 hibet fecit. dyaboli se ipsum dicit. hoc tamen notandum
 quod si aliquis colligat herbam medicinalem
 cum simbolo diuino vel oratione diuina vel scri-
 bat in carta symbolum vel orationem christi cum
 ut ponat super infirmum. ut sic in istis de-
 um creatis omnium honoretur non reprobatur
 deum nulla alia supersticio admisceat. etiam se-
 quibus non prohibentur homines uti ad remedium
 et herbis et similibus que naturalem habent uir-
 tutem de qua ratio secundum medicinam reddi po-
 test. Item ieiunium et orationibus et elemosinis et
 aliis operibus que sunt de genere bonorum. que
 certum est placere deo possunt homines uti ad op-
 tinendum a deo sanitatem et alia quibus in di-
 gent. Item possunt uti uerbis sacris que alicui
 auctoritatis sunt et aliis sacris rebus. **De er-
 rore eorum qui credunt uel si qui rationem insipientes fiunt.**

Sequitur de errore illarum personarum que credunt
 corporali et inuitate fieri que tamen in somno
 non fiunt sicut quedam mulieres que proficiunt
 se cum dyana paganorum vel cum hodiade et
 in nimia multitudinem multorum super qualicunq;
 bestias nocturnis horis multa etiam spacia
 a pertransire eius visibus uelud dicit obedire
 certis noctibus ad eius seruicium euocari
 asserunt et ab illis creaturas posse in melius
 vel deterius mutari aut in aliam specie
 nem uel similitudinem transformari. De his
 dicit decretum quod non a diuino spiritu sed maligno
 in malis fidelium talia fantasmata urogant.
 Dicit enim cum animam alicuius per tale crudelitatem
 sibi subiugauit mentem quam captiuam tenet
 multipliciter illudit. Nec debet aliquis in tanta
 uenire stulticia ut credat hec omnia que in somno
 et spiritu tamen fiunt in corpore accidere cum
 paulus non audeat asserere quod fuit raptus in corpore.
 De his et sic dicit decretum. Quisquis posse credit fieri
 aliquam creaturam aut in deterius aut in melius mutari
 aut transformari in aliam speciem uel similitudinem
 nisi a creatore per que facta sunt omnia paulo dubio
 infidelis est et infideli deterior. Valde stulte sunt
 mulieres hiis quibus dissuaderi non potest quoniam
 inuitate fiat quod uideatur eis fieri dum dormiunt
 cum dicitur multa uidi hominibus dormiendo que
 preterea sciunt certissime falsissima fuisse. Quibus
 uideatur alicui dum dormit quod ipse multum comedat
 cum autem exprophetos fuerit famelicum se inueni
 tum. Vnde xxix. ysa. Sicut somnians esuriens
 et comedit cum autem fuerit exprophetus

uacua et anima eius. Et sicut somnians sicent
 bibit cum autem exprophetus fuerit lassus ad
 huc stat et anima eius uacua est. Sic erit malitudo
 omnium gentium que dimicauerunt contra
 montem syon. Et uidetur alicui dum dormit
 quod ipse sit cum muliere cum tamen excitatus est
 a somno scit nullam mulierem affuisse. Item
 uidetur alicui laico dum dormit quod ipse sit sacerdos
 nunquam propter hoc cum excitatus fuerit a somno
 sacerdos et ut possit missam celebrare. Preterea si idem uerum est quod ipse dicit
 quomodo audeant hodiade sequi que fuit ad
 ueritatem illa quam abstulit hodes fratri suo philippo
 que et amputari fecit caput iohannis baptiste.
 quomodo audent illa asserere bonam rem que caput
 illius qui in uero sacrificio et quo maior inter
 natos multum non sicut fecit amputari cum in
 sacra scripta michi oino legatur de eius
 uisitatione. Super omnia uideatur ualere contra
 hunc errorem quod in uita hiis germani
 auxiliadoren legunt qui cum declinasset ad
 quoddam hospicium uidit cum omnes de domo
 cenassent missam uerum parari. Qui cum
 admiratus inquisisset quibus talia pararentur
 indicatum sibi quod bonis rebus que de nocte
 in cedebant. Vnde sanctus uir uigilans cum
 demones in forma humana aduenissent et
 ad mensam illi sedissent illis qui de domo
 erant in quirent ab eis si personam illam
 cognoscerent. Qui responderunt sic addentes
 quod uicini erant eorum. Vnde uir sanctus misit
 illos ad domos uicinarum ut uiderent an
 essent ibi et inuenerunt eos ibi. Quod cum
 retulisset uiro

scō uir scōs cogit demones iudicare se ip
fos. ⁊ cōfessi sunt se demones esse ⁊ sic hoībz
illudere. **De peccō irreuerencie ⁊ qbz reuerē
ciā ut dō ⁊ anglis ⁊ rebz sacris. .cx.**

Sequit̄ de peccō irreuerencie de quo h
m̄ agemus q̄ irreuerencia est q̄n ali
quis negat honorē illi cui debz eū exhibē.
Primo ostendem̄ quibz debeam̄ reuerēciā
exhibē. Scdō quali parentes tā carnales
quā spūales sint honorandi. Notandū ḡ
q̄ quatuor sūt quibz debemus reuerēciā
exhibē. s̄. dō. anglis. res consecrate dō. ut ec
clia ⁊ hoīes. Dō debemus reuerēciā exhibē
ut corā eo peccare erubescam̄. ut coram eo
strēuē bona agam̄. Quidā eūm q̄ turpe
facis qd̄ me cernente rubēs. eū spectāte
dō n̄ magis ipse rubēs. Boeci⁹ magna nob̄
si dissimulare n̄ uolum̄. iudicia est pb̄ta
n̄ necessitas cū ante oculos agamus iudicā
tunc cernentis. De reuerencia uō exhibē
da anglo. b̄. In quouis angulo in quouis
chūlono reuēciā habe anglo tuo. nec
audeas p̄sente eo facē q̄ me p̄sente n̄ aude
res. De reuēciā uō sacri loci exhibenda in
telligi pot̄ illd̄ cēn. xxviii. Quā terribilis
est locus iste n̄ est hic aliud n̄ dom̄ dei et
porta celi. Precipue reuēciā ⁊ ecclia p̄senti
p̄sentiā dñici corpis. s̄. ualde mirandū
est qd̄ sūt quidā homines qui n̄ p̄t̄ pre
sentiā dñici corpis ecclias reuerent̄. cum
hac de causa ecclie demonibz terribiles sint
vident̄ tales hoīes in hoc demonibz esse
deteriores. cū dñi sit terra ⁊ plenitudo ei⁹.
Bene debent saltē loca sibi consecrata pacifi

ce possidere. Bn̄ deberent hoīes cessare a
stulticia dñi in locis h̄ que scā sunt ad ser
uiciū dñi. Vn̄ deberēt suffice eis q̄ in aliis
locis seruiciū dñi facerent ⁊ in hys soli dō
seruirent. Quō oratio ei⁹ in ecclia exaudia
tur qui in ea n̄ timet cū offendē. Deberēt
⁊ ecclie terribiles esse hoībz p̄t̄ scōs illos in
quoz honore dedicate sūt. qui offenduntur
cū ecclie eoz franguntur. Precipue uō cōtra
fractiōē eccliaz ualere pot̄ illd̄ q̄ leḡ. y.
mach. iij. de helyodoro qui locū sacru uole
bat spoliare pecuniis ibi cōm̄datis. Sic enī
ibi legitur. apparuit quidā equus terribilē
hūs sessorē optimis opūntis ad ornarē.
It̄ q̄ cū impetu helyodoro p̄ores calcasset
sit. Qui aut̄ infidebat uidebatur h̄re au
rea arma. Alij aut̄ apparuerūt duo iuue
nes qui circūsteterūt eum ⁊ ex utraqz par
te flagellabant sine int̄missione. Subito
aut̄ helyodorus cecidit in terrā ⁊ in sella
gestatoria deportatus ⁊ ex euario ⁊ iacebat
mucus ⁊ omni spe ⁊ salute depuatus. s̄.
p̄t̄ p̄ abz onye sacerdotis uita ei donata ē.
hoībz uō reuerencia exhibēda ⁊ ⁊ hoībz
i. pet̄. y. Om̄s honorate ⁊ ibidē. Subiecti
estote omni humane creat̄e p̄t̄ dñm. Aplē
honore inuicē p̄uenientes. Sp̄ah̄ aut̄
debemus in hom̄bz ymaginē dñi honora
re. Non uestes n̄ diuicias ul' aliq̄ simile.
Si ymagini be uirginis honoz exhibendū
est. quō ymagini beate trinitatis que in
hoīe est n̄ erit honoz exhibendus. B̄. sc̄e
tue debet honorem corā qua peccare eru
bescat. ⁊ eccl. x. Da ei honore scdm̄ meritū

suum honorandi et sunt homines propter an-
 gelos ad custodia deputatos. Vñ q. xxvii.
 Videte ne contempnatis unum ex his pusillis an-
 geli enim eorum semper uident faciem patris mei
 qui in celis est. factum enim est hominem in honorare
 eos qui ita ab angelis honorantur. Luc. xvi.
 factum est ut moreretur mendiculus et portaretur
 ab angelis in sinu abrahe. Honorandi etiam
 sunt homines propter naturam humanam unitam diuine.
 factum enim est in honorare quod deus sic honora-
 uit et serui contempnendi non sunt. Cyprianus. Qua-
 lem apud erga te dominum esse talis esto ipse
 erga seruum tuum. Seneca. Cum inferiore sic
 uiuas que admodum superiore tecum uiuere
 uelis. Idem que admodum stultus est qui equi-
 tempore non ipsum aspiciat sed stratum et fre-
 uos. Sic stultissimus est qui hominem aut ex
 ueste aut ex oratione que uestis in nobis
 circūdata est estimat. Ite Seneca. Serui sunt
 imo homines serui imo deserui. Serui sunt im-
 mo humiles amici. Rudo istos qui turpe esti-
 mant cum seruo suo cenare. Virga omne in-
 mure respicitur tota nocte ieiunium pstant.
 Sic fit ut de domino loquantur quibus coram domino
 loqui non licet. At illi quibus non tamen coram domino
 sed cum ipsis seruis sermo erat. quorum non desue-
 batur. parati erant pro domino porrigere ceruicem
 In cuius loquebatur. sed in tormentis tace-
 bant. Ad col. iij. Domini quod iustum est requirunt
 seruis prestare. scientes quoniam et dominum habent in
 celo. Precipue autem honorandi sunt serui
 si sunt boni et fideles. Vñ eccl. vii. Seruus se-
 lacus sit et dilectus qui anima tua et xxij. eide.
 Si est seruus fidelis sit et sicut anima tua et quasi

fratrem sic eum tracta. Non sunt et contempnendi
 peccatores. quia ille qui in ualde malus est
 forsitan in dei prudentia factus est homo. deut.
 xxij. Non abominaberis ydumeum quia frater
 tuus est. Precipue tamen illi honorandi sunt
 qui creduntur esse bone uite cum attineant
 deo ut uidetur omni genere parentele. Vñ
 dominus q. xij. Quicumque fecerit uoluntatem patris
 mei qui in celis est ipse meus frater et soror et mater
 est. Preterea in ueris iustis honorat ipse deus
 qui in eis habitat. Vñ quidam religiosus dice-
 bat adorari debet frater ad uenientes cum cer-
 tum sit in aduentu eorum aduentum domini christi
 haberi. Quod uidetur intellexisse abraham qui
 tres uiros qui sibi apparuerunt in hospicio suo
 adorantem premissa suscepit. Vñ Gen. xvij.
 Quos cum uidisset abraham occurrit in occursum
 eorum de ostio tabernaculi sui et adorauit. In u-
 tero primo et legitur quod dixit promiscue recte uiue-
 res. Dominus et contempniti talium suum contempniti re-
 putat. Luc. x. Qui uos spernit me spernit. Pau-
 pes et despiciendi non sunt. Eccl. i. Pauperes non sunt
 despiciendi ut egeni. sed exorandi ut patrum
 honor qui pauperibus exhibetur deo specialiter
 exhibetur. *De diuisis personis quibus reuerentia est*
Sed licet omnes homines sint exhibenda. cxiij.
 honorandi. quedam tamen persone magis
 honorande sunt quam alie. ut uidue. Vñ i.
 ad tim. v. Viduas honora. etc. Domini sunt
 multum honorandi a seruis. Vñ i. ad cor. xij.
 Omnis anima potestatibus sublimioribus subdi-
 ta sit. et xij. ad ro. Cui honorem honorem.
 et ad col. iij. Serui obedite pro omnia dominis carnis
 lib. et i. pet. u. Serui subditi estote in omni

timore dñs zc. Gen. xvi. dicitur; agar an-
 alle. Reverte ad dñam tuā z humilia te sub
 manib; ei. zc. xvi. multa mala pdixit
 regi uida qz tributū qz pmiserat regi babi-
 lonul solue uoluit. zc. xvii. Solut dñs tri-
 butū licet illd n debet eo qz fili' regis esset.
 It' adolescentel debent honorare senes j pet-
 ult. Adolescentes subditi estote seniorib; tce-
 uy facies dñi diuisit eos n addet ut respi-
 ciat eos. facies em' sacerdotū n erubuerūt neqz
 senū miserū sūt. Sap. u. dicūt mali. oppima-
 mul paupem iustū z n parcam' uidue nec
 uerāni ueremur canos mlti tpeul. leu. xpe.
 Coram cano capite surge z honora pso-
 nam senis. zc. j. ad rym. iij. Semore ne me-
 puiul; s; obsecra ut patre. Seneca. eū uerā
 no parca' agendū; jce uiri honorandi sunt
 ab uxorib; vñ j. pet. iij. Similr z mulres
 subdite sunt uiris suis s; nichonni' ipsi uiri
 debent honorare uxores. vñ ibidē. uiri
 sili' cohabitantes scdm dñam qz infirmo ei
 uasculo muliebei in parientes honore. id
 dñs n de pede uiri s; de costa mulierē for-
 mauit ne a uiro dēpneretur. mulier uo
 deb; obedire uiro. qz uir caput; mulieris
 Non poss; esse pax; iungit si uterq; uellet
 dñari. z esse caput. In signū hui' i cor-
 pore humano sūt duo pedes z due man'
 z duo oclī n tam; ibi nisi unū capud. si
 em' ibi essent duo capita. qñ; unū uellet
 esse adextris. z aliud a sinistris. Sic i como
 ubi sūt duo capita nunq; erit pax. **Quali-**
z qre reuēcia sit exhibēda spūalib; z carnalib;
deo honorandi sūt parentes p'rib; cxiiij.

spūales z carnales. De spūalib; leg' ecc. vii.
 honorifica sacerdotes. ad heb. ult. Obedite
 ppositis uiris z subiaccere eis ipsi em' pungi-
 lant qz rationē p aiab; uiris redditori ut
 cū gaudio h faciant z n gementes. j. ad rym
 v. Qui bn presunt pbi duplici honore ha-
 beant; digni. maxime qui laborant in u-
 bo z doctrina. Ad id facit illd tren' p'ius
 positum n addet dñs ut respiciat eos. faci-
 es em' sacerdotū n erubuerunt. Glo. Notād
 qz supra sacerdotes qz homicidas planxit
 z sic sepentur a facie dñi qz n detulerūt eis.
 Quāuis em' mali sūt n sunt dēpnendi; s;
 ille in illis colendus z honorand'. a quo nul-
 li sūt. z alia Glo. Nota qd terribile sit sacer-
 dotes dēpnere nec faciem eoz erubescē.
 z illis momentib; z uidentib; a scilib; n ces-
 sare. De hys em' dñs dicit. Qui uos audit
 me audit. ito magis displicet eo dēpnere
 eoz qz di uicem tenet. z p dignitatem
 sacerdotalem quā nec ipsi angli credūtur
 h're. z hō credo em' qz fieret transubstātiatio
 si uerba illa que pferit sacerdos i missa ab
 angelo pferrentur. Parentib; z carnalib;
 honoz exhibendus est. vñ xvi. exo. hono-
 ra patre tuū z matre tuam. zc. Notandū
 qz honoz qui parentib; carnalib; exhibē-
 dus est n solū adrenditur in ubi s; z in
 bnficiis. vñ jō. honoz in scripturis nō
 tam in salutarib; z uerbis quā in colla-
 tiomb; munerū sentitur. Multa aut sūt
 quib; possum' uti ad excitandū hoies ut
 honorent parentes. Et pmo possum' ad
 hoc uti ex emplis. inter que papuū est

exemplū xpi. qui cū esset in angustia passi-
onis. rē nō oblitus matris sue. imo curam
ipsius hūit et iohi eam commendauit ut leg
jo. xx. modo et adō facit eam honorari in
ecclesia sua ut multi uideant esse deuotiores
matrē quā ipsi filio. q̄ credo idō fieri ut of-
fendat quantū placeat sibi q̄ parentes a
filii honorent. et infideles parentes suos
honorant edocti a lege naturali. Vñ infide-
li uidetur deterior esse qui parentū curā
nō hēt. i. ad rymot. v. Siquē suoz et maxime
domesticoz curā nō habet. fidem negauit
et infideli deterior. Ipsa et irrationabilia
animalia de h̄ dant nobis exemplū. Dicit
enī de grue q̄ q̄n pater et m̄r ei depilati
sūt filij querūt eis necia donec habeant
pilos ul' moriant. Præterea ualde ingrat
uidetur esse qui parentibz suis n̄ puidet
q̄n ipsi n̄ possunt sibi puidē cū ipsi pui-
derunt eis in puericia q̄n ipsi sibi puidē
n̄ poterant. Idō dicit ad ephe. filij reddite
uicē parentibz qz h̄ acceptū est corā dō. Q̄
parentibz carnalibz in gratul est de b̄nifi-
ciis acceptis indigni et aliqd̄ b̄nificiū recipere
a prē celesti. Itē uultū et ut in sua senectute
filios sibi diuol inueniat et h̄ multo cōt
uultō dī iudicio accidit. Vñ refert q̄ quidā
pat̄ familiar senex totā h̄ditatē suā dimi-
sit filio suo. filius uō ille p̄mo benigne hūit
se erga patre. s; p̄t expulit eum a thalamo
suo. uolens thalamū h̄re sibi et uxori sue
et ad ultimū fecit ibi lectū fieri p̄t ostium
et cū h̄cempl est; et pat̄ senex frigore graua-
retur. eo q̄ filius abstulerat ei bona cooptoria

ipse rogauit filiū filij ut rogaret prēm
suū p̄ eo ut daret ei aliqd̄ ad regendū se.
Puer aut̄ uix obtinuit duas ulnas burel-
li a prē suo. ad opus aui suū et cū alie dne
remaneret pat̄ p̄u. puer flendo rogauit
eum ut sibi eas daret. Qui flebit; illi uic-
tus dedit. querens quid inde faceret. Qui
redit. Seruabo eas quo usq; sit talis qualis
et pater tuus. n̄ dabo t̄ ampli' sicut n̄ tu
uis dare m̄ patri tuo. Qui sine pietate ē
erga parentes suos n̄ uidetur pietatē h̄re
erga alios. Vñ simpli' uidetur sine pietate
esse. idō uix m̄iam d̄sequetur. Possum' et
uti ad excitandū hoīes ut parentes hono-
rent uerba sacre scripturę que suadēt h̄
et que indicant quantū h̄ placeat dō et q̄n
utile est homini. et q̄ntū oppositū displice-
at dō. et q̄ntum nocet homi. ad que p̄-
nent ista uerba que scant' eccl. ij. fili susci-
pe senectā patris tui et n̄ detestetur eū in uita
illius. et si defecit sensus ueniā da et ne sper-
nas eum in tua iuuitate. Ibid. Sicut qui
thelaryat ita et q̄ honorificat matrem suā.
Id. Qui honorificat patre suū iocundabit
in filiis. et in die oratoris sue exaudiet. Itē ibid.
Qui honorat prēm suū uita uiuet lon-
giorē. Itē honora prēm tuū et supueniet
tibi b̄ndictio. et p̄t. b̄ndictio patris firmat
domos filioz. maledictio aut̄ matris eradi-
cat fundamenta. Vñ dicit glo. cham nu-
ditatē patris irrisit et semen suū in seruam
rem p̄petuā dāpnauit. Absalon dauid de
regno expulit et cubinas ei in celtauit
s; morte odignas penas luit. helysei calui

cui pueri bechel iriserunt. 7 duo urfi xl
 ex eis lacerauerunt. Primū habes gen̄ ix. Se
 cundū ii. 7 xvii. Tercū. iij. 7 ii. 7 ccc. iij.
 elemosina p̄ris n̄ erit in obliuione. nā p
 peccō matris restituetur t̄ bonū. 7 peccm
 notatur illd̄ q̄ datur p̄ deletionē peccōz
 7 subitur. In die tribulatiōis commemorabi
 tur. 7 sicut in sereno glacies soluent̄ peccā
 tia. 7 ibide. Quā male fame est qui reli
 quit p̄rem. 7 maledēs a dō qui exasp̄at
 matre. 7 pu. xix. Qui affligit m̄rem 7 fu
 git partē ignominiosus erit 7 infelix. 7
 pu. xxvii. Qui subtrahit aliq̄ a p̄re suo
 7 m̄re dicit h̄ n̄ 7 peccm̄ particeps hōici
 de est. 7 ecc. vii. honora p̄rem tuū 7 gen̄
 t̄ris tue ne obliuiscaris. mem̄to qm̄ nisi
 p̄ illos n̄ fuisses 7 retribue illis quō illi ē.
 ecc. xvi. Siquis pausserit partē ul̄ matre
 morte moriatur. leui. xx. Qui maledixit
 p̄ri aut m̄ri morte moriatur. Deut. xvii.
 maledēs qui n̄ honorat p̄rem suū aut
 matre. eob. iij. honore hēbit m̄ri tue oī
 bz diebz uite tue. memoz em̄ esse debes que
 7 q̄nta passa sit picula p̄pter te in utō suo
 pu. xx. Qui maledixit pat̄ aut matri
 extinguetur lumen eius in medul̄ tenebz
 7 morietur in suis peccis. iij. ad col. filij obe
 dite parentibz p̄ oīa. Basilus. Parentes uos
 tros ut ip̄a uiscera diligam̄. De hereticis dicit
 ap̄le. iij. ad tȳm. iij. Parentibz n̄ obediētes.
 7 notandū qd̄ sic hōies tenentur p̄uide ne
 cessaria parentibz carnalibz sic 7 sp̄uali
 bz. Vñ. dignus 7 oparius cibo suo.
 y. ad tȳm. iij. Laborantē agricolā oportet

penmū de fructibz pape. ad gal. vi. Comu
 nitet qui cathexyat̄ ei qui se cathexyat̄
 in oībz bonis. 7 ad tȳm. v. Qui bñ p̄sūt
 p̄bri duplci honore digni heant̄. 7 ad
 thesal. v. Rogamus uos f̄s ut nouit̄ eos
 qui laborant inter uos. 7 p̄sunt omnibz
 in dño 7 monent uos ut heatis eos habu
 danci in caritate. 7 ecc. vii. In omni uirtu
 te tua dilige eū qui te fecit. 7 ministr̄ eius
 n̄ delinquas. **De hys q̄ debent hōies mouē
 ad bene soluendum decimas. cxviii.**

Multa uō sūt que hōies debent mouē
 ad reddendas decimas 7 p̄micias et
 oblationes ministris eccie ad eoz susten
 tationē. Primū 7 remuneratio quā a dō
 expectant inde. Vñ. xxxv. ecc. Da altitio
 lectm̄ donat̄ illi. 7 in bono oculo facito ad
 inuencionē manū tuaz. qm̄ retribuēs
 est dñs 7 septicies tm̄ reddet tibi. **Q. bñ**

Remunerat̄ in uij. remunerat̄. cxv.
 Remunatur aut̄ quadrupliciter qui
 bene dat decimas. s̄ habūdancia fructū
 sanitate corpis. remissione peccōz 7 celest̄
 regno. De duobz p̄m̄is dicit aug. Si decimā
 dederis. n̄ solū habūdanciā fructū re
 cipies s̄ etiā sanitatē corpis consequeris.
 De aliis duobz idē silr. Qui p̄m̄ū deside
 rat oparare aut peccōz in indulgenciā p̄
 mereri reddat decimā. 7 de ix partibus
 studeat dare paup̄bz. 7 malach. iij. dicit
 dñs. Inferte omnē decimam in horreū
 meū ut sit cibz in domo mea 7 p̄bare me
 sup̄ h̄ dicit dñs si n̄ apuero uobis cata
 ractas celi 7 effudero uobis b̄ndictionē.

usq; ad habundanciam et increpabo puobis
 deuorantē. et dicit in dī. Vermē ul' uicium
 aeris et subdit et nō corrumpet fructū cre
 uē. nec erit stilis in agro uinea. Exarario
 uō qui nō bñ dant decimas puniunt in
 paup̄tatē. Vñ mal. iij. Si effugit homo
 dñm qz uol' d'figit me. et dixistis. In quo
 d'figimus te. In decimis et p̄uicis et penu
 ria. Vos maledicti estis. ecce pena. V' dicit
 glo. Jēo p̄didisse habundanciā qz fraudat
 ris me parte mea. Aug. Cum decimas da
 to et terrena simul et celestia posse p̄mereri.
 Pro auaricia duplici bñdictōe te fraudat
 hec enī et dñi d'fuctudo iustissima. ut si illi
 decimā nō dedis tu a decima reuocetis. da
 bis impio militi qd uis dare sacerdoti. Jēo
 maiores uiri in omnib; copul habudāt. quā
 decimas dabāt dō et cesari censum reddebāt.
 modo autē qz discessit deuocio dñi accessit i
 dictio fisci. *Secō debent hoīes*
monere ad soluendū decimas et alia mīstris
eccie ipm̄ ministrū eoz. In infinitū enī sūt
 meliora spūalia que ipsi ministrāt. quam
 carnalia que ipsi recipiūt. Vñ j. ad cor. ix.
 Si nos uobis spūalia seminauim' magnū
 nō et si nos uia carnalia metam'. Tercio de
 b; hoīes monē ad soluendū talia. magni
 tudo peccā que et in retinendo ea. Vñ aug.
 Decime ex debito requirunt'. et qui eas
 dare noluerit et res alienas inuadit. et
 qñti paupes in local suis ubi ipse habi
 tat. illo decimas nō dante mortui fuerit
 tanto homicidior' reus ante eterni iu
 dicis tribunal apparebit. qz rem a dño

paup̄ib; delegatā suis usib; reseruauit
 dñs uidet' esse nō solum fur. imo et sacrileg'
 Vñ Jo. Amico rape quippiā furtū et. Ecclē
 siam fraudare sacrilegiū et. aut qz ap̄rilli
 um sceleris est aliq; inde subtrahē omnī
 p̄donū crudelitātē ex super. Quarto deb;
 hoīes monē ad soluendū talia hoc qz qñ
 soluūt talia ipsi nō sua dant dō. s; que
 dñi erant ei reddūt. Vñ glo sup xvi. Quā
 que offerim' dñi sunt. Nich' g' dō damus
 s; reddimus. Vñ aug' in libro de uerbis
 dñi loquens in p̄sona dñi. Da m' ex eo qd
 dedi tibi. habuisti me largitorē habē te
 feneratorē. ix. p̄. fenerator' dño qui misē
 tur paup̄is. Qñto debet monē homines
 ad soluendū talia. qz qz ei datur sibi ipsi
 in saluo ponit' et in futurū reseruāt'. Vñ
 eccl' xiiij. fili si habes bñ fac tecū et dō dig
 nal oblationes offer.

*Q' decime et similia de
 meliorib; sūt soluēte et iteg' et absq; mora. cxxij.*

Sed notand' qd decime et similia soluē
 da sunt de meliorib; nō de deteriorib;
 Vñ xxv. eccl'. stoli offerret munā praua.
 Non enī suscipiet illa. et gen. iij. leg' de a
 bel qz obtulit dō de p̄mogenit' gregis
 sui et de adipib; eoz. et respexit dñs ad a
 bel et ad eius munā. ad cayn uō et ad mu
 nera ei' nō respexit. cui' causa fuit qz de
 deteriorib; obtulit. et malach' j. Si offans
 ceu' ad immolandū nūne malū est. et si
 offerat' et laudū et languidū nūne malū
 est. Offer illd' duci tuo si placuerit illi.
 aut si suscepit faciem tuā dicit dñs ex
 erantū. et p̄t in eodē. maledictus colos'

qui hie in grege suo masculu z uotu faci
ent imolat debile dno. z in mu. Omnia
que offerunt de decimis z in domo di separa
bitur optima z electa erunt. Debet z solu
absqz mora. Vn exo xxii. Decimas z pnuia
al n tardabis offerre. Integre z soluenda
sunt talia. Vn xxv. ex. Bono animo red
de do glam z n minuas pnuiaf manu
um tuaz. z ex. vii. Da illis parte sicut
mandatu z pnuiaz. Hie u. Omf deci
me terre siue de frugibz siue de pomis ar
boz dmi sunt z illa dsecant. Nota qz sm
aliquos magroz de solutione decimarū
v v v v v standū est dsuetudini ido
caute de h predicandū z. Eucū enī simile
quā dubia asserē. dic sō. de primiciis
maloz traditioē inductū est qz qui
plm xl. parte dabat sacerdotibz qui mi
nimū lx. ul' l. z sexagesimā licebat offere
qd uoluissent. z h in aridū z liquidum.
In fetibz uō pnuogentū dabatur. Ego tū
credo qz de hoc standū sit dsuetudini. h
beur z thylarū soluenda sūt talia. Vn
ij. ad cor. ix. Vnusquisqz p ut destinauit
n ex tristitia aut ex necessitate. hylarem
em dnozem diligit dō. eob. iij. Quomodo
poteris esto misericors. si mltū tibi
fuit habudanter tribue. si aut exigu
um libent illd inptuz stude. Hec debet
monē paupes ad libenter dandū p do
qz plus meretur oblo quā diues quqz
e. solidis. si qua paup mulier crederet
qz tm habitura ess; de carnibz ad macel
lum p uno obulo sicut diues burgn. c.

sol. tunc ipsa libenter miter obolu suū
illac. Quia sicut uulgarit dicit bonum
foz trahit argentū de bursa. sic paupes
debent libent dare p do. cū tantū appre
cier dñs munā eoz respectu eoz que a di
uitibz dant. Vn xvi. luc. dicit dñs de pau
pula uidua que miserat duo minuta i
gazophiliacū. Vere dico uobis qz uidua
hec paup plus quā omnes misit. **De peccō**
in obedie z de hys qz ualēt ad det ei. cxvii.
Sequit de peccō in obedie de quo h
m agem. Pruno ponam ea qz faciunt
ad detestationē hui peccō genialit. Secō agē
mus spāliter de in obedie eoz qui sollemp
nitate n obseruant. z de in obedie eoz qui
dēpnuunt qm ex dūmunicant. z de peccato
eoz qui ex dūmunicat n timent dūmunicare.
Tercio uō tangem aliq de peccō eoz qui
indiscete pēpuit ul' ex dūmunicat. Ad
detest uō hī primo pot ualere multiplex
pena qua legitur punitū esse h peccm
in sacra scriptura. Punitū z aut in pmi
parentibz peccm illd in h qz ppter illd eieci
sunt a paradiso. Si illi qui iā erant in pa
radiso terrestri p inobediām inde eieci
sunt. Quo credunt se ingressuros in pa
radysum celestē qui inobedientes sunt.
Secō punitū est in uxore loth que ppter in
obediām uersa z in statuā salis. Gen. xix.
Statua uidet ho esse cū n sit. sic claustral
inobediens licet uideat claustralis esse
cum n sit. Punitū z peccm illd in saul
in h qd ppter illd eiecius est a regno. Vn
i. rz. xv. Pro eo qd abiecti sermone dmi

abiecit te dñs ne sis rex. 7 u. & xii
Ppha in obediens a leone occisus 3. 7 xx.
eiusde. Quidā qui noluit obedire auidā
de filius pphaz dicens sibi pcutte me a le
one p̄ca p̄cussus est. 7 xxi. deut. herur sic
de illo qui p̄tibz carnalibz nollet obedi
re si genuerit hō filiū otumacē 7 p̄uūm
qui n̄ audit p̄is aut matris ip̄um 7 co
hatus obedire 7 d̄p̄serit. apphendent
eum 7 ducēt ad seniores ciuitatis illius
7 ad portā iudicij dicent q̄ ad eos. fili' n̄
ille p̄teruis 7 otumax ē. monita n̄ra au
dix d̄p̄nit. d̄messationibz uacat 7 lux
urie atq̄ diuuis lapidibz eū obruet ip̄s
ciuitatis 7 morietur ut auferat malum
de medio iūi. It̄ om̄s in obediā morte dig
na est puniri. p̄ceptū q̄ quidā laqueus 3.
Vn̄ ecc. vi. Vinclā sapiē q̄ alligatua sa
lutaris. t̄ngressio uō p̄cepti siue in obe
diencia t̄ngulatio 3. siu ipsius. P̄reca 7 in
obediā 3. miseria p̄sentis sc̄li in qua sumus.
Vn̄ murū 3. quō ultra modū non odim'
in obediā que in tantā miseriā nos po
suit p̄ quo om̄s morti ad iudicij sumus.
Ita interfecit om̄s amicos n̄ros q̄ mortui
sūt 7 illos qui remanserūt 7 nos ipsos
adhuc interficiet. Vix h̄t hō tam bonū
amicū que odio n̄ h̄ret si tot 7 tanta
mala ei feciss; 7 ad huc facit quāta fecit
7 ad huc facit in obediā nobis. Sedo po
test uale ad detestatiōē hui' pecc̄i mag
nitudo remedij quo in dignit illd̄ p̄c̄m
ad sui auarōem. Oportet enī ut fili' dei
fieret obediens usq̄ ad mortē. ut pecc̄m in

obediencie sanaretur. B. Ex consideratione
remedy p̄c̄uli mei estimo q̄ntitatē in iū
tate potius timē debemus in obediencia
quā mortē exemplo filij d̄i de quo B. me
mentore f̄s. xpc̄ ne p̄deret obediā p̄di
dit uitam. It̄ n̄ dabit in obediencia copiam
sui tantus obediē amator qui maluit mo
ri quā n̄ obedire. Tertio pot̄ ualere ad
detestatiōē hui' pecc̄ati si ostendantur ma
la que ex in obediencia secūtur. Notand' ḡ
qd̄ in obediā p̄mo hōiēm facit ydolatrā
Vn̄ p̄mo 12. xx. Quasi scelus ydolatrie ē
nolle acquiescē. In obediencia negat d̄m in
quantū ipse 3. d̄ns. Vn̄ luc. vi. Quid uo
catis me d̄ne d̄ne 7 n̄ facitis q̄ dico. Vera
recognitiō d̄ni ē obediā. fides q̄ 3. sine o
bediā potius cedit ad otumeliā d̄i quā ad
honore. Maiorē enī otumeliā facit d̄no
n̄ro ihu xpo qui n̄ uult ei obedire eo qd̄
n̄ credit eum esse d̄m. Tunc enī p̄gnorā
ciam peccaret que culpā eius ali q̄ntulum
diminueret. Sedo in obediā reddit homi
nē maledictū. Vn̄ xxvii. deut. maledēs
qui n̄ p̄manet in sermonibz legis hui' nec
eos ope p̄ficiat. 7 xxvii. Si noluis audire
uocem d̄ni d̄i tui ut custodias 7 facias oī
a mandata ei' 7 c. Venient sup te om̄s
maledictiōēs iste 7 apphendent te. male
dictus in ciuitate maledēs in agro. male
dictū horreū tuū 7 maledcē reliquie tue
maledict' fruct' uentis tui 7 fruct' terre
tue. armenta bouum tuoz 7 greges ouū
tuaz. maledēs eris in grechens 7 maledēs
egrediens 7 p̄s. maledcā qui declinant

a mandatis tuis. 7 xli. ecc. De uobis uiri
 impu qui deliquistis legē dī altissimi. 7
 si nati fūistis in maledictōe nascemini. 7
 mortui fueritis in maledōne erit pars uā.
 hec maledictio figurata: xvi. h. In h. qd
 dñs maledixit ficulnee fructū n̄ hñti.

De malis q̄ ex inobediā sequūt. cyviii.

Tercio fere omnia mala hui' sc̄li ex in
 obediā pueniūt sicut pot' haberi. xviii.
 deut. vbi p̄t illd. Si audire nolueris uocē
 filij dī ut custodias 7 facias oīa mandata
 eius. quibusdā int'positis dicit. mittet dñs
 sup te famē 7 esuriam. 7 increpationem
 in oīa opa tua que tu facies donec dicit
 te. 7 c. Jco inferiora n̄ra nobis n̄ obedi
 unt. qz nos dō ul' illi qui loco ei' n̄ obe
 dimus. Vñ gen. iij. lo q' comedisti de
 ligno ex quo t' p̄cepam ne comederes
 maledcā terra in ope tuo. 7 p̄t spinas
 7 tribulos germinabit t'. Jco carnē suam
 multa inueniūt inobediēte q' p̄latis
 suis obedire nolunt. In obediā cū fac
 ut a dō n̄ exaudiam. Vñ p̄t. xviii. Qui
 declinat aures suas ne audiat legē oīo
 eius fiet execrabilis. Aug. Qui a p̄ceptis
 dī auertatur q' in oīone postulat n̄ mere
 tur. Si obediremus dō dñs obediret nob.
 7 etiā creature. Vñ j. jo. iij. Si cor n̄rū
 n̄ reprehendit nos fiduciam hemus ad dñm
 ut quicq' peccerim' accipiam' a dō qm̄
 mandata eius custodimus. Quia iosue
 mandata dī custodiebat. sol 7 luna ei o
 bedierunt. Immo ipse dñs ei obeduit.
 Vñ iosue x. Sol sta cūa gabaon. ne mo

uearis. 7 luna d̄ ualle ayton. Steterūtq;
 sol 7 luna donec ulciscerent' se gentes de
 inimicis suis. Stetit namq; sol in medio
 celi 7 n̄ festinauit accūbere spacio unū
 diei. 7 subdit. Non fuit ante 7 p̄tea tam
 longa dies. dō obediēte uoci hoīs. Igi
 mus 7 alia creaturas irrationabiles sc̄is
 obediētes. eo q' ipsi uere obediētes essēt
 p̄latis. Vñ legitur de abbe p̄abo q' p̄cepit
 discipulo suo iohi ut afferret ei finū boū
 qui erat ei necessarius. At ille ait. In loco
 ubi finus est hitat leena. cū abas dixit
 Si uenit sup te alliga eā 7 duces eā tecū
 Iuit iohs 7 inuenit leenā 7 cū uell'
 sup eum irruere ipse uoluit eā tenere
 s; fugit. 7 iohs sequebatur eam dicens.
 Abbas n̄ p̄cepit ut alligā te ducā ad eū
 7 statū bestia substituit. 7 tenens eam reuē
 batur ad monasteriū. Qd cū abbas ui
 didit; ne forte ex h' sc̄o discipuls ex ro llētur
 ait. Sicut tu in sensibilib' es. ita 7 in sen
 sibile bestiam adduxisti. Solue 7 dūnce
 eam ut p̄gat ad locū suū. Quarto pot'
 uale ad dec' hui' peccā hoc q' h' peccatū
 tm̄ displicet dō. Hec mirū si displicet
 dō qm̄ homo n̄ obedit ei. cū uidet eū
 obedire reb; uilissimis sic terre. Vñ ecc̄
 x. Pecunie obediunt oīa. Obedit 7 ho
 ancille sue. s. carni 7 uilissimis mēbris
 s. que gnationu deseruiūt. Obedit etiā
 dñs terrenis. obedit 7 hostib; suis. s. de
 monib; 7 tm̄ creatori suo n̄ uult obedi
 re. Vñ b. loquēs in p̄sona dñi. q' causa
 est q' in unice meo uirōq; libet pocul

seruare quā in. Hō ille uos pascit. nō
creauit si parua h̄ uidentur gratia. n̄ ille
s; ego redemi uos n̄ auro ul' argento. n̄
sole ul' luna. nec aliquo angloꝝ si pprio
cruore. Item n̄ s; murū si displiceat dō h̄
qd' hoīes sibi n̄ obedunt. cū eoz obedi
entiam regno celoz uelit emē. nec si eam
h̄re possit. quā demones z dñi terreni q̄
p nicho h̄nt. Item notat dō obedire ad le
ua z utia. dyabolo uo ul' uulsumus me
bris suis obedunt ad mortē eoz. Aug. le
ua uib; d̄s ut mererū uiuam' z obedi
re negligim'. Præterea cetē creatē dō obedi
unt. sol z luna z alia corpa celestia. uix
illō. Preceptū posuit z n̄ p̄teribit. Quib;
tū n̄ tot bona fecit. Non enī creauit ea
ad ymaginē z similitudinē suā ita exp̄
se sic hoīem n̄ redemit ea sanguine suo.
Non timent z puniri ab eo si ei n̄ obedi
unt. nec spant remunerari ab eo si obe
dierunt. z tū homo dō n̄ obedit qui
tot bona a dō recipit. z tot bona sperat
si ea custodierit cū illa ei obediant. Qu
to pot' uale ad detest' hui' peccā. h̄ qd'
in obedientes locy demonū sūt. Inter
enī om̄s creaturas n̄ inueniuntur nisi due.
creature que n̄ obediant dō. s; demōēs
z mali hoīes. Vñ Job. habitent in tab
naclo eius locy eius. q̄ n̄ s; imo uidentur
in obedientes dñi' attrinere sicut z obedi
entes dñs reputat suos attrinentes. Vñ
m̄. xii. Quicūq; fecerit uoluntatē patris mei
qui in celis; ipse m̄s fiat z soroz z m̄r est.
Qd' omnia ad obedientiam mouent. c. xix.

Ad obedientiam mouent uniuersa. mouet
enī d̄s. Vñ Jo. vi. Descendi de celo nō
ut faciā uoluntatē meam; s; uoluntatē ei' qui
misit me. Ad phil. ii. hūiliauit se metip
sū sc̄s obediens z c. Ad obedientiam z mouet
angli exemplo suo cū dō obediunt custodi
endo hoīes. Ab ortu enī hoīm custodiunt
eos quātuncūq; sūt hoīes despecti usq;
ad horā mortis. z tunc si digni; deportat
eum in paradysum ut h̄etur de lazaro
lu. xvi. in ps. Angelis suis mandauit
de te z c. Ipse z creature cetē exemplo
suo mouent ad obedientiam. Vñ ultra mo
dū durus uidetur esse qui amonitōi
uniuersitatis n̄ acquiescat. p̄cipue cū
tot flagellis diuinis in cessant ad obe
diant stimulemur. Om̄s enī miserie p̄
sentis uite q̄ quedā flagella sūt quib;
dñs in obedientiam hoīs punit. z ad obe
dientiam excitat. Vñ in obedientes hoīs
duriorez asinus uidentur esse. Illi flagellat
z aculeis obediunt. **De hys q̄ pertinent ad
obseruanciam sollempnitatum. c. xx.**
Sequitur de inobediā eoz qui sollemp
nitates n̄ obseruant. de qua h̄ m̄ agem'.
Primo ostendunt que sūt ea que perti
nent ad obseruanciam sollempnitatū. Secū
tangemus aliq; de pueritate hoīm qui
in sollempnitatib; faciūt dia eis ad que ip
se constitute sūt. Notand' ḡ q̄ uñ sūt
que p̄tinent ad obseruanciam sollempni
tatū. Primum uacare a t̄c̄n̄s opib;. Vñ
xx. exo. Sex dieb; opaberis z facies omnia
opa tua. Septima autē die sabb̄m dei

tu est. n̄ facies in eo omne opus tu & fi-
 lius tuus & filia & seruis tuus & ancilla
 tua. q̄oneū ē ad h̄ exemplo d̄ni. Gen̄. 17.
 ubi legit̄ q̄ requieuit d̄s die septimo.
 ab omni ope qd̄ pararat. Nec solū uacā
 d̄n̄; a terrenis opibz; ex teri. immo ē in-
 terius a sollicitudine t̄renoz. v̄n̄ eze 47.
 Qui quiescit quiescat. Qui quiescat in
 quā in corpe quiescat & mente. Sedm̄;
 depositio peccā. v̄n̄ jē. xvij. Nolite pon-
 dera portare die sabbi. in uigilia sollempni-
 tatis. deberet quilibz; attende utriū
 aliqd̄ peccatū h̄ret in se. & si h̄ret p̄ uacā
 cōfessione debet ibi remouē. v̄n̄ b̄. Ad hoc
 nobis uigilie p̄ponunt̄ ut uigilemus
 si in aliquo peccō ul' negligencia dormi-
 uimus & p̄ occupem̄ scōz facie in cōfessioē
 d̄ercū est ut caueam̄ ne peccā cōmittam̄.
 v̄n̄ exo. xx. Memento ut diem sabbi sc̄i-
 ces. h̄ est sc̄m̄ cōserues diligēt̄ in eo a pec-
 catis cauendo. Quartū; ut utilitati aīe
 intendat̄ sp̄ualia opa faciendo. **De quibz;**

quibz; uacandū ē in festis.

Quinq; uō sunt quibz; sp̄aliter uacandū
 est in festis. s. laus d̄i. sermo d̄i. meditatio
 sc̄a. oratio. elemosinarū largitio. Laudi
 d̄i tunc uacandū ē qz̄ observatio sollemp-
 nitatū q̄ quedā est in choatio beate uite
 q̄ expectamus. v̄n̄ sicut ibi erit opatio
 assidua d̄i laudatio. sic in festis intendē
 debent̄ laudi diuine. B̄. Nich̄ adō in t̄ris
 rēp̄sentat̄ q̄dam celestis habitacionis sta-
 tū sicut alacritas laudancū d̄ni. Sermo
 in ē diuino festis uacandū ē; v̄n̄ ec̄.

xxxvij. Sapiām scribe in t̄p̄e uacuitatis.
 & qui minorat̄ actu p̄cipiet eam. homo
 multus occupatus lum̄ sapie a se repellit
 sicut arbor ramosa lumen solis solet re-
 pellere. idō d̄r̄ ec̄ xi. fili ne in multis sit
 accus tu pluribz; intent̄ minus est
 ad singlā sensus. Meditatio ē sc̄e uacā-
 dū; in festis. Seneca. Dimitte oīa impe-
 ditāta & uaca bone menti. nemo ad eam
 puenit occupatus. Meditatio uō sc̄a in
 sollempnitatibz; circa uī. p̄cipue solet uer-
 sari. s. circa d̄m̄ qui sic sc̄m̄ illū remuniā-
 uit. cui sollempnitas agit̄ p̄ modico serui-
 cio sibi exhibito. & debz; homo aīari ad
 seruiendū tam libali d̄no. v̄n̄ in ps̄.
 Vacare & uidete qm̄ ego sum d̄s. Satis
 apparet in remunatione scōz qm̄ ipse
 sit d̄s. Debet ē meditatio sc̄a uersari cir-
 ca sollempnitatē istam quā expectam̄. Cui
 figura sunt sollempnitates p̄sentis uite.
 & sicut in festis istis n̄; temp̄ congregandi
 s; cōgregant̄ utendi. sic neq; in illa sol-
 lempnitare temp̄ erit aliquid cōgregandi.
 v̄n̄ magnā indigentiā tunc habebunt
 qui sibi n̄ p̄uiderunt. p̄cipue cū n̄ sit ibi
 locus mercandi nec aliquid recipiendi mu-
 tuo. In festiuis diebz; debz; homo admira-
 ri delicias illi sollempnitatis & accendi ad
 desiderium eoz. B̄. Quid ē q̄ n̄ optamus
 ē p̄ medios enses. Si oporteat declinare
 ad tantā miserā. & ad tantā accelerare
 glām. gg. Quid p̄dest int̄ esse festis ho-
 minū si de esse cōtingat festis angloz.
 xvi. eze hoc dicit d̄ns d̄s porta atry

interioris que respicit ad orientem erit el
ausa vi diebus in quibus opus sit. Die autem
sabbati aperietur. Porta ista respiciens ad ori
entem est meditatio de deo. a quo ortum ha
bemus. cui meditationi non possunt homines
in terrene ferialibus diebus propter terrena opera
ideo deberent ea in terrene diebus quietis et
sicut sollempnitates presentes figure sunt
eterne sollempnitatis. sic et uigilie que pro
ponuntur figure sunt temporis presentis. Unde in hoc
quod uigilie festis proponuntur ostenditur. quia
uia sancta ad gloriam ultimi sollempnitatis puen
erunt. et qua uia oportet nos ire si ad eam
uolumus puenire. Beatus Bernardus. Vniuersum tempus presentis quod
dam uigilia est sollempnitatis future et e
terni sabbati quod prestolamur. nec cessabit
diuturnitatem uigilie si eternitatem sol
lempnitatis attendas. sic beatus Bernardus. tangit in
festis istis. Vigilia equalis est festo. festum
enim diurnum precedit uigilia diurna.
Sed sollempnitatem illam eternam precedit uigi
lia. quia unius diei spatium ultimi sollempni
tatis iuxta uisum presentis. mille annis ante o
culos tuos et cetera. Sed sunt qui uolunt facere festum
stultorum. Prius enim uolunt facere festum quam
uigiliam. Illorum festum quod diurnum est. Vi
gilia uero erit eterna. Ipsi facient uigilia
cum dyabolo in inferno non in pane et aqua
immo erunt per infinita milia annorum
et lingua eorum ardebit igne et unam
guttam aque hanc non poterunt. Argu
mentum ad hanc lucum. xvi. de diuice epulare
qui tot annis transactis peccat gut
tam aque et nudum hunc. Tercio debet

uersari meditatio circa te ipsum ut ui
deas in quo statura es. Genesim. iij. Adam ubi
es et ex cogites defectus tuos. et quomodo fa
cilius ad lucem portis puenire. Quarto
uero debet uisari meditatio circa sanctum cui
festum celebratur. circa quem tria debemus at
tendere. Auxiliu sancti. exemplum sancti. iustifi
cationem nostram. sicut dicit beatus Bernardus. Auxiliu sancti
quod potens in terra potentior est in celis ante
faciem domini dei sui. Si dum adhuc uiueret
misertus est peccatoribus et orauit pro eis ut
tanto amplius quanto uerius agnoscat mi
serias nostras orat pro nobis patrem. quia beata
illa patria caritatem eius non immutauit sed
augmentauit. Neque quia in passibilis fides est
ideo omnino impassibilis fides est. Sed nunc potius
in diuit sibi uiscera misericordie cum ante fontem misericordie
assistit. Est et alia causa que magis urget
scios ut solliciti sint de nobis. quia iuxta uo
cem apostoli deus punitet nos ne sine nobis
deseruerit. De exemplo patrum. Sed et diligenter
ceteri meminerit confusionem nostram intueamur. quia
homo ille similis fuit nobis passibilis ex e
odem luto formatus ex quo et nos. Quid est ergo
quod non solum difficile sed impossibile credimus
ut faciamus opera que fecerunt. Sic in sollempni
tatis eorum gaude et confundi debemus. gau
dere quia patronos promissimus. confundi quia
imitari non possumus. Ita semper gaudium nostrum
in hac ualle lacrimarum conduri deberet. Ora
tionem et uacandum est in festis sic et sancte medita
tionem. meditatio enim et oratio sunt quasi duo pe
des quibus in celum ascendendum est. Beatus Bernardus. Ascen
damus duobus pedibus. meditatione et oratione.

meditatio docet. oratio ne desit opti-
ner. eunt in tendendū z elemosinarū
largitioni iuxta illd. Comedite pingua
z bibite mullū z mittite parcel hys qui
n̄ parauerunt sibi. **De pulcritudine eoz qui
officia agūt. ul' ip̄ que festa instituta sūt.**

Sed multi hodie nich hox . **cxv.**
obseruant que ip̄ sollempnitates
institute sunt. qz nec a terreno opere
uacant. nec ponda peccatorū deponūt
z amplū peccant in festis quā in aliis
dieb; z neglecta utilitate aīe delicis
corpali; in tendunt. Contra illos qui
a terreno ope n̄ cessant p̄mo pot' uale
qd legit' mū. xv. de illo qui colligebat
ligna in sabbo. que moyses z aaron reclu-
serūt in carce requirentes a dño quid de
eo facerent. Dixitq; dñs ad moysen. mor-
te moriatur homo iste. Obruat eū lapi-
dib; oīs turba extra castra. qd sc̄m multū
cū z ligna spūaliter scindit. qui mariam
ignis infernalis sibi colligit. Qui lapida-
tus est. qz duris oburgationib; incre-
pandus z qui n̄ uult cessare z in festis
quin naturā ad suū incendū colligat.
Potest z ualere contra peccm hox si osten-
datur in gratitudo magna z pueritas
que sunt in h̄ peccato. Notandū ḡ quod
illi qui dñicam diem n̄ obseruant in-
grati sūt dō de carōe mundi. z de h̄ qd
p̄ eis uoluit nasci in ualle hui' miserie
z de bñficio q' mundo contulit in die sue
resurrectionis z in die pentecost' qñ sp̄m
sc̄m misit in discipulos suos.

Quare dies dñica celebris est. cxvii.

Omnia enī ista die dñica sc̄a sunt.
ip̄ que dies illa celebris h̄nda est.
tales peccant in patre z filiū z sp̄m sc̄m
In patre cui' potencia mundū creauit.
In filiū cui' sapiā mundū redemit. In
sp̄m sc̄m qui tali die in mundū missus
est. Ipsi ingrati sūt suo creatori z redēp-
tori z solatori. Bene deberent aliq' pro
to face die illa qua d̄s multū fecit p̄ eis.
Deberent z cauere a casu in honore dñice
resurrectionis. Non deberent z sp̄m sc̄m
ab hospicio suo repellē in illa die qua
ecc̄ie datus fuit. **Quare die sabbo honor-**

Exhibetur beate uirgini. cxviii.

Et notand q' sicuti quadruplex ratio
assignatur quare dies dñica celebris ha-
betur. sic pot' quadruplex ratio assigna-
ri quare beate uirgini in sabbo potius ho-
nor exhibetur quā aliis dieb;. Prima rō
est qz beata uirgo in sabbo in quo dñs
fuit in sepulchro in fide stetit aplis dis-
cedentib;. Secūda ratio est qz sic a ieiunio
septe ferie fit transit' p' sabbm ad sollemp-
nitatē dñice. ita a miseria p̄sentis uite ul'
peccati fit transitus ad statū gr̄e ul' gl̄e per
beatā uirginē. Tercia ratio z qz tali die
legit' multo cūens beata uirgo miracula
fecisse z bñficia peccatorib; p̄stasse.
Quarta ratio ē qz apud grecos fuit que-
dā ymago beate uirginis cui' uelamē ano-
na septe ferie diuina uirtute recedebat.
z p̄t nonā sabbi sibi dī uirtute redibat
cui' miraculi h̄ ratio potuit esse ut ostē-

deretur qd p̄cipue tali die facies beate
uirginis peccatoribus orantibus in cendebat
p̄p̄ q̄ greca diem illam sollempnem dixe
runt. Deinde consuetudo illa ad latinol r̄m
fuit quantum ad h̄ ut in illa die sp̄aliter ho
noz beate uirginis exhibentur. Valde p̄uſi
uidentur esse qui nolunt in festiuis diebus
a terreno ope cessare qui potius uolunt
laborare in seruitio dyā quā quiescere in
seruitio xp̄i. qui potius eligunt statū mi
serie ut in sudore uultus sui pane uesti
tur. quā statū ante peccm̄ ut sine dolore
panē suū comedant. Potius uolunt in hoc
in choare infernū suū quā paradysum.
Queda in choatio paradysi est quiet sollemp
nitatū. Potius uolunt laborando ire in infer
nū quā quiescendo in paradysū. Extra p̄
quietē sollempnitatū celerius uadit ī para
dysum quā p̄ labore feruiliū diez q̄ fig
atū ē in h̄ q̄ legit̄ act̄ 1. qd̄ mons oliueti
erat iuxta iherlm̄ sabbi h̄ns iter ut in mō
re oliueti ecclesia designetur. que p̄ quietem
sollempnitatū in celestem ierlm̄ tendit. Extra
illos qui pond̄ pecc̄i in festis nolunt de po
nere. Primo uidentur esse q̄ leḡ eisdre y. ulto
q̄ uernas die sabbi clausit portas ierlm̄
ne inferrent uenalia et d̄minat̄ ē eis. Qd̄ si
sc̄d̄ hoc facerent poneret in eos manū. tales
qui pond̄a peccatorū uolunt portare ualde
puerli sunt. Potius enī uolunt portare onus
dyā graue. quā onus xp̄i leue. sic h̄etur. q̄
xi. Jugū enim meū suauē ē et on̄ meū leue.
dicit d̄ns. Qd̄ onus dyā ē peccm̄ sic graue
h̄etur ex illo uerbo ps̄. Sicut onus graue

graue sunt sup me. et ex h̄ zach. y. fi
guatur iniquitas p̄ talentū p̄sibi. Tales
potius uolunt portare onus qd̄ demergat eos
in pfundū inferni. quā onus p̄ quo demer
et gl̄a paradysi. et tū ipsi n̄ p̄mittent as
nū suū onerati esse ultra quā debeat sibi
ipsis in hoc nullo m̄ opariunt. nec festi
nec aliis diebus peccatores ad colū dyā uide
tur esse. bñ apparet qd̄ malu d̄m̄ h̄nt q̄
nec festiuis diebus p̄mittit eos quiescere
dyā uideat esse d̄ns eoz de quo scriptū est
erudelit̄ ē et n̄ miserebit̄. Peccator n̄ solu ser
uit dyā ē immo est q̄ pecc̄i ipsius. uide
sup illd̄. misit in eos iram indignatōis sue.
Dic̄ glo. tantū pot̄ dyā in hoīe malo qm̄
tūm ho in peccore suo. Contritio et miseria
tal in uis eoz et uia pacis n̄ cognouerunt.
Impietas que in eis ē n̄ p̄mittit eos quies
cere. Vñ ysa. lviij. Impy q̄ mare ferues
qd̄ quiescē n̄ pot̄. et t̄m̄. i. Peccm̄ peccant
ierlm̄ p̄p̄ea instabilis fct̄ ē. Misce q̄ uox
auerunt egyptios eos uexare uidentur.
ḡg. Isrl̄ sabbi accepit in munē. egypt̄
p̄mittit multitudine et magis
bestiales uident̄ esse tales quā asina ba
laam. in hoc q̄ illa p̄questa ē de d̄no suo
qui unq̄ agebat in eam ut leḡ nū. xxij.
Ipsi aut̄ nesciunt queri de d̄no suo dyā
qui addo inique ait in eis. fatuus uideatur
esse qui p̄ talibus petit requiē eternā p̄
mortē eoz cū ipsi in sua uita nunquā
requiem amauerunt. p̄cipue cū scriptū
sit in fine ysa. Er̄it sabbi ex sabbo. Ex
quiete enī mentis in p̄senti sequit̄ quies

in futuro dicit dñs. *h. xi.* Venite ad me omnes qui laboratis et onerati estis et ego reficiam uos. et miseri homines fugiunt eum. Clamat autem dya' strarum et miseri homines currunt ad eum. De illis uero qui amplius peccant in festis quod in aliis diebus; notandum est; quod ipsi sunt ualde fatui et pusi qui in tempore sancto non sancte uolunt uiuere similes illi qui ex ecclesia cauere a peccato. et in ecclesia omnium in mundicia se exponunt. Sicut loco sancto defendendum est sic et ipsi sancto. Siquis in omnibus festis araret et foderet. ipse ualde malus reputaretur. Quod non multum peccant qui in diebus dominicis fornicant. Cuius enim possit; deo quod aliquis in omnibus festis araret et foderet. quia quod semel dominica die fornicaretur. non ideo instituit ecclesia ut in festis cessaretur a terrenis operibus que bona sunt ut malis interderetur. sed ut interderetur spiritualibus que meliora sunt festa instituta sunt ad gratiam sanctorum acquirendam et ipsi eorum iram prouocant. Tempus illud quod di seruius apparum; dyabolo deditur a peccato cupiditatis. tunc in aliquo sibi cauere et ebrietati et luxurie et superbie et lasciuie et ceteris uicis se exponunt. amplius offendunt dominum in dominica die quam per totam septimanam. Non uident talia festa esse diuina uident impluisse in magna parte quod demones intendebat. Jam enim per magna parte quiescere fecerunt dies festos dei a terra. Sollemnitates ecclesie iam per magna parte similes facte sunt illis de quibus legimus ysa. 3. Sollemnitates ueritas odium anime mea facta sunt in molesta laborum sustinens et tunc 3.

viderunt ea hostes et deriserunt sabbara eius. Illi uero qui in festis uoluntariis corporis uacant. ut deliciis corporalibus et ornatu corporum. Sicut ualde pueri sunt. De ancilla enim dominam faciunt. et festum quod deberent facere deo celi faciunt suo uentri. hi sunt quorum deus uenter est. ut legimus ad phil. 3. hi non domino ihesu christo sed suo uentri seruiunt. ad ro. xvi. Contra sollempnitates eorum dicit 3o. Valde absurdum est nimia saturitate uelle onerare uentrem quem sancti deo placuisse per ieiunium et xlii. leuit. Sabbatum requietionis; affligentis quod animas ueritas. Ipsi credunt ut uidetur quod festa ista instituta sunt. ut refectio uentris fieri possit uacare et impletioni uentris in mundi. et uentris. Ideo dominus ommunatur eis miro modo. malach. 2. vix enim audere ommunationem illam dicit non spiritus sanctus per prophetam eam dixit. sic enim legitur ibi dissipam super uultum uestrum stercorem sollempnitatum uestrarum dicit dominus. *De inobedientia excommunicatorem contempnentium et duabus speciebus eius et quod multum sit timenda excommunicatio. xxxiii.*

Sequitur de inobedientia eorum qui contempnunt quam ab ecclesia excommunicant et notandum in primis quod due species excommunicationis sunt. scilicet maior et minor. minor separatur a sacramentis ecclesie. maior uero separatur ab ingressu ecclesie et a comunione fidelium et a sacramentis. et hec dicitur anathema. et possunt xy. rationes assignari que timenda sunt multum excommunicatio. Primo timenda est quod hec est ictus gladii spiritualis qui magis timendus est quam ma-

terialis. De hys gladiis leg' xxy. luc. Ecce gladii duo hic. Aug' & dicit de illo q' excommunicat' q' graui' h' est illi qua' si ferretur gladio. si a feris deuoraret'. si flammis exureret'. Secundo timenda; excommunicatio qz excommunicat' e' ut homo ualde infirmus qui nullu' remediū ul' medicinā pot' h'ere. Ipse enī est separatus a sacramentis eccē que sunt q' medicine. De quibz medicinal' legitur xxxvii. eccl'. Unguentarius faciet unguenta pigmenta suauitatis & uctiones & faciet sanitatis. Tertio uō timenda; excommunicatio. qz excommunicat' est uelud hō captus ab hostibz suis omni auxilio destitutus & omni succursu. qz p' uatus; a comunione fidelium. nec h' parte in aliquibz bonis que sunt ab eccē. Ipse est similis illi qui cadit in foveā uel subouert' n' h' qui subleuet'. & idō ue illi. eccl'. vii. Ve solt qz si cecidit n' h' subleuantē. Tertio uō dicit' p' xviij. frat' qui aduuntur a frē q' ciuitas firma. Quarto timenda; excommunicatio qz excommunicat' e' uelud infirm' hūm' morbu' in seculū. qz a sociis hoīm eicitur. idō lepra ab hominibz multū timetur qz morbz contagiosus est. & multi sūt qui dicūt alias infirmitates det' m' dñs si placuit sibi; a lepra me custodiat. Excommunicatio uelud lepra spūalis est. Vñ p' lepra marie figurata ē m' xij. & in h' excommunicat' deterior; ceteris peccatoribz. qz si alij peccatori loquor ul' alit' comunio qualiscūq; sit ex eo q' n' e' ex coicatus n' e' m' pictm. h' in excommunicato

magnū & pictm. Vñ aliqui sunt qui potius eligerent mori quā semel excommunicari cū deliberatione alicui excommunicato & casu n' cesso. & in uitate melius est; comedere cū porco quā cū excommunicato. det' oris & dicitur in h' uidetur esse excommunicatus quā infidelis. Vñ j. ad cor. v. Siquis te nominat' inter uos & fornicator; aut uariu' & c. cū hui' modi n' cibū sumere. Aug' eam nominationē intelligi uoluit ap'ls que fit in quēquā cum suā ordine iudiciario & integritate p'fertur. & uō sic legitur. Siquis infidelū uocat uos ad cenā & uultis ire. omne q' uobis appositū sūt manducate. Quinto uō timenda; excommunicatio qz excommunicat' e' uelud canis in mund' cui n' licet intrare eccē. & in uitate magis offenditur d's quā ipse intrat in eccē quā si unus canis intraret. ap'ls ult'. foris canes. eccl'. xii. Que excommunicatio scī ad canē. Sexto timenda; excommunicatio. qz excommunicatus q' membrū abscisum a corpe q' nullius ualoris ē. Quā ualeat manus abscisa a corpe. & sicut sup' oīa timenda; abscisio membri a corpe sic nich' magis debet timē xpianus quā separari a corpe xpī qd; e' eccē. Vñ aug' sup' jo. nich' sic debz xpianus formidare quā separari a corpe xpī. Si enī separatur a corpe xpī iam n' est membrū ei'. si nō est membrū eius. iā non uegetat' spū ei'. Septimo timenda; excommunicatio. qz homo excommunicatus simul; palmitē absciso a uite qui minoris ualoris est quā

ceteri rami postq̄ abscisus ē cum ualde
 sit utilis dū uita adheret. Adhuc abscis
 ualet ad h̄ q̄ in igne ponatur. ex alut ra
 mis multa utilia possūt fieri s; n̄ sic ex
 palmure. Vñ xv. eze. fili hoīs qd̄ fiet lig
 no uital ex omnib; lignis nemoꝝ que sūt
 inter ligna siluarū. flunq̄ tolletur ex ea
 lignū ut fiat opus aut fabricabit̄ de ea
 paxillus ut dependat in ea q̄cūq; uas.
 ecce igni datū s; in escam. 7 in 30. xv. Sicut
 palmes n̄ pot̄ facere fructū a semet ipso
 nisi manserit in uite sic nec uos n̄ in me
 manseritis. Octauo timenda est excommuni
 catio. qz ille qui excommunicat̄ sathane tra
 ditur. Sicut eccl̄a hereticos diuicos reliquit
 selari potestati. ita illos qui excommunican
 tur potestati sathane tradit. Vñ aug. d̄s
 xpianus qui a sacerdote excommunicat̄ sa
 thane tradit̄. qm̄ qz extra eccl̄am dya. sic
 in eccl̄a xpc. ac p̄ hoc dya tradit̄ qui ab
 eccl̄e cōmuniōe remouetur. 7 ap̄le. j. ad cor.
 v. ego quidem absens corpe p̄sens autē
 spū iam iudicauit ut p̄sens eum qui sic ope
 rat̄ s; in noīe dñi nr̄i ihu xpi congrega
 ris uobis 7 meo spū cum int̄te dñi nr̄i
 ihu xpi tradere h̄ hoīem sathane. 7 loq̄
 batur de corinthio fornicatore qui erat
 excommunicand̄. Nono timenda s; excommuni
 catio. qz excommunicat̄ est sicut infidelis.
 Vñ xviii. q̄. dñs de excommunicato. Si eccl̄e
 siam n̄ audierit sit t̄ sicut ethnicus 7 pu
 blicanus. Decimo timenda s; excommuniatio qz
 excommunicat̄ uidet̄ esse deterior quā gentis.
 Est enī q̄i apostata a xpiana religione.

Vñ cōmunit̄ dicunt̄ excommunicati esse ex
 legem 7 ex xpianitate. 7 sicut deterioris cō
 ditionis est qui ab aliqua religione apos
 tatar̄ q̄ ille qui nunq̄ in religione fuit
 7 ille qui degradatus est ab ordinib; suscep
 tis deterioris uidetur esse cōditionis quā qui
 nunq̄ ordines suscepit. ita q̄ extra xpia
 nitatē positus s; p̄ culpam suā deterioris
 cōditionis q̄ qui nunq̄ xpianus fuit. Vñ
 sup̄ illd̄. sit t̄ sicut ethnicus 7 publicanus
 Dic̄ glo. detestabilior ē qui sub noīe fidel
 agit opa infidelū quā ap̄te infidelis.
 uidet̄ aliquā legem h̄ licet n̄ sibi suffici
 entē. Gentilis aliquā legem s; excommuniat̄
 nullā uidetur h̄re cū ipse extra legē xpia
 noꝝ dicatur esse 7 n̄ sit iudeus ul' gentilis
 Inutilis t̄ uidetur esse. quo ad dñm 7 quo
 ad mundū. homo enī apostata uir in
 utilis ut legitur pul. vi. Undecimo timē
 da s; excommunicatio. qz isto peccō diabol'
 multos lucratur. Vñ quidā dya loquens
 in quodā demoniaco p̄t multas iura
 tiones cui'dā boni uiri dixit ei. qz
 h̄ erat peccm̄ quo plures lucrabatur.
 Vñ excommunicat̄ una die qm̄; facit p̄
 care centū p̄sonas dñi facit eas communi
 care sibi. Duodecimo timenda est exco
 munitio qz ualde dāpnosa ē. aufert
 enī homini partē suam de oib; nullis
 7 aliis bonis que fiunt in eccl̄a di. qd̄
 n̄ s; parū dāpnū. Quis enī digne
 sufficeret estimare ualorē unū mille 7
 h̄ que dicta sūt de maiori excommuni
 catione intelligenda sunt.

.cxxxv.

In q̄ p̄sonal peccat q̄ minore ex cōdicatōem dēp̄nit.

Sequitur de peccō eoz qui dēp̄nūt in
 noxam ex cōmunicatōem ⁊ idō n̄ timent
 cōmunicare cū ex cōmunicatis. licet cōmu-
 nicando minore ex cōmunicatōem in c̄-
 rant. Et notandū q̄ ille qui cōmunicat ex
 cōmunicato peccat in se ⁊ in eū cui cōmu-
 nicat. ⁊ in illū p̄ cui in iuria ex cōmunicatio
 lata ⁊ ⁊ in suam iurē eccl̄iam ⁊ in pa-
 trē sp̄ualem qui fert suam ⁊ in patrem
 celestem. In se peccat qz n̄ cauet sibi ab eo
 qui h̄t morbu d̄tagiosum in quo uidet̄
 min⁹ se amare quā porcū suū. Porco enī
 suo bñ caueret ab alio porco qui morbu
 d̄tagiosū h̄rēt. In eum ⁊ cui cōmunicat
 peccat qz cū ipse sit in firmis ad mortē
 ipse aufert ei remediū. ul' saltē minus
 efficac̄ reddit dū cōfessionē ipsius minu-
 it p̄ quā corrigi debuit. eccl̄. iij. Est cōsu-
 sio adducens peccm ⁊ cōsilio adducens
 gl̄am. ⁊ d̄. Imple facies eoz ignominia
 ⁊ quereat nom̄ tuū dñe. ⁊ michi. iij. Re-
 grediens de ciuitate uenies in babilo-
 nem ibiq; auaberis. Peccat ⁊ in eū p̄ cui
 in iuria ex cōmunicatio lata ⁊ qz aufert
 ei rem suam. Peccat ⁊ in eccl̄iam quam
 malo exemplo corrūpit ⁊ cui societati
 p̄ponit societate eoz qui sūt ut leprosi
 imo sicut canes ⁊ porci. Peccat ⁊ in pr̄s
 sp̄ualem cui suam dēp̄nit. Peccat ⁊
 in dñm quē in ministro suo spernit. luc.
 x. Qui uos spernit me spernit. Ipse
 pocul amā p̄uari m̄sa dñi. ⁊ altari qm̄
 mensa ex cōmunicati ⁊ soci⁹ amat socie-

tatē filioz dñi. quā filioz dñi. Idō merito
 in inferno soci⁹ erit dñi. Quidā in iuris
 patrū. qui n̄ uult eccl̄ie ianuam hūiliter
 ingredi. necesse h̄t in ianuā inferni non
 sponte dāpnatus introduci. *De peccō in
 discreto p̄cipiendi ⁊ de nū. modis in
 discreto p̄cipiendi. .cxxxvi.*

Sequitur de peccō in discreto p̄cipiendi.
 ⁊ notandū qz multis de causis ali-
 quis in discreto p̄cipit. ul' cū supbe p̄cipit
 iuxta illd̄ eze. xxxiij. Qd̄ perierat nō
 quesistis. s; cū austeritate impabatis e-
 is ⁊ cū potēcia. Seneca. Remissius sp̄an-
 ti meli⁹ p̄cipit. natura d̄max ⁊ animus
 human⁹. ⁊ in d̄clarū atq; arduū nitens
 facilius sequit̄ quā ducatur. It̄ in discreto
 p̄cipit qui nimia ul' nimis graua p̄-
 cipit. xxxij. q̄. Alligant onera graua ⁊ n̄
 portabilia ⁊ in ponūt in humeros ho-
 minū ⁊ c̄. ⁊ act. xv. Quid cēptant dñm
 iugū imponē sup̄ ceruicē discipuloz. que
 neq; uos neq; patres nr̄i portare pote-
 runt. It̄ in discreto p̄cipit qui p̄cipiēdo
 sensum suū sequitur. sicut illi quib; d̄c̄
 dñs q̄. xv. Iracū fecistis mandatū dñi p̄
 traditōem ur̄am ⁊ p̄t̄ sine causa uol̄ ut
 me docentes doctrinal ⁊ mandata hoīm.
 It̄ in discreto p̄cipit qui n̄ b̄nplacitum
 dñi n̄ utilitatē subditoz. s; p̄p̄iam utilita-
 tem in p̄cipiēdo querit. Et notandū qd̄
 p̄latus in p̄cipiēdo debet esse minist̄
 dñi ⁊ deferre mandatū eius ad subditos ⁊
 mandando deberet seruire dño ⁊ subditis.
 vñ aug⁹ in libro de morib; eccl̄ie. ubi ostē

dit omne uirtute esse amorem di. dicit
q iusticia est amor soli amato seruient. 7
ad recte impant **Sex q debent p lator cohi**

Sex uo sunt **be a multitudine pceptoz. cxxvii.**
que deberet p lator cohibe a multi
tudine pceptoz. Primu ; qd pmiu pare
tib; legunt duo pcepta fca fuisse. Gen. 1.
Ex omni ligno padyfi comedet. de ligno au
t scie boni 7 mali n comedat. 7 alim eoz
transgressi fut. Sedm ; h q uicim in ue
ritu semp cupim q negata sicut impe
tus aque crescit obice in uento. sic desidui
crescit in illis qui n hnt gram ppe in hi
bitione. De nullo alio fructu padyfi legu
tur pmi parentel comedisse n de fructu
uento. Ad ro viii. Sine lege peccatum
mortuu erat. 7 subdit paulo p. s. cu
uenisti mandatu peccati reuixit. It apte.
lex sub intravit ut habudaret delictu.
tertium ; h qd p lator poei deberent onia
subditoz portare qua grauari vn b. lo
quens p lator. Quid ingu urm sup nos
aggruatis quoz onia poei portare de
betis. 7 iij. b. y. dicit helyseus ad helya
Pater mi aurum isrl 7 auriga ei. Prelat
deb; esse auriga ut subditos regat. 7 au
rum ut onia portet. Quartu ; h qd qui ni
mis emungit elicit sanguine. ut legitur
pu. xxx. Prelati debent esse ut matres
lac dulcis doctrine subditis pnuando.
S; aliqui hodie placte pnuant sanguine
peccati. Quintu exemplu ; xpi dicentis.
h xi. Jugum meum suauet 7 on meum leue.
ipse 7 noua legem dedit. n. v. n impe

ranto s dulcedine pmiu ad legi amatoze
adtrahendo. Beati inqt paupel spu qm
ipsoz ; regnu celoz 7 e. Sextu ; q p lator
ad uitozel debent esse salutis. Qui autem
multa pcpuit pocul salute in peduit
Et notand q ualde impy fut tales p lator.
Ipsi eni quasi uigulant ppos filios. Qd
eni pcepta eis faciut tot laqueos eis po
nunt. Vn accidit q que n strangulat un
laqueus strangulat aliud. 7 que n caput
dya laqueo isto caput alio. Ipsi ponunt
occasione mortis iuxta filios suos qui
q frenetici fut cu debent eos elogare
ab eis ex mortu ponu uenenati fut 7 io
sibi noxia appetunt. Tales 7 prelati adeo
artant uiam padyfi q qn aliquis uult
pone pede in uia ipse ponit extra uiam.
Ipsi 7 paruulos unu diei 7 ualescentel
a magna infirmitate. ita onant si
essent fortes 7 sani. Paruuli unu diei fut
qui ad pnam ueniunt. Ipsi 7 ualescut
a magna infirmitate. Nullus tyrannus
tot in ungit sub pena mortis copalis
quot ipsi unungit sub pena mortis et
ne. Quot em pcpuntur tot sub pena
mortis eterne in merguntur. **Q in clau**

stris pcpue fut timda multitudine pceptoz.
Specialit aut rephensibilis ; **cxviii.**
numeral pceptoz in claustris. h
est unu illoz triu que solent religione
destruere. Argumentum de h hemus. Gen.
1. In pma religione que fuit in padyfo
terrest. in quo duo pcepta data fue
runt a quib; unu illoz fcm ; illoz q

solent religionē destruerē. Scdm̄ ⁊ singularitas de qua exemptū habem̄. ysa xiiij. de religione supna. a qua lucifer hoc peccō deiectus ē. Sedebo inquit in monte testam̄ti. ⁊ c. Alij ministrabant iuxta illd̄. ayilia milui ministrabāt ei ⁊ c. Tercū ⁊ amor t̄p̄alium. de quo habem̄ act̄. v. de anania ⁊ saphira. sic claustrales cauent ab alijs occasionibz peccādi sicut a multiloquio in quo n̄ de erit peccatū. ut leḡ p̄i. x. ⁊ a iuram̄to ex quo sequitur frequēter p̄iurū. sic deberent cauere a nimietate p̄ceptoz ex qua frequēter sequit̄ transgressio. **De hys qui nimis de facili ex dicit̄ ⁊ de hys q̄ debēt cohibē**

.cxxxix.

Sequitur de peccato eoz hoīes ab h̄ peccō. qui nimis de facili ex dicit̄. A quo peccō deberent cohibē sp̄aliter ista iij. s. q̄ ex dicit̄ ⁊ abscisio mēbrū a corpe eccl̄ie. Vñ omnia alia remedia debent adhiberi ante quā ex dicit̄ fiat. sic mēbro in firmo adhibentur p̄mo multa remedia ⁊ si ualere n̄ possunt remedia abscidit̄ ne pars sana corrūpat̄. Scd̄o nobilitat̄ corp̄is a quo p̄ ex dicit̄ mēbrū abscidit̄. Corp̄is enī illd̄ corp̄ xp̄i ⁊ multū. s. eccl̄ia. Si rex francie haberet infirmitatē in mēbro n̄ de facili abscidit̄ mēbrū illd̄. cū quanta ḡ cautela abscidend̄ ⁊ mēbrū de corpe xp̄i. Corp̄is totū eccl̄ie d̄remiscē debet q̄ unū mēbrū debz inde abscidi. sic accidit in corpe humano. q̄ corpe d̄re

misat si unū mēbrū amputand̄ sit. Tercio uō h̄ q̄ q̄ aliq̄s ex dicit̄ ip̄e gladio p̄cutiatur. s. achane tradit̄ sine cōsilio ⁊ auxilio relinq̄tur ut p̄us ostendit̄ ⁊. Non debz aut̄ causa esse parua p̄ quam filū gladio p̄cutit̄. lupus infernali bz exponit̄ ⁊ infirmū ad mortē sine cōsilio ⁊ auxilio relinq̄tur. Quarto uō h̄ q̄ ut frequēter n̄ sequit̄ ex dicit̄ onē utilitas q̄ solebat d̄sequi. Ex dicit̄ enī solet fieri ad h̄ ut illi qui ex dicit̄ corrigant̄. ⁊ ne p̄ls exēplo eoz corrūpat̄. hodie aut̄ dicit̄ accidit ut frequēter qz qui ex dicit̄ corpe ex dicit̄ d̄remiscit̄ ⁊ ad peccata frena laxat. Alij ⁊ corrūp̄untur qz dicit̄ ei. Vñ remediū uersum ⁊ in uenenū. Scd̄o raro essent faciente ex dicit̄ onē. p̄cipue gentiles. ⁊ raro essent d̄stituendi canonice sine. Notand̄ q̄ ad h̄ qd̄ scia sit iusta requirūtur tria. s. q̄ fiat ex certa causa sufficiente ⁊ zelo iusticie ⁊ ordine iuris seruato. Deficiente uero aliq̄ istoz in iusta ⁊. tam̄ ligat̄ ex quo lata est ab illo iudice qui h̄ sup̄ hoc iurisdictionē canonice ⁊ seruanda est ab eccl̄ia militante. fallit̄ t̄n̄ h̄ in duobz casibz. Vnus ⁊ q̄n̄ lata est p̄ legit̄mam appellatōem. alius ⁊ q̄n̄ dicit̄ in tollerabile errore. Intolerabilem ḡ errorem intelligo. si dicat ex dicit̄ qz credis in d̄m. qz n̄ fornicaris. qz es obediens p̄lat̄ tuis. ⁊ filia. Ex dicit̄

carus uo inuiste sustine debet pacien-
 ter et humiliter excommunicatoem et
 presentare se excommunicatori offerens
 canonica satisfacionem si in aliquo offe-
 dit et sic instant postulare absolutioem.
 si sic fecerit erit ei ad miru. Vn aug. Qui
 uultus et inuiste maledicit. pmiu illi ro-
 ditur. Id aug. Aliud et sella terrena. aliud
 et tribunal celeste ab inferiori accipit sen-
 tenciā a superiori coronā. **De peccō uane glē
 et de hys q faciunt ad detestationē eius.**

Sequit de peccato .cxxx.
 uane glē de quo h m agem. Primo
 ponem ea que possunt ualere ad det-
 hui peccati. Secō ponem dionem ua-
 ne glē. Tercio duo remedia tra illud
 peccm. sūt aut uana glā scdm aug. ju-
 diciū hominū bene de aliquo opinaciū.
 Scdm tullū uo uana glā est mag dci
 ul magis fci fama frequens cū laude.
 Ad detest uo hui peccā possunt ualere
 ūba sacre scripte que uis dissuadent
 ut et uis pu. xxvii. Ne glieis in crastin
 et illd iō non querat et n̄ dolebit cum
 in gloriū suis. Qui laudē n̄ appetit et
 timet n̄ sentit. Secō uo possunt ua-
 lere ad hoc exempla inter que p̄cipuū
 est exemplū x̄ exemplū uane glē uicā
 de dar xpc. m̄. ix. ubi duobz cecis qbz
 oculos apuerat dixit. Videte ne q̄s sciat.
 et viii. h̄. dixit leproso curato. Vide nemū
 dixerit. et xiiii. eiusdē. Vbi miraculo
 fco de quq panibz et duobz piscibus
 xp̄p̄ pulit discipulos statim ascende naui

cula ne uana glām hēnt de aliquibz q̄
 audirent de miraclo illo. Thic. x. v̄ repl-
 sit discipulos suos qui glābantur de mira-
 clis factis. Videba inq̄ sathanā sicut
 fulgur de celo cadentē. et Jo. viii. Ego glo-
 riam meā n̄ quero et c. ayuln sūt antiq̄
 patres qui fatuos se simulaerūt ut canē
 possent sibi a uana glā. Vn cum quidā
 senex in spelūca requiescens rogaret ml-
 tis p̄cibz a quodā seclari sibi ministrante.
 ut ueniret orōnem factur. sup filiū suum
 defunctū et ille ir et ad funus occurserūt
 multi lap̄ dibz in occursum ei qz scs homo
 erat. et cū scruer senex simulauit se stul-
 tū exspoliand se mitens uestimenta sua
 in flumino et stans nudus lauabat ea. Se-
 cularis aut qui ministrabat ei. erubuit
 dicens p̄lo reuertimini senex n̄ p̄dit
 sensū suū. et ueniens ad senē quesuit q̄re
 h̄ fecisset. qz om̄s dicerent demoniū h̄ senex.
 Respondit. et ego uoleba h̄ audire. Tercio potest
 uale ad detest hui peccā uanitas que in eo
 tance aut uanitas et peccm illud qz licet
 om̄ia que sub sole sunt uanitas sunt. tū
 uana glā que uanissima et hoc nom̄ sibi
 appriauit. Pot̄ aut dici uana glā qz
 ualet nichil et qz uadit ad nichilū. et si
 nihil ualet. qz nec corpi n̄ aīe ualet. imo plū
 mū aīe nocet. flatuale est qz apphendes
 in re apphensā delectatur. et nō excurio
 ut uisus delectatur in colore uiridi. et nō
 color uiridis delectat eo qd uidetur. Sic
 uidetur qz aliquis n̄ debeat delectari ex
 eo qz creditur talis. s̄ potius illi q̄ uidet

eum bonū in eo delectari debent. Preca
que utilitas est chimere ex eo q̄ in oppo
sitione hominū ul' m̄tibz auerit ex hoc
qd̄ fingunt ul' ymaginant ab hominibz
Sic nulla utilitas uidet' esse homini ex
eo q̄ magnū ē in oppōne hoīm. Qui autē
appetit qd̄ sit magnū ul' bonus in oppō
ne hoīm appetit ut uideatur q̄ ipse h̄at
tale esse quale h̄t chimia. Ad nichilū
ē uadit uana gl̄a. cito enī fit ignomia
supbi gl̄a. ut dicit seneca. Sicut pot' ap
parere in dño ihu xp̄o qui in tanta gl̄a
cū ramis palmarū in iherl'm susceptus est
z p̄t ab eodē pplō in eodem loco z in eodē
ip̄o t̄p̄z paucissimis diebz interposita ē
cruisul' z ut dicit b. Vbi dicitur prius fuerat
ei b̄ndictus qui uenit in noīe dñi. dñm
est p̄ca. tolle tolle crucifige eū. z qui p̄nt
uocatus erat rex isrl' p̄t audiuit. n̄ h̄m̄t
regem n̄ cesarem z c. Prius uestim̄ta ster
nebatur aliena. suis p̄ca spoliat' est. Q̄to
pot' ualere ad detest' hui' peccati fatuitas
magna que ē in ea quā fatuitatē in sinuat
dñs m̄. xxv. ubi p̄ fatuas uirgines amato
res uane gl̄ie in telligunt. **De octo fatuita**

ribz amancū uanam gl̄am. cxxx.

Octo fatuitates possunt assignari
que inueniuntur in eo qui amat
uanā gl̄am. Prima est qz ipse p̄mittit
ei illud uulū quā illudetur alicui ceco.
Dicit enī dya' ei. dñi os tuū z implebo u
lud. z ponit ei dya' cū os desiderij apuit
gl̄am uanā que nich' est. iuxta illd̄ uerbū
dñi. Si ego gl̄am meā quero gl̄a mea nich'

est. z fatuus credit os desiderij sui sic pos
se impleri. Secda fatuitas ē qd̄ gl̄am ua
nam que ē ad instar puncti etne gl̄ie
p̄ponit. Vñ gg. Stultū ē inde querere
transitoria unde possum' eterna habere.
Tercia fatuitas est qd̄ ipse ponit thesaurū
suū in archa sine clauē z sine sera. cū poss
eum ponē in archa securissima. s̄i archa
d̄scā. b. fidelis sui neqz custos n̄ tutum ar
bitratur labiul' hoīm dimitte gl̄am suam
arche sine clauē z sine sera. nulli q̄ oīno
clauē nocere uolenti. n̄ tutū plane sed
stultū ibi thesaurū tuū recondē ubi nō
ualeat restituere cū uolueris. Si ponis
in os meū iam n̄ in tua s̄ in mea est po
testate. cū utiqz p̄ meo libito z laudare
te possim. ul' derogare t̄. Sanū ual' z in
oculum d̄scā z seruandū secretis ydone
um nulli patenti in sidus. nulli uolente
cedens. nulli quippe oculo ul' manu acces
sibilis excepto dñi t̄yat spū qui scrutat'
ē p̄funda dī. quicqz ibi reposerō secu
rum qz n̄ p̄dam. Seruabit uiuo. defuncto
restituere. Nam quocūqz uado ipsi iter
meū. secū ferent depositū q̄ seruandū
accepit. ad est uiuo. mortuū sequitur
ibiqz gl̄a ul' d̄fultio in xparabilis q̄ qua
litate depositi. Quarta est fatuitas q̄
p̄ao illo quo potuit emere regnū eter
nū ipse emit infernale patibulū. Q̄ta
fatuitas ē qz ipse n̄ curat qualis sit. sed
qualis dicatur. Vñ jo. d̄stom' ypocta
ut quid n̄ uis esse laudabilis qui uis ut
lauderis. qd̄ formosū ē apparere formosū

est esse. Sexta fatuitas est q. ipse care emit
 qd nich scit ualere. s. q. hoies ferant testi
 moniu bonu de ipso. cu testimoniu illd
 ado qui iudex est n debeat recipi. b. vt
 qd alieno ul' mei ipsius testio crent' sum
 au' nec utripio repb; n laude digu' inue
 mar. Si ante tribunal urm iudicand' asta
 rem merito de laude ura glarer. Aut aut
 cu soli xpi iudicio sum p'sentandus. qnt
 in fame est mei ul' alteri iudicio glari.
 Sicut iohs dicit. oret fut qui testimoniu
 dant in celo. pat' uerbū z spc scs. z horū
 testimonio stabit' in omnib;. Septima stul
 ticia est q. ipsi uolūt se rege scdm uerba
 coy quos scunt stultos esse. s. hystriouū
 z alioy uiliū p'sonay. Octaua stulticia
 est q. amator uane glē rem illā amat qm
 melius poss; h're si n amaret. q. scdm u
 bu philosophi. hoc solū h't huana glia
 glōsum q. se appetentes fugit. z se fugien
 tes appetit. *Vñ pccm h' sit stumeliosū cō z*

Quinto pot' uale nocuū p'o sbiaco. cxxxij.
 ad detestat' hui' pccū si ostendatur
 quā stumeliosū sit illd pccm dō. z quā
 nocuū homini. Vñ notand' q. pccū
 illd uero cō stempto caruā deficiat. Ama
 tor enī uane glē se pncipiū facit dū de
 opib; scs glatur q' ab se ea habuit. Ari
 mū uō suū finem stituit cū oīa opa sua
 facit ut uideant' ab hoib; z sic ydolatriat
 cū caruā alpha z o. stituat. Vñ Jo. v.
 Quō potestis in dñm credē qui glām ad in
 uicē queritis z glām que a solo dō z non
 uultis. Amator uane glē de ribaldo uno

iudicem suū facit. z glām que ab eo est
 glie dī p'ponit. q. n' sit sine magna stime
 lia dī. Amator uane glē ipm puluerem
 uane glē dō p'ponit. Hocet aut' multal p
 catū illd. aufert enī homini bona sua tē
 poralia z spūalia. De temporalib; patet h
 cū uideamus pncipes expende qd cūq; pos
 sunt h're p'pter uanā glām. qn; z inbellis
 corpa sua exponūt morti p'pter uanā glām.
 De spūalib; bonis z uerum est hoc q. uana
 glā aufert ea. licet enī amatores uane
 glie hānt similitudinē bonoy n tam hūc
 uera bona. Sapiens. Apud sapientes sunt
 honesta. apd uō uulgul simulacra rerum
 honestay. Quidā senex patrū. Sicut fieri n
 pot' ut herba simul nascatur z semen. ita in
 possibile est. ut laudē z glām sclarū hūtes
 simul z fructū faciām celestē. z n solū bo
 na aufert hōi s; z ea in mala dūt. In ser
 uitate magna hōiem ponit. Est enī seruus
 amator uane glie oīm illoz quoz iudicia
 timet. iuxta illd apli. Qui me iudicat dñs
 est. In potestate z est hystriouū fingunt
 enī eum talem qualē uolunt. Qnq; enim
 adnichilat eum. qn; magnificunt. Seru'
 z est coy ita ut det eis censū ueteres
 uestes sup se z redimat se ab eis. Etā mēbra
 dī exspoliant ut tales qui sūt membra dy
 abli uduat. Ponit z hoc pccm in magna
 instabilitate hōiem scdm uerbu bī b'. Qui
 scias suas in alienis signis posuerit. in
 parui in magni. in nulli uident'. pu.
 Quib; linguis hōim laudari ul' utropa
 ri placuerit. ipsi iuxta uerbu ps. Ascendit

usq; ad celos & descendit usq; ad abyssos.
Ipsi decidit frequent' a cogitationib; suis
& frequenter faciunt talem saltum ad quale
uoluerunt uidi cogere dnm ut leg' luc' iij.
Ipsi sunt q; galli in turrib; ecciaz positi
qui ad omnē uentū mouentur. p'u. vi. flecte
uentales in omnē uentū. Ipsi sunt harū do
uento agitata. Ipsi ē sunt palee iuxta illd
Job. xxi. Erunt sicut palee ante faciem ue
tri. & aug'. Adhibe oris iudiciū & facies qd pa
lea & q; granū. Vicū illd magnas uires h't.
Vn' aug'. Qual uires nocendi h'at uana glā
n' qui sentit n' qui & bellū indurere. qz &
si auq; facile est laudē n' cupit cum negat.
Difficile tamē; ea n' delectari dū offerit. g'g
Aliquantulū facile est humanā laudē n' ap
petere. difficilimū aut' oblatam respicere.
Vana glā istos deuenit qui cetera uicia nō
deuincit. Jo'. Difficilius arrogācia carem'
quā auro & gemis. Interdū enī hys abieci
tis glōsis tuncem' sordib;. Aug'. Sūt qui
de contemptu in ams glie uanius glāntur
& amatoz uane glie maledēs; & maledēs
; enī qui partē suam deteriore facit.
hoc aut' facit ipse dū uanā glām p' ce
tis reb; eligit. Vana glā; deterior alius
possessionib; qz breuior ē. Vn' Job. xx.
Gaudiū ypocrite ad instar puncti. & qz
multos dnos h't homo de possessione
ista. Vn' ab uno aufertur. cū ab alio cō
ceditur & idō nunq; pacifice possidet.
Quē enī aliq; ab uno laudatur ipse in
tupatur a multis. Præterea nich; ista pos
sessio & ultra modū stat. Non enī p'dic'

solū tūmo ē perdit possessore suū. osee
iij. Glām eoz in ignominia & mutato
& in apoc. Quantū glōrificauer se & in de
leus fuit tū dare illi tormentū & luc
rum. hoc ueniū p' alia remanet. Vn' in
libro p'spar. Cum oīa uicia supauer ho
manet pictin ne uent' sibi b'n' d'aa po
cuis uise quā in dno gl'ietur. Vicū illd
inuadit res sacras. cū alia uicia eas fugi
ant. cōnectitur enī illd peccm in eccia
in seruiuo diuino & meliores de eccia ni
tatur maculare. s. religiosos. Succubere
ē facit in bello spūali. sicut hūilitas facit
triumphare. Sicut enī d'ns uirtutē tribu
it ei qui de uictoria dat ei glām. sic uires
n' subministrat ei qui furat glām.

Vltimo Quib; reb; opat' h' peccm. cxxxij.
possunt ualere ad detest' h' peccati
figure quib; h' peccm figurat' in sacra sep
tura. Notand' ē q' uana glā qm; puluis
uocatur. hic ē puluis qui ad h'et pedib;
discipuloz. ut legit' m. x. Idō aut' puluis
uocatur ut ostendat' q' sicuti puluis mi
nima pars terre est. sic uana glā mini
mū; inter bona t'p'alia. & sicut puluis
ledit oculos corpis. sic uana glā oclm' intē
tionis. Vocatur ē uana glā uentus ut
insinuet' fatuos esse qui eam eluriunt.
Ventus enī hominē inflando ei nocet po
cuis quā p'sit. Osee xij. Effrem' pascat
uentū. & xij. Je. Omīs pastores tuos pascat
uentus. Ventus iste uidetur esse leuis cū
tūstet montes a regno d'i ad regnū d'ni.
ur' d' s. spūales qui dicuntur montes.

Vn leuau oclol meol in montes. Ven-
 tul iste magual nauel submigit in mari
 hui mundi. Ventul iste ualde timend;
 duat eni in infernu qm in pceptibile in
 dentur eni ut in paradysu. Vana e gla uo
 catur oleum. m. xxv. Vbi dicit. Quis fame
 acceptis lampadib; n supserunt oleum
 scilicet. In suauitate eni assimilatur oleo in
 uitate m gladiul; insensibiliter occidit
 hoicm. Vocatur e flol. xxviii. ysa. l. i. r.
 flol decidens gla exultationul. flori eni
 assimilatur in h q cito arefcit. vocat
 e uipa xxviii. act. ubi legit q uipa ma
 ni panli ad helerit. ut ostendat q sic
 uipa si manu ad helerit cito exurit. Sic
 si uana gla bono opi se immisceat cito
 exaridenda; figurat e uana gla p uo
 rem qua Joseph sibi sola retinuerat.
 ut leg. Gen. xxix. ut ostendat q dñs de
 bonul opib; uult glam hre. s. utilitate
 eoz nob relinqt. et sic q ad medicaria
 bona nra a dñs hñs. Qui aut partem
 di sibi usurpat. s. glam merito partē
 suam amittit. s. utilitate ul mercedem
 eterna. figurat e uana gla. m. xxi. per
 saltatrice que caput Iohis fecit amputari.
 Vn poss; milai timere ille qui hac salta
 trice uideret. pcpue si cogitaret quot
 milib; hominu caput amputari fecit
 n caput asininu s. caput corpis
 nobilissimu q; xpc. s. dñs e spualiter tim
 du; uicm illd qz insidiat oclō spuali
 s. intencioni. qui oclō si naqūa fuit tot
 corpus tenebrosū erit. et tota ogeriet o

pm. m. v. De diuisione uane glē. cxxxviii.

Sequitur de diuisione uane glie. No
 tand q q gla diuidit in uera et uana
 Vera q diuidit in uera simpliciter et in uo
 rem et uerissima. Vera gla e simplr testi
 moniu bonu scie. q e qn aliquis nulli
 peccū sibi sciat. s. ap. s. Gla nra h e testio
 niu scie nastro. Verior uo gla e qn dul
 cedo spe sci manifeste sentit. qn e spe sci
 testimoniu dat spū nro qd filij di sum.
 Verissima est gla eterna. Vana uo gla di
 uidit in glam dyabolicā et humanā. Dy
 abolica e qn aliq; glatur de malicia. dñ.
 Qui glatur in malicia e. Poeta gla pec
 cati nulla petenda sui e; humana u diui
 ditur in carnale et spuale. Carnal; gla
 mūdanoz que e in pūcandine uestium
 et similib; spualit uo gla e ut gla ypocri
 tarū. *De hys q ualent ad det nane glē carnal.*

Notand q q carnalis gla opatur lumi
 ni q de nocte apparet et de die n. Quale
 lumen hnt uertuel qui dicunt noctiluce
 et squame piscium et ligna putrida. Diui
 tel hui mudi apparent lucidi et clari di
 noz; ignorantie et culpe. In futuro uero
 tenebrositat eoz apparebit qn erit dies dñi
 magi. s. in die iudicij. Comparat e gla illa
 hyrundini que auul pcurata e. veloci
 sine uolat. Velociter eni transibit gla
 mundi hui. et depicta esse uidet. Ad hoc
 referri pot illd tob. ii. De mudo hyrundi
 nu unde calida sterora ceciderut que to
 biam excecauerut. qd uerbu expositū e
 in tractatu de auaricia in caplo in quo

auaricia diuisis infirmitatib; apat. Glā ē
 carnalis ē uelut peluis calens oculos hoīm
 excecant. Et ē flos qui a pueris hui' mudi
 ut poci' a puib; colligitur. De h' flore leg'
 in Je. Date flores moab. qm̄ florent egredi
 entur. 7 xl ysa. Omnis caro feruū 7 oīs glā
 eius qī flos agri. Glā ista uere infirmitas
 ignominia. Vñ in mach. 3. Glā peccatorū ster
 cul 7 uermis. hodie extollitur 7 cal n̄ inue
 niatur. Glā peccatorū ē caro eius que ē stercus
 7 saccul stercoꝝ. Vermis ē esca uermiū. hic
 uana glā ab hoīb; multū sit cōpnuenda
 p̄cipue tñ a claustralib; 30. Prima uirtus
 monachi est iudicia hoīm cōtempnē. Ad
 solū n̄ deberet gaudē claustralis cū lau
 datur imo ē deberet turbari. Vñ beata
 maria cū dixit; ad eam angl's glā pleuā
 7 bñdictā in mulierib; turbata ē i sermo
 ne ei'. **De vii. remediis cōtra uanā glām.**
CXXXV. **S**equitur de remediis cōtra h' peccatū
 7 sūt vii. remedia cōtra ipm̄. Primū
 est absconditio. Vñ xxxi. ysa. Erat uir sicut
 qui abscondit a uento 7 celat se a tēpēsta
 te. 7 in uita p̄m. Sicut thesaurus manifest
 us cito minuitur. ita 7 uirtus quelib; depe
 rit publicata. Nam sic cera a facie ignis
 soluitur. ita 7 aīa p̄ laudē resoluta p̄t
 ab intentione sua. h' remediū figuratū
 est exo. iij. In manu moysi que lepta erat
 7 cū nulla ess; in sinū ipsius fca 7 ibi la
 na. g'g. Ite debet publicare bonū qd agit
 qui p̄ fca hūilitate fundat 7 nulla elatioē
 cōtingitur. Scdm̄ remediū ē dimissio. ut si
 homo descendat ad p̄riam infirmitatem

Sic enī solent facē equitantes qm̄ nūm' uen
 tus fiat. 7 ipsi transeūt p̄ aliquē pontem
 ipsi descendūt ne uent' eis noceat. sic qui
 laudat' reuertē deb; ad infirmitatē suam
 7 uidebit se falso laudari. 7 sic poci' eru
 bescet quā gletur. boeci' Qui falso p̄dicat
 tur necesse ē ut suis laudib; erubescant.
 In uita p̄m. Quidā fr̄ requisitū albem
 pementē si poci' est; remoci' quā cū alius ma
 nero. Redir altus. homo si se ipm̄ rep̄hen
 dit ubiq; pot' cōstet si autē se magnificat
 nusquā stat. cōtra remediū ē cōsidatio ig
 nis infernalis ul' purgatorij. hoc remediū
 infirmat' nob'. act. xxvii. Vbi paulus in
 p̄am manu ad herentē in ignē excussit
 q' sp̄ualit' fit qm̄ cōsidatione pene qua
 uana glā punietur. uanā glām a se abi
 cit. Quartū remediū ē cōsidatio glē etne.
 q' scdm̄ g'g. uilescunt t̄p̄alia cū cōsidan
 tur eterna. 7 sp̄ualit' uilescit uana glā si
 cōsidatur glā uera. Quintū remediū ē cōtra
 ratio uilitatis uane glē que apparet p̄ h'
 qd uenalis ē. qd in sinuat' nobis g'g. xv.
 ubi sic legitur. Ne forte n̄ sufficiat nobis
 7 uobis ite poci' ad uendētes. 7 e'. Testimo
 niū uenale repellendū ē. apparet enī uili
 tat' uane glē ex uilitate p̄sonaz apd qua
 hetur. A uilib; enī p̄sonis quō pot' quis
 h̄re glām nisi uilem. p̄tēa odiunt bonū
 7 diligunt malū. 7 ip̄ h' testimonij eoz
 repellendū ē. de bono 7 de malo. de al
 tero ratione amoris. de reliquo rōe ostij.
 Amor enī uel odiū ueritatis nescit india
 um. iuxta ubū b'i b. Sertū remediū est

consideratio magne infelicitatis que est in hoc peccō. Valde enī infidelis est qui dō auferit pietatē suam quā in bonis ueris retinuit. Bū deberet hōi sufficere pars illa quam dñs accessit cum dñi sint omnia. Exemptū fidelitatis notabile hñt. y. p. xu. de ioab pñcipe iudie qui scripsit ad dō. Dimica in aduersus ra hach 7 capienda; nunc. cōgrega reliquā partē ppli 7 obside ciuitatē 7 cape eam ne cū a me uastata fuerit uerbi nomini meo ascribat uictoria. 6. Reuera fidelis famulus est si de multa glā dñi tueri si nō exiit ex te. tam transeunte per te nil in manibz tuis ad herere stringat. siquis sup pauca fidelis inueniretur. ipse sup multa bona dñi sui dñstueretur. Glā ul' laus quedā pbatō hōim; utrū sint dño fideles ul' infideles. vñ xxv. pñ. Quō pbat in oflatorio aurū 7 in foenace argentum. sic pbat homo ore laudancū. Septimū remediū; q qñ homini offertur glā ipse offerat eam regi glie cui; dicens. dō nob dñe non nob s; nomini tuo da glām. Vel illud glā in excelsis dō si ita affueuit. uana glā nō tantam uī dñi eum habebit quam habebat prius. Octauū remediū est q homo opus illō cui uana glā adheret a dimittat. cogitans illō opus esse amissū 7 potius de illo esse flendū quā glāndū q remediū figuratū est. Gen. xxxix. in hoc q ioseph reliquit palliū cui dñā sua adheerat.

De peccato ypocrisis. cxxxvi.

Dico de peccato uane glē dicendū est de ypocrisi. qz peccm h ex illo pcedit. ppr

hoc aut qd aliquis amat uanā glām simulat ipse scitatem. Agemus enī h m de h peccō. Primo ponem' ea que faciūt ad det' hui' peccō. Secō assignabimus diuisas spēs ypocrisis.

Octo q faciūt ad detest' ypocrisis. cxxxvii.

Notandū g qd octo sunt que possunt ualere ad detest' hui' peccati. pmo uerba sacre scēpture que illud dissuadent. ut est illd eccl. j. Ne fueris ypocrita in aspectu hominū. 7 illd. xxv. deur. Non indues uestem que ex lana linoq; creta; 7 lūm q subteritū est cogitatioēs supbie intus clausa inrelliguntur. P lana que 7 alba opa extra lucencia. Vñ ypocrita sub lane grossicie lūm latet. qz sub puritatis ymagine dephendi calliditas nō ualet ul' dissuadetur. q. vi. u sic legit. Cum facis elemosinā noli canere tuba ante te sicut ypocrite faciūt. 7 post. Cum orant nō erit sic ypocrite tristes. Secō pot' uale ad detest' hui' peccō si ypocrita diuersis rerū genibz oparetur.

De hys quibz ypocrita opat. cxxxviii.

Notandū g qd ypocrita; hymia dyā. uolens imitari filios dī 7 qd filij dei faciūt ad sui decorationē ipse facit ad sui iugulationē sicut refert' de quadā hymia. que cū uidisset quō quidā raso; rasil; p' uolens imitari ipm iugulauit se. Ipse 7 similis est sterquilinio nunc coopto q; exterius candidū. interius fetidū. Ipse 7; ut sepulchrū exterius de albatū. interius u pleni ossibz mortuoz. ut leg. q. xxiii. It' similis; uasi exterius mundo interius fetido ul' sordido. It' similis; agno. exterius

candido. interius uero hinc carnes nigras.
Et similis strucionum qui similes pennas
habet accipitri. Vnde Job. xxxix. Strucionum pen-
na similis est pene herodii et accipitris que
delinquit oua sua in terra. ypocrita oua
sua in terra delinquit. tunc ex operibus suis so-
lam mercedem terrenam querit. Vnde peccatum
ypocritis prohibet. x. leui. Vbi prohibemur
comedere cignum uel strucionem. i. eas assimilari.
Et ypocrita est lupus pelle ouina in dicitur
Vnde q. v. Attendite a falsis prophetis qui ue-
niant ad uos in uestimentis ouium intrinsecus
autem sunt lupi rapaces. Et et angelus tenebra-
rum transfiguratus in angelum lucis et demo-
num meridiana. et latro qui a sinistris cum
domino pependit. et martyr dyaboli. et sicut ui-
ri sancti dicunt domino. quoniam pro te mortificamur
tota die. sic ypocrite possunt dicere. quoniam
te mortificamus tota die. Et ypocrita est
symon areneus crucem ferens alienam. Vnde
b. faciunt fructum sed non suum. ypocrite qui
cum symone cyreneo crucem ferunt sed non suam
qui amor est gratie amant faciem appellunt.
Et ypocrita est harundo iuxta illud. q. xi.
Quid exstas uide in deserto. harundinem
uento agitata. ypocrita ad modum harun-
dinis non habet radicem intentionis fixam in
solito. i. in eternis languine habet pro fructu.
Sap. v. Spes impii quasi lanugo. lanu-
go ista uana gloria est quam ypocrita totis
uiribus amplectitur. Sapiens. Virtutis
fructum in deserto. sapiens minus profectus ponit
in gloria. Interius uacuum est. exterius lucet
omni uento reprobationis agitur. man

intencit sibi pforat. quod homines in eo scite-
res decipit. ypocrita est et uulpes. animal
est fetidum et colosum cuius pelles preualent car-
ni. Vnde eze. xii. Quasi uulpes in deserto
prophete tuu israhel erant. ypocrita est similis
sichem qui circumcidit se ut dinam haberet
uxorem. non tamen circumcisio illa seruauit
eum a gladio symeonis et leui. Sic aliqui
ab aliquibus malis abstinere ut ecclesias pos-
sint habere. non tamen propter hoc gladius uerbi de-
i uini debet eis parcere. ubi homo uidet quod
potest posse. cum sciet omnia mala esse que fi-
unt ambrosia in tentatione. ypocrita mortu-
um se simulat mundo cum in uitate uiuul sit
donec habeat unam magnam plationem in qua
delicium possit uacare. tunc aperte ostendit
quod uiuul est. sicut fabula narrat de uulpe
que mortuam se simulauit donec posita
fuit super quadrigam in qua erant allecia
tunc comedendo allecia se uiuam ostendit.
Et ipsi sunt mercatores pellem angu-
lax. tunc exteriori uerfatione uendunt
hominibus. tunc potest ualere ad decem
huius uici pena quam scriptura eis im-
natur. et etiam una pena que nunquam uide-
bunt faciem dei nisi uertantur. Job. xii.
Non ueniet in conspectu eius omnis ypocrita.
Nec mirum cum deus non sit ante faciem y-
pocrite. Omnia enim opera sua facit ut uide-
antur ab hominibus. hoc est unum quod multum
placet deo. quod homo cor suum sepe habe-
at ad deum. Vnde super illud. firmabo super te
oculos meos. Dic deo in persona domini. Non
auferam oculos meos a te quia tu semp

leuas oculos tuos ad me. Alia pena & uili-
 ficatio que sequitur huius peccati in futuro & fre-
 quenter etiam in presenti. Vnde Job xx. Si as-
 cendit usque ad celum superbia eius & caput
 eius nubes tetigerit quasi sterquilinum in
 fine perdetur. Quarto potest ualere ad
 detestari huius peccati hoc quod hypocrite ui-
 uuntur. cuius rei triplex ratio potest assignari.
 Prima est quod hypocrita uix ueniam
 peccati a deo. Vnde super illud Job xxxvi. Non
 clamabunt cum uicti fuerint dicit Glo.
 uicti non clamabunt quia humane laudis
 audire superati sanctos se nisi et cum in pec-
 catis moriuntur putant. Secunda est quod spiritus
 sanctus fugit eos sine quo uita non possunt. Vnde
 sapientia 1. Spiritus sanctus discipline effugiet fictum.
 et hypocrita qui fingit se dei amicum cum sit
 inimicus eterna est quia deus nescit esse in eis
 et ideo non inquietatur ibi ideo dormit ibi di-
 u Job xl. Sub umbra dormiuit in secreto
 calami. Quarta ratio est potest assignari. Et
 quod ipsi hypocrite defendunt se cum arguuntur.
 Vnde iudicium 1. dicitur fuit deus cum iuda
 et montana possedit. Nec potuit delere
 habitatores uallium quia falces curribus habu-
 dabant. hoc est in curribus eorum falces erant
 que sibi aduersantia uel obuiantia secabant.
 Vallis habitatores hypocrite sunt qui eos qui
 reprehenderunt illos diuicem secuntur propter quod
 arpo operatur hypocrita. Job vii. Nunquam
 uirescit potest corpus sine humore aut cecum
 carectum sine aqua. Glo. Corpus sicus est uacu-
 us carecta manu ledit. quia hypocrita uacuus
 est et correctionem non recipit sed ad dilaceran-

dam uitam prumpit tamquam exprobatio alte-
 rius criminis ablatio sit propter. Quinto potest
 ualere ad detestari huius peccati si ostendat quomodo
 sit nocuum homini. Vnde notandum quod ualde
 nocuum est ei ad quod significandum fermento
 operatur. luc. xii. ubi legitur. Attendite a fermento
 phariseorum quia hypocritas modicum fermentum
 iuxta uerbum apostoli totam massam corrumpit
 peccatum illud opera hominis falsificat. Vnde opera y-
 pocrite sunt uelut falsa moneta exteri de-
 auata. Sunt et uelut poma que inueniuntur
 in arboribus que sunt circa mare mortui-
 um que usque ad maturitatem sunt uiridis
 coloris. matura si incidat fauillas incul-
 inuenies. Videntur enim opera eorum meritoria
 esse sed in futuro erunt materia ignis inferna-
 lis. Peccatum illud hominem in perceptibilem occidit.
 Vnde uidentur hypocrite uiuere esse uita anime cum
 ipsi mortui sunt. Vnde in apocalypsa. Scio opera tua quia
 non habes quia uiuas et mortuus es. Sexto po-
 test ualere ad detestari huius peccati si ostendatur
 magna fatalitas que est in hypocritis. quia carne
 et sanguine suo oculos hominum pascunt. Exer-
 minant enim facies suas ut appareant ho-
 minibus ieiunantes sic legitur in vi. Ipsi etiam
 cotidie cruciantur mercentur eternum
 cruciatum. ipsi alius operantur. Opera enim illorum
 alius pro bono exemplum proficiunt. sibi uero no-
 centes similes candele que alios illuminant
 et se consumunt. Septimo potest ualere ad detestari
 huius peccati hoc quod torrens deus in eis. ypo-
 critas reprehendit. in vii. hypocrita ecce
 prius trahere de oculo tuo. et sic hypocrite
 bene de uobis prophetauit ysaia et cetera. et in multis

alios locos. Octavo uero possunt uale ad decem huius peccati. vii. maledictiones quas dominus legit in xxiii. super ypoctitas quorum prima est. Ve uobis scribe et phisei ypoctite qui clauditis regnum celorum ante homines. Vos enim non intratis nec intro euntes sinitis intrare. Secunda ue uobis scribe et phisei ypoctite qui comeditis comas uduarum in oratione longa et cetera. Tercia ue uobis scribe et phisei ypoctite qui circumitis mare et arida et cetera. Quarta ue uobis scribe et phisei ypoctite qui decimatis mentem et auctum et cetera. Quinta ue uobis scribe et phisei ypoctite qui mandatis quod desunt et cetera. Sexta ue uobis scribe et phisei ypoctite qui similes estis sepulchris de albat et cetera. Septima ue uobis scribe et phisei ypoctite qui edificatis sepulchra prophetarum et cetera. Si autem ypoctite uideantur esse contra deum bonum exemplum hominibus ministrando et hostes ecclesie terrento sic fornicato terret auerit in ordo et dyabolus in carceratum teneant ne ad illos possit transire. Queritur quare dominus ypoctital ita psequatur. Proterea dicit Iohannes super ysaia. Ex prima tabula proter naufragium et absconde peccatum suum et non publicare. Item minus malum uidetur qui malus est interius tamen quam qui malus est exterius. Interius minus peccare uidetur qui tamen peccat in deum occulte peccando quam ille qui peccat aperte cum peccat in deum et in proximum. Ad quod dicendum est quod hoc habet locum ubi aliquis peccatum suum occultaret bona intentione non alios corrumperet. Sed aliud est ubi peccatum occultat ut etiam decipiat et quoniam sciat simulatur. Simulata enim equitas non est equitas sed duplex iniquitas et sicut

dicit Iohannes super ysaia de duobus malis leuius est aperte peccare quam scitatem simulare. Causa autem quare dominus ita psequitur ypoctital potest esse hoc quod ipsi peccatores sunt simulantes se esse ex parte dei cum sint ex parte dyaboli. Videntur esse amici et sunt inimici et ideo multum possunt nocere ecclesie dei. Unde heretici per ypoctitalism homines decipiunt et anti christus qui caput erit malorum per ypoctitalism homines decipiet. Sapientia. Nulle sunt occultiores in fide quam que latent sub similitudine officii. Ad romanos. i. uii. Spiritus manifeste dicit quod in nouissimis temporibus discedent quidam a fide attendentes spiritum erroris et doctrinam demoniorum in ypoctitali dicens uerum mendacium. **De tribus speciebus ypoctitalis. cxxxv.**

Sequitur de speciebus ypoctitalis et possunt distinguere tres species ipsius. Prima est quando aliquis contra hominibus simulat se obedire deo et in occulto non timet deum offendere. Secunda est quando et in occulto et in aperto bona opera facit ut scilicet ab hominibus uideatur. Tercia species est quando aliquis minorem ypoctitalism relinquit ut in maiori et subtiliori ypoctitali permaneat ut cum aliquis requisitus a ieiunet dicit dominus scit ut dicit ypoctital non esse. In prima specie bonitas in operibus exterioribus tamen apparet. In secunda uero et in occultis et in apertis sed non in intentione. In tertia uero specie pretenditur bonitas in intentione. In prima multum occultat dyabolus in secunda magis in tertia maxime. **De vii. remediis superbiae.**

Postquam posuimus ea que possunt ualere ad decem superbie in omnium et possumus

mus diuisiones p[er]tinentes ad h[oc] peccat[um] & me-
 bri p[er]secuti sum[us]. Ultimo tangem[us] aliquid de
 remedul[is] contra sup[er]biam. & causa breuitatis
 ponam[us] viuy. Primum; cōsidatio melioris.
 Vñ g[ra]t[ia]. Sic in certuū elationis; respect[us]
 deterioris. ita cautela hūilitatis est cōsida-
 tio melioris. Scdm[us] remediū; cōsultatio
 humilium. Sicut enī ille qui cōmunicauit
 sup[er]bo induet sup[er]biam. ut leg[itur] eccl[esiasticus] iij.
 Sic qui cōmunicauit hūili induet hūili-
 tatem. Ep[iscopu]s parisiens[is] o[mn]i temp[or]e despectos
 paupes ante se in mensa posuit & alios
 alacere. Requiritur aut[em] quōd h[oc] possit
 tollerare respondit q[uo]d quidā nobilis miles
 eum tocuerat hoc. Job. i. dicens. Visitans
 sp[iritu]m tuam n[on] peccabis. Terciu[m] remediū;
 cōsidatio utilitatis corp[or]is. Que utilitas p[ro]prie
 aparet in ceptione. Tunc enī; sperma ui-
 le in fine. tunc enī; cib[us] uer[us] mu[lti]. In me-
 dio aut[em] uice est ual[is] sterco[rum]. In michi. hūili-
 tatio tua in medio tui est. Jo. Quid sup[er]bia q[ue]
 semp[er] secū sentinā portat. Quartū reme-
 diū; exemplū. Aug[ustinus] medicina tumoris
 hominis; hūilitas. Erubescat homo cō-
 sup[er]bz q[uia] hūilis s[er]u[us] & d[omi]n[us]. In tolerabilis est
 sup[er]bia q[uo]d miles sedeat sup[er] scammū cū rex
 iuxta eū sedeat ad terrā. Quintum remediū
 est cōsidatio uilis seruitutis in qua homo
 est si ipse sup[er]bz est. q[uia] seruus; d[omi]n[us]. Ipse ē
 est rex sup[er] om[n]i filios sup[er]bie ut leg[itur] in Job. xli.
 Sextū remediū; cōsideratio uili districti iudi-
 cii q[uo]d sp[iritu]alit[er] erit ad hūiliandū sup[er]bos ubi iu-
 dicū durissimū hui[us] qui p[ro]p[ri]e fiet. Job. d[omi]n[us]
 retribuet habundanter facientib[us] sup[er]biam.

ysa. ij. Dies d[omi]ni sup[er] om[n]e sup[er]bū & arrogā-
 tem. & in ysa. xxviii. Pedib[us] calcabit[ur] corona
 sup[er]bie. Septimū remediū; miseria hui[us] mū-
 di. Vñ Job. vi. Sagitte d[omi]ni in me sūt. quarū
 indignatio ebibit sp[iritu]m meum. sp[iritu]m iniquā
 sup[er]bie. Octauū remediū est cōsidatio infir-
 mitatis que in nobis est. tam ex parte cor-
 pis quā ex parte a[n]i[m]e. Ex parte a[n]i[m]e adō infir-
 mi sumus ut nec leui cogitationi possimus
 resistere. nec uerbu[m] modicu[m] sustinere quin
 ab illo deiciamur. ad modicu[m] ē flatū sug-
 gestioni[um] dyabolice igne infernali toti suc-
 cendimur. & om[n]ia bona que feceram[us] amittimus.
 Ex parte ē corp[or]is adō infirmi sum[us]
 ut nec pulicib[us] possimus resistere. Aug[ustinus] ho-
 dicat ē uiciū & tumor & uacul[us] est. pulicib[us]
 resiste ut coruias. Ad distemp[er]anciā ē febru-
 li caloris. ul[ter] ad unū paruū apostema & i-
 cinere & in puluere corp[us] n[ost]rū resoluūt.

Incipit tractatus De inuidia.

Post uiciū sup[er]bie dicendū; de inuidia
 q[uia] ipsa; filia sup[er]bie de qua h[oc] ordine
 dicemus. Primo ponem[us] ea que ualent ad
 detest[ur] hui[us] uicij. Secdo tangemus aliq[ui] de
 sp[iritu]ib[us] eius. Tercio de remedul[is] contra h[oc] uiciū
 Inuidia scdm[us] aug[ustinus] est dolor aliene feli-
 citatis. Ad detest[ur] uō hui[us] uicij. primo facit
 h[oc] q[uo]d uiciū illud; peccat[um] in sp[iritu] scdm[us] s[ecundu]m
 unam acceptione[m] dicit[ur] peccat[um] q[uo]d est contra
 bonitatem d[omi]ni que sp[iritu] scdm[us] approp[ri]atur. q[uia]
 sic omne peccat[um] q[uo]d ē ex certa malicia. peccat[um]
 ē in sp[iritu] scdm[us]. Vñ inuidia cū sit cōtra ma-
 liciā; peccat[um] in sp[iritu] scdm[us]. q[uo]d ē p[ro]pter per-
 diuisione[m] peccat[um] in sp[iritu] scdm[us]. q[uo]d diuiditur